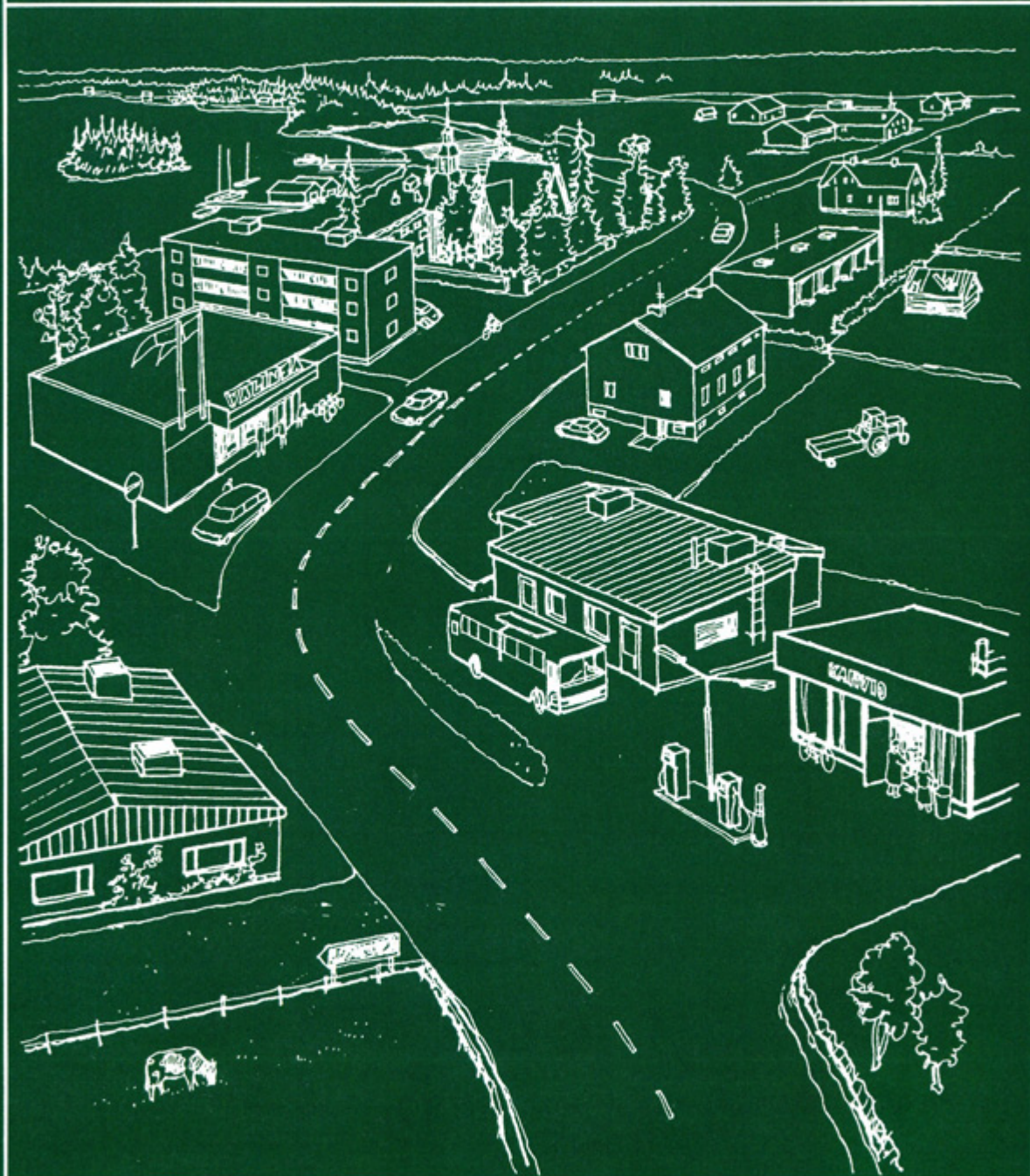

Marjukka Kenttälä

Kieli käyttöön

Suomen kielen jatko-oppikirja

YLIOPISTOPAINO
HELSINKI UNIVERSITY PRESS
KIELIKESKUS

Kieli käyttöön

Marjukka Kenttälä

Kieli käyttöön

Suomen kielen jatko-oppikirja

**YLIOPISTOPAINO
HELSINKI UNIVERSITY PRESS
Helsingin yliopisto
KIELIKESKUS**

Copyright © Yliopistopaino ja tekijä

Kuvitus: Ilkka Pesonen
Virve Sammalkorpi
Jan Konsin

Yliopistopaino
PL 4 (Vuorikatu 3 A 2)
00014 Helsingin Yliopisto
Puh. vaihde (09) 7010 230

Kirjatilaukset:
Fax (09) 7010 2374
Puh. (09) 7010 2363
E-mail: books@yopaino.helsinki.fi
www.yliopistopaino.helsinki.fi

Tämän teoksen kopioiminen on tekijänoikeuslain mukaisesti kielletty.

Yliopistopaino
Helsinki 2000

ISBN 951-570-463-4

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo.....	5
Käytetyt merkit, merkinnät ja lyhenteet	8
Lukijalle.....	9
Tasojen sisällöt.....	10
KAPPALE 1	
Mummolassa.....	13
Maatila.....	15
Verbityypit.....	16
Astevaihtelu verbeissä.....	17
Verbityyppi 6.....	18
Astevaihtelu nomineissa.....	19
Nominityypit.....	20
Lausetyyppejä.....	29
Suomi - tuhansien järvien maa.....	30
Tällä kadulla ja tuossa talossa, tässä ja täällä.....	32
KAPPALE 2	
Minun perheestäni.....	35
Possessiivisuffiksit.....	37
Luonani, luotani, luokseni, kanssani, mukanani, mielelläni, mielestäni, itseni.....	43
Olla nimeltään, ammatiltaan, luonteeltaan, olla huolissaan, olla tosissaan.....	45
Mitä sinä harrastat? Urheiluharrastukset.....	46
-minen -substantiivit.....	47
"On hauskaa" -lauseet.....	49
Miten me oikein tulemme toimeen? Rahahuolet vaivaavat.....	50
Järjestysluvut, liputuspäivät.....	51
Nimipäivät.....	52
KAPPALE 3	
Lottovoitto. Mitä minä tekisin?.....	54
Konditionaalinen preesens.....	55
Kuinka kauan äiti viipyy kaupassa?.....	56
Konditionaalinen preesensin käyttö.....	57
Konditionaalinen perfekti.....	58
Voisitko auttaa minua?.....	59
Yllätysvieraat. Laura haluaisi matkustella.....	65
Ravintola Ursuksessa.....	66
Pankissa. Miltä tämä tuntuu, kuulostaa, vaikuttaa? Miltä/Mille tämä maistuu?.....	67
Hankala tilanne.....	68
KAPPALE 4	
Matkailijan Suomi.....	71
Monikon nominatiivi, monikon akkusatiivi.....	73
Monikon paikansijat.....	74
Demonstratiivipronominit.....	78
Eläimiä ja puita.....	87
Latinalaiset nimet.....	88
KAPPALE 5	
Saunahullut suomalaiset.....	91
Monikon partitiivi, monikon genetiivi.....	92
Eksistentiaalilause.....	96
Ruokakaupassa.....	101
Monikon 2. genetiivi.....	106

KAPPALE 6	
Passiivi	115
Juhat.....	116
Passiivin preesens.....	119
Passiivin preesensin käyttö.....	120
Aktiivin ja passiivin kysymykset.....	122
Anun koulupäivä.....	129
Suomen koulutusjärjestelmä.....	130
 KAPPALE 7	
Passiivin positiivinen imperfekti.....	132
Suomen historiaa.....	133
Viikonloppuna maalla.....	140
Minulla ei ole mitään tekemistä. Ei kukaan, ei mikään.....	142
 KAPPALE 8	
Passiivin negatiivinen imperfekti.....	144
Elämää ennen.....	145
Anne puhelimessa.....	148
 KAPPALE 9	
Passiivin perfekti, passiivin pluskvamperfekti.....	150
Remontti	151
 KAPPALE 10	
Saunassa	156
Imperatiivi.....	158
Sirpalla on flunssa. Opiskelijan painajainen.....	161
Veijeni harrastaa kilpapurjehdusta. Tuula laihduttaa	162
 KAPPALE 11	
Adjektiivien vertailuasteet.....	164
Aurinkokuntamme.....	165
Komparatiivi.....	166
Adjektiiveja.....	167
Komparatiivin taivutus.....	169
Elämää kerrostaloalueella.....	171
Kumpi? Ei kumpikaan.....	175
Helsingin tärkeimpiä nähtävyyksiä.....	179
Superlatiivi.....	180
Superlatiivin taivutus.....	181
Hyvä, parempi, paras.....	182
Adjektiivi, adverbi.....	189
Adverbin komparatiivi, adverbin superlatiivi.....	190
Tien kysyminen, postpositioita.....	192
Paljon, enemmän, eniten, vähän, vähemmän, vähiten.....	194
 KAPPALE 12	
Ammatit.....	196
Mikä sinusta tulee isona?.....	200
Essiivi.....	201
Essiivin käyttö.....	202
Translatiivi	204
Translatiivin käyttö.....	205
Kiril jää työttömäksi.....	209
Työpaikkahakemus.....	210

KAPPALE 13	
Minä pesen hiukset sampoolla. Millä Taru syö puuroa?.....	212
Erlaisia tarvikkeita ja työkaluja.....	213
Liinavaatteet, kankaat, käsityötarvikkeet.....	214
Puhumalla, puhumatta.....	216
Kalevala.....	221
KAPPALE 14	
Ihminen ja luonto.....	224
Passiivin konditionaali.....	225
Passiivin konditionaalin preesensin käyttö.....	226
Passiivin konditionaalin perfekti.....	227
Mitä me tehtäis?.....	232
KAPPALE 15	
Partisiipit.....	234
Saksofonia soittava mies.....	235
Aktiivin 1. partisiippi.....	236
Talkoot	240
Suomalainen elämäntapa.....	241
KAPPALE 16	
Kirjan luenut mies	244
Aktiivin 2. partisiippi.....	245
Tuhoisa junaonnettomuus Raikkalassa.....	250
KAPPALE 17	
Passiivin 2. partisiippi.....	252
Sohvalle jätetyt vaatteet.....	253
Suomen talouselämä kehittyi.....	258
Suurimpia Suomessa toimineita yrityksiä.....	261
Agenttipartisiippi.....	262
Isoisan tekemä vene.....	264
Jugend ja 1890-luvun karelianismi. Pariisin maailmannäyttely.....	266
KAPPALE 18	
Suomen sosiaaliturvasta	268
Passiivin 1. partisiippi	269
Kurssilla luettava kirja. Passiivin 1. partisiipin merkitykset	270
Mitä sinun on tehtävä?	271
Tampattava matto.....	272
Ovatko nämä marjat syötäviä?.....	273
Karttaa tutkiva turisti.....	276

Käytetyt merkit, merkinnät ja lyhenteet

-	tavuviiva
,	pilkku
.	piste
...	(puhe tai asia) jatkuu
/	kauttaviiva; 'tai'
:	kaksoispiste; osoittaa usein vaihtelua
'x x'	puolilainausmerkit; osoittavat sanan merkityksen
=	säilyy; ei tapahdu muutosta
=	yhtäläisyysmerkki; 'on sama kuin...'
abess.	abessiivi
abl.	ablatiivi
ad.	adessiivi
advl.	adverbiaali
akk.	akkusatiivi
all.	allatiivi
elat.	elatiivi
esim.	esimerkiksi
ess.	essiivi
gen.	genetiivi
HUOM!	Huomaa!
ill.	illatiivi
imp.	imperatiivi
imperf.	imperfekti
iness.	inessiivi
inf.	infinitiivi
instr.	instruktiivi
jne.	ja niin edelleen
K	konsonantti
kom.	komitatiivi
kond.	konditionaali
kpl	kappale
ks.	katso
mm.	muun muassa
mon.	monikko
neg.	negatiivinen
nom.	nominatiivi
ns.	niin sanottu
obj.	objekti
part.	partitiivi
pass.	passiivi
perf.	perfekti
pers.	persoona
pluskv.	pluskvamperfekti
poss.suff.	possessiivisuffiksi
predvi	predikatiivi
prees.	preesens
pron.	pronomini
puhek.	puhekielessä
s.	sivu
subj.	subjekti
transl.	translatiivi
V	vokaali
var.	varialo
vt.	vertaa
VV	kaksi vokaalia
yks.	yksikkö

LUKIJALLE

Kieli käyttöön -suomen kielen jatko-oppikirja on tarkoitettu suomea toisena/vieraana kielenä jo jonkin aikaa opiskelleille. Kirja on Kieli käyttöön -oppikirjasarjan toinen osa.

Kirja on laadittu samojen periaatteiden pohjalta kuin kirjasarjan ensimmäinenkin osa. Ensimmäisessä osassa tekstit liittyivät lähinnä opiskelijan omaan elämään. Tässä toisessa osassa aihepiirit ovat edelleen kiinteästi arkielämään liittyviä, mutta kirja pyrkii nyt myös lähestymään asiatekstin tyyliä ja sanastoa ja jakamaan tietoa Suomesta, Suomen luonnosta, historiasta, talouselämästä ja taiteesta ja tietenkin suomalaisesta elämänmuodosta. Kielioppiasiat on pyritty esittelemään selkeästi ja johdonmukaisesti oppijan omaan ajatteluun ja uuden aineksen prosessointiin luottaen.

Tekstien ja kuvien on tarkoitus toimia erilaisten puhe- ja keskusteluharjoitusten pohjana. Kirjassa on pyritty nimenomaan siihen, että sen esittelemä kieli olisi luonnollista ja sujuvaa suomen kieltä. Teksteissä ja harjoituksissa on runsaasti idiomaattista ainesta ja erilaisia fraaseja. Puhekieleen johdatellaan vähitellen. Olisi toivottavaa, että opettaja lukisi yleispuhekielen piirteitä sisältävät tekstit luontevasti omalla puhekielellään. Tästä syystä tekstejä ei ole kirjoitettu aivan siinä muodossa kuin ne autenttisessa puheessa itse asiassa esiintyisivät. Sanastossa on kiinnitetty ennen kaikkea huomiota sanojen yleisyyteen ja sanojen erilaisiin käyttöyhteyksiin. Johdoksia on runsaasti, vaikka johdosten varsinaisen käsittelyn tuleekin vasta kirjasarjan kolmannessa osassa. Kolmannessa osassa on myös kirjasarjan kieliooppikooste.

Kirjaa laatiessani olen saanut runsaasti apua työtovereiltani ja heitä haluankin tässä nyt kiittää. Ensiksikin haluan kiittää kielikeskuksen koulutuspäällikköä *Seija Korhosta*, siitä, että hän antoi mahdollisuuden tämän kirjan kokeilukappaleen käyttämiseen kielikeskuksen jatkokursseilla. Siten pystyimme hiomaan kirjaa yhteistyössä opiskelijoiden kanssa ja luomaan siitä sellaisen, että se palvelisi mahdollisimman hyvin oppijoiden tarpeita. Lisäksi haluan kiittää jälleen tutkija *Riitta Korhosta* kaikista käytännön neuvoista ja korjausehdotuksista. Hänen ansiostaan pystyin selkeyttämään monia asioita. Opettajatoverini *Päivi Vetsch* ja *Sari Päivärinne* ovat auttaneet minua monissa kohdin. Heidän kanssaan olen pystynyt tarkistamaan kielen luontevuutta ja eri ilmausten käyttöyhteyksiä. Heidän antamansa palautteen mukaan olen pyrkinyt korjaamaan kirjaa. Opettajatoveritani *Marketta Huidulta* olen saanut lukuisia neuvoja ja ennen kaikkea runsaasti erilaisia harjoituksia.

Toivon, että tämä kirja auttaisi ja innostaisi opiskelijaa syventämään suomen kielen taitoaan.

Helsingissä 31. maaliskuuta 2000
Marjukka Kenttälä

TASOJEN SISÄLLÖT

Taso 2.1.

Aikamuotojen, astevaihtelun, verbityyppien ja nimityyppien kertaus, verbityyppi 6, lausetyyppien kertaus, demonstratiivipronominien kertaus, tässä ja täällä, omistusliitteet eli possessiivisuffiksit, luonani, kanssani, mukanani, mielelläni, mielestäni, itseni, olla nimeltään, ammatitaan, luonteeltaan, olla pahoillaan, mielisään, tosissaan, huolissaan, vahingossa ja tahallaan, -minen-substantiivi, järjestyslukujen nominatiivi, verbin konditionaalin positiivinen ja negatiivinen preesens, konditionaalin perfekti, kokijalause (minua huvittaa), verbien rektioita; maaseudun elämää, sukulaisuussuhteet, kotieläimet, tietoja Suomen luonnosta ja ilmastosta, perhe-elämää, rahahuolet, harrastukset, ravintolassa ja pankissa käyminen; sanaston kartuttaminen, kysymyslauseiden muodostaminen, mielipiteen ilmaiseminen, kohteliaisuuden ilmaiseminen, avun pyytäminen.

Taso 2.2.

Nimityyppien hallinta, monikon nominatiivi, monikon akkusatiivi, monikon paikansijat, monikon objektimuodot, monikon partitiivi, monikon genetiivi, monikon 2. genetiivi, eksistentiaalilause, monikollinen predikatiivi (nominatiivin ja partitiivin käyttö), lauseenjäsenten hallinta; matkustaminen, Suomen eri kaupunkien esittely, nähtävyydet, suomalainen elämänmuoto, luonnon eläimet ja puut; ympäristön kuvailu, kaupassa ja ostoksilla käyminen, kotimaasta ja sen tavoista kertominen, ruokakulttuurista kertominen.

Taso 2.3.

Passiivin positiiviset ja negatiiviset aikamuodot, passiivin preesensin käyttö, passiivilauseen sanajärjestys, imperatiivin yksikön ja monikon 2. persoonan muodot, kuka, ketkä, ei kukaan, ei mikään; erilaisten juhlien viettäminen, Suomen historiaa, elämää ennen, matkustelu, mökkielämä, remontoiminen, kotityöt, saunassa käyminen, opiskelijan elämä, koululaisen päivä, koululaitos, sairastaminen; erilaisia fraaseja, puhelimessa puhuminen, ehdottaminen, ihmettely, puhekielen piirteitä.

Taso 2.4.

Adjektiivien vertailuasteet (komparatiivi ja superlatiivi), adjektiivin ja adverbien erottaminen toisistaan, adverbien komparatiivi ja superlatiivi, kumpi, ei kumpikaan, postpositiokertaus; elämää kerrostaloalueella, Helsingin nähtävyydet, auringokunta; vertaaminen, asumisesta ja omasta asuinalueesta kertominen, kauppojen vertaaminen, matkasta kertominen, tien kysyminen ja neuvominen.

Taso 2.5.

Essiivi, essiivin käyttö, translatiivi, translatiivin käyttö; ammatit, kouluttautuminen, työelämä ja työsuhteet, työpaikkahakemuksen laatiminen; työstä ja opiskelusta puhuminen, työpaikan hakeminen, työttömäksi jääminen, ehdottaminen, kannustaminen, tarjoaminen, puhekielen piirteitä.

Taso 2.6.

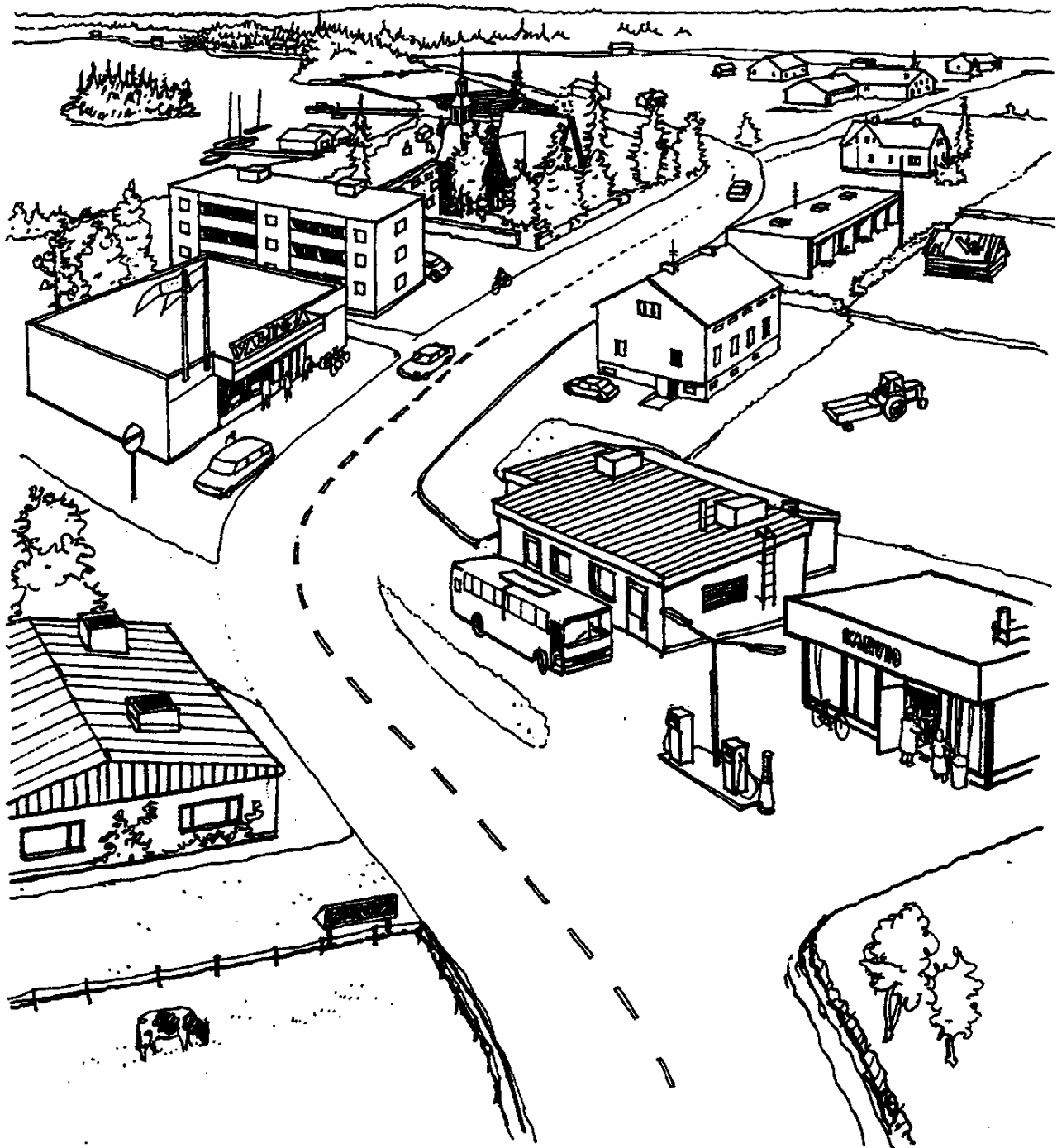
Välineen adessiivi, 3. infinitiivin adessiivi ja abessiivi, passiivin konditionaalien preesens ja perfekti (positiiviset ja negatiiviset muodot), passiivin konditionaalien preesensin käyttö; tarvikkeita ja työkaluja, Kalevala, luonnon-suojelu, kahvilassa käyminen; ehdottaminen, päivittely, tapaamisesta sopiminen, puhekielen piirteitä.

Taso 2.7.

Partisiipit ja niiden käyttäminen attribuutteina, aktiivin 1. partisiippi, aktiivin 2. partisiippi, passiivin 2. partisiippi, agenttipartisiippi, passiivin 1. partisiippi; suomalainen elämäntapa, kotityöt, koulutus, Suomen talouselämää, Suomen taide, jugend, karelianismi, sosiaaliturva; asiatekstien ja sanomalehtitekstien ymmärtäminen ja niiden teemoista keskusteleminen.

KAPPALE 1

2.1.
ELÄMÄÄ MAASEUDULLA

2.1.

MUMMOLASSA

Marja käy mummon ja vaarin luona joka kesä. Tänä kesänä Marja matkustaa yksin, koska äiti ja isä ovat työssä. Heillä ei ole vielä kesälomaa.

Äiti saattaa Marjan asemalle. Marjalla on vain yksi matkalaukku. Bussi seisoo jo pysäkillä. Marja nousee bussiin, etsii ikkunapaikan ja vilkuttaa äidille. Bussi lähtee liikkeelle. Se kääntyy vasemmalle, ja sitten se ajaa pitkin moottoritietä. Se ajaa aika kovaa.

Marjalla on laukussa mehua ja voileipää. Hän syö voileipää ja katselee ulos bussin ikkunasta. Ikkunasta näkyy kaunis maisema: suuri pelto ja vanha punainen maalaisrakennus. Pellon takana on vihreä metsä. Hetken päästä näkyy suuri kaunis sininen järvi. Järvellä on jokin vene. Veneessä istuu kaksi poikaa. He ovat kalassa. Ilma on kaunis. Taivaalla ei näy yhtään pilveä. On lämmin kesäinen ilma, mutta ei ole liian kuuma. Bussin kattoikkuna on auki. Siitä tuulee mukavasti.

Mummo ja vaari asuvat Honkakoskella. Honkakoski on Hämeenlinnan ja Riihimäen välillä. Matka sinne kestää noin puolitoista tuntia. Jonkin ajan kuluttua bussi saapuu Honkakoskelle. Se pysähtyy. Marja jää pois bussista. Marjan eno odottaa jo Marjaa asemalla. Hän tervehtii Marjaa ja kysyy, mitä äidille ja isälle kuuluu. Sitten hän ottaa Marjan matkalaukun ja kantaa sen autoon. Bussi jatkaa matkaansa Hämeenlinnaan.

Marja ja eno ajavat autolla mummon ja vaarin luo. Honkakosken keskusta on pieni. He ajavat nopeasti keskustan läpi. Keskustassa on vain pari kauppaa, pankki, posti, peruskoulu, kirjasto, urheilukenttä, terveyskeskus, bensiniasema ja vanha kirkko. Kirkon ympärillä on hautausmaa. Kirkon takana on satama. Siellä on pari purjevenettä. Honkajärvi näkyy kirkon takaa. Se on niin kirkas ja puhdas järvi, että sen vettä voi vaikka juoda.

Marja ja eno saapuvat perille. Vaari tulee heitä vastaan. Hän haluaa Marjaa ja kysyy, mitä kaupunkiin kuuluu. Sitten kaikki menevät sisälle.

Mummo on sisällä tuvassa. Hän laittaa ruokaa - lihasoppaa ja tuoretta ruisleipää. Mummo leipoo usein leipää. Tuvassa on ihana tuoksu. Marja haluaa mummoa. Mummo on hyvin lihava. Sitten kaikki istuvat pöytään ja vaari kertoo enolle, että kuistin portaat ja kaiheet täytyy korjata. Eno miettii ensin hetken, ja sitten hän sanoo, että hän voi korjata ne ensi viikonloppuna. Marja kysyy, miten Piilku - mummon ja vaarin hevonen - voi. Sitten hän sanoo, että hän haluaa heti nähdä taas kaikki eläimet.

Ruoan jälkeen Marja menee vaarin kanssa navettaan. Siellä on monta lehmää. Kärpäset surisevat ikkunalla. Navetassa haisee. Marja antaa heinää pienelle vasikalle, joka on vasta kaksi kuukautta vanha. Sitten he menevät sikalaan. Siat röhkivät ja pienet porsaatt yrittävät syödä samasta astiasta jotakin ruokaa. Mummon ja vaarin koira - Jekku - haukkuu pihalla. Marja juoksee pihalle. Siellä on Alekski ja Kirsi, Marjan serkut. Kirsin ja Aleksin isä on Marjan eno. Lapset alkavat heti leikkiä. He juoksevat ensin kanalaan ja leikkivät sitten koko päivän puutarhassa ja lähimetsässä. Kun tulee ilta, serkut lähtevät kotiin. Marja syö iltapalaa ja menee sitten pihalle pesemään hampaat. Hänellä on vain yöpaita päällä. On vielä aivan valoisaa, vaikka aurinko ei enää paista.

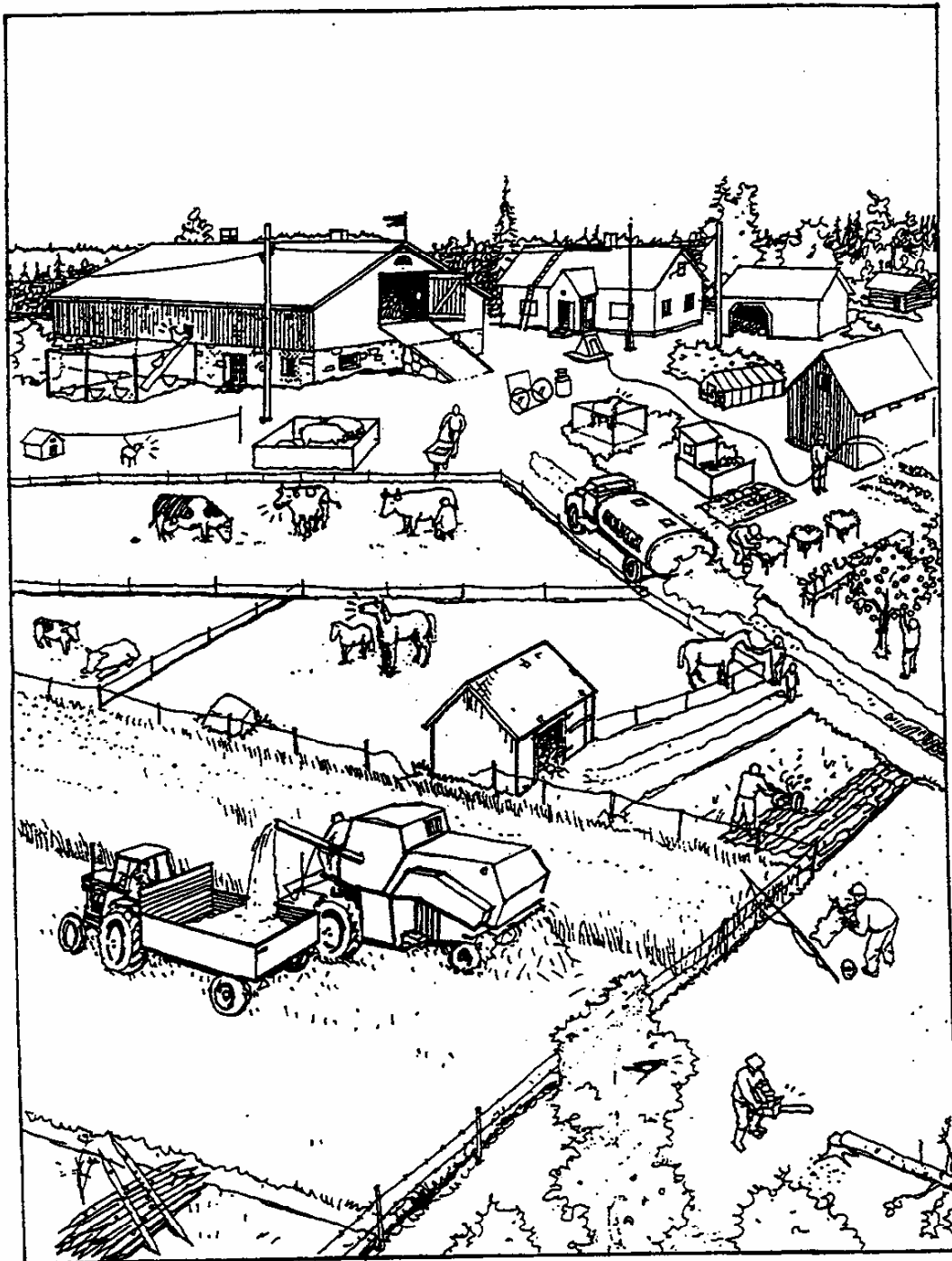
Aamulla hän herää aikaisin, menee alas tupaan ja syö aamiaisen: viiliä ja voileipää. Vaari lupaa, että hän saa tänään ratsastaa Piikulla. Piikku on työhevonen. Vaari ei oikeastaan enää tarvitse Piikkua, mutta hän pitää paljon Piikusta, ja siksi Piikku saa jäädä. Piikku on jo vanha. "Muistat vain olla sitten varovainen, että et putoa Piikun selästä."

Lauantaina on saunapäivä. Marja käy Kirsin kanssa kauppa-autolla. He ostavat vähän makkaraa, suolaa, jauhoja ja jäätelöä. Vaari lämmittää saunan jo päivällä. Ensin menevät miehet saunaan. Vaari, eno ja Alekski saunovat aika kauan. Sitten menevät saunaan Marja, Kirsi, Kirsin äiti ja mummo. Saunassa on mukavaa. Mummo ja Anita, Kirsin äiti, istuvat ylälauteilla. Marja ja Kirsi istuvat alalauteilla. Heillä on kummallakin vesiämpäri. Vedellä on kiva leikkiä. Anita heittää vettä kiukaalle. Kivet sihisevät kiukaassa. Sitten on mummon vuoro heittää löylyä. Hän heittää ensin hyvin vähän ja taas uudestaan ja uudestaan. "Näin sitä tulee hyvät löylyt." Mummolla on vihta. Hän vihtoo vähän Marjaa ja Kirsia. Sitten he menevät ulos. Ulkona on mukavan viileää. Mummo kertoo, että kun hän oli lapsi, kaikki pukivat aina saunan jälkeen pyhävaatteet päälle lauantai-iltana ja menivät kylään tai istuivat vain kotona pyhävaatteet päällä. He saunovat vielä vähän aikaa. Sitten Anita pesee molemmat tytöt. Kun vaatteet ovat päällä, molemmat tytöt kampaaivat tukkansa ja menevät tupaan. Siellä he saavat jäätelöt. Eno juo pullon olutta. Anita ei juo olutta, koska se lihottaa. Hän ottaa tuoremehua.

Viikot kuluvat nopeasti. Marja leikkii joka päivä Aleksin ja Kirsin kanssa. He rakentavat majan, kiipeävät puuhun, uivat ja leikkivät joella, kutovat mattoa, leipovat pullaa, leikkivät sotaa ja "Tarzania", syövät mansikoita ja poimivat kukkia. Eräänä päivänä ajaa auto pihalle. Marjan äiti ja isä nousevat autosta. Marja seisoo korkealla kalliolla, kun hän näkee äidin ja isän. Yhtäkkiä hän huomaa, kuinka ikävä hänellä onkaan äitiä ja isää. Hän juoksee pian heidän luokseen. Äiti ottaa Marjan syliin ja antaa hänelle suukon. Sitten Marja haluaa vielä isääkin. Isä pörröttää Marjan tukkaa ja sanoo: "Mitäs Marja?" On aika palata kaupunkiin.

Selityksiä: *pyhävaatteet* = juhlavaatteet, paremmat vaatteet
pyhä = sunnuntai, juhlapäivä; Pyhä Anna

2.1.
MAATILA

1.traktori 2.leikkuupuumuri 3.pelto 4.aita 5.moottorisaha 6.onki 7.vaja 8.hevonen 9.varsa 10.lehmä
11.vasikka 12.sika 13.porsas 14.koira 15.kana 16.kukko 17.kanala 18.navetta 19.kottikäryt 20.maitoauto
21.lammas 22.kaivo 23.päärakennus 24.vaja 25.kasvihuone 26.sauna 27.puutarha 28.letku 29.niitty
30.poimia 31.kastella 32.syöttää 33.sahata 34.työntää

2.1.

VERBITYYPIT

1	-A/Ä	ASUA	asun asuin olen asunut olin asunut	en asu en asunut en ole asunut en ollut asunut	
		KÄSKEÄ	käsken käskin olen käskenyt olin käskenyt	en käske en käskenyt en ole käskenyt en ollut käskenyt	
		MAKSAA	maksan maksoin olen maksanut olin maksanut	en maksa en maksanut en ole maksanut en ollut maksanut	
		TUNTEA	tunnen tunsin olen tuntenut olin tuntenut	en tunne en tuntenut en ole tuntenut en ollut tuntenut	
2	-DA/DÄ	TUODA	tuon toin olen tuonut olin tuonut	en tuo en tuonut en ole tuonut en ollut tuonut	
		3	-LA/LÄ	KÄVELLÄ	kävelen kävelin olen kävellyt olin kävellyt
-NA/NÄ	PANNA			panen panin olen pannut olin pannut	en pane en pannut en ole pannut en ollut pannut
	-RA/RÄ			SURRA	suren surin olen surrut olin surrut
4		-(s)TA/TÄ	PESTÄ	pesen pesin olen pessyt olin pessyt	en pese en pessyt en ole pessyt en ollut pessyt
	5		-(I)TA/TÄ	HALUTA	haluan halusin olen halunnut olin halunnut
VALITA		valitsen valitsin olen valinnut olin valinnut		en valitse en valinnut en ole valinnut en ollut valinnut	

2.1.

VERBITYYPIT

ASTEVAIHTELU (K, P, T)

1	INF. VAHVA	1. p.	heikko		
		2. p.	heikko		
		3. p.	VAHVA		
2	-				
3	INF. heikko		kaikissa persoonissa VAHVA (vain -LA/-LÄ -verbit !)		
4	INF. heikko		kaikissa persoonissa VAHVA		
5	-				
6	INF. heikko		kaikissa persoonissa VAHVA		
1	LUKEA	<i>minä</i>	<i>luen</i>	<i>me</i>	<i>luemme</i>
		<i>sinä</i>	<i>luet</i>	<i>te</i>	<i>luette</i>
		<i>hän</i>	<i>lukee</i>	<i>he</i>	<i>lukevat</i>
	ANTAA	<i>minä</i>	<i>annan</i>	<i>me</i>	<i>annamme</i>
		<i>sinä</i>	<i>annat</i>	<i>te</i>	<i>annatte</i>
		<i>hän</i>	<i>antaa</i>	<i>he</i>	<i>antavat</i>
2	-				
3	KUUNNELLA	<i>minä</i>	<i>kuuntelen</i>	<i>me</i>	<i>kuuntelemme</i>
		<i>sinä</i>	<i>kuuntelet</i>	<i>te</i>	<i>kuuntelette</i>
		<i>hän</i>	<i>kuuntelee</i>	<i>he</i>	<i>kuuntelevat</i>
	AJATELLA	<i>minä</i>	<i>ajattelen</i>	<i>me</i>	<i>ajattelemme</i>
		<i>sinä</i>	<i>ajattelet</i>	<i>te</i>	<i>ajattelette</i>
		<i>hän</i>	<i>ajattelee</i>	<i>he</i>	<i>ajattelevat</i>
4	TAVATA	<i>minä</i>	<i>tapaan</i>	<i>me</i>	<i>tapaamme</i>
		<i>sinä</i>	<i>tapaat</i>	<i>te</i>	<i>tapaatte</i>
		<i>hän</i>	<i>tapaa</i>	<i>he</i>	<i>tapaavat</i>
	MAATA	<i>minä</i>	<i>makaan</i>	<i>me</i>	<i>makaamme</i>
		<i>sinä</i>	<i>makaat</i>	<i>te</i>	<i>makaatte</i>
		<i>hän</i>	<i>makaa</i>	<i>he</i>	<i>makaavat</i>
5	-				
6	PAETA	<i>minä</i>	<i>pakenen</i>	<i>me</i>	<i>pakenemme</i>
		<i>sinä</i>	<i>pakenet</i>	<i>te</i>	<i>pakenette</i>
		<i>hän</i>	<i>pakenee</i>	<i>he</i>	<i>pakenevat</i>

NEGATIVINEN PREESENS

<i>en</i>	<i>lue</i>	<i>emme</i>	<i>lue</i>	←	<i>minä luejn</i>
<i>et</i>	<i>lue</i>	<i>ette</i>	<i>lue</i>		
<i>ei</i>	<i>lue</i>	<i>eivät</i>	<i>lue</i>		
<i>en</i>	<i>anna</i>	<i>emme</i>	<i>anna</i>	←	<i>minä annajn</i>
<i>et</i>	<i>anna</i>	<i>ette</i>	<i>anna</i>		
<i>ei</i>	<i>anna</i>	<i>eivät</i>	<i>anna</i>		
<i>en</i>	<i>kuuntele</i>	<i>emme</i>	<i>kuuntele</i>	←	<i>minä kuuntelejn</i>
<i>et</i>	<i>kuuntele</i>	<i>ette</i>	<i>kuuntele</i>		
<i>ei</i>	<i>kuuntele</i>	<i>eivät</i>	<i>kuuntele</i>		
<i>en</i>	<i>tapaa</i>	<i>emme</i>	<i>tapaa</i>	←	<i>minä tapaajn</i>
<i>et</i>	<i>tapaa</i>	<i>ette</i>	<i>tapaa</i>		
<i>ei</i>	<i>tapaa</i>	<i>eivät</i>	<i>tapaa</i>		
<i>en</i>	<i>pakene</i>	<i>emme</i>	<i>pakene</i>	←	<i>minä pakenejn</i>
<i>et</i>	<i>pakene</i>	<i>ette</i>	<i>pakene</i>		
<i>ei</i>	<i>pakene</i>	<i>eivät</i>	<i>pakene</i>		

2.1.

VERBITYYPPI 6

6 -(e)TÄTÄ

PAETA	<i>minä</i>	<i>pakenen</i>	<i>me</i>	<i>pakenemme</i>
	<i>sinä</i>	<i>pakenet</i>	<i>te</i>	<i>pakenette</i>
	<i>hän</i>	<i>pakenee</i>	<i>he</i>	<i>pakenevat</i>
KYETÄ	<i>minä</i>	<i>kykenen</i>	<i>minä</i>	<i>en kykene</i>
	<i>minä</i>	<i>kykenin</i>	<i>minä</i>	<i>en kyennyt</i>
	<i>minä</i>	<i>olen kyennyt</i>	<i>minä</i>	<i>en ole kyennyt</i>
	<i>minä</i>	<i>olin kyennyt</i>	<i>minä</i>	<i>en ollut kyennyt</i>

Yleensä nämä verbit ovat syntyneet adjektiivista tai substantiivista:

<i>vanha</i>	→	VANHETA
<i>pako</i>	→	PAETA
KOVETA		<i>Leipä kovenee kaapissa.</i>
KYLMETÄ		<i>Ruoka kylmenee.</i>
LÄMMETÄ		<i>Ilma lämpeni.</i>
PAHETA		<i>Sairaus paheni.</i>

Harjoitus 1

Pane verbi verbityypin 6 oikeaan muotoon; käytä *presenssiä*.

- Ilma..... (KYLMETÄ) syksyllä.
- Illat..... (PIMETÄ).
- Me..... (VANHETA).
- Meri (SYVETÄ).
- Otsonikerros..... (OHETA).
- Hiukset (VAALETA) kesällä.
- Hinnat (ALETA) ensi viikolla.
- Ovet (AUETA).
- Päivät (PIDETÄ).
- Aamu (VALJETA).
- (TARJETA)..... sinä noin ohueilla takilla?

Harjoitus 2

Pane verbi verbityypin 6 oikeaan muotoon; käytä *imperfektia*.

- Metsäpalo (LAAJETA) nopeasti.
- He..... (PAETA) maasta.
- Hänen kuntosensa (KOHETA).
- Minä en (ROHJETA) häiritä häntä.
- Minä (VAIETA). En sanonut sanaakaan.
- Jono (EDETÄ) hitaasti.

2.1.
NOMINIT
ASTEVAIHTELU (K, P, T)

vahva	heikko
kk	: k
pp	: p
tt	: t
k	: -
p	: v
t	: d
nk	: ng
mp	: mm
nt	: nn
lt	: ll
rt	: rr
lki	: lje
rki	: rje
uku	: uvu
yky	: yvy

A	<i>vartalo</i>	B	<i>vartalo</i>
kukka:	kuka-	rakas:	rakkaa-
kauppa:	kaupa-	saapas:	saappaa-
tyttö:	tyttö-	raitis:	raitii-
joki:	joe-	koe:	kokee-
leipä:	leivä-	varvas:	varpaa-
setä:	sedä-	ydin:	ytime-
lanka:	langa-	rengas:	renkaa-
kampa:	kamma-	lammas:	lampaa-
ranta:	ranna-	liikenne:	liikentee-
ilta:	illa-	helle:	heltee-
kerta:	kerra-	porras:	portaa-
jälki:	jälje-		
järki:	järje-		
suku:	suvu-		
kyky:	kyvy-		

HUOMAA!

sk=	<i>koski:</i>	koske-	ks=	<i>taksi:</i>	taksi-
st=	<i>risti:</i>	risti-	ts=	<i>metsä:</i>	metsä-
tk=	<i>matka:</i>	matka-	sp=	<i>piispa:</i>	piispa-
hk=	<i>ruuhka:</i>	ruuhka-			

A	<i>vartalo</i>	
kauppa:	kaupa-	kaupan
kauppaa		kaupan
		kaupat
		kaupat
		kaupalla
		kaupalta
		kaupalle
		kaupassa
		kaupasta
		kauppaan

B	<i>vartalo</i>	
liike:	liikkee-	liikkeen
liikettä		liikkeen
		liikkeet
		liikkeet
		liikkeellä
		liikkeeltä
		liikkeelle
		liikkeessä
		liikkeestä
		liikkeeseen

2.1.

NOMINITYYPIT

kirja kirjaa	kirja-	kirjassa	kirjasta	kirjaan
kylä kylää	kylä-	kylässä	kylästä	kylään
talo taloa	talo-	talossa	talosta	taloon
hölmö hölmöä	hölmö-	hölmössä	hölmöstä	hölmöön
koulu kouluu	koulu-	koulussa	koulusta	kouluun
öljy öljyä	öljy-	öljyssä	öljystä	öljyyn
maa maata	maa-	maassa	maasta	maahan
pää päättä	pää-	päässä	päästä	päähän
tee teetä	tee-	teessä	teestä	teehen
puu puuta	puu-	puussa	puusta	puuhun
työ työtä	työ-	työssä	työstä	työhön
suo suota	suo-	suossa	suosta	suohon
museo museota	museo-	museossa	museosta	museoon
televisio televisiota	televisio-	televisiossa	televisiosta	televisioon
keittiö keittiötä	keittiö-	keittiössä	keittiöstä	keittiöön
lattia lattiaa	lattia-	lattiassa	lattiasta	lattiaan
makea makeaa	makea-	makeassa	makeasta	makeaan

2.1.

NOMINITYYPIT (K, P, T)

kauppa kauppaa	<i>kaupa-</i>	kaupassa	kaupasta	kauppaan
hattu hattua	<i>hatu-</i>	hatussa	hatusta	hattuun
kukka kukkaa	<i>kuka-</i>	kukassa	kukasta	kukkaan
kylpy kylpyä	<i>kyivy-</i>	kylvyssä	kylvystä	kylpyyn
pöytä pöytää	<i>pöydä-</i>	pöydässä	pöydästä	pöytään
Turku Turkua	<i>Turu-</i>	Turussa	Turusta	Turkuun
sänky sänkyä	<i>sängy-</i>	sängyssä	sängystä	sänkyyn
kampa kampaa	<i>kamma-</i>	kammassa	kammasta	kampaan
ranta rantaa	<i>ranna-</i>	rannassa	rannasta	rantaan
Itävalta Itävaltaa	<i>Itävalla-</i>	Itävallassa	Itävallasta	Itävaltaan
virta virtaa	<i>virra-</i>	virrassa	virrasta	virtaan
puku pukua	<i>puvu-</i>	puvussa	puvusta	pukuun
kyky kykyä	<i>kyvy-</i>	kyvyssä	kyvystä	kykyyn
aika aikaa	<i>aja-</i>	ajassa	ajasta	aikaan

2.1.

NOMINITYYPIT

-i				
Englanti Englantia	<i>Englanni-</i>	Englannissa	Englannista	Englantiin
-i				
mäki mäkeä	<i>mäe-</i>	mäessä	mäestä	mäkeen
pieni pientä	<i>piene-</i>	pienessä	pienestä	pieneen
-nen				
eteinen eteistä	<i>eteise-</i>	eteisessä	eteisestä	eteiseen
-si				
uusi uutta	<i>uude-</i>	uudessa	uudesta	uuteen
-us/-ys/-os/-ös				
kokous kokousta	<i>kokoukse-</i>	kokouksessa	kokouksesta	kokoukseen
-uus/-yys/-us/-ys				
avaruus avaruutta	<i>avaruude-</i>	avaruudessa	avaruudesta	avaruuteen
sairaus sairautta	<i>sairaude-</i>	sairaudessa	sairaudesta	sairauteen
-es				
vihannes vihannesta	<i>vihannekse-</i>	vihanneksessa	vihanneksesta	vihannekseen
-ut/-yt				
olut olutta	<i>olue-</i>	oluesssa	oluesta	olueen
-nut/-nyt				
palanut palanutta	<i>palanee-</i>	palaneessa	palaneesta	palaneeseen
kuollut kuollutta	<i>kuoilee-</i>	kuoilleessa	kuoilleesta	kuoilleeseen

2.1.

NOMINITYYPIT

-e

vene	<i>venee-</i>	veneessä	veneestä	veneeseen
venettä				
koe	<i>kokee-</i>	kokeessa	kokeesta	kokeeseen
koetta				

-is/-as/-äs

kallias	<i>kalli-</i>	kalliissa	kalliista	kalliiseen
kallista				
hammas	<i>hampaa-</i>	hampaassa	hampaasta	hampaaseen
hammasta				

-in

puhelin	<i>puhelime-</i>	puhelimessa	puhelimesta	puhelimeen
puhelinta				
kaiutin	<i>kaiuttime-</i>	kaiuttimessa	kaiuttimesta	kaiuttimeen
kaiutinta				

-ton/-tön

rasvaton	<i>rasvattoma-</i>	rasvattomassa	rasvattomasta	rasvattomaan
rasvatonta				

-tar/-tär

tytär	<i>tyttäre-</i>	tyttäressä	tyttärestä	tyttäreen
tytärtä				

-en/-el/-er/-ar

manner	<i>mantere-</i>	manteressa	manteresta	mantereen
mannerta				
lapsi	<i>lapse-</i>	lapsessa	lapsesta	lapseen
lasta				
lumi	<i>lume-</i>	lumessa	lumesta	lumeen
lunta				
mies	<i>miehe-</i>	miehessä	miehestä	mieheen
miestä				
kevät	<i>kevää-</i>	keväässä	keväästä	kevääseen
kevättä				
roskis	<i>roskikse-</i>	roskiksessa	roskiksesta	roskikseen
roskista				
lämmin	<i>lämpimä-</i>	lämpimässä	lämpimästä	lämpimään
lämmintä				
hapan	<i>happama-</i>	happamassa	happamasta	happamaan
hapanta				
kolmas	<i>kolmanne-</i>	kolmannessa	kolmannesta	kolmanteen
kolmalta				

2.1.

NOMINITYYPIT

Harjoitus 3

Kirjoita samat muodot kuin mallissa:

kauppa kauppaa	<i>kaupa-</i>	kaupassa	kaupasta	kauppaan
takka				
palkka				
jalka				
halpa				
parta				
ranta				
hinta				
märkä				
reikä				
lakko				
koko				
kunto				
alku				
bussi bussia	<i>bussi-</i>	bussissa	bussista	bussiin
hissi				
kassi				
siisti				
Irlanti Irlantia	<i>Irlanni-</i>	Irlannissa	Irlannista	Irlantiin
tunti				
kiltti				
mökki				

sormi **sorme-** **sormessa** **sormesta** **sormeen**
sormea

niemi

ovi

kivi

järvi

mäki **mäe-** **mäessä** **mäestä** **mäkeen**
mäkeä

joki

väki

lahti

suuri **suure-** **suuressa** **suuresta** **suureen**
suurta

kieli

saari

nuori

pieni

huone **huonee-** **huoneessa** **huoneesta** **huoneeseen**
huonetta

aste

kirje

amme

kone

sade **satee-** **sateessa** **sateesta** **sateeseen**
sadetta

osoite

tuote

eläke

kastike

valkoinen valkoista	<i>valkoise-</i>	valkoisessa	valkoisesta	valkoiseen
iloinen				
keltainen				
lautanen				
salainen				
uusi uutta	<i>uude-</i>	uudessa	uudesta	uuteen
vesi				
käsi				
vuosi				
kuukausi				
tosi				
täysi				
susi				
köysi				
reisi				
viisi				
kuusi				
yksi yhtä	<i>yhde-</i>	yhdessä	yhdestä	yhteen
kaksi				
kynsi kynttä	<i>kynne-</i>	kynnessä	kynnestä	kynteen
kansi				
länsi				
hirsi hirttä	<i>hirre-</i>	hirressä	hirrestä	hirteen
pursi				

kirjallisuus kirjallisuutta	<i>kirjallisuude-</i>	kirjallisuudessa	kirjallisuudesta	kirjallisuuteen
kasvillisuus				
köyhyys				
vankeus				
oikeus				
mahdollisuus				
tilaisuus				
avain avainta	<i>avaim-</i>	avaimessa	avaimesta	avaimeen
kirjain				
eläin				
kaiutin kaiutinta	<i>kaiuttime-</i>	kaiuttimessa	kaiuttimesta	kaiuttimeen
tarjotin				
soitin				
paahdin				
kiharrin				
kallis kallista	<i>kallii-</i>	kalliissa	kalliista	kalliiseen
valmis				
sairas				
potilas				
eräs				
tehdas tehdasta	<i>tehtaa-</i>	tehtaassa	tehtaasta	tehtaaseen
kirkas				
varvas				
rikas				

varas

lammas

itsekäs

raitis

kerros
kerrosta

kerrokse-

kerroksessa

kerroksesta

kerrokseen

keskus

Rhodos

Kypros

näytös

hallitus

lyhyt
lyhyttä

lyhye-

lyhyessä

lyhyestä

lyhyeen

ohut

kevyt

väsynyt
väsyyttä

väsynee-

väsyneessä

väsyneestä

väsyneeseen

kadonnut

kuivunut

työtön
työtöntä

työttömä-

työttömässä

työttömästä

työttömään

kiireetön

naimaton

huolimaton

tytär
tytärtä

tyttäre-

tyttäressä

tyttärestä

tyttäreeseen

kuningatar

laulajatar

2.1.

LAUSETYYPPEJÄ

PERUSLAUSE

Subjekti	Verbi	(Objekti)	(Adverbiaali)	(Adverbiaali)
Me	tapasimme	hänet	eilen	kadulla.
Minä	en tuntenut	häntä	hyvin.	
Hän	oli varannut	huoneen	hotelli Tornista.	
Miehet	lähtivät		taksilla	ravintola Helmeen.
Ihmiset	juoksivat		nopeasti	junaan.

EKSISTENTIAALILAUSE

Missä? Mistä? Mihin? Paikan adverbiaali	Verbi Yksikön 3.persoona	Mikä? Mitä?
Kadulla	on	hevonen.
Pihalla	ei ole	keinua.
Huoneessa	oli	paljon väkeä.
Huoneeseen	meni	monta ihmistä.
Huoneesta	tuli	paljon väkeä.
Talossa	asuu	monta perhettä.
Talossa	on	kolme kerrosta.

OMISTUSLAUSE

Omistaja Adessiivi	Olla-verbi Yksikön 3.persoona	Mitä omistaa?
Minulla	on	auto.
Meillä	on	kolme lasta.
Heillä	ei ole	parveketta.

PREDIKATIIVILAUSE

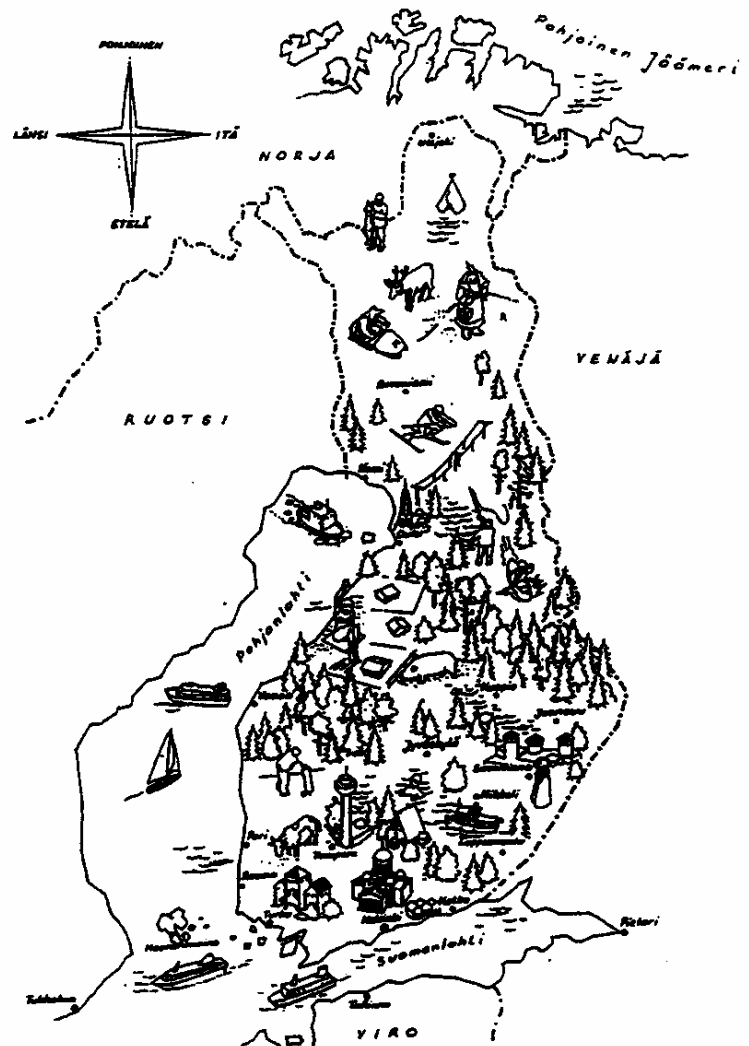
Subjekti Kuka? Mikä?	Verbi olla-verbi	Predikatiivi Millainen? Millaista? Mikä? Mitä?
Asunto	on	kaunis
Asunto	ei ole	kaunis.
Housut	olivat	mustat.
Hiukset	eivät olleet	mustat.
Vesi	on	kylmää.
Kahvi	ei ole	kuumaa.
Maito	oli	hapanta.
Matkustaminen	on	hauskaa.
Pyöräileminen	on	kivaa.
Suomessa	on	kaunista.
		Konkreettinen
		Aine/materia
		Abstrakti
		Subjektia ei ole

NESESSIIVILAUSE

Tekijä (Subjekti) Genetiivi	Verbi Yksikön 3.persoona	Toinen verbi Infinitiivi	(Objekti /) adverbiaali)	(Adverbiaali / objekti)
Meidän	täytyy	ostaa	uusi pesukone	huomenna.
Teidän	täytyy	muistaa	tämä asia	testissä.
Heidän	ei tarvitse	tehdä	tätä harjoitusta	vielä huomenna.
Mikon	pitää	ottaa	illalla	lääkettä.
Heidän	piti	odottaa	meitä	ulkona.
Heidän	oli pakko	ehtiä		junaan.
Tämän oven	täytyy	olla		kiinni.
Koiran	täytyy	olla		ulkona.

2.1.

SUOMI -TUHANSIEN JÄRVIEN MAA

Pinta-ala:	338 145 km ² (maa-alueet 304 623 km ² ja sisävesialueet 33 522 km ²)
Pituus:	1 180 km
Leveys:	540 km
Rajat:	kokonaispituus noin 3 670 km (yhteistä rajaa Ruotsin kanssa 586 km, Norjan kanssa 716 km ja Venäjän kanssa 1 269 km)
Korkein kohta:	Halttunturi (1 328 m)
Järvet:	n. 188 000 järveä (Iso-Saimaa 4400 km ² , Päijänne 1090 km ² , Inari 1000 km ²)
Pisin joki:	Kemijoki (552 km)
Asukasluku:	yli 5 miljoonaa
Asukastiheys:	18 henkeä/km ²
Viralliset kielet:	suomi ja ruotsi (suomi äidinkielenä 93 %:lla, ruotsi n. 6 %:lla)
Suurimmat kaupungit:	Helsinki (yli 500 000 asukasta; pääkaupunki vuodesta 1812) Espoo (n. 200 000) Tampere (n. 180 000) Vantaa (n. 170 000) Turku (n. 170 000)
Uskonto:	evankelis-luterilaiseen kirkkoon kuuluu vajaat 90 % väestöstä ortodoksisen kirkkoon noin 1,1 %
Pääelinkeinot:	metalli- ja konevalmistus, paperi- ja graafinen teollisuus, kemiallinen teollisuus, metsäteollisuus, elektroniikka, maanviljely

Suomen pinta-alasta lähes neljännes on *napapiirin* pohjoispuolella. Etelässä ja lännessä Suomi rajoittuu Itämereen, *Pohjanlahteen* ja *Suomenlahteen*. Lounaisrannikolla on laaja saaristo, *Saaristomeri*. Suomen pinta-alasta järvet käsittävät noin 10 prosenttia, *Saimaan* alueella määrä on jopa 60 prosenttia. *Inarin* Lapissa voi sadalla neliökilometrillä olla lähes 1500 järveä tai lampea.

Talvikuukausia ovat joului-, tammi- ja helmikuu, kevätkuukausia maaliskuu-, huhti- ja toukokuu, kesäkuukausia kesä-, heinä- ja elokuu, syyskuukausia syys-, loka- ja marraskuu. Vaikka Suomi sijaitsee hyvin pohjoisessa, Suomessa on suhteellisen lämmintä. Lämpötilaa kohottavat Itämeri, sisävedet ja ennen kaikkea länsituulet. Ne tuovat lämmintä ilmaa kaukaa Atlantilta, joka lämpenee Golfvirran ansiosta. Heinäkuun keskilämpötila on +17 °C ja helmikuun -6 °C. Kesällä ilman lämpötila saattaa Pohjois-Suomessa ylittää +25 °C. Ja talvella lämpötila voi Etelä-Suomessakin olla alle -25 °C. Itäiset ilmamassat aiheuttavat joskus talvella kovan *pakkasen* ja kesällä kuumaa *hellekauden*.

Suomessa on pitkä ja pimeä talvi. Marraskuussa alkaa sataa lunta. Meri jäätyy tammi-helmikuun vaihteessa. Lapissa vallitsee talvella *kaamos*. Se merkitsee, että aurinkoa ei näy pitkään aikaan, lähes kahteen kuukauteen. Kovalla pakkasella näkyy joskus *revontulia*. Talvella on pimeää, mutta onneksi keväällä ja kesällä on hyvin valoisaa. Lumi sulaa huhti-toukokuussa. Jäät alkavat lähteä. Joet *tuhvivat*. Päivät pitenevät ja pitenevät, ja *juhannuksen* aikaan Suomessa on erittäin valoisaa. Aamu valkenee jo varhain. Lapissa on *yötön yö*. Aurinko ei laske yli kahteen kuukauteen. Kesällä voi olla joskus erittäin kuuma. Hyttyset kiusaavat silloin retkeilijää. Syksy alkaa elo-syyskuussa. Tulee *ruska*. Lapissa on silloin oikein kaunista.

Suomen pinta-alasta noin 65 % on metsää. Suomessa on paljon *havumetsää*. Metsät ovat Suomelle tärkeä luonnonriikkaus. Suomenlahden ja Pohjanlahden rannikolla on monta suurta puunjalostuslaitosta.

Suomen luonto on osittain lähes koskematon. Laaja maaseutu alkaa yleensä heti kaupungin rajalta. Suomessa on ns. *jokamiehenoikeus*. Retkeilijällä on lupa liikkua vapaasti luonnossa. Tulta ei kuitenkaan saa tehdä. Metsässä voi marjastaa ja sienestää. Kotikunnan alueella on lupa onkia, mutta muuhun kalastukseen on pakko hakea erilliset luvat. Suomessa on monta kansallispuistoa ja luonnonsuojelualuetta, jossa on hyvät retkeilymahdollisuudet.

Selityksiä:

lähes neljännes

rajoittua Itämereen (rajoittua 1)

järvet käsittävät noin 10 % (käsittää 1)

kohottaa (1) lämpötilaa

sisävesi, sisävedet

ylittää (1)

alle -25 astetta

hellekausi

tammi-helmikuun vaihteessa

Lapissa vallitsee (vallita 5)

revontulet

tuhvia (1)

havumetsä

puunjalostuslaitos

koskematon (koskemattoma-)

jokamiehenoikeus

kotikunta

on lupa

= melkein yksi neljäsosa (1/4)

= rajana on Itämeri

= järviä on noin 10 prosenttia pinta-alasta

= nostaa

= meren vastakohta: järvet ja joet

= olla enemmän/korkeampi kuin

= vähemmän kuin 25 astetta

= kausi eli periodi, jolloin lämpötila on yli +24 astetta

= kun tammikuu loppuu ja helmikuu alkaa

= Lapissa on

= Aurora borealis, kylmänä yönä taivaalla näkyvä valo

= kun jäät sulavat tai sataa liikaa vettä, se tulee yli rannoista

= sellaista metsää, jossa kasvaa mäntyjä tai kuusia, puita,

joissa on neulaset, ei lehdet, jotka putoavat syksyllä

= tehdas, jossa puusta tehdään jotain, esimerkiksi selluloosaa

= kukaan ei ole koskenut, siis ei ole tehnyt mitään, luonto on

alkuperäinen

= se mitä jokainen ihminen saa, mitä hänellä on oikeus tehdä

metsissä, järvillä ja rannoilla

= se alue/paikka, jossa ihminen virallisesti asuu

= saa tehdä

2.1.

TÄLLÄ KADULLA JA TUOSSA TALOSSA

TÄMÄ	tässä - tästä - tähän tällä - tältä - tälle	NÄMÄ	näissä - näistä - näihin näillä - näiltä - näille
TUO	tuossa - tuosta - tuohon tuolla - tuolta - tuolle	NUO	noissa - noista - noihin noilla - noilta - noille
SE	siinä - siitä - siihen sillä - siitä - sille	NE	niissä - niistä - niihin niillä - niiltä - niille

tässä kaupungissa
tästä kaupungista
tähän kaupunkiin

tällä kadulla
tältä kadulta
tälle kadulle

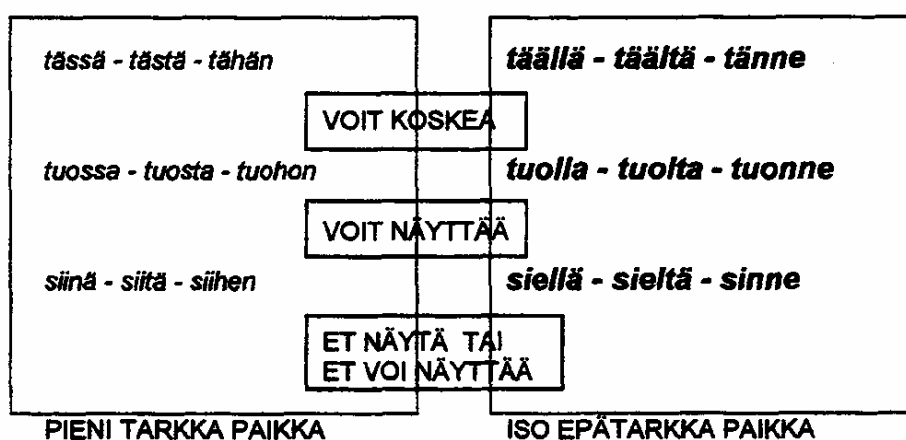
tuossa kaupassa
tuosta kaupasta
tuohon kauppaan

tuolla penkillä
tuolta penkiltä
tuolle penkille

siinä talossa
siitä talosta
siihen taloon

sillä pöydällä
siitä pöydältä
sille pöydälle

TÄSSÄ JA TÄÄLLÄ

tässä - tuossa - siinä (pieni tarkka paikka)

1. Minä istun **tässä**. Missä sinä istut? Saanko istuutua **tähän**? Siirätkö tämän tuolin **tästä tuohon**?
2. Missä ne avaimet ovat? Minä panin ne **tähän**, ja vähän aikaa sitten ne olivat vielä **tässä**. Otitko sinä ne **tästä**?
3. Unohdin avaimet pöydälle! **Siihen** ne kai jäivät. Jos näet ne **siinä**, niin ota ne **siitä** ja tuo minulle!
4. Missäs Mikko on? **Tuossa** hän istui vielä vähän aikaa sitten. Mihin hän nyt **tuosta** lähti?

täällä - tuolla - siellä (iso epätarkka paikka)

5. Missä me olemme nyt? Mitä sinä teet, kun lähdet **täältä**? Miksi sinä olet tullut **tänne**?
6. Millaista **täällä** Suomessa sinun mielestäsi on? Milloin sinä muutit **tänne**? Haluatko sinä muuttaa **täältä** pois?
7. Katsot ulos ikkunasta. Näytät sormella kadulle ja kerrot: "Tuolla on kaunis nainen/mies. Haluan mennä **tuonne**! Kun tulen **tuolta** takaisin, kerron teille, mitä tapahtui!
8. Kävelet kadulla. Näet, että **siellä** on tapahtunut auto-onnettomuus. Kysyt joltakulta ihmiseltä: "Mitä **siellä** oikein on tapahtunut? Mitä **tuolla** on sattunut?" Silminnäkiä kertoo: "Tuo punainen auto tuli **tuolta** ja törmäsi tuohon siniseen autoon **tuolla** ja tuo sininen auto lensi **tuonne**."
9. Kerro matkastasi Ruotsiin! Mitä sinä teit **siellä**? Millä sinä menit **sinne**? Mitä ostit **sieltä**?
10. Kerro asuinalueestasi! Millaista **siellä** on? Onko **siellä** kaunista? Onko **siellä** kirjasto lähellä? Milloin te muutitte **sinne**? Kuinka kauan te aiotte asua **siellä**? Milloin te muutatte **sieltä** pois?
11. Kerro kotimaastasi! Millaista **siellä** on? Onko **siellä** vuoristoa? Onko **siellä** lämmintä ja kaunista? Onko **siellä** lunta? Milloin muutit **sieltä** pois? Milloin aiot matkustaa takaisin **sinne**?

KAPPALE 2

2.1.

MINUN PERHEESTÄNI

Minä olen kotoisin eräästä pikkukaupungista, joka sijaitsee Itä-Suomessa. Sen nimi on Raikkala. Se on oikein kiva kaupunki, koska se on juuri sopivan kokoinen. Raikkalan lähellä on suuri kaunis järvi. Kesäisin me kävimme pikkusisareni kanssa siellä aina uimassa.

Meidän perheessämme on neljä lasta, kolme tyttöä ja yksi poika. Anne, vanhempi sisareni, on jo aikuinen. Hän asuu toisessa kaupungissa ja on jo työssä. Viime kesänä hän meni naimisiin. Hänen miehensä nimi on Ilpo. Sisareni rakastaa miestään kovasti. Hän puhuu usein miehestään. Hän tutustui mieheensä ihan sattumalta eräässä kaupassa. Anne sattui törmäämään Ilpoon, kun Ilpolla oli jokin purkki kädessään. Se putosi, ja Ilpon housut menivät ihan pilalle. Sisartani hävetti, ja hän päätti kutsua Ilpon kahville. Sillä tavalla he tutustuivat. Ja he ihastuivat toisiinsa. He seurustelivat noin vuoden, kunnes menivät naimisiin.

Sisareni harrastaa paljon liikuntaa. Hän pelaa tennistä ja käy aerobicissa. Hänen miehensä Ilpo pelaa lentopalloa eräässä joukkueessa. Sisareni on työssä eräässä vienti- ja tuontifirmassa, ja hänen miehensä Ilpo on freelancetoimittaja. Sisarellani on paljon työtä. Joskus vähän liikaakin! Jos soitan sisarelleni töihin, hän ei koskaan ehdi juttelemaan minun kanssani. Siksi on parempi soittaa vasta illalla heidän kotinumeroonsa. Mutta heidän puhelimensa on aina illalla niin varattu! Sisarellani ja hänen miehellään on paljon ystäviä, jopa Amerikassa asti. Anne on kova puhumaan! Kuinkahan suuri heidän puhelinlaskunsa mahtaa olla?

Nuorempi sisareni, Tuula, käy vielä koulua. Ensi vuonna hän menee lukioon. Nuoremalla sisarellani on hyvä todistus. Hän menestyy hyvin koulussa. Hän on aika lahjakas, ja hänellä on hyvä muisti. Hän on kiinnostunut monesta asiasta, ja hän lukee paljon. Hänen pöydällään on aina paljon tavaraa. Äitini on vihainen, koska hän ei koskaan siivoa huonettansa. Hänen huoneensa on aina kamalan sotkuinen. Tuula ei muka "kerkiä" koskaan siivoamaan. Ja hän sanoo, että hänen täytyy keskittyä läksyihin. No, Tuula on vielä murrosiässä. Kun hän riitelee äitimme kanssa, hän juoksee aina huoneeseensa ja paistaa ovensa kiinni.

Veljeni on vähän vanhempi kuin minä. Minä ihailen kovasti veljeäni. Minulla ja veljelläni on oikein hyvät välit. Veljeni ymmärtää minua hyvin, ja minä ymmärrän veljeäni hyvin. Me olemme hyvin läheiset, ja meillä on paljon yhteistä. Veljeni harrastaa purjehtimista. Minäkin pidän purjehtimisesta. Veljelläni on oma elektroniikka-alan yritys. Hän menestyy hyvin! Minä pidän paljon veljestäni. Hän pelleilee aina ja laskee usein leikkiä. Meillä on yleensä hauskaa yhdessä. Voi kuinka toivon, että voisit tutustua veljeeni! Varmasti sinä pitäisit veljestäni! Ehkä te satutte vielä joskus tapaamaan, esimerkiksi minun luonani. Hän on hyvin komea.

Kunnioitan paljon vanhempiani. Äitini on vielä työssä. Hän on vähän tukeva, mutta siitä huolimatta iloisen ja tyylikkään näköinen. Äidilläni on silmälasit. Hän on työssä pankissa, ja hänellä on aika pitkät työpäivät. Minä soitan usein äidilleni töihin. Mutta hän ei enää juttelamaan minun kanssani päivällä. Arvostan kovasti äitiäni. Hän on aina tehnyt paljon työtä. Työnsä lisäksi hän joutuu nykyään hoitamaan myös isääni.

Isäni on jo eläkkeellä. Isälläni on jo ihan harmaa tukka. Hänen terveytensä on huono. Minä rakastan isääni ja kaipaen häntä kovasti. Isäni oli maanviljelijä, mutta nyt hän ei enää jaksa työskennellä. Hän on aika huonossa kunnossa. Hän halusi antaa maatilan veljelleni, mutta veljelläni oli muita suunnitelmia. Olen huolissani isästani, koska hän on niin paljon yksin. Siksi soitan usein isälleni, ja hänellä on aina aikaa kuunnella minua. Häneen minä voin aina luottaa!

Selityksiä:

hän rakastaa miestänsä kovasti
sattumalta
hän sattui törmäämään (sattua 1, törmätä 4)
meni ihan päälle
Anne on kova puhumaan
menestyy hyvin koulussa
kamalan sotkuinen
keritä (kerkiää 4)
murrosikä

paiskaa (paiskata 4) ovensa kiinni
olemme hyvin läheiset
pelleilä (3)
laskea leikkiä
jos satutte vielä tapaamaan
hän on iloisen ja tyylikkään näköinen
nykyään
hän on huonossa kunnossa

= rakastaa paljon
= niin, että se vain tapahtui, hän ei suunnitellut sitä
= hän käveli sattumalta päin/niin että osui toiseen
= siitä tuli sellainen, että sitä ei voi käyttää
= Anne puhuu paljon
= hän on hyvä koulussa; hänen koulunsa menee hyvin
= hyvin epäsiisti/sekaisin
= olla aikaa, ehtiä, ennättää
= se aika, jolloin työstä tulee nainen ja pojasta mies (12 - 16 -vuotias)
= vetää tai lyö oven kiinni vihaisesti, niin että kuuluu
= tunnemme toisemme hyvin ja pidämme toisistamme paljon
= hauskuuttaa, saada toiset nauramaan sillä, mitä tekee
= jutella hauskoja asioita, kertoa vitsejä
= jos tapaatte sattumalta
= hän näyttää iloiselta ja tyylikkäältä
= nyt
= hän on sairas, hän ei ole terve, hänellä ei ole voimia

2.1.

POSSESSIVISUFFIKSIT

<i>minun poikani</i>	<i>meidän poikamme</i>	-ni	-mme
<i>sinun poikasi</i>	<i>teidän poikanne</i>	-si	-nne
<i>hänen poikansa</i>	<i>heidän poikansa</i>	-nsa/-nsä	-nsa/-nsä

mutta:

Kenen pöytä?

Heikin pöytä

Marjatan huone

Sari Koskisen laukku

herra Virtasen poika

opettajan laukku

tämän perheen poika

hänen pieni poikansa

meidän uusi johtajamme

nuo *sinun* kaksi uutta pukuasi

	<i>vartalo</i>	
nimi	nime-	nimeni
osoite	osoittee-	osoitteesi
lautanen	lautase-	lautaseni
avain	avaim-	avaimeni
olut	olue-	oluesi
ostos	ostokse-	ostoksenne
tytär	tyttäre-	tyttäremme
äiti	äidi-	äitini
käsi	käde-	kättesi
poika	poja-	poikamme
tyttö	tyttö-	tyttönnne
sairaus	sairaude-	sairautesi
äiti	äidi-	äidilläni
käsi	käde-	kädessäsi
poika	poja-	pojallamme
tyttö	tyttö-	tytöstänne
sairaus	sairaude-	sairaudestasi

Possessiivisuffiksi tulee vain pääsanaan, ei adjektiiviin.

Possessiivisuffiksi tulee sanan vartaloon.

Sanan vartalo on vahva, jos vartalon ja possessiivisuffiksin välissä ei ole sijapäätettä.

Possessiivisuffiksi tulee sijapäätteen jälkeen.

Minä näen pihalla vain tuon pienen pojan.
Minä näen pihalla vain minun pienen poikani.

(akkusatiivi)

Tämä pyörä on tuon pienen pojan.
Tämä pyörä on minun pienen poikani.

(genetiivi)

Haluatko tutustua tuohon pieneen poikaan?
Haluatko tutustua minun pieneen poikaani.

(illatiivi)

Pojan housut ovat aivan likaiset.
Hänen housunsa ovat aivan likaiset.

(mon. nominatiivi)

Minä pesen illalla nuo likaiset housut.
Minä pesen illalla nuo sinun likaiset housusi.

(mon. akkusatiivi)

Vertaa:	substantiivi	→	ei poss.suff.
nominatiivi	naapurin uusi kaunis vene		
partitiivi	naapurin uutta kaunista venettä		
akkusatiivi	naapurin uuden kauniin veneen		
genetiivi	naapurin uuden kauniin veneen		
adessiivi	naapurin uudella kauniilla veneellä		
ablatiivi	naapurin uudelta kauniilta veneeltä		
allatiivi	naapurin uudelle kauniille veneelle		
inessiivi	naapurin uudessa kauniissa veneessä		
elatiivi	naapurin uudesta kauniista veneestä		
illatiivi	naapurin uuteen kauniiseen veneeseen		
mon.nom.	naapurin uudet kauniit veneet		
mon.akk.	naapurin uudet kauniit veneet		

pronomini hänen	→	poss.suff.
hänen uusi kaunis veneensä		
hänen uutta kaunista venettänsä		
hänen uuden kauniin veneensä		
hänen uuden kauniin veneensä		
hänen uudella kauniilla veneellänsä		
hänen uudelta kauniilta veneeltänsä		
hänen uudelle kauniille veneellensä		
hänen uudessa kauniissa veneesssänsä		
hänen uudesta kauniista veneestänsä		
hänen uuteen kauniiseen veneeseensä		
hänen uudet kauniit veneensä		
hänen uudet kauniit veneensä		

	minun + -ni		minun + -ni	
nominatiivi	äiti	äitini	vanhemmat	vanhempani
partitiivi	äitiä	äitiäni	vanhempia	vanhempiani
akkusatiivi	äidin	äitini	vanhemmat	vanhempani
genetiivi	äidin	äitini	vanhempien	vanhempieni
adessiivi	äidillä	äidilläni	vanhemmilla	vanhemmillani
ablatiivi	äidiltä	äidiltäni	vanhemmilta	vanhemmitani
allatiivi	äidille	äidilleni	vanhemmille	vanhemmilleni
inessiivi	äidissä	äidissäni	vanhemmissa	vanhemmissani
elatiivi	äidistä	äidistäni	vanhemmista	vanhemmistani
illatiivi	äitiin	äitiini	vanhempiin	vanhempiini

3. persoonan possessiivisuffiksi:

-nsa = -Vn

-nsä

3. persoonan possessiivisuffiksivariaatio -Vn on mahdollinen silloin, kun sijapäätteen lopussa on lyhyt vokaali. Moderni suomi käyttää tavallisesti -Vn-variaatiota.

Nominatiivissa, akkusatiivissa, genetiivissä ja illatiivissa on kuitenkin aina -nsa, -nsä.

nominatiivi	Pekan poika	hänen poikansa	
partitiivi	Pekan poikaa	hänen poikaansa	
akkusatiivi	Pekan pojan	hänen poikansa	
genetiivi	Pekan pojan	hänen poikansa	
adessiivi	Pekan pojalla	hänen pojallansa	= pojallaan
ablatiivi	Pekan pojalta	hänen pojaltansa	= pojaltaan
allatiivi	Pekan pojalle	hänen pojallensa	= pojalleen
inessiivi	Pekan pojassa	hänen pojassansa	= pojassaan
elatiivi	Pekan pojasta	hänen pojastansa	= pojastaan
illatiivi	Pekan poikaan	hänen poikaansa	
mon.nom.	Pekan pojat	hänen poikansa	
mon.akk.	Pekan pojat	hänen poikansa	

HUOMAA!

partitiivi	Pekan autoa Pekan tyttöä	hänen autoansa= autoaan hänen tyttöänsä= tyttöään
------------	-----------------------------	--

Jos yksikön partitiivin lopussa on kaksi eri vokaalia, 3. pers. poss.suff. voi olla myös -Vn.

Vertaa:

Mikolla on uusi auto.

Mikko pesee uuden autonsa (= oman).

Markon sänky on petaamatta.

Marko petaa sänkynsä (= oman).

Antilla on vanha auto.

Mikko pesee hänen autonsa (= Antin).

Laurankin sänky on petaamatta.

Marko petaa hänen sänkynsä (= Lauran).

3. persoonan possessiivisuffiksi -nsa yksinään viittaa lauseen *subjektiin* tai omistuslauseeseen *omistajaan*.

Hän puhuu veljestä, joka on oma.

He istuvat autossa, joka on oma.

=

Hän puhuu veljestänsä.

=

He istuvat autossansa.

Äidillä on poika, Matti.

Äiti katsoo Matin valokuvaa.

Äiti katsoo omaa valokuvaa.

=

Äiti katsoo hänen valokuvaansa.

=

Äiti katsoo valokuvaansa.

Kaisa ja Pekka tuntevat Matin ja Liisan.

Viime kesänä Kaisa ja Pekka olivat Matin ja Liisan kesämökillä.

= Kaisa ja Pekka olivat heidän kesämökillänsä.

Viime kesänä Kaisa ja Pekka olivat kesämökillä, joka oli oma.

= Kaisa ja Pekka olivat kesämökillänsä.

Harjoitus 1

Pane sana oikeaan muotoon:

1. Tämä on minun _____ (UUSI HUONE).
2. Tässä on sinun _____ (UUSI HUONE).
3. Tämä on Pekan _____ (UUSI HUONE).
4. Tässä on hänen _____ (UUSI HUONE).
5. Kenen (HUONE) _____ tämä on?
6. Se on johtajan _____ (HUONE).
7. Onko tämä meidän _____ (HUONE)?
8. Kyllä, se on teidän _____ (HUONE).
9. Missä Kirsin ja Arteron _____ (HUONEET) ovat?
10. Heidän (HUONEET) _____ ovat täällä.
11. Karin (HUONE) _____ on tuolla.
12. Hänen (HUONE) _____ on aina hirveän sotkuinen.

Harjoitus 2

Pane sana oikeaan muotoon:

1. Anteeksi, mutta tämä on minun _____ (PAIKKA).
2. Sinun _____ (PAIKKA) on tuolla.
3. Onko tämä Mikon _____ (PAIKKA)?
4. Kyllä, se on hänen _____ (PAIKKA).
5. Meidän _____ (PAIKAT) ovat aivan takana.
6. Missä teidän _____ (PAIKAT) ovat?
7. Missä Kaarinan ja Paulin _____ (PAIKAT) ovat?
8. Heidän (PAIKAT) _____ ovat oikealla.
9. Tämän vanhan naisen _____ (PAIKKA) on liian takana.
10. Tässä on rouva Järvisen _____ (PAIKKA).
11. Tämä on hänen _____ (PAIKKA).

Harjoitus 3

Täydennä lauseet sanalla **poika**, ja pane se oikeaan muotoon! Käytä possessiivisuffiksia:

1. Kuka hän on? Hän on meidän _____.
2. Ketä te odotatte? Me odotamme meidän _____.
3. Ketä sinä rakastat? Minä rakastan minun _____.
4. Kenet te tapasitte? Me tapasimme heidän _____.
5. Kenestä te puhutte? Me puhumme hänen _____.
6. Keneen te tutustuitte eilen? Me tutustuimme eilen hänen _____.
7. Keneltä te saitte postikortin? Me saimme postikortin meidän _____.
8. Kenelle sinä soitat? Minä soitan minun _____.
9. Kenellä on bileet illalla? Minun _____ on bileet illalla.
10. Kenen nämä käsiineet ovat? Ne ovat varmasti sinun _____.

Harjoitus 4

Täydennä lauseet sanoilla **pieni tytär**, ja pane ne oikeaan muotoon! Käytä possessiivisuffiksia:

1. Kuka hän on? Hän on meidän _____.
2. Ketä te odotatte? Me odotamme meidän _____.
3. Ketä sinä ajattelet? Minä ajattelen minun _____.
4. Ketä sinä hoidat? Minä hoidan minun _____.
5. Kenet sinä näet pihalla? Minä näen minun _____.
6. Kenet sinä kutsuit sisälle? Minä kutsuin sisälle minun _____.
7. Kenet Anne tapasi kadulla? Hän tapasi kadulla sinun _____.
8. Kenen tämä pyörä on? Se on meidän _____.
9. Kenelle sinä annat tämän lahjan? Annan sen sinun _____.
10. Kenelle sinä ostit tämän puseron? Ostin sen sinun _____.
11. Keneltä sinä sait tuon likaisen karamellin? Sain sen sinun _____.
12. Kenelle sinä soitat? Minä soitan minun _____.
13. Kenelle Tarja lainasi pumpppua? Hän lainasi pumpppua meidän _____.
14. Keneltä Tarja lainasi pyörää? Hän lainasi pyörää meidän _____.
15. Kenellä on uusi pyörä? Meidän _____ on uusi pyörä.
16. Kenestä te puhutte? Me puhumme meidän _____.
17. Kenestä sinä kerroit? Minä kerroin minun _____.
18. Kenestä te juttelit? Me juttelimme hänen _____.
19. Kenestä te otatte valokuvan? Me otamme valokuvan teidän _____.
20. Kenestä sinä olet huolissasi? Minä olen huolissani minun _____.
21. Kenestä Mikko pitää? Hän pitää sinun _____.
22. Keneen sinä tutustuit eilen? Minä tutustuin eilen sinun _____.
23. Keneen Mikko ihastui? Hän ihastui sinun _____.

Harjoitus 5

Pane sana oikeaan muotoon. Käytä possessiivisuffiksia:

1. Minun _____ (VELI) asuu Porvoossa.
2. Minä rakastan minun _____ (VELI).
3. Minä odotan minun _____ (VELI).
4. Minä tapaan minun _____ (VELI) illalla.
5. Tämä on minun _____ (VELI) kamera.
6. Kerronko sinulle vähän minun _____ (VELI)?
7. Haluatko tutustua minun _____ (VELI)?
8. Minä olen huolissani minun _____ (VELI).
9. Minun (VELI) _____ on paljon velkaa.
10. Sain eilen kortin minun _____ (VELI).
11. Minä soitan usein minun _____ (VELI).
12. Minä pidän paljon minun _____ (VELI).

Harjoitus 6

Pane sana oikeaan muotoon!

Huomaa, että et tarvitse persoonapronominin genetiiviä! Käytä pelkkää possessiivisuffiksia:

MALLI: Minä odotan _____ isääni _____ ((MINUN) ISÄ).

1. Minä soitan _____ ((MINUN) ISÄ).
2. Soitatko sinä usein _____ ((SINUN) ISÄ)?
3. Olen ihan auki! Minä lainaan _____ ((MINUN) ISÄ) vähän rahaa.
4. Antilla ei ole omaa autoa. Antti lainaa autoa _____ ((HÄNEN) ISÄ).
5. ((MINUN) ÄITI) _____ on paljon työtä.
6. Hän hoitaa _____ ((MEIDÄN) ISÄ).
7. Olin jouluostoksilla! Minä ostin tämän puseron _____ ((MINUN) ÄITI).
8. Mitä sinä ostit _____ ((SINUN) ISÄ)?
9. Antti osti lompakon _____ ((HÄNEN) ISÄ).
10. Minä ostin tämän CD-levyn _____ ((MINUN) SISAR).
11. Haluaisitko tutustua _____ ((MINUN) SISAR)?
12. ((MINUN) SISAR) _____ on kihara tukka.
13. Minä otin eilen valokuvan _____ ((MINUN) SISAR).
14. Minä ajattelen usein _____ ((SINUN) SISAR).
15. ((SINUN) SISAR) _____ on kaunis hymy.

Harjoitus 7

Pane sana oikeaan muotoon! Käytä pelkkää possessiivisuffiksia:

1. ((SINUN) TAKKI) _____ on niin ryppyinen.
2. Voitko silittää vähän tätä _____ ((MINUN) TAKKI)?
3. Minä pesen tämän _____ ((SINUN) TAKKI).
4. ((SINUN) TAKKI) _____ nappi on irti.
5. Kissa istuu tuolla _____ ((SINUN) TAKKI).
6. Voitko tehdä jotakin tälle _____ ((MINUN) TAKKI)?
7. Tuossa ((SINUN) TAKKI) _____ on iso tahra.
8. En pidä tuosta _____ ((SINUN) TAKKI).
9. Olen niin kyllästynyt tuohon vanhaan _____ ((SINUN) TAKKI).
10. Minä heitän tämän vanhan _____ ((SINUN) TAKKI) roskikseen.
11. Kaikki muut _____ ((MINUN) TAKIT) ovat vintillä!
12. Minä haen ne toiset _____ ((SINUN) TAKIT) sinulle!

luona + poss. suff.

luonani
 luonasi
 luonansa = luonaan
 luonamme
 luonanne
 luonansa = luonaan

luota + poss. suff.

luotani
 luotasi
 luotansa = luotaan
 luotamme
 luotanne
 luotansa = luotaan

luokse + poss. suff.

luokseni
 luoksesi
 luoksensa = luokseen
 luoksemme
 luoksenne
 luoksensa = luokseen

Hän asuu aina meidän luonamme, kun käy täällä Kuopiossa.

Kuinka kauan sinä olit hänen luonaan?

Mihin aikaan hän lähti luotasi?

Hän lähti meidän luotamme kello yhdentoista aikaan.

Minä voin tulla sinun luoksesi illalla, jos sinä haluat.

kanssa + poss. suff.

kanssani
 kanssasi
 kanssansa = kanssaan
 kanssamme
 kanssanne
 kanssansa = kanssaan

mukaan + poss. suff.

mukaani
 mukaasi
 mukaansa
 mukaamme
 mukaanne
 mukaansa

mukana + poss. suff.

mukanani
 mukanasi
 mukanansa = mukanaan
 muknamme
 muknanne
 mukanansa = mukanaan

Lähdetkö kanssani uimaan?

Laura lähtee mukaasi.

Hän lähtee mielellään sinun kanssasi rannalle.

Otatteko te kameran mukaanne?

Minulla on tämä vanha kamera mukanani.

Onko se sinulla aina mukanasi?

Laurallakin on kamera mukanaan.

Lähdetkö minun kanssani illalla elokuviin?

Otammeko Mikon mukaamme?

He ottivat Mikon mukaansa elokuviin.

mielelläni**mielelläsi****mielellänsä / mielellään****mielellämme****mielellänne****mielellänsä / mielellään**

Otatko tomaatin?

- Kiitos, mielelläni.

Laitatko sinä mielelläsi ruokaa?

Hän lukee mielellään.

Me tulemme kyllä mielellämme.

Teittekö te sen mielellänne?

Naapurit auttavat aina mielellään meitä.

minun mielestäni**sinun mielestäsi****hänen mielestänsä / mielestään = hänestä****meidän mielestämme****teidän mielestänne****heidän mielestänsä / mielestään = heistä**

= minusta

= sinusta

= hänestä

= meistä

= teistä

= heistä

Minun mielestäni tupakointi on ihan tyhmää!

Entä sinun mielestäsi?

Mikä kirja hänen mielestään oli paras?

Meidän mielestämme tämä lasku on väärin.

Onko Suomessa kallista teidän mielestänne?

Heidän mielestänsä saunassa oli liian kuuma.

itse + poss. suff.

itseni

itsesi

itsensä

itsemme

itsenne

itsensä

Tulen pian! Pesen vain nopeasti itseni.

Osta tällä rahalla itsellesi jotakin hyvää!

Hän inhosi itseänsä.

Pidätkö itsestäsi?

Tunnetko itsesi?

Hän puhuu aina vain itsestään.

Uh! Olen niin kyllästynyt itseeni.

Häpeän itseäni.

En pysty hillitsemään itseäni. Syön koko ajan!

Muistathan huolehtia itsestäsi!

Minä pidän kyllä huolen itsestäni.

Sinä voit olla ylpeä itsestäsi.

Harjoitus 8

Valitse oikea sana, ja pane se oikeaan muotoon! Käytä possessiivisuffiksia, kun voit:
luokse, luona, luota, kanssa, mukaan, mukana

1. Tyttäreemme muutti poikaystävänsä _____ asumaan.
2. Sirpa muutti Victorin _____.
3. Hän muutti hänen _____.
4. Hän muutti pois meidän _____. Me jäimme yksin.
5. Hän otti pianon ja kaikki henkilökohtaiset tavaransa _____.
6. Asuiko Victor koskaan teidän _____?
7. Kyllä, hän asui meidän _____ pari kuukautta.
8. Mutta nyt Sirpa asuu hänen _____.
9. Sirpa aikoo lähteä hänen _____ kiertämään Eurooppaa.
10. He aikovat ottaa videokameran _____.
11. Muuten...Sattuuko sinulla olemaan matkapuhelinta _____?
12. Kyllä minulla on yleensä matkapuhelin _____.
13. Voi ei, nyt minulla ei satu olemaan sitä _____! Se on kotona.
14. Kenelle halusit soittaa? Kenen _____ sinä halusit puhua?
15. Halusin soittaa Sirpalle. Halusin puhua hänen _____ yhdestä asiasta.

Harjoitus 9

Valitse oikea sana:

mielestäni, mielestäsi, mielestänsä, mielestämme, mielestänne, mielestänsä, mielestä
- mielelläni, mielelläsi, mielellänsä, mielellämme, mielellänne, mielellänsä

1. Onko tämä takki sinun _____ hyvä?
2. Minun _____ se ei sovi sinulle.
3. Anteron _____ tämä on vanhanaikainen.
4. Hänen _____ minä tarvitsen uuden takin.
5. Minä lähdenkin _____ ostoksille.
6. Lähdetkö sinä _____ ostoksille?
7. Me voimme viedä sinut autolla keskustaan. Teemme sen _____.
8. Muutatteko te _____ maalle.
9. Minä en muuta _____.
10. Minun _____ siellä on liian hiljaista.
11. Mikko muuttaa _____ takaisin kotiseudulle.
12. Hänen _____ siellä on mukava asua.
13. Minnan _____ ei ole kiva vaihtaa koulua.
14. Hän ei muuta _____.

Harjoitus 10

Pane sana **itse** oikeaan muotoon. Käytä possessiivisuffiksia:

1. Me pesimme _____.
2. Pesittekö te _____?
3. Hän kuivasi _____ huolellisesti.
4. Minä ostin _____ uuden takin.
5. Sinä voit ostaa _____ jotakin tällä rahalla.
6. Sinun täytyy joskus ajatella myös _____.
7. Etkö häpeä _____! Olet taas humalassa!
8. Hän ei pitänyt _____.
9. Itse asiassa hän vihasi _____.

Huomaa myös seuraavat ilmaukset:

Äitini on nimeltään Annikki.

Hän teki parhaansa.

Hän oli ammatiltaan ompelija.

Mekin teimme parhaamme.

Mikä isäsi oli ammatiltaan?

Hän teki sen tahallaan.

Millainen hän on luonteeltaan?

Teikö sinä tämän tahallasi?

Hän on luonteeltaan tosi rauhallinen.

En tehnyt sitä tahallani. Tein sen vahingossa.

Hän oli niin pahoillaan, kun et tullut.

Hän oli ihan tosissaan. Minä en ollut tosissani.

Minäkin olin pahoillani.

Äitini oli niin mielissään, kun sinä kehuit häntä.

He olivat huolissaan sinusta.

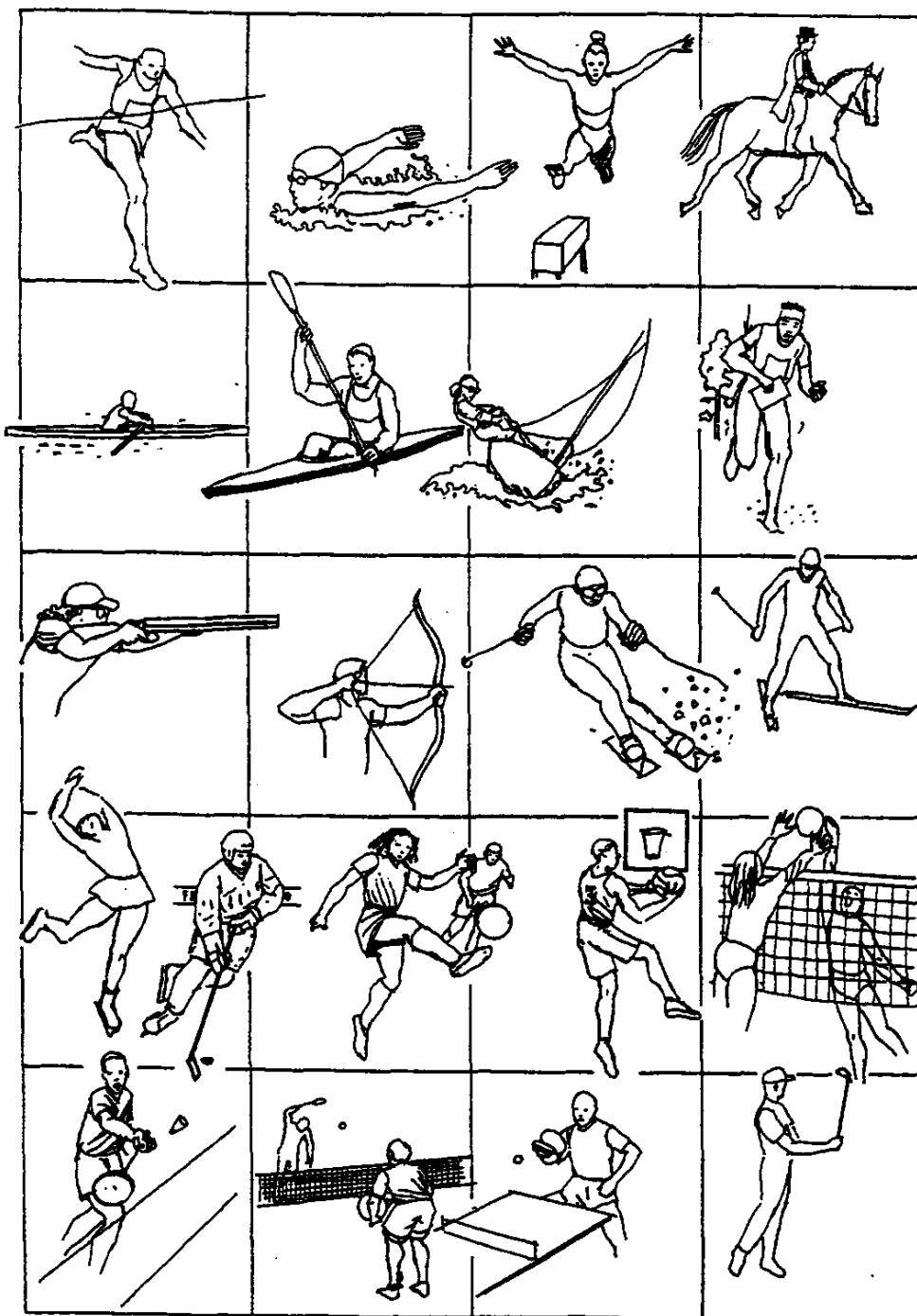
Äitini on hyvä käsistään. Hän teki tämän itse.

Minäkin olin huolissani hänestä.

Harjoitus 11

Valitse oikea sana: ammatiltaan, huolissaan, luonteeltaan, mielissään, nimeltään, parhaani, pahoillani, päähäsi, tahallani, tosissaan, tosissasi, vahingossa

1. Sulhaseni on _____ Victor.
2. Missä hän on työssä? Mikä hän on _____?
3. Hän on _____ tosi rauhallinen.
4. Miksi et soittanut, että tulet myöhemmin? Isäsi oli _____ sinusta.
5. Olen _____, mutta en tehnyt sitä _____.
6. Menin _____ väärään junaan. Ajoin asemamme ohi. Juna ei pysähtynyt. Liftasin ja tulin erään miehen kyydissä tänne.
7. Siis liftasit! Kaikkea sinä saatkin _____! Sehän on vaarallista!
8. Niin, mutta yritin tehdä _____, että ehtisin syntymäpäiville.
9. Isäsi oli niin _____, kun saavuit.
10. Kerroin isälle, että Victor kosi minua viime viikolla. Ja Victor oli ihan _____!
11. Oletko _____? Hänhän asuu aivan toisella puolella maapalloa!

1. juokseminen, juoksu 2. uiminen, uinti 3. voimisteleminen, voimistelu 4. ratsastaminen, ratsastus 5. soutaminen, soutu 6. melominen, melonta 7. purjehtiminen, purjehdus 8. suunnistaminen, suunnistus 9. ampuminen, ammunta 10. jousiammunta 11. lasketteleminen, laskettelu 12. hiihtäminen, hiihto 13. luisteleminen, luistelu 14. jääkiekon pelaaminen 15. jalkapallon pelaaminen 16. koripallon pelaaminen 17. lentopallon pelaaminen 18. sulkapallon pelaaminen 19. tenniksen pelaaminen 20. pöytätenniksen pelaaminen 21. golfin pelaaminen

On hauskaa uida.

On hauskaa laulaa.

On hauskaa kirjoittaa.

Ei ole hauskaa odottaa.

Ei ole hauskaa olla myöhässä.

> Uiminen on hauskaa.

> Laulaminen on hauskaa.

> Kirjoittaminen on hauskaa.

> Odottaminen ei ole hauskaa.

> Myöhässä oleminen ei ole hauskaa.

Verbistä saa nominin, kun panee päätteeksi -minen monikon 3. persoonan vartaloon:

ottaa	otta/vat	> <i>ottaminen</i>	<i>ottamista</i>	<u><i>ottamise-</i></u>
lukea	luke/vat	> <i>lukeminen</i>	<i>lukemista</i>	<u><i>lukemise-</i></u>
antaa	antavat	> _____	_____	_____
syödä	_____	> _____	_____	_____
kävellä	_____	> _____	_____	_____
nousta	_____	> _____	_____	_____
kuunnella	_____	> _____	_____	_____
siivota	_____	> _____	_____	_____
osata	_____	> _____	_____	_____
valita	_____	> _____	_____	_____
tarjeta	_____	> _____	_____	_____

On hauskaa lukea *kirjaa*.

> *Kirjan* (gen.) lukeminen on hauskaa.

Luen mielelläni *kirjan*.

> *Kirjan* (gen.) lukeminen on hauskaa.

On hauskaa tehdä *työtä*.

> *Työn* (gen.) tekeminen on hauskaa.

Teen mielelläni *työn* loppuun.

> *Työn* (gen.) tekeminen loppuun on hauskaa.

On ihanaa istua puistossa.

> Puistossa istuminen on ihanaa.

On mukavaa käydä torilla.

> Torilla käyminen on mukavaa.

On kivaa ajaa raitiovaunulla.

> Raitiovaunulla ajaminen on kivaa.

On hauskaa valvoa yöllä.

> Yöllä valvominen on hauskaa.

On hauskaa lähteä elokuviin.

> Elokuviin lähteminen on hauskaa.

On kivaa puhua lapsuudesta.

> Lapsuudesta puhuminen on kivaa.

Harjoitus 12

Tee mallin mukaan:

MALLI:

On hauskaa kuunnella musiikkia.

> Musiikin kuunteleminen on hauskaa.

> Pidän musiikin kuuntelemisesta.

On hauskaa katsella televisiota.

On hauskaa ajaa autoa.

On hauskaa osata tämä asia.

On hauskaa istua ravintolassa.

On hauskaa mennä teatteriin.

On ikävää pestä pyykkiä.

> Pyykin peseminen ei ole hauskaa.

> En pidä pyykin pesemisestä.

On ikävää ottaa velkaa.

On ikävää pyytää apua.

On ikävää siivota tätä huonetta.

On ikävää valita.

On ikävää tulla myöhään.

On ikävää olla sairaana.

On ikävää muuttaa.

On ikävää vaihtaa asuntoa.

On ikävää syödä yksin.

Harjoitus 13

MINÄ HARRASTAN LUKEMISTA, SILLÄ LUKEMINEN ON HAUSKAA.

1. Me harrastamme (LEIPOA) _____, sillä _____ on hauskaa.
2. He harrastavat (VOIMISTELLA) _____, sillä _____ on tärkeää.
3. Me emme harrasta (PURJEHTIA) _____, sillä _____ on kallista.
4. Sinä harrastat (UIDA) _____, sillä _____ on terveellistä.
5. Hän harrastaa (SOITTAA, KITARA) _____, sillä _____ on hauskaa.
6. Isä harrastaa (PELATA, GOLF) _____, sillä _____ on rentouttavaa.
7. Me harrastamme (KÄYDÄ, TEATTERI) _____, sillä _____ on mielenkiintoista.
8. Peter harrastaa (LENTÄÄ, PURJELENTOKONE) _____, sillä _____ on jännittävää.
9. Äiti harrastaa (KUTOA) _____, sillä _____ on helppoa ja hauskaa.

HUOMAA!

"On hauskaa" -lauseet

Adjektiivi, joka tässä rakenteessa on predikaatiivi, on yleensä partitiivissa:

- On mahdollista, että joudumme siirtämään kokouksen ajankohtaa.
- On lähes mahdotonta oppia tätä.
- On kummallista, että hän ei ole soittanut.
- On ihanaa käydä yöllä uimassa.

Jos predikaatiivi on adjektiivi **hyvä, parempi** tai **paha** tai substantiivi, predikaatiivi on nominatiivissa:

- On hyvä, että pääset tulemaan.
- Olisi parempi sopia hänen kanssaan.
- On paha, että pian nousee myrsky.

- Oli ihme, että saimme veneen rantaan.
- Oli onni, että veneen moottori ei sammunut.
- On sääli, että verkot jäivät meren pohjaan.

Jotkut tavalliset adjektiivit, kuten **kiva, mukava, ikävä, tylsä, helppo, vaikea** voivat olla joko partitiivissa tai nominatiivissa:

- Oli mukava(a) käydä siellä.
- On kiva(a) lähteä mökille.
- On ikävä(ä) riidellä.
- On vaikea(a) auttaa häntä.

2.1.

MITEN ME OIKEIN TULEMME TOIMEEN?

- Liisa! Minä en ymmärrä, miten me tulemme toimeen tässä kuussa.
- Ai, miten niin, Timo?
- No, katso nyt. Tässä on sähkölasku, vuokra, auton vakuutusmaksu, Jaanan pianokoulu, Villen tarhamaksu ja puhelinlasku. Nämä kaikki täytyy maksaa tässä kuussa. Ja jos minä maksan nämä kaikki laskut, meille jää tilille 1400;- . Sillä täytyy sitten tulla toimeen koko tämä kuukausi. Minun seuraava palkkani tulee vasta 28. päivä eli vasta kuukauden lopussa. Ja tämä kuu on vasta alussa. Eihän 1400; riitä edes kuukauden ruokaan!
- Meinaatko sinä? ... Kuule...minä soitan isälle ja kysyn, jos hän voi lainata meille vähän. Vaikka tonnin.
- Joo, soita vaan. Sano, että me voimme maksaa sen takaisin ensi kuussa.

RAHAHUOLET VAINAAVAT

- Marko! ...Marko hei!
- Hmp. Mitä nyt, Laura?
- Minulla on vähän asiaa. Minä ...
- Odota vähän. Minä luen ensiksi tämän pesäpallojutun loppuun.
- - -
- Niin. Mitä sinulla oli?
- No kun minun täytyy kyllä mennä kampaajalle. Katso nyt, millainen minun tukkani on!
- Tuohan on ihan hyvä.
- Eikä ole! Minun on ihan pakko mennä kampaajalle. Ja nyt tuossa lähikampaamossa on jokin tarjous: permanentti ja leikkaus vain 200;- ! Minun pitää ottaa permanentti.
- Permanentti! Mitä hyötyä siitä muka on? Minusta sinun tukkasi on ihan nätti juuri noin.
- Permanentista on paljon hyötyä! Se kuivattaa tukkaa, ja sitten minun ei enää tarvitse pestä ja laittaa sitä ihan joka päivä.
- No, joo. Mutta sinun on hyvä muistaa, että meidän tilillämme on vain 800;- . Minun palkkani tulee vasta 15. päivä, ja sinun palkkasi taitaa tulla vasta kahden viikon kuluttua.
- No...Kyllä me tulemme viisi päivää toimeen kuudella sadalla. Eikö vaan?
- No joo.. ehkä me tulemme. Mene sitten! Mutta muista, että siinä tapauksessa me emme voi ostaa mitään turhaa tällä viikolla. Hyvä jos pystymme ruokalaskut maksamaan!

Selityksiä:

tulla toimeen	= voida elää, selviytyä
meinata (4)	= ajatella, olla sitä mieltä, että...
tonni	= 1000 markkaa
pesäpallojuttu	= sanomalehden artikkeli, kirjoitus pesäpallosta
juuri noin	= kun se on sellainen, kuin se nyt on
taitaa (1) tulla	= tulee ehkä; jos tiedän oikein, se tulee
Eikö vaan?	= Eikö niin?
pystyä maksamaan	= voida maksaa; olla rahaa niin paljon, että voi maksaa

HUOMAA!

Minun täytyy ottaa permanentti. = Minun pitää ottaa permanentti. = Minun on pakko ottaa permanentti.
Sinun kannattaa muistaa, että tilillä on vain 800;- . = Sinun on hyvä muistaa, että tilillä on vain 800;- .

2.1.

JÄRJESTYSLUVUT

1.	ensimmäinen	21.	kahdeskymmenesensimmäinen
2.	toinen	22.	kahdeskymmenestoinen
3.	kolmas	23.	kahdeskymmeneskolmas
4.	neljäs	24.	kahdeskymmenesneljäs
5.	viides	25.	kahdeskymmenesviides
6.	kuudes	26.	kahdeskymmeneskuudes
7.	seitsemäs	27.	kahdeskymmenesseitsemäs
8.	kahdeksas	28.	kahdeskymmeneskahdeksas
9.	yhdeksäs	29.	kahdeskymmenesyhdeksäs
10.	kymmenes	30.	kolmaskymmenes
11.	yhdestoista	31.	kolmaskymmenesensimmäinen jne.
12.	kahdestoista	40.	neljäskymmenes
13.	kolmastoista	50.	viideskymmenes
14.	neljästoista	60.	kuudeskymmenes
15.	viidestoista	70.	seitsemäskymmenes
16.	kuudestoista	80.	kahdeksäskymmenes
17.	seitsemästoista	90.	yhdeksäskymmenes
18.	kahdeksastoista	100.	sadas
19.	yhdeksästoista	156.	sadasviideskymmeneskuudes
20.	kahdeskymmenes	540.	viidessadasneljäskymmenes
		1000.	tuhannes
	<i>Kuinka mones?</i>	10 000.	kymmenestuhannes
	<i>Kuinka mones päivä tänään on?</i>	100 000.	sadastuhannes
	<i>Tänään on viidestoista päivä.</i>	1 000 000.	miljoonas
	<i>Milloin sinä olet syntynyt?</i>		
	<i>Olen syntynyt 26. (kahdeskymmeneskuudes) kesäkuuta 1978 (tuhatyhdeksäsataaseitsemänkymmentäkahdeksan).</i>		

LIPUTUSPÄIVÄT

5. 2.	Runebergin päivä
28. 2.	Kalevalan päivä, suomalaisen kulttuurin päivä
9. 4.	Mikael Agricolan päivä, suomen kielen päivä
27. 4.	Kansallinen veteraanipäivä
1. 5.	Vappu, suomalaisen työn päivä
	Toukokuun toinen sunnuntai, äitienpäivä
12. 5.	J. V. Snellmanin päivä, suomalaisuuden päivä
	Toukokuun kolmas sunnuntai, kaatuneitten muistopäivä (suruliputus kello 10 - 14)
4. 6.	Puolustusvoimien lippujuhla
	Kesäkuun 20. ja 26. päivien välinen lauantai, juhannus, Suomen lipun päivä
6. 7.	Eino Leinon päivä
10.10.	Aleksis Kiven päivä, suomalaisen kirjallisuuden päivä
24.10.	Yhdistyneiden kansakuntien (YK:n) päivä
6.11.	Svenska dagen (ruotsalaisuuden päivä)
	Marraskuun toinen sunnuntai, isänpäivä
6.12.	Itsenäisyyspäivä
	Päivät, jolloin on kansanedustajien vaalit
	Päivä, jolloin presidentti astuu toimeensa
	Ahvenanmaalla on lisäksi kaksi omaa virallista liputuspäivää:
	Huhtikuun viimeinen sunnuntai, Ahvenanmaan lipun päivä
9.6.	Ahvenanmaan itsehallintopäivä

KAPPALE 3

2.1.

LOTTOVOITTO

Mitä sinä tekisit, jos voittaisit 10 miljoonaa lotossa? Miten käyttäisit rahat? Tai miten sijoittaisit ne? Lopettaisitko työn teon vai jatkaisitko työtäsi? Ostaisitko ehkä uuden auton tai muuttaisitko uuteen asuntoon? Olisihan sinulla silloin varaa. Matkustelisit ehkä paljon ja tekisit maailmanympärimatkan. Matkalla uisit, ottaisit aurinkoa, söisit hyvää ruokaa ja tutustuisit moneen uuteen ihmiseen. Vai alkaisitko opiskella? Toteuttaisit unelmasi ja keskittyisit opiskeluun. Tai ehkä haluaisit perustaa oman yrityksen. Millaisen yrityksen perustaisit? Olisiko se mukava kahvila, johon ihmiset tulisivat syömään ihania leivoksia, juomaan hyvää kahvia ja kuuntelemaan kaunista musiikkia? Varmasti yrityksesi menestyisi hyvin kilpailussa, olisihan sinulla varaa palkata hyvä henkilökunta sitä hoitamaan.

Tai sitten toteuttaisit unelmasi ja muuttaisit maalle luonnon rauhaan. Siellä kasvattaisit hedelmiä ja vihanneksia sekä hoitaisit eläimiä. Eläisit rauhallista ja onnellista elämää. Kalastelisit ja soutelisit, kävelisit metsässä ja kuuntelisit lintujen laulua. Syksyllä kävisit marjassa ja sienessä. Talvella hiihtelisit lumisessa metsässä tai kävisit laskettelemassa. Ja marraskuussa, kun on niin pimeää, lentäisit etelän aurinkoon, johonkin hyvin eksoottiseen maahan.

Tai sitten lahjoittaisit rahaa hyväntekeväisyyteen. Voisit tukea syöpäsairaalaa tai jotakin kehitysyhteistyöhanketta. Sellaisella summalla voisi tehdä paljon hyvää!

Jos minä olisin voittanut viime viikolla lotossa, minä olisin maksanut kaikki omat velkani. Sen jälkeen minä olisin maksanut veljeni velat. Hänellä on liian paljon velkaa. Loput rahat minä olisin sijoittanut viisaasti. Ehkä minä olisin ostanut pari yritystä. Minä en olisi muuttanut enkä minä olisi lopettanut työntekeä. Kun yritykset olisivat tuottaneet voittoa, minä olisin lahjoittanut osan hyväntekeväisyyteen. Mutta olisinko minä ollut kuitenkin onnellisempi, jos minä olisin voittanut? Olisiko minun elämäni mitenkään muuttunut?

MITÄ MINÄ TEKISIN?

- *Mitä minä tekisin? Minulla ei ole mitään tekemistä.*
- *No, sinähän voisit vaikka siivota kellarin.*
- *Oletko sinä ihan hullu! Nythän on lauantai-ilta!*
- *No, mitä jos sinä lähtisit elokuviin tai johonkin pubiin?*
- *Etkö sinä lähtisi mukaan? En minä viitsisi yksin lähteä.*
- *Mitä jos me olisimme vain kotona, kävisimme ensin saunassa, laittaisimme sitten saunan jälkeen pizzaa, joisimme vähän viiniä, katsoisimme vähän aikaa televisiota ja menisimme ajoissa nukkumaan. Säästäisimme rahaakin!*

2.1.

HALUAISIN MATKUSTAA ULKOMAILLE

Konditionaalin preesens

he auttavatminä
sinä
hän
me
te
he**-isi-**auttaisin
auttaisit
auttaisi
auttaisimme
auttaisitte
auttaisivat

o,ö,u,y säilyvät

he kertovat → minä kertoisin
hän kertoisihe nukkuvat → minä nukkuisin
hän nukkuisihe säilövät → minä säilöisin
hän säilöisihe yöpyvät → minä yöpyisin
hän yöpyisi

a,ä säilyvät

he haluavat → minä haluaisin
hän haluaisihe näyttävät → minä näyttäisin
hän näyttäisi

e,i pois

he lukevat → minä lukisin
hän lukisihe juttelevat → minä juttelisin
hän juttelisihe pesevät → minä pesisin
hän pesisihe tarvitsevat → minä tarvitsisin
hän tarvitsisihe etsivät → minä etsisin
hän etsisihe uivat → minä uisin
hän uisi

VV → V

kaksi samaa vokaalia, toinen pois

he saavat → minä saisin
hän saisihe tapaavat → minä tapaisin
hän tapaisihe myyvät → minä myisin
hän myisihe pelkäävät → minä pelkäisin
hän pelkäisi

diffongin ensimmäinen vokaali pois

he juovat → minä joisin
hän joisihe syövät → minä söisin
hän söisihe tuvat → minä toisin
hän toisihe vievät → minä veisin
hän veisi

Verbityyppi 4

kaksi eri vokaalia:

he <u>halua</u> ivat	→	minä	haluaisin
		sinä	haluaisit
		hän	haluaisi
		me	haluaisimme
		te	haluaisitte
		he	haluaisivat

he <u>siivoa</u> ivat	→	minä	siivoaisin
		sinä	siivoaisit
		hän	siivoaisi
		me	siivoaisimme
		te	siivoaisitte
		he	siivoaisivat

kaksi samaa vokaalia:

he <u>pela</u> ivat	→	minä	pelaisin
		sinä	pelaisit
		hän	pelaisi
		me	pelaisimme
		te	pelaisitte
		he	pelaisivat

he <u>herää</u> ivät	→	minä	heräisin
		sinä	heräisit
		hän	heräisi
		me	heräisimme
		te	heräisitte
		he	heräisivät

OLLA

olisin
olisit
olisi
olisimme
olisitte
olisivat

KÄYDÄ

kävisin
kävisit
kävisi
kävisimme
kävisitte
kävisivät

Negatiivinen konditionaalin preesens:

(minä haluaisi n)

(minä olisi n)

(minä kävisi n)

↓
en haluaisi
et haluaisi
ei haluaisi
emme haluaisi
ette haluaisi
eivät haluaisi

↓
en olisi
et olisi
ei olisi
emme olisi
ette olisi
eivät olisi

↓
en kävisi
et kävisi
ei kävisi
emme kävisi
ette kävisi
eivät kävisi

KUINKA KAUKAN ÄITI VIIPYY KAUPASSA?

- Mäkisellä. Jaakko puhelimessa.

- Hei! Täällä on Anne Koskinen. Olisikohan sinun äitisi kotona?

- Ei. Se on kaupassa ostamassa ruokaa.

- Aha. No, tiedätkö sinä, kuinka kauan hän viipyy siellä kaupassa? Mihin aikaan hän lähti sinne?

- No, en mä tiedä. Se lähti noin tunti sitten. Kyllä mä luulen, että se tulee kohta takaisin.

- Kuule, pyytäisitkö sinä, että äitisi soittaisi Anne Koskiselle? Olisiko sinulla kynää ja paperia?

- Odota vähän aikaa. No nyt on. Niin.

- Minun numeroni on 547 809. Antaisitko sen numeron äidillesi ja pyytäisit, että hän soittaisi heti, kun tulee?

Kiitos sinulle. Ja hei sitten!

2.1.

KONDITIONAALIN KÄYTTÖ

<p><i>Jos minä voittaisin</i> lotossa, minä ostaisin ison talon meren rannalta.</p> <p><i>Me lähtisimme</i> maalle, jos huomenna olisi kaunis ilma.</p> <p><i>Jos</i> Ilpolla olisi auto, te voisitte lähteä mukaan.</p>	<p>ehdollinen tapahtuma (jos..., niin)</p>
<p><i>Haluaisitteko</i> Te kahvia?</p> <p><i>Avaisitko</i> ikkunan?</p> <p>Anteeksi, <i>voisitteko</i> Te sanoa, mitä kello on?</p> <p>Anteeksi, mutta <i>voisitteko</i> Te auttaa minua vähän?</p> <p>Anteeksi, mutta <i>tietäisitteköhän</i> Te, missä täällä olisi posti?</p> <p><i>Oisiko</i> Teillä hetki aikaa?</p> <p>Minulla <i>olisi</i> sinulle vähän asiaa.</p> <p><i>Haluaisin</i> kysyä sinulta yhtä asiaa.</p> <p><i>Haluaisin</i> ilmoittautua tälle kurssille.</p> <p><i>Tallettais</i>in tämän summan tälle tilille.</p> <p><i>Nostaisin</i> viisisataa tältä tililtä.</p> <p><i>Maksaisin</i> tämän laskun.</p> <p><i>Postittaisin</i> tämän paketin Ranskaan.</p>	<p>kohtelias kysymys tai pyyntö ("imperatiivi")</p>
<p>Mitä jos <i>muuttaisimme</i> maalle?</p> <p>Mitä jos <i>vuokraisimme</i> videon?</p> <p>Etkö sinä <i>lähtisi</i> minun kanssani kahville?</p> <p><i>Lähtisimmekö</i> viikonloppuna risteilylle? Mitäs sanot?</p> <p>Sinun kannattaisi käydä autokoulu.</p> <p><i>Menisitte</i> jo saunaan! Sauna on ollut päällä jo monta tuntia!</p> <p><i>Tulisitte</i> jo syömään! Ruoka jäähtyy!</p> <p><i>Nousisit</i> jo ylös!</p> <p>Et aina riitelisi!</p> <p>Et aina huutaisi!</p> <p>Voi kun tulisi kesä!</p>	<p>ehdotus, toivomus</p>

2.1.

OLISITKO SINÄ HALUNNUT LÄHTEÄ MUKAAN?

Konditionaalin perfekti				<i>olisi- +</i>	<i>-(n)nut/-(n)nyt -neet</i>
minä	<i>olisin</i>	lukenut	me	<i>olisimme</i>	lukeneet
sinä	<i>olisit</i>	lukenut	te	<i>olisitte</i>	lukeneet
hän	<i>olisi</i>	lukenut	he	<i>olisivat</i>	lukeneet

<i>minä</i>	<i>olisin</i>	<i>syönyt</i>	<i>minä</i>	<i>olisin</i>	<i>tehnyt</i>
<i>me</i>	<i>olisimme</i>	<i>syöneet</i>	<i>me</i>	<i>olisimme</i>	<i>tehneet</i>
<i>minä</i>	<i>olisin</i>	<i>kuunnellut</i>	<i>minä</i>	<i>olisin</i>	<i>noussut</i>
<i>me</i>	<i>olisimme</i>	<i>kuunnelleet</i>	<i>me</i>	<i>olisimme</i>	<i>nousseet</i>
<i>minä</i>	<i>olisin</i>	<i>tavaannut</i>	<i>minä</i>	<i>olisin</i>	<i>tarvinnut</i>
<i>me</i>	<i>olisimme</i>	<i>tavaanneet</i>	<i>me</i>	<i>olisimme</i>	<i>tarvinneet</i>

Negatiivinen konditionaalinen perfekti:

<i>en</i>	<i>olisi</i>	lukenut	<i>en</i>	<i>olisi</i>	tehnyt
<i>et</i>	<i>olisi</i>	lukenut	<i>ei</i>	<i>olisi</i>	tehnyt
<i>ei</i>	<i>olisi</i>	lukenut	<i>ei</i>	<i>olisi</i>	tehnyt
<i>emme</i>	<i>olisi</i>	lukeneet	<i>emme</i>	<i>olisi</i>	tehneet
<i>ette</i>	<i>olisi</i>	lukeneet	<i>ette</i>	<i>olisi</i>	tehneet
<i>eivät</i>	<i>olisi</i>	lukeneet	<i>eivät</i>	<i>olisi</i>	tehneet

Jos minulla **olisi ollut** rahaa, minä **olisin auttanut** häntä.

Olisitko sinä tosiaankin **lainannut** hänelle rahaa?

Ei hän **olisi ikinä maksanut** sitä takaisin sinulle!

Jos me **olisimme tienneet**, että tämä talo on homeessa,
me **emme olisi ostaneet** tätä.

Olisitteko te **lähteneet** maalle, jos **olisi tullut** kaunis ilma?

Olisitko sinä **lähtenyt** mukaan, jos sinulla **olisi ollut** aikaa?

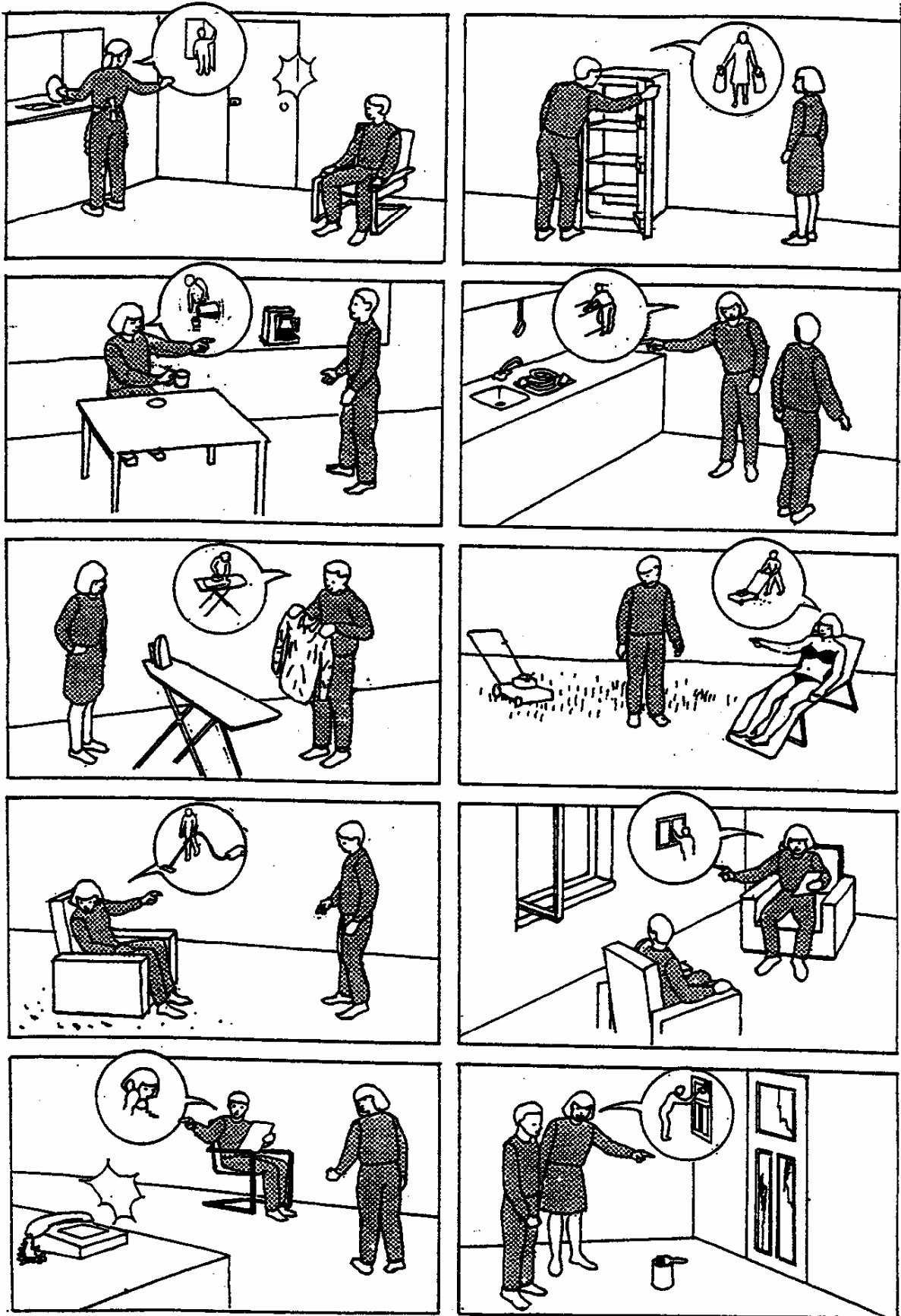
Minä **olisin** kyllä **vienyt** hänet sairaalaan, jos minä vain **olisin tietänyt**, kuinka vakavaa se oli.

HUOMAA!

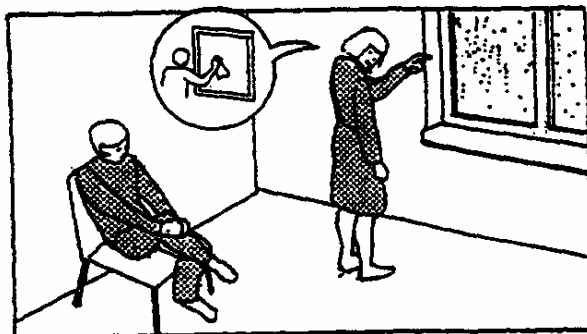
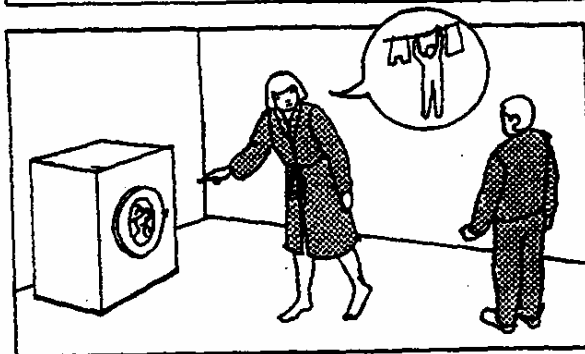
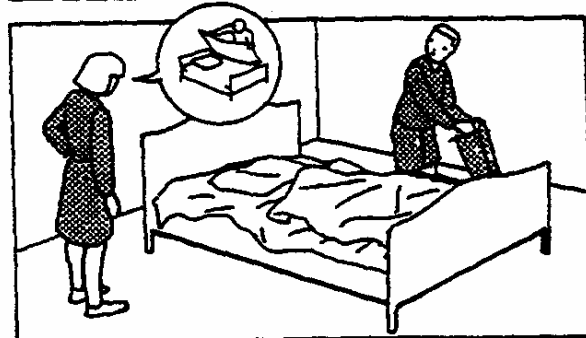
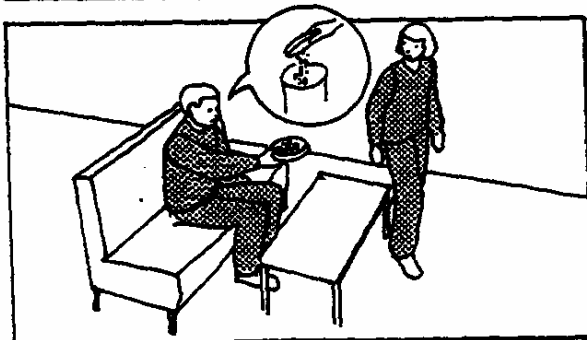
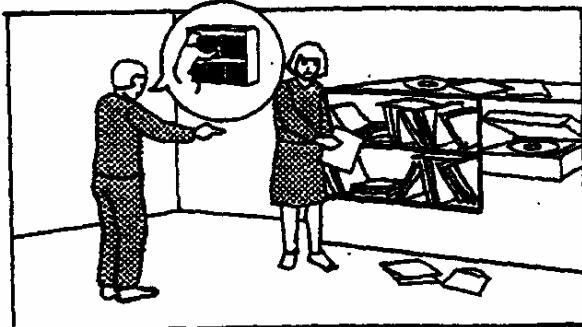
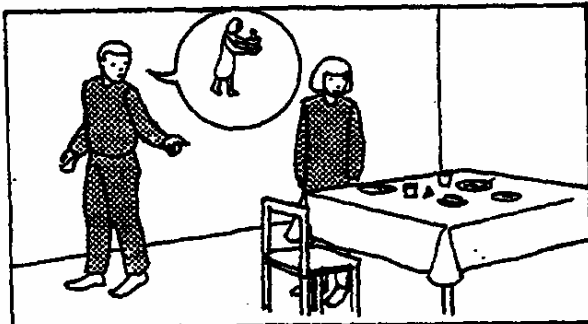
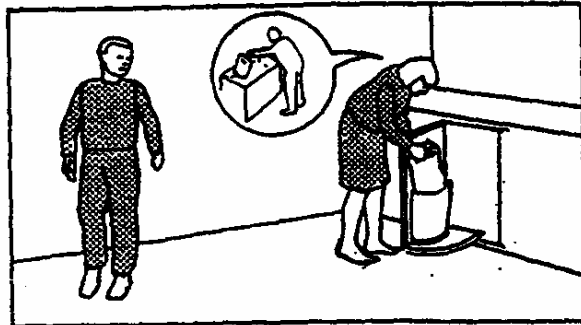
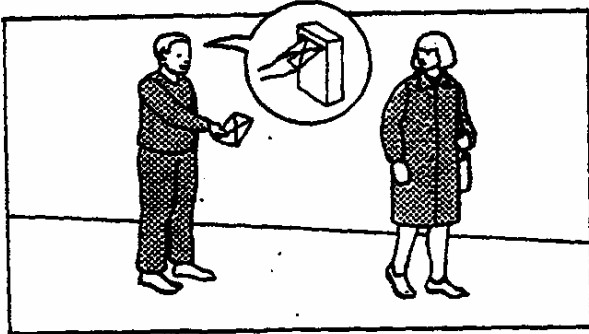
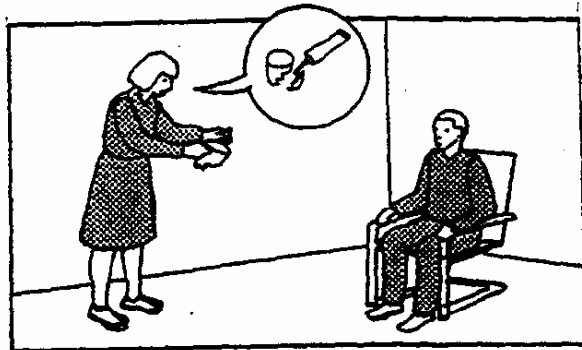
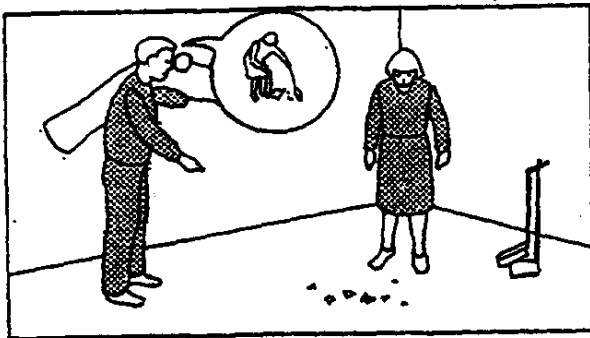
Konditionaalilla on vain kaksi aikamuotoa:

konditionaalinen preesens (nykyhetki ja tulevaisuus) ja
konditionaalinen perfekti (mennyt aika).

VOISITKO AUTTAA MINUA?

VOISITKO AUTTAA MINUA?

Harjoitus 1

Pyydä kohteliaasti! Käytä konditionaalia:

1. Joku koputtaa. (AVATA).....oven?
2. Jääkaappi on tyhjä. (KÄYDÄ).....kaupassa?
3. Haluaisin lisää kahvia. (KAATAA).....kahvia?
4. Tiskipöydällä on paljon tiskiä. (TISKATA).....tänään?
5. Paitani on ihan rypyyinen. (SILITTÄÄ).....sen?
6. Ruoho on jo pitkää. (LEIKATA).....sen?
7. Täällä täytyisi taas siivota. (IMUROIDA).....?
8. Täällä vetää. (SULKEA).....ikkunan?
9. Puhelin soi. (VASTATA).....puhelimkeen?
10. Ovi on ihan kulunut. (MAALATA).....sen?

Harjoitus 2

Pyydä kohteliaasti! Käytä konditionaalia:

1. Lattialla on roskia. (LAKAISTA).....sen?
2. Kukkaruukku meni rikki. (LIIMATA).....sen?
3. Tämä kirje täytyisi viedä postiin. (VEDÄ).....sen postiin?
4. Roskis on aivan täynnä. (VEDÄ).....nämä roskat ulos?
5. Astiat ovat vielä pöydällä. (KORJATA).....ne pois?
6. Levyt ovat ihan sekaisin. (JÄRJESTELLÄ).....ne?
7. Tuhkakuppi on täynnä. (TYHJENTÄÄ).....tämän?
8. Sänky on taas petaamatta. (PEDATA).....sen?
9. Koneessa on pyykkiä. (PANNA).....ne kuivumaan?
10. Ikkuna on kamalan likainen. (PESTÄ).....sen?

Harjoitus 3

Käytä konditionaalia:

1. (AUTTAA) te minua hiukan?
2. (AVATA) sinä minulle oven?
3. (PANNA) te perunat kiehumaan?
4. (KUORIA) sinä perunat?
5. (OMMELLA) sinä tämän napin kiinni?
6. (PYYHKIÄ) sinä pölyt?
7. (PESTÄ) sinä vähän pyykkiä tänään?
8. (SAMMUTTAA) sinä television?
9. (SOITTAA) te vielä ennen kuin te lähdette?
10. (SAADA) minä laskun?
11. (VOIDA) minä soittaa?
12. Anteeksi, (TIETÄÄ) te, missä puhelin on?
13. (OLLA) Teillä hetki aikaa?

Harjoitus 4

Käytä konditionaalia:

1. Minä (MAKSAA) tämän laskun.
2. Minä (NOSTAA) tältä tilitystä 1000;.
3. Minä (TALLETTAA) tälle tilille 5000;.
4. Me (HALUTA) keskustella johtajan kanssa.
5. Minä (OSTAA) pari kirjamerkkiä.
6. Me (LÄHETTÄÄ) tämän paketin Saksaan.
7. Minä (OTTAA) viiniä.
8. Minä (TARVITA) kuitin.
9. Minä (ILMOITTAUTUA) tälle kurssille.
10. Minä (OSALLISTUA) tähän seminaariin.

Harjoitus 5

Ehdota tai kysy! Käytä konditionaalia:

1. (HALUTA) sinä teetä?
2. (OTTAA) sinä kahvia?
3. (JUODA) te vähän viiniä?
4. (SYÖDÄ) sinä jotakin?
5. (MENNÄ) he saunaan?
6. (LÄHTEÄ) sinä elokuvaan?
7. (KÄYDÄ) te mielellänne museossa?
8. (TULLA) te meidän kyydissä?
9. (PELATA) te vaikka korttia?
10. (KATSOA) he vaikka vähän aikaa televisiota?
11. (NUKKUA) hän pitkään?
12. (TULLA) he illalla takaisin?
13. (OLLA) he illalla kotona?
14. (KÄYDÄ) he saunassa?
15. (TIETÄÄ) hän sen?
16. (TUNTEA) he vielä minut?

Harjoitus 7

Tee negatiivinen konditionaalin preesens!

MALLI:

Miksi sinä enää itket? >
Miksi te avaatte nyt ikkunan? >

Et itkisi enää!
Ette avaisi nyt ikkunaa!

1. Miksi sinä lähdet pois? >
2. Miksi te katsotte aina televisiota? >
3. Miksi te puhutte koko ajan? >
4. Miksi te aina huudatte? >
5. Miksi te syötte aina makkaraa? >
6. Miksi sinä poltat sisällä? >
7. Miksi sinä aina siivoat? >
8. Miksi sinä tulet kotiin niin myöhään? >
9. Miksi sinä juot aina niin paljon? >
10. Miksi sinä olet aina niin masentava? >
11. Miksi sinä aina haukut minua? >
12. Miksi sinä aina valehtelet? >
13. Miksi te riitelette aina? >
14. Miksi sinä aina lyöt minua? >
15. Miksi sinä aina nalkutat minulle? >

Harjoitus 6

Tee ehdotus! Käytä konditionaalia:

1. Mitä jos me (LÄHTEÄ) maalle?
2. Mitä jos sinä (SOITTA) Alexille?
3. Mitä jos me (PYYTÄÄ) hänet mukaan?
4. Mitä jos te (MENNÄ) kasvisravintolaan?
5. Mitä jos me (LAITTA) illalla pizzaa?
6. Mitä jos he (PESTÄ) ikkunat?
7. Mitä jos hän (IMUROIDA)?
8. Mitä jos te (KUUNNELLA) vähän radiota?
9. Mitä jos sinä (LOTOTA)?
10. Mitä jos me (MUUTTAA) maaseudulle?
11. Mitä jos te (OSTAA) oman maatilan?

Harjoitus 8

Pane oikeat verbit oikeaan muotoon! Verbit ovat: *lahjoittaa, maksaa, matkustaa, ostaa, ottaa, panna, perustaa, pitää, rakentaa, sijoittaa, tehdä, uskoa, voittaa*

Mitä _____, jos _____ 7 miljoonaa?

- A. Minä _____ maailman ympäri.
- B. Minä en _____ vaan _____ uuden talon.
- C. Minä en _____ uutta taloa vaan _____ sen itse.
- D. Me emme _____ taloa vaan _____ kahvilan.
- E. Minä en _____ vaan _____ rahat tilille pankkiin.
- F. Minä en _____ niitä tilille pankkiin vaan _____ pörssiosakkeisiin.
- G. Minä en _____ osakkeisiin vaan _____ sillä hauskaa.
- H. Me emme _____ hauskaa vaan _____ osan Punaiselle Ristille.
- I. Minä en _____ Punaiselle ristille vaan _____ asuntolainani.
- J. Me emme _____ asuntolainamme, me _____ lisää lainaa.
- K. Minä en _____ lisää lainaa, minä en edes _____, että olen voittanut.

Harjoitus 9

Mitä tekisit... ?

- 1. ...jos heräisit aamulla, etkä tietäisi kuka olet
- 2. ...jos olisit pankissa ja sisään astuisi ryöstäjä
- 3. ...jos näkisit varkaan kaupassa
- 4. ...jos lihoisit kuukauden aikana 15 kiloa
- 5. ...jos laihtuisit viikon sisällä 10 kiloa
- 6. ...jos näkisit taivaalla ufon
- 7. ...jos tässä maassa alkaisi sota
- 8. ...jos tämä talo palaisi
- 9. ...jos tämä kaupunki ei saisi sähköä moneen päivään
- 10. ...jos näkisit humalaisen, joka makaisi kadulla
- 11. ...jos olisit ministeri
- 12. ...jos ulkona alkaisi nyt sataa niin paljon lunta, että et näkisi mitään eteesi

Harjoitus 10

- 1. Jos voisit olla kuka tahansa, kuka olisit?
- 2. Jos voisit valita minkä auton tahansa, minkä valitsisit?
- 3. Jos saisit valita minkä asuinpaikan tahansa, missä asuisit?
- 4. Jos saisit valita minkä työpaikan tahansa, mitä työtä haluaisit tehdä?
- 5. Jos saisit oikeuden opiskella mitä ainetta tahansa, mitä opiskelisit?
- 6. Jos voisit nyt toivoa mitä tahansa, ja se toteutuisi, mitä toivoisit?

Harjoitus 11

Käytä konditionaalin perfektiä (olisi lukenut, ei olisi lukenut):

1. Jos hän(TIETÄÄ), kuinka vaarallista se on,
hän ei(TEHDÄ) sitä.
2. Jos hän(NUKKUA) liian pitkään, hän
.....(MYÖHÄSTYÄ) töistä.
3. Jos hän ei(EHTIÄ) bussiin, hänen
.....(TÄYTYÄ) ottaa taksi.
4. Se(MAKSAA) aika paljon.
5. Työpaikka ei(MAKSAA) sitä hänelle takaisin.
6. Johtaja(OLLA) vihainen, jos hän ei
.....(ENNÄTTÄÄ) kokoukseen ajoissa.
7. Jos hän(PÄÄSTÄ) ajoissa töistä, me
.....(MENNÄ) syömään yhdessä.
8. Jos hänellä(OLLA) vapaapäivä, me
.....(LÄHTEÄ) käymään Tallinnassa.
9. Olisitteko te.....(LÄHTEÄ) mukaan, jos teillä
.....(OLLA) aikaa?
10. Me(KÄYDÄ) monissa museoissa.
11. Me(SYÖDÄ) hyvää ruokaa.
12. Me(OSTAA) pari hyvää taulua kotiin.

Harjoitus 12

Käytä konditionaalin perfektiä (olisin lukenut):

Jos minä(SYNTYÄ) 1800-luvulla, minä
.....(ELÄÄ) varmasti köyhyydessä. Koko elämäni ajan minä
.....(TEHDÄ) paljon työtä. Minä(HERÄTÄ)
aamulla kello kolme, ja minä(MENNÄ) navettaan. Päivällä minä
.....(TYÖSKENNELLÄ) pellolla tai sisällä. Minä
.....(LEIPOA) leivän,(LAITTAA) ruoan ja
.....(PESTÄ) pyykin. Minä(HOITAA)
lapset ja sairaat vanhukset. Sunnuntaisin minä(KÄYDÄ) perheeni
kanssa kirkossa. Minun elämäni(OLLA) raskasta, minä
.....(SYNNYTTÄÄ) monta lasta, ja minä(KUOLLA)
hyvin nuorena.

2.1.

YLLÄTYSVIERAAT

- Marko! Minulla on ihan hirveä kiire! Etkö sinä voisi auttaa minua vähän?
- En minä nyt ehdi, Laura. Minun täytyy korjata tuo Minnan pyörä. Se on taas rikki.
- Etkö sinä voisi tehdä sitä vähän myöhemmin? Minä tarvitsisin sinun apuasi juuri nyt.
- No, mitä minun täytyisi sitten tehdä?
- Sinä voisit ottaa tuon imurin tuosta ja alkaa vähän imuroida. Imuroisit olohuoneen. Minä tiskaisin.
- Miksi meidän täytyy juuri nyt siivota? Huomennahan on lauantai. Kyllä meillä huomennakin olisi aikaa.
- No, kun Niina ja Asko soittivat juuri äsken. Ja he sanoivat, että he voisivat tulla samalla kertaa meillekin, kun heillä on jotain asiaa täällä päin. Joku Askon työkaveri asuu täällä jossain lähellä. He kävisivät ensin siellä. Siellä menisi kuulemma pari tuntia, ja sitten he tulisivat meille. Ja täällä on tämän näköistä!
- Okei. Mutta on kyllä kumma, kun minulle ei koskaan jää omaa aikaa työpäivän jälkeen.
- Joo, minä ymmärrän. Mutta olisit nyt kiltti ja auttaisit nyt vähän!
- No joo.

LAURA HALUAISI MATKUSTELLA

- Tarja lähtee viikon päästä taas matkalle.
- Ai jaa. Mihin hän lähtee?
- Johonkin etelään. Kreikkaan kai. Tähän aikaan vuodesta siellä taitaa olla kaunista.
- Niin varmaan.
- On se kumma, että hänellä on aina rahaa matkustaa. Hänhän käy joka vuosi jossakin ulkomailla.
- No, hänellä on hyvä palkka. Hän asuu yksin, eikä hänellä ole lapsiakaan.
- Minäkin haluaisin käydä joskus jossain.
- No, käymmehän me kesämökillä.
- Joo, mutta minä haluaisin joskus vähän matkustaa. Ei meidän aina tarvitsisi mennä sinne mökille. Voisimmehan me joskus tehdä jotain muutakin!
- No, mihin sinä sitten haluaisit lähteä?
- No vaikka Etelä-Ranskaan.
- Se olisi kuule aika kallista! Mieti nyt vähän. Ei meillä ole varaa matkustella.
- Mutta kun minä haluaisin joskus jotain vaihtelua!
- No, mennään illalla ulos! Johonkin jazz-paikkaan?
- Ei minua huvita. Se maksaisikin niin paljon.
- Taivas, että sinun täytyy aina valittaa!

Selityksiä:

täällä päin

kuulemma

tämän näköistä

= täällä lähellä, samalla suunnalla

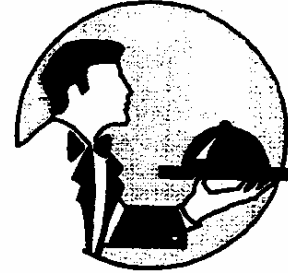
= olen kuullut, joku on kertonut minulle

= näyttää näin rumalta/huonolta/sekaiselta

2.1.

RAVINTOLA URSUKSESSA

- Iltaa!
- Iltaa ja tervetuloa! Kuinka monta henkeä teitä on?
- Meitä on neljä. Eräs henkilö tulee myöhemmin ... ehkä puolen tunnin päästä. Voisimmeko saada neljän hengen pöydän?
- Täällä olisi vapaa pöytä. Tässä ikkunan vieressä. Täältä on kaunis näköalakin.
- - - Ja mitä juotavaa haluaisitte?
- Minä ottaisin lasin talon valkoviiniä. Entäs te muut? Otatteko te olutta?
- Ei, kun me voisimme ottaa myös valkoviiniä. Eikö vaan?
- Eli siis kolme talon valkoviiniä. Haluaisitteko ehkä syödä?
- Joo, kyllä kiitos. Saisimmeko ruokalistan?
- Tässä olkaa hyvä. Tuon viinit hetken kuluttua.
- - -
- Ja mitä Teille saisi olla?
- Minä voisin ottaa tuota "Mantelihohta". Perunan kanssa kiitos.
- Ja minä ottaisin vaikka tuota "Paistettua ankkua". Ja minäkin ottaisin mieluummin perunaa.
- Minä otan vain salaattia. Saisinko minä tuon "Kukkakaali-avokado-salaatin"? Mutta ilman mantelia.
- Selvä. Tuon ruoat hetken päästä. Olkaa hyvä, voitte hakea salaattia ja leipää tuolta.
- - -
- Hyvää ruokahalua! Toivottavasti tämä maistuu! Haluaisitteko tilata lisää juotavaa?
- Ei kiitos. Mutta jos Te toisitte vähän vettä?
- Hetkinen vain!
- Laura hei! Saisinko minä vähän suolaa?
- Tässä, ole hyvä! Tämä muuten tuoksuu ja näyttää tosi hyvältä! Hmm...
- - -
- Haluaisitteko tilata jälkiruokaa tai maistuisiko kuppi kahvia tai teetä?
- No, kahvi kyllä maistuisi! Vai mitä?
- Siis kolme kahvia.
- - -
- Sopiiiko, että minä poltan? Minun tekisi niin mieli tupakkaa.
- Joo, totta kai, polta vaan! Missäköhän se Leena viiptyy? Olisi taas pitänyt sopia tarkka aika. Ei se taida enää tulla. Olisikohan sille tullut jokin este? Minun pitäisi kyllä kohta lähteä. Mitä jos me maksaisimme jo? Kello on jo niin paljon!
- - -
- Saisimmeko laskun?
- Yhteen vai erikseen?
- Eriksien kiitos.
- Minä maksaisin luotolla. Tässä on kortti, olkaa hyvä.
- Näkemiin ja tervetuloa uudelleen.

Selityksiä: puolen tunnin päästä = puolen tunnin kuluttua
Sopiiiko, että minä poltan? = Saanko polttaa?

2.1.

PANKISSA

- Päivää! Haluaisin kysyä vähän asuntolainoista.

- Seivä. Istukaa vain, olkaa hyvä.

- Minä haluaisin ostaa pienen yksion keskustasta. Minä olen säästänyt jo vähän rahaa yhdelle tilille, mutta minun ymmärtääkseni minun täytyisi avata jokin sellainen asuntosäästötili, jotta minä saisin sitten lainaa vähän myöhemmin. Kuinka paljon minun pitäisi säästää, jotta minä saisin lainaa asuntoa varten? Mikäköhän se korko sitten olisi? Entä kuinka pitkä maksuaika sillä lainalla olisi?

- No, mikäli asunto on Teidän ensimmäisenne, Te voitte saada kuuden vuoden ajan valtion korkotukea. Korko on silloin hyvin pieni. Normaalkorkokin on nykyään hyvin alhainen, vain muutama prosentti. Nämä ASP-ehdot ovat sellaiset, että Teidän tulisi säästää noin kahden vuoden aikana suunnilleen 15 % asunnon kokonaishinnasta erityiselle asuntosäästöpalkkiotilille. Neljännesvuositalletus voi vaihdella 1000 -12 000,-. Sitten kun olette säästänyt koko summan, te saisitte lainaa noin 85 %. Ja takaisinmaksuaikaa Te saisitte monta vuotta. Kannattaa kuitenkin muistaa, että ASP-sopimuksen mukaan asunnon enimmäishinta voi olla korkeintaan 340 000,- eli 9 200,-/m². Miltä tämä kuulostaa? Lainaehdot ovat hyvin edulliset, eikö totta?

- Ihan mukavalta se vaikuttaa. Kyllä tuo tuntuu ihan realistiselta vaihtoehdolta. Kiitos kovasti!

Selityksiä:	minun ymmärtääkseni alhainen neljännesvuositalletus edullinen	= jos olen ymmärtänyt asian oikein = matala = raha, jonka panet pankkitilille neljä kertaa vuodessa (neljännes = 1/4) = halpa
--------------------	---	--

Miltä?

NÄYTTÄÄ

Miltä tämä takki näyttää?

Se näyttää ihan hyvältä.

Minusta sinä näytät hyvin tyylikkäältä.
Isä näytti kovin vanhalta ja sairaalta.
Näyttää siltä, että pian alkaa sataa.

TUNTUA

Miltä tämä tehtävä tuntuu?

Tehtävä tuntui hyvin vaikealta.

Asia tuntuu selvältä.
Hän tuntuu ihan mukavalta ihmiseltä.
Tuntuu siltä, että kohta alkaa sataa.

KUULOSTAA

Miltä tämä kuulostaa?

Se kuulostaa mukavalta.

Kuulostit niin iloiselta puhelimessa.
Kuulostaa siltä, kuin joku kulki ulkona.

VAIKUTTAA

Miltä (tämä asia) vaikuttaa?

Se vaikuttaa aika helpolta.

Hän vaikutti tutulta.
Vaikuttaa siltä, että pian alkaa sataa.

Mitä/ Mille?

MAISTUA

Mitä/ Mille tämä ruoka maistuu?

Ruoka maistuu hyvältä/ hyvälle.

Mitä/ Mille tämä kastike maistuu?

Kastike maistuu pahalta/ pahalle.

HAISTA

Mitä/ Mille täällä haisee?

Täällä haisee tupakalta/ tupakalle.

TUOKSUA

Mitä/ Mille tämä tuoksuu?

Se tuoksuu sitruunalta/ sitruunalle.

2.1.

HANKALA TILANNE

Miten sanoisit? Ole kohtelias, käytä konditionaalia:

1. Naapurissa on juhlat, ja musiikki soi liian kovalla. Sinun täytyy herätä aamulla aikaisin, etkä pysty nukkumaan. Soitat naapurin ovikelloa. Mitä sanot?
2. Naapuri jättää roskapöntön kannen aina auki, kun vie roskat pönttöön. Linnut käyvät pöntössä, avaavat kaikki roskapussit ja sotkevat koko pihan. Sinun täytyy aina siivota piha. Mitä sanoisit naapurille?
3. Lapset leikkivät rapussa ja pitävät kovaa meteliä. Mitä sanoisit heille?
4. Olet lääkäri, ja sinun täytyy pyytää potilasta riisuutumaan. Miten sanot?
5. Voit huonosti. Bussi on täynnä, mutta sinun on pakko päästä istumaan. Miten pyydät istumapaikkaa?
6. Olet työnantaja. Sinulla on uusi mukava työntekijä, mutta hän tulee työpaikalle aina 15 minuuttia myöhässä. Mitä sanot hänelle?
7. Teillä on saunavuoro. Menette saunaan, mutta kuulette oven läpi, että saunassa on vielä ihmisiä. Teidän saunavuoronne on jo alkanut. Mitä sanotte?
8. Olet kaupassa. Kun sinun pitää maksaa, huomaat, että lompakkosi on jäänyt kotiin. Mitä sanot?
9. Tuttavasi on pyytänyt sinua luokseen kylään jo monta kertaa. Olette sopineet jo kolme kertaa tapaamisesta, mutta aina sinulle on tullut jokin este. Niin käy nykyin! Joudut taas soittamaan hänelle, että et pääsekään tulemaan. Mitä sanot? Toivottavasti ystäväsi ei suutu!

KAPPALE 4

MATKAILIJAN SUOMI

Suomessa luonto on kaikkien lähellä. Luonnon lisäksi monet matkailijat tutustuvat yleensä myös Suomen kulttuuriin, ihmisiin ja tapoihin.

Yleensä matka alkaa **Helsingistä**, maan pääkaupungista. Helsingistä voi tehdä retken Porvooseen vaikka laivalla. **Porvoo** on Suomen toiseksi vanhin kaupunki. Porvoosta tuli kaupunki jo 1300-luvulla. Vanhassa kaupungissa on kivoja pieniä kauppoja, kahviloita ja museota. Kesän alussa siellä on kuuluisa musiikkitahtuma *Avanti! Suvisoitto*.

Turku on Suomen vanhin kaupunki. Turku on tärkeä satama-, kauppa- ja opiskelukaupunki. *Turun linnassa* on usein erilaisia näyttelyitä, tapahtumia ja konsertteja. *Käsityöläismuseo Luostarinmäki* kertoo entisestä kaupunkielämästä. Nykyisin Turku on elävä kulttuuri- ja matkailukaupunki. Turun naapurikaupunkiin **Naantaliin** kannattaa myös tutustua. Kapeilla kaduilla on mukava kävellä ja rantaravintoloissa voi nauttia kesäisestä tunnelmasta ja tutustua uusiin mukaviin ihmisiin. Naantalissa voi tutustua myös *Muumimaailmaan*.

Rannikon kaupungit ovat melko vanhoja, monet niistä ovat 1600-luvulta. Porissa ja Raumalla vanha perinne on vielä säilynyt. **Pori** tarjoaa matkailijoille *Yyterin* kauniit hiekkarannat sekä kansainvälisen musiikkitahtuman - *Porin Jazz-festivaalit*. Raumasta tuli kaupunki jo vuonna 1442. *Vanha Rauma* on laaja ja kaunis puutalokaupunginosa.

Tampere on Suomen kolmanneksi suurin kaupunki. Tampere on tunnettu teollisuuskaupunki. Siellä on tekstiili- ja paperitehtaita. Tammerkosken ympäristössä on kauniita puistoja. Tampereella kannattaa tutustua *Pispalan puutaloalueeseen* ja *Särkänniemen vapaa-ajankeskukseen*. Tampere on vilkas teatterikaupunki. Tuomiokirkko (Lars Sonck 1907) ja pääkirjasto (Reima ja Raili Pietilä 1986) ovat tärkeitä matkailukohteita. Tampereelta voi lähteä tutustumaan sisävesialuksilla eli pienillä laivoilla upeisiin järvimaisemiin. Siten saa helposti oikean käsityksen Suomen luonnosta ja maaseudun pienistä kylistä. Elämä on siellä hyvin rauhallista.

Savonlinna on kansainvälinen kesäkaupunki. Kaupungin keskipiste on *Olavinlinna* (1475). *Olavinlinnan* linnanpiha on *Savonlinnan Oopperajuhlien* päänäyttämö. Sinne mahtuu 2500 katsojaa.

Punkaharju on todella kaunis paikka. Punkaharjulla voi nauttia luonnon lisäksi myös taiteesta. *Taidekeskus Retretin* näyttelyissä on useiden kuuluisien taiteilijoiden töitä.

Kuopio ottaa vieraansa vastaan rauhallisesti ja hyväntuulisesti. *Puijon näköalatornista* on upea näkymä lähisaaristoon. Satamasta pääsee risteilemään höyrylaivoilla sinisille järville. Kannattaa myös tutustua savusaunoihin. Savusaunojen löytyissä voi kokea oikean saunanautinnon. Kuopion kauppahallista voi ostaa savolaisia erikoisuuksia, esimerkiksi kalakukkoja. Ortodoksisessa kirkkomuseossa on kauniita ja arvokkaita ikoneja. Merkittävä kesätapahtuma on *Kuopio tanssii ja soi -festivaali*.

Lapin läänin keskus on Rovaniemi. Se sijaitsee napapiirin lähellä. *Ounasvaara* kutsuu laskettelijoita ja hiihtäjiä lumisille rinteille jo joulukuussa. *Joulupukin kylässä* asuu Joulupukki. Erilaisia matkamuistoja voi hankkia Rovaniemen torilta. Rovaniemen markkinat ovat hyvin kuuluisat.

Suomessa asuu noin 3500 saamelaista. Monet saamelaiset hoitavat vielä nykyäänkin poroja. *Enontekiön Hetta* on Marian päivänä saamelaisten juhlapaikka. Saamelaiset tulevat sinne poroerottelua varten ja osallistuvat erilaisiin porokilpailuihin. Silloin on *Hetassa* paljon nähtävää. Kannattaa käydä katsomassa!

Ruska-aikana eli syksyn alussa Lapin luonto puhkeaa loistaviin väreihin, kun lehdet ovat punaisia, ruskeita ja keltaisia. Ruska on todella kaunis syyskuussa. Silloin voi tehdä unohtumattoman vaellus- tai kanoottiretken Lapin tuntureilla! Sääsketkään eivät enää kiusaa kulkijaa. Hilloja eli lakkoja voi toki kerätä, mutta hillapaikat ovat suuria salaisuuksia. Pienissä mökeissä voi viettää tunnelmallista iltaa takkatulen ääressä.

Saariselän tunturialueeseen kuuluu kymmeniä tuntureita. Se on tunnettua retkeilyaluetta. Urho Kekkosen kansallispuisto kattaa suuren osan tästä alueesta. Matkailukeskuksessa on monipuoliset palvelut. Mielenkiintoinen hiihtoretki on esimerkiksi yöhiihto. Tai sitten voi kokeilla moottorikelkalla ajamista. Keskitalvella voi jopa nähdä revontulet, pohjoisen taivaan hienot valoallot.

2.2.

MONIKON NOMINATIIVI

-t

Subjekti	Linnut lentävät taivaalla. Miehet pelaavat pesäpalloa. Monet ohikulkijat katselevat peliä vähän aikaa.	Mitkä? Ketkä?
Predikatiivi	<i>monikkosanat:</i> Nämä saksat ovat tylsät. Lastenvaunut ovat uudet. Mustat housut olivat pitkät ja ryppyiset. Silmälasit olivat likaiset. Miehen kasvot olivat kalpeat. Hiukset olivat liian pitkät. Silmät olivat punaiset. Kädet olivat karvaiset. Jalat olivat lyhyet. Häät / ristiäiset / 50-vuotispäivät / juhlat / kutsut olivat hauskat. Kihlajaiset / hautajaiset olivat pienet.	Millaiset? Minkälaiset?

MONIKON AKKUSATIIVI

-t

Objekti	Minä ostin kaikki ruusut tuosta kukkakioskista! Me lahjoitamme nämä rahat syöpäsäätiölle. Anne otti vieraat vastaan yhtiön aulassa. Järjestelin kaikki paperit ennen kokouksen alkua. Jaoin paperit kaikille ja puheenjohtaja aloitti kokouksen. Yrityksen pääjohtaja toivotti kaikki vieraat tervetulleiksi. Suljin tietokoneen ja sammutin kaikki valot. Minä haluaisin ostaa nämä saksat. Me ostimme Mikolle uudet housut. Hän tarvitsisi myös uudet silmälasit. Me järjestimme pienet juhlat. Pidimme häät.	Mitkä? Ketkä?
---------	--	------------------

MONIKON PAIKANSIJAT

Adverbiaali

Missä? (*inessiiv*):

He käyvät usein näyttelyissä ja kesäkonserteissa.
Minusta on ihana istuskella näissä katukahviloissa.
Suomalaisissa lehdissä on kauheasti juoruja.
Vaatteissasi on tupakan haju.

Missä?
Keissä?Mistä? (*elatiiv*):

Ihmiset tulivat ulos ravintoloista ja kahviloista.
Pidän lapsista ja vanhuksista.
Etsin näitä kenkiä kaikista keskustan kaupoista.
Keskustelimme monista asioista.
Me juttelimme noista pienistä eläimistä.
Kiitos niistä kukista!
Monista japanilaisista suomalainen ruoka on outoa.

Mistä?
Keistä?Mihin? (*illatiiv*):

Turistit nousevat takaisin noihin busseihin.
Minä pakkasin kaikki vanhat vaatteet niihin laatikoihin.
Minä asettelen nämä ruusut näihin maljakoihin.

Mihin? Minne?
Keihin?Missä? (*adessiiv*):

Me käymme aina kesäisin uimarannoilla.
Kävelemme keskustan kaduilla ja käymme toreilla.
Näillä ihmisillä on kiire.
He matkustavat monilla busseilla.
Minä leikkaan vähän näitä kukanvarsia noilla saksilla.

Missä?
Keillä on?
Keillä ei ole?
Miltä?Mistä? (*ablatiiv*):

Tutkimusretkikunta palasi jo niiltä tuntuilta.
Haimme isoäitiä kaikilta asemilta. Hän on jo ihan höperö.
Lapset saavat usein makeisia sukulaisilta.
Tuo vanha mies kerjää rahaa noilta ohikulkijoilta.
Mansikat tuoksuivat ihanilta.
Ne maistuivat hyviltä.

Mistä?
Keiltä?
Miltä?Mihin? (*allatiiv*):

Nuoret kerääntyvät iltaisin kaduille ja asemille.
Lokit kerääntyvät aamupäivisin näille toreille.
Minä panen nämä kukat noille pöydille.
Jaoin paperit kaikille kurssin osanottajille.

Mihin?
Keille?

MONIKON PAIKANSIJAT

1)

yks. vart. **o, ö, u, y** →

kirkko:	kirko-	kirko-
	kirkolla	kirkoilla
	kirkolta	kirkoilta
	kirkolle	kirkoille
	kirkossa	kirkoissa
	kirkosta	kirkoista
	kirkkoon	kirkkoihin

sänky:	sängy-	sängyi-
	sängyllä	sängyillä
	sängyttä	sängyiltä
	sängylle	sängyille
	sängyssä	sängyissä
	sängystä	sängyistä
	sänkyn	sängyihin

yks. vart. **a, ä, e** → pois

musta:	musta-	musti-
	mustalla	mustilla
	mustalta	mustilta
	mustalle	mustille
	mustassa	mustissa
	mustasta	mustista
	mustaan	mustiin

leipä:	leivä-	leivi-
	leivällä	leivillä
	leivältä	leiviltä
	leivälle	leiville
	leivässä	leivissä
	leivästä	leivistä
	leipään	leipiin

suuri:	suure-	suuri-
	suurella	suurilla
	suurelta	suurilta
	suurelle	suurille
	suuressa	suurissa
	suuresta	suurista
	suureen	suuriin

joki:	joe-	joi-
	joella	joilla
	joelta	joilta
	joelle	joille
	joessa	joissa
	joesta	joista
	jokeen	jokiin

yks. vart. **i** → **e**

siisti:	siisti-	siistei-
	siistillä	siisteillä
	siistiltä	siisteiltä
	siistille	siisteille
	siistissä	siisteissä
	siististä	siisteistä
	siistiin	siisteihin

bussi:	bussi-	bussei-
	bussilla	busseilla
	bussilta	busseilta
	bussille	busseille
	bussissa	busseissa
	bussista	busseista
	bussiin	busseihin

2)

yks. vart. **V V** → **V**

maa:	maa-	mai-
	maalla	mailla
	maalta	mailta
	maalle	maille
	maassa	maissa
	maasta	maista
	maahan	maihiin

puu:	puu-	pui-
	puulla	puilla
	puulta	puilta
	puulle	puille
	puussa	puissa
	puusta	puista
	puuhun	puihin

suo:	suo-	soi-
	suolla	soilla
	suolta	soilta
	suolle	soille
	suossa	soissa
	suosta	soista
	suohon	soihin

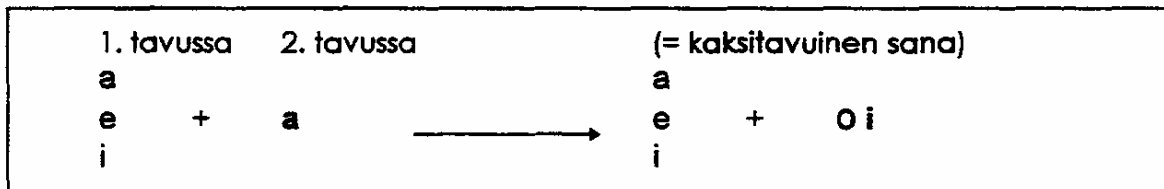
tie:	tie-	tei-
	tiellä	teillä
	tieltä	teiltä
	tielle	teille
	tiessä	teissä
	tiestä	teistä
	tiehen	teihin

vapaa: vapaa- vapaalla vapaalta vapaalle vapaassa vapaasta vapaaseen	vapai- vapaiilla vapaiilta vapaiille vapaiissa vapaiista vapaiisiin	pyyhe: pyyhkee- pyyhkeellä pyyhkeeltä pyyhkeelle pyyhkeessä pyyhkeestä pyyhkeeseen	pyyhkei- pyyhkeillä pyyhkeiltä pyyhkeille pyyhkeissä pyyhkeistä pyyhkeisiin
kallis: kallii- kalliilla kalliilta kalliille kalliissa kalliista kalliiseen	kallii- kalliilla kalliilta kalliille kalliissa kalliista kalliisiin	tehdas: tehtaa- tehtaalla tehtaalta tehtaalle tehtaassa tehtaasta tehtaaseen	tehtai- tehtailla tehtailta tehtaille tehtaissa tehtaista tehtaisiin
kulunut: kulune- kuluneella kuluneelta kuluneelle kuluneessa kuluneesta kuluneeseen	kulunei- kuluneilla kuluneilta kuluneille kuluneissa kuluneista kuluneisiin	värikäs: värikkää- värikkäällä värikkäältä värikkäälle värikkäässä värikkäästä värikkääseen	värikkäi- värikkäillä värikkäiltä värikkäille värikkäissä värikkäistä värikkäisiin

Kun vartalon loppuyokaalit ovat eri tavuissa (ma-ke-a- ; mu-se-o-):

makea: makea- makealla makealta makealle makeassa makeasta makeaan	makei- makeilla makeilta makeille makeissa makeista makeihin / makeisiin	museo: museo- museolla museolta museolle museossa museosta museoon	museoi- museoilla museoilta museoille museoissa museoista museoihin
---	---	---	--

3)

halpa: halva- halvalla halvalta halvalle halvassa halvasta halpaan	halvoi- halvoilla halvoilta halvoille halvoissa halvoista halpoinhin	lanka: langa- langalla langalta langalle langassa langasta lankaan	langoi- langoilla langoilta langoille langoissa langoista lankoihin
velka: vela- velalla velalta velalle velassa velasta velkaan	veloi- veloilla veloilta veloille veloissa veloista velkoihin	virta: virra- virralla virralta virralle virrassa virrasta virtaan	virroi- virroilla virroilta virroille virroissa virroista virtoihin

ei: ä märkä: **märi-** **märi-** kenttä: **kenä-** **kenä-**

- 4) Jos *substantiivi* on pitkä (eli siinä on vähintään kolme tavua) ja substantiivin nominatiivin lopussa on:

-la/-lä		kahvila:	<i>kahvilo-</i>	kahviloissa	kahviloihin
-na/-nä	→ Oi	peruna:	<i>perunoi-</i>	perunoissa	perunoihin
-ra/-rä	Öi	makkara:	<i>makkaroi-</i>	makkaroissa	makkaroihin
-ia/-iä		asia:	<i>asioi-</i>	asioissa	asioihin
-ija/-ijä		tarjoilija:	<i>tarjoilijoi-</i>	tarjoilijoilla	tarjoilijoille
-kka/-kkä		haarukka:	<i>haarukoi-</i>	haarukoilla	haarukoille

kylpylä:	<i>kylpylöi-</i> kylpylöillä kylpylöitä kylpylöille kylpylöissä kylpylöistä kylpylöihin	lattia:	<i>lattioi-</i> lattioilla lattioita lattioille lattioissa lattioista lattioihin	näyttelijä:	<i>näyttelijöi-</i> näyttelijöillä näyttelijöitä näyttelijöille näyttelijöissä näyttelijöistä näyttelijöihin
----------	---	---------	--	-------------	--

a)	-aja	opettaja:	<i>opettaji-</i>	opettajilla	opettajilta	opettajille
b)	-ija	kirjailija:	<i>kirjailijoi-</i>	kirjailijoilla	kirjailijoilta	kirjailijoille

b)	adjektiivit:					
	-la/lä	matala:	<i>matali-</i>	matalissa	matalista	mataliin
	-ra/-rä	ahkera:	<i>ahkeri-</i>	ahkerilla	ahkerilta	ahkerille
	-na/-nä	ihana:	<i>ihani-</i>	ihanissa	ihanista	ihaniin

c)	pitkät -kka/-kkä ja -kko/-kkö sanat:					
	-kka/-kkä	mustikka:	<i>mustika-</i>	mustikkaan	<i>mustikoi-</i>	mustikoihin
	-kko/-kkö	laatikko:	<i>laatiko-</i>	laatikkoon	<i>laatikoi-</i>	laatikoihin / laatikkoihin

Monikon illatiivissa on

-hin

kun sanan monikkovartalon lopussa on diftongi:

talo:	<i>talo-</i>	<i>taloi-</i>	taloihin
työ:	<i>työ-</i>	<i>töi-</i>	töihin
keittiö:	<i>keittiö-</i>	<i>keittiöi-</i>	keittiöihin
pannu:	<i>pannu-</i>	<i>pannui-</i>	pannuihin
tyyny:	<i>tyyny-</i>	<i>tyynyi-</i>	tyynyihin
pankki:	<i>panki-</i>	<i>pankei-</i>	pankkeihin
posti:	<i>posti-</i>	<i>postei-</i>	posteihin
kala:	<i>kala-</i>	<i>kaloi-</i>	kaloihin
sämpylä:	<i>sämpylä-</i>	<i>sämpylöi-</i>	sämpylöihin
maa:	<i>maa-</i>	<i>mai-</i>	maihiin

-in

kun sanan monikkovartalon lopussa on yksi vokaali (+):

muna:	<i>muna-</i>	<i>muni-</i>	munihin
koira:	<i>koira-</i>	<i>koiri-</i>	koiriin
hyvä:	<i>hyvä-</i>	<i>hyvi-</i>	hyviin

-siin

kun yks. ill. on **-seen**, mon. ill. on **-siin**:

koe:	<i>kokee-</i>	<i>kokeeseen</i>	kokeisiin
väsynyt:	<i>väsynee-</i>	<i>väsyneeseen</i>	väsyneisiin
raitis:	<i>raittii-</i>	<i>raittiiseen</i>	raittiisiin
varvas:	<i>varpaa-</i>	<i>varpaaseen</i>	varpaisiin

HUOMAA!

vaikea:	<i>vaikea-</i>	<i>vaikeaan</i>	vaikeisiin / vaikeihin
ohut:	<i>ohue-</i>	<i>ohueen</i>	ohuisiin / ohuihin

5) -si -sanoissa monikon vartalossa on -si- :

vuosi:	<i>vuode-</i>	<i>vuosi-</i>	käsi:	<i>käde-</i>	<i>käsi-</i>
	vuodella	vuosilla		kädellä	käsillä
	vuodelta	vuosilta		kädeltä	käsiltä
	vuodelle	vuosille		kädelle	käsille
	vuodessa	vuosissa		kädessä	käsissä
	vuodesta	vuosista		kädestä	käsistä
	vuoteen	vuosiin		käteen	käsiin

6) -uus/-yys/-us/-ys -sanojen monikon vartalossa -uiksi/-yyksi/-uksi/-yki- :

(adjektiivi syvä → syvyys)

syvyys:	<i>syvyude-</i>	<i>syvyys-</i>
syvyyttä		
	syvyydellä	syvyyksillä
	syvyydeltä	syvyyksiltä
	syvyydelle	syvyyksille
	syvyydessä	syvyyksissä
	syvyydestä	syvyyksistä
	syvyyteen	syvyysiin

(adjektiivi julma → julmuus)

julmuus:	<i>julmuude-</i>	<i>julmuus-</i>
julmuutta		
	julmuudella	julmuuksilla
	julmuudelta	julmuuksilta
	julmuudelle	julmuuksille
	julmuudessa	julmuuksissa
	julmuudesta	julmuuksista
	julmuuteen	julmuuksiin

(adjektiivi raaka → raakuus)

raakuus:	<i>raakuude-</i>	<i>raakuus-</i>
raakuutta		
	raakuudella	raakuuksilla
	raakuudelta	raakuuksilta
	raakuudelle	raakuuksille
	raakuudessa	raakuuksissa
	raakuudesta	raakuuksista
	raakuuteen	raakuuksiin

(adjektiivi oikea → oikeus)

oikeus:	<i>oikeude-</i>	<i>oikeus-</i>
oikeutta		
	oikeudella	oikeuksilla
	oikeudelta	oikeuksilta
	oikeudelle	oikeuksille
	oikeudessa	oikeuksissa
	oikeudesta	oikeuksista
	oikeuteen	oikeuksiin

(substantiivi talo → talous)

talous:	<i>taloude-</i>	<i>talous-</i>
taloutta		
	taloudella	talouksilla
	taloudelta	talouksilta
	taloudelle	talouksille
	taloudessa	talouksissa
	taloudesta	talouksista
	talouteen	talouksiin

(substantiivi vanki → vankeus)

vankeus:	<i>vankeude-</i>	<i>vankeus-</i>
vankeutta		
	vankeudella	vankeuksilla
	vankeudelta	vankeuksilta
	vankeudelle	vankeuksille
	vankeudessa	vankeuksissa
	vankeudesta	vankeuksista
	vankeuteen	vankeuksiin

Demonstratiivipronomininit:

"Istun tuohon, sanoj akka kun kaatui."

nom.	tämä	tu	se	nämä	nuo	ne
parf.	tätä	tuota	sitä	näitä	noita	niitä
akk.	tämän	tuon	sen	nämä	nuo	ne
gen.	tämän	tuon	sen	näiden	noiden	niden
adess.	tällä	tuolla	sillä	näillä	noilla	niillä
abl.	tältä	tuolta	siltä	näiltä	noilta	niiltä
all.	tälle	tuolle	sille	näille	noille	niille
iness.	tässä	tuossa	siinä	näissä	noissa	niissä
elat.	tästä	tuosta	siitä	näistä	noista	niistä
ill.	tähän	tuohon	siihin	näihin	noihin	niihin

Harjoitus

Opettele ulkoa!

		Yksikkö	Monikko
hieno	<i>hieno-</i>	hienoon	hienoihin
kirkko	<i>kirko-</i>	kirkkoon	kirkkoihin
hassu	<i>hassu-</i>	hassuun	hassuihin
juttu	<i>jutu-</i>	juttuun	juttuihin
mukava	<i>mukava-</i>	mukavaan	mukaviin
poika	<i>poja-</i>	poikaan	poikiin
kylmä	<i>kylmä-</i>	kylmään	kyelmiin
päivä	<i>päivä-</i>	päivään	päiviin
pieni	<i>piene-</i>	pieneen	pieniin
lapsi	<i>lapse-</i>	lapseen	lapsiin
kiltti	<i>kiltti-</i>	kiittiin	kitteihin
äiti	<i>äidi-</i>	äitiin	äiteihin
terve	<i>tervee-</i>	terveeseen	terveysiin
mies	<i>miehe-</i>	mieheen	miehiin
onnellinen	<i>onnellise-</i>	onnelliseen	onnellisiin
nainen	<i>naise-</i>	naiseen	naisiin
uusi	<i>uude-</i>	uuteen	uusiin
vuosi	<i>vuode-</i>	vuoteen	vuosiin
kaunis	<i>kaunii-</i>	kauniiseen	kauniisiin
lammas	<i>lampa-</i>	lampaaseen	lampaisiin
vakaa	<i>vakaa-</i>	vakaaseen	vakaisiin
maa	<i>maa-</i>	maahan	maihiin
pimeä	<i>pimeä-</i>	pimeään	pimeisiin / pimeihin
yö	<i>yö-</i>	yöhön	öihin
vaikea	<i>vaikea-</i>	vaikeaan	vaikeisiin / vaikeihin
kysymys	<i>kysymykses-</i>	kysymykseen	kysymyksiin
sairaus	<i>sairaude-</i>	sairauteen	sairauksiin
soitin	<i>soittime-</i>	soittimeen	soittimiin
lyhyt	<i>lyhye-</i>	lyhyeen	lyhyisiin / lyhyihin
väsynyt	<i>väsynee-</i>	väsyneeseen	väsyneisiin
työtön	<i>työttömä-</i>	työttömään	työttömiin
tytär	<i>tyttäre-</i>	tyttäreeseen	tyttäriin
jäsen	<i>jäsene-</i>	jäseneen	jäseniin
lämmin	<i>lämpimä-</i>	lämpimään	lämpimiin
sota	<i>soda-</i>	sotaan	sotiin
juna	<i>juna-</i>	junaan	juniin
suora	<i>suora-</i>	suoraan	suoriin
koira	<i>koira-</i>	koiraan	koiriin
kiva	<i>kiva-</i>	kivaan	kivoihin
kissa	<i>kissa-</i>	kissaan	kissoihin
raha	<i>raha-</i>	rahaan	rahoihin
kana	<i>kana-</i>	kanaan	kanoihiin
peruna	<i>peruna-</i>	perunaan	perunoihin
ruokala	<i>ruokala-</i>	ruokalaan	ruokaloihin
kamala	<i>kamala-</i>	kamalaan	kamaliin
kirjailija	<i>kirjailija-</i>	kirjailijaan	kirjailijoihin
kuljettaja	<i>kuljettaja-</i>	kuljettajaan	kuljettajiin
palkka	<i>palkka-</i>	palkkaan	palkkoihin
mellakka	<i>mellakka-</i>	mellakkaan	mellakoihin
levottomuus	<i>levottomuude-</i>	levottomuuteen	levottomuuksiin

Illatiivissa on
vartalossa
vahva aste!

Mutta:
pitkissä
-kka/-kkä
-sanoissa
mon. illatiivi on
heikossa
asteessa.

Harjoitus kauppa	Opettele ulkoa!			
	<i>kaupa- kaupoi-</i>	<i>kaupassa kaupoissa</i>	<i>kaupasta kaupoista</i>	<i>kauppaan kauppoihin</i>
halpa	<i>halva- halvoi-</i>	halvassa halvoissa	halvasta halvoista	halpaan halpoihin
hintaa	<i>hinne- hinnoi-</i>	hinnassa hinnoissa	hinnasta hinnoista	hintaan hintoihin
jalka	<i>jala- jaloj-</i>	jalassa jaloissa	jalasta jaloista	jalkaan jalkoihin
katto	<i>kato- katoj-</i>	katossa katoissa	katosta katoista	kattoon kattoihin
lakko	<i>lako- lakoi-</i>	lakossa lakoissa	lakosta lakoista	lakkoon lakkoihin
märkä	<i>mära- märi-</i>	märässä märiissä	märästä märistä	märkään märkiin
reikä	<i>reikä- reijä-</i>	reiässä reijissä	reiästä reijistä	reikään reikiin
bussi	<i>bussi- bussej-</i>	bussissa busseissa	bussista busseista	bussiin busseihin
hissi	<i>hissi- hissej-</i>	hississä hisseissä	hissistä hisseistä	hissiin hisseihin
siisti	<i>siisti- siistej-</i>	siistissä siisteissä	siististä siisteistä	siistiin siisteihin
mökki	<i>möki- mökej-</i>	mökissä mökeissä	mökistä mökeistä	mökkiin mökkeihin
sormi	<i>sorme- sormi-</i>	sormessa sormissa	sormesta sormista	sormeen sormiin
niemi	<i>nieme- niemi-</i>	niemessä niemissä	niemestä niemistä	niemeen niemiin
kivi	<i>kive- kivi-</i>	kivessä kivissä	kivestä kivistä	kiveen kiviin
järvi	<i>järve- järvi-</i>	järvessä järvissä	järvestä järvistä	järveen järviin
suuri	<i>suure- suuri-</i>	suuressa suurissa	suuresta suurista	suureen suuriin
kieli	<i>kiele- kieli-</i>	kielessä kielissä	kielestä kielistä	kieleen kieliin
saari	<i>saare- saari-</i>	saarella saarissa	saaresta saarista	saareen saariin
pieni	<i>piene- pieni-</i>	pienessä pienissä	pienestä pienistä	pieneen pieniin
mäki	<i>mäe- mäi-</i>	mäessä mäissä	mäestä mäistä	mäkeen mäkiin
joki	<i>joe- joi-</i>	joessa joissa	joesta joista	jokeen jokiin

valkoinen	valkoise- valkoisi-	valkoisessa valkoisissa	valkoisesta valkoisista	valkoiseen valkoisiin
iloinen	<i>iloise- iloisi-</i>	iloisessa iloisissa	iloisesta iloisista	iloiseen iloiisiin
lautanen	<i>lautase- lautasi-</i>	lautasessa lautasissa	lautasesta lautasista	lautaseen lautasiin
huone	huonee- huonei-	huoneessa huoneissa	huoneesta huoneista	huoneeseen huoneisiin
aste	<i>aste- astei-</i>	asteessa asteissa	asteesta asteista	asteeseen asteisiin
sade	satee- satei-	sateessa sateissa	sateesta sateista	sateeseen sateisiin
tuote	<i>tuottee- tuottei-</i>	tuotteessa tuotteissa	tuotteesta tuotteista	tuotteeseen tuotteisiin
eläke	<i>eläkke- eläkkei-</i>	eläkkeessä eläkkeissä	eläkkeestä eläkkeistä	eläkkeeseen eläkkeisiin
kallis	kallii- kalli-	kalliissa kalliissa	kalliista kalliista	kalliiseen kalliisiin
valmis	<i>valmii- valmii-</i>	valmiissa valmiissa	valmiista valmiista	valmiiseen valmiisiin
potilas	<i>potilaa- potilai-</i>	potilaassa potilaissa	potilaasta potilaista	potilaaseen potilaisiin
eräs	<i>erää- eräi-</i>	eräässä eräissä	eräästä eräistä	erääseen eräisiin
tehdas	tehtaa- tehtai-	tehtaassa tehtaissa	tehtaasta tehtaista	tehtaaseen tehtaisiin
kirkas	<i>kirkkaa- kirkkai-</i>	kirkkaassa kirkkaissa	kirkkaasta kirkkaista	kirkkaaseen kirkkaisiin
rikas	<i>rikkaa- rikkai-</i>	rikkaassa rikkaissa	rikkaasta rikkaista	rikkaaseen rikkaisiin
varvas	<i>varpaa- varpai-</i>	varpaassa varpaissa	varpaasta varpaista	varpaaseen varpaisiin
varas	<i>varkaa- varkai-</i>	varkaassa varkaissa	varkaasta varkaista	varkaaseen varkaisiin
lyhyt	lyhye- lyhyi-	lyhyessä lyhyissä	lyhyestä lyhyistä	lyhyeen lyhyihin / lyhyisiin
ohut	<i>ohue- ohui-</i>	ohuessa ohuissa	ohuesta ohuista	ohueen ohuihin / ohuisiin
kevyt	<i>kevy- kevyi-</i>	kevyessä kevyissä	kevyestä kevyistä	kevyeen kevyihin / kevyisiin
avain	avaim- avaimi-	avaimessa avaimissa	avaimesta avaimista	avaimen avaimiin
kirjain	<i>kirjaim- kirjaimi-</i>	kirjaimessa kirjaimissa	kirjaimesta kirjaimista	kirjaimen kirjaimiin
eläin	<i>eläime- eläimi-</i>	eläimessä eläimissä	eläimestä eläimistä	eläimeen eläimiin

kaiutin	<i>kaiuttime- kaiuttimi-</i>	kaiuttimessa kaiuttimissa	kaiuttimesta kaiuttimista	kaiuttimeen kaiuttimiin
soitin	<i>soittime- soittimi-</i>	soittimessa soittimissa	soittimesta soittimista	soittimeen soittimiin
kerros	<i>kerrokse- kerroksi-</i>	kerroksessa kerroksissa	kerroksesta kerroksista	kerrokseen kerroksiin
näytös	<i>näytökse- näytöksi-</i>	näytöksessä näytöksissä	näytöksestä näytöksistä	näytökseen näytöksiin
hallitus	<i>hallitukse- hallituksi-</i>	hallituksessa hallituksissa	hallituksesta hallituksista	hallitukseen hallituksiin
väsynyt	<i>väsynee- väsynei-</i>	väsyneessä väsyneissä	väsyneestä väsyneistä	väsyneeseen väsyneisiin
kadonnut	<i>kadonnee- kadonnei-</i>	kadonneessa kadonneissa	kadonneesta kadonneista	kadonneeseen kadonneisiin
kuivunut	<i>kuivunee- kuivunei-</i>	kuivuneessa kuivuneissa	kuivuneesta kuivuneista	kuivuneeseen kuivuneisiin
uusi	<i>uude- uusi-</i>	uudessa uusissa	uudesta uusista	uuteen uusiin
susi	<i>sude- susi-</i>	sudessa susissa	sudesta susista	suteen susiin
käsi	<i>käde- käsi-</i>	kädessä käsissä	kädestä käsistä	käteen käsiin
vesi	<i>vede- vesi-</i>	vedessä vesissä	vedestä vesistä	veteen vesiin
vuosi	<i>vuode- vuosi-</i>	vuodessa vuosissa	vuodesta vuosista	vuoteen vuosiin
kuukausi	<i>kuukaude- kuukausi-</i>	kuukaudessa kuukausissa	kuukaudesta kuukausista	kuukauteen kuukausiin
täysi	<i>täyde- täysi-</i>	täydessä täysissä	täydestä täysistä	täyteen täysiin
kynsi	<i>kynne- kynsi-</i>	kynnessä kynsissä	kynnestä kynsistä	kynteen kynsiin
kansi	<i>kanne- kansi-</i>	kannessa kansissa	kannesta kansista	kanteen kansiin
hirsi	<i>hirre- hirsi-</i>	hirressä hirsissä	hirrestä hirsistä	hirteen hirsiin
varsi	<i>varre- varsi-</i>	varressa varsissa	varresta varsista	varteen varsiin
sairaus	<i>sairaude- sairauksi-</i>	sairaudessa sairauksissa	sairaudesta sairauksista	sairauteen sairauksiin
raskaus	<i>raskaude- raskauksi-</i>	raskaudessa raskauksissa	raskaudesta raskauksista	raskauteen raskausiin
vaikeus	<i>vaikeude- vaikeuksi-</i>	vaikeudessa vaikeuksissa	vaikeudesta vaikeuksista	vaikeuteen vaikeuksiin
onnettomuus	<i>onnettomuude- onnettomuuksi-</i>	onnettomuudessa onnettomuuksissa	onnettomuudesta onnettomuuksista	onnettomuuteen onnettomuuksiin

omaisuus	<i>omaisuude- omaisuuksi-</i>	omaisuudessa omaisuuksissa	omaisuudesta omaisuuksista	omaisuuteen omaisuuksiin
vääryys	<i>vääryyde- vääryyksi-</i>	vääryydessä vääryyksissä	vääryydestä vääryyksistä	vääryyteen vääryyksiin
työtön	<i>työttömä- työttömi-</i>	työttömässä työttömissä	työttömästä työttömistä	työttömään työttömiin
rasvaton	<i>rasvattoma- rasvattomi-</i>	rasvattomassa rasvattomissa	rasvattomasta rasvattomista	rasvattomaan rasvattomiin
sokeriton	<i>sokerittoma- sokerittomi-</i>	sokerittomassa sokerittomissa	sokerittomasta sokerittomista	sokerittomaan sokerittomiin
naimaton	<i>naimattoma- naimattomi-</i>	naimattomassa naimattomissa	naimattomasta naimattomista	naimattomaan naimattomiin
tytär	<i>tyttäre- tyttäri-</i>	tyttäressä tyttärissä	tyttärestä tyttäristä	tyttäreeseen tyttäriin
kuningatar	<i>kuningattare- kuningattari-</i>	kuningattaressa kuningattarissa	kuningattaresta kuningattarista	kuningattareeseen kuningattariin
joutsen	<i>joutsene- joutseni-</i>	joutsenessa joutsenissa	joutsenesta joutsenista	joutseneeseen joutseniin
ahven	<i>ahvene- ahveni-</i>	ahvenessa ahvenissa	ahvenesta ahvenista	ahveneen ahveniin
sävel	<i>sävele- säveli-</i>	sävelessä sävelissä	sävelestä sävelistä	säveleen säveliin
sisar	<i>sisare- sisari-</i>	sisaressa sisarissa	sisaresta sisarista	sisareen sisariin
roskis	<i>roskikse- roskiksi-</i>	roskiksessa roskiksissa	roskiksesta roskiksista	roskikseen roskiksiin
varis	<i>varikse- variksi-</i>	variksessa variksissa	variksesta variksista	varikseen variksiin
jänis	<i>jänikse- jäniksi-</i>	jäniksessä jäniksissä	jäniksestä jäniksistä	jänikseen jäniksiin
kasvis	<i>kasvikse- kasviksi-</i>	kasviksessa kasviksissa	kasviksesta kasviksista	kasvikseen kasviksiin
vihannes	<i>vihannekse- vihanneksi-</i>	vihanneksessa vihanneksissa	vihanneksesta vihanneksista	vihannekseen vihanneksiin
lihas	<i>lihakse- lihaksi-</i>	lihaksessa lihaksissa	lihaksesta lihaksista	lihakseen lihaksiin
poika	<i>poja- poji-</i>	pojassa pojissa	pojasta pojista	poikaan poikiin
aika	<i>aja- ajoi-</i>	ajassa ajoissa	ajasta ajoista	aikaan aikoihin
mies	<i>miehe- miehi-</i>	mieheessä miehissä	miehestä miehistä	mieheen miehiin
lämmin	<i>lämpimä- lämpimi-</i>	lämpimässä lämpimissä	lämpimästä lämpimistä	lämpimään lämpimiin
hapan	<i>happama- happami-</i>	happamassa happamissa	happamasta happamista	happamaan happamiin

Harjoitus 1

Olet lomamatkalla vieraassa maassa.

Missä kaikissa paikoissa haluaisit käydä? Käytä monikkoa:

Haluaisin käydä...

teattereissa / golfkentillä.

MUSEO	_____	TAVARATALO	_____
VANHA KIRKKO	_____	KIRJAKAUPPA	_____
RAVINTOLA	_____	KAUKAINEN SAARI	_____
KIRJASTO	_____	TUO TORI	_____
UIMARANTA	_____	TUO LINNA	_____
PUISTO	_____	TÄMÄ TEMPELI	_____
BAARI	_____	TÄMÄ VUORI	_____
KAHVILA	_____	SE SUO	_____
KONSERTTI	_____	SE DISCO	_____
METSÄ	_____	TUO PUB	_____

Harjoitus 2

Olitte työmatkalla vieraassa kaupungissa. Missä kaikissa paikoissa teidän täytyi käydä?

Mihin kaikkiin paikkoihin te tutustuitte? Käytä monikkoa:

PANKKI

Me kävimme kaikissa pankeissa. Me tutustuimme kaikkiin pankkeihin.

SUURI SAIRAALA	_____
PIENI POSTI	_____
TERVEYSKESKUS	_____
KODINKONELIIKE	_____
AUTOKORJAAMO	_____
BENSIINIASEMA	_____
KIRJASTO	_____
LASTENTARHA	_____
PÄIVÄKOTI	_____
RUOKAKAUPPA	_____
SUPERMARKET	_____
PIENI KIOSKI	_____
UUSI HOTELLI	_____
RAVINTOLA	_____
APTEEKKI	_____

Harjoitus 3

Millä te matkustatte? Käytä monikkoa:

Me matkustamme ...

busseilla.

TÄMÄ NOPEA JUNA	_____	RAITIOVAUNU	_____
TUO UUSI METRO	_____	LENTOKONE	_____
OMA AUTO	_____	SUURI LAIVA	_____
KALLIS TAKSI	_____	HELIKOPTERI	_____
RISTEILYALUS	_____	JÄÄNMURTAJA	_____
SE HÄVITTÄJÄ	_____	POLKUPYÖRÄ	_____
MOOTTORIKELKKA	_____	PURJEVENE	_____

Harjoitus 4

Mihin osallistut? Käytä monikkoa.

Osallistun...

retkiin.

KURSSI	_____	KOKOUS	_____
MATKA	_____	KESKUSTELU	_____
KIERTOAJELU	_____	TUO SEMINAARI	_____
SE JUHLA	_____	TÄMÄ KOE	_____
TÄMÄ TYÖ	_____	SE TENTTI	_____

Harjoitus 5

Mihin te tutustuitte? Käytä monikkoa:

Tutustuimme...

moniin ihmisiin.

MONI PAIKKA	_____	TÄRKEÄ IHMINEN	_____
NÄHTÄVYYS	_____	UUSI KIRJAILIJA	_____
VANHA KIRKKO	_____	IÄKÄS VANHUS	_____
TEMPPELI	_____	MUKAVA ROUVA	_____
VANHA LINNA	_____	ILOINEN NUORI	_____
MAJAKKA	_____	HAUSKA HERRA	_____
KIRJASTO	_____	VIRKEÄ MUMMO	_____
SIISTI BAARI	_____	SULOINEN VAUVA	_____
SUURI MUSEO	_____	KAUNIS NAINEN	_____
KIVA KAHVILA	_____	KOMEA MIES	_____
PITKÄ SILTA	_____	RIKAS TURISTI	_____
MODERNI TEHDAS	_____	LIHAVA TYTTÖ	_____
KAUNIS PUISTO	_____	LAIHA HOITAJA	_____
PUHDAS RANTA	_____	SAIRAS POTILAS	_____

Harjoitus 6

Mistä pidät? Sano monikossa:

Pidän... lapsista (LAPSI).

1. (PIENI TYTTÖ)
2. (PIENI POIKA)
3. (SULOINEN VAUVA)
4. (VANHA IHMINEN)
5. (LÄMMIN KÄSI)
6. (KELTAINEN TULPPAANI)
7. (HAUSKA ELOKUVA)
8. (JÄNNITTÄVÄ FILMI)
9. (PUNAINEN KUKKA)
10. (KAUNIS RUUSU)
11. (LUONNONKUKKA)

Harjoitus 8

Mistä sinä pidät? Sano monikossa:

Minä pidän...

1. (TÄHTI ja KORKEA VUORI)
2. (METSÄ ja JÄRVI)
3. (SUURI TUMMA VIRTA)
4. (PIENI SIILI: SIILI-)
5. (LEPPÄKERTTU)
6. (HARAKKA)
7. (VILLI: VILLI- SEEPRA)
8. (MUSTA KISSA)
9. (LEIJONA (poikk.!) ja APINA)
10. (VALAS ja HYLJE: HYLKE-)
11. (KILPIKONNA)
12. (VANHA PURJELAIVA)
13. (PUHDAS VAATE)
14. (TUOKSUVA LAKANA)
15. (KIRKAS VÄRI)
16. (MEHUKAS HEDELMÄ)
17. (TUORE VIHANNES)

Harjoitus 7

Mistä sinä et pidä? Sano monikossa:

Minä en pidä... käärmeistä (KÄÄRME).

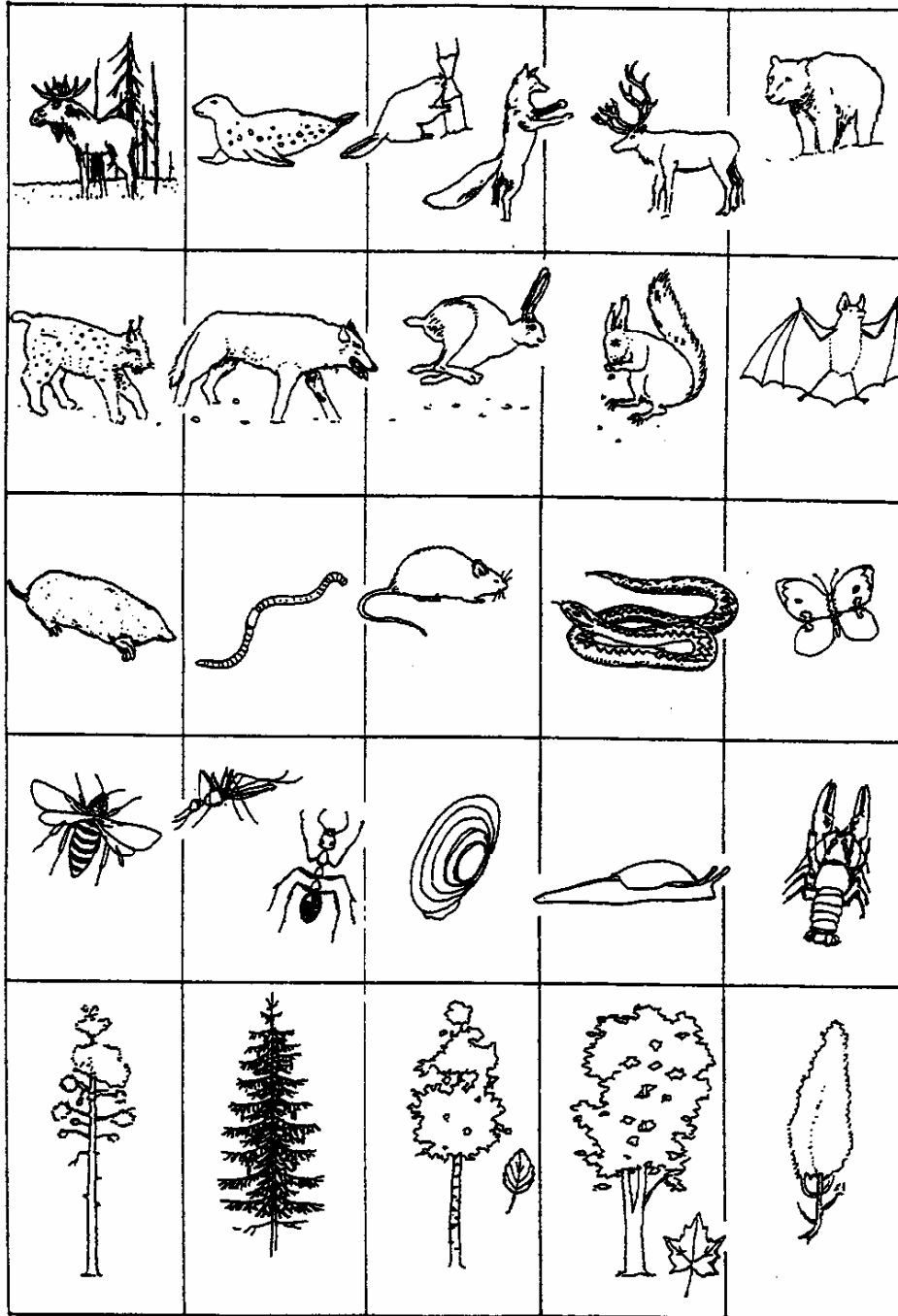
1. (HYTTYNEN)
2. (PAARMA)
3. (HÄMÄHÄKKI)
4. (LIMAINEN ETANA)
5. (VÄKIVALTAISEN ELOKUVA)
6. (KORKEA PORRAS)
7. (LIUKAS TIE)
8. (VÄRITÖN VAHAKANGAS)
9. (KUOLLUT KAUPUNKI)
10. (HANKALA TILANNE)
11. (TALOUDELLINEN VAIKEUS)
12. (SALAISUUS)
13. (PIMEÄ SAVUINEN BAARI)

Harjoitus 9

Mistä Anne pitää? Sano monikossa:

Anne pitää...

1. (KUUMA HIEKKARANTA)
2. (PIMEÄ HILJAINEN YÖ)
3. (LÄMMIN KALLIO)
4. (EKSOOTTINEN MAA)
5. (OMENAPUU)
6. (VANHA KIRKKO)
7. (VIILEÄ PUISTOKÄYTÄVÄ)
8. (UUSI KEVYT KENKÄ)
9. (MUODIKAS VAATE)
10. (LYHYT HAME)
11. (KIVA KAHVILA)
12. (VILKAS PÄIVÄ)
13. (VAIKEA KYSYMYKSI)
14. (KANSANSATU)
15. (AVONAINEN OVI ja IKKUNA)

1. hirvi, 2. hylje, saimaannorppa 3. majava 4. kettu 5. poro 6. karhu 7. iives 8. susi 9. jänis 10. orava
 11. lepakko 12. maamyyrä 13. mato 14. hiiri 15. kyykäärme 16. perhonen 17. ampiainen 18. hyttynen
 19. muurahainen 20. simpukka 21. etana 22. rapu 23. mänty 24. kuusi 25. koivu 26. vaahtera 27. kataja

Maamme eläimistö muistuttaa Skandinavian ja Pohjois-Venäjän eläimistöä. Suomen *kansalliseläin* on karhu. Saimaassa elää *saimaannorppa*. Se on peräisin jääkauden jälkeiseltä ajalta. Ketut, jänikset ja hirvet sekä porot ovat tavallisia. Erämetsässä voi tavata karhun, suden tai jopa ilveksen.

LATINALAISET NIMET

Harjoitus 10

Kysy naapurilta, mikä on *karhun* latinalainen nimi jne.

Nisäkkäät:

harmaahylje eli halli	(<i>Halichoerus grypus</i>)
saimaannorppa	(<i>Pusa hispida saimensis</i>)
ives	(<i>Lynx lynx</i>)
karhu	(<i>Ursus arctos</i>)
susi	(<i>Canis lupus</i>)
kettu	(<i>Vulpes vulpes</i>)
hirvi	(<i>Alces alces</i>)
poro	(<i>Rangifer tarandus fennicus</i>)
metsäjänis	(<i>Lepus timidus</i>)
orava	(<i>Sciurus vulgaris</i>)
peltohiiri	(<i>Apodemus agrarius</i>)
rotta	(<i>Rattus norvegicus</i>)
lepakko	(<i>Chiroptera</i>)
maamyyrä	(<i>Talpa europaea</i>)
majava	(<i>Castor fiber</i>)

Linnut:

laulujoutsen	(<i>Cygnus cygnus</i>)
tuulihaukka	(<i>Falco tinnunculus</i>)
maakotka	(<i>Aquila chrysaetos</i>)
kurki	(<i>Grus grus</i>)
käki	(<i>Cuculus canorus</i>)
metso	(<i>Tetrao urogallus</i>)
käpytikka	(<i>Dendrocopos major</i>)
korppi	(<i>Corvus corax</i>)
harakka	(<i>Pica pica</i>)
varis	(<i>Corvus corone</i>)
varpunen	(<i>Passer domesticus</i>)
sepelkyyhky	(<i>Columba palumbus</i>)
naurulokki	(<i>Larus ridibundus</i>)
sinisorsa	(<i>Anas platyrhynchos</i>)
laulurastas	(<i>Turdus ericetorum</i>)
räkättirastas	(<i>Turdus pilaris</i>)
haarapääsky	(<i>Hirundo rustica</i>)
satakieli	(<i>Luscinia luscinia</i>)
sarvipöllö	(<i>Asio otus</i>)
hiiripöllö	(<i>Surnia ulula</i>)
huuhkaja	(<i>Bubo bubo</i>)

Matelijat, sammakkoeläimet:

kyykäärme	(<i>Vipera berus</i>)
rantakäärme	(<i>Natrix natrix</i>)
sisilisko	(<i>Lacerta vivipara</i>)
sammakko	(<i>Rana temporaria</i>)
rupikonna	(<i>Bufo bufo</i>)

Nilviäiset, madot:

peltoetana	(<i>Deroceras agreste</i>)
sinisimpukka	(<i>Mytilus edulis</i>)
mato	(<i>Vermes</i>)

Kalat:

silakka	(<i>Clupea harengus membras</i>)
piikkusilli	(<i>Alosa alosa</i>)
merilohti	(<i>Salmo salar</i>)
taimen	(<i>Salmo trutta</i>)
muikku	(<i>Coregonus albula</i>)
siika	(<i>Coregonus lavaretus</i>)
hauki	(<i>Esox lucius</i>)
ahven	(<i>Perca fluviatilis</i>)
kuha	(<i>Lucioperca sandra</i>)
kampela	(<i>Pleuronectes flesus</i>)
ankerias	(<i>Anguilla anguilla</i>)
made	(<i>Lota lota</i>)
turska	(<i>Gadus morhua</i>)
lahna	(<i>Abramis brama</i>)
särki	(<i>Rutilus rutilus</i>)

Hyönteiset, hämähäkkieläimet:

ampiainen	(<i>Vespidae</i>)
hyttynen	(<i>Culicidae</i>)
huonekärpänen	(<i>Musca domestica</i>)
paarma	(<i>Tabanidae</i>)
muurahainen	(<i>Formicidae</i>)
leppäkerttu	(<i>Coccinellidae</i>)
perhonen	(<i>Lepidoptera</i>)
heinäsirkka	(<i>Acridoidea</i>)
hämähäkki	(<i>Araneida</i>)

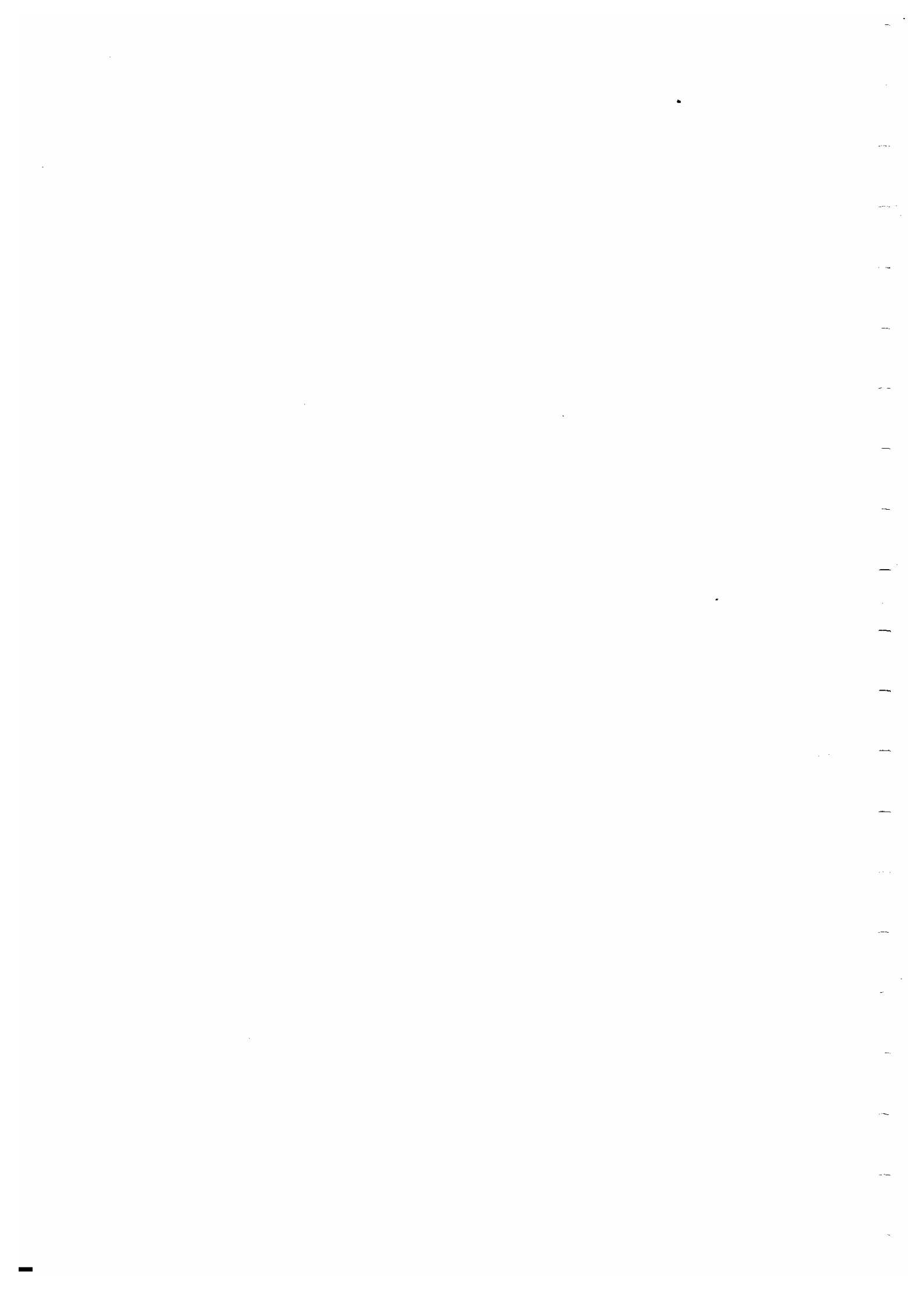
Äyriäiset:

äyriäinen	(<i>Crustacea</i>)
rapu	(<i>Astacus astacus</i>)

Puut:

mänty	(<i>Pinus silvestris</i>)
kuusi	(<i>Picea abies</i>)
kataja	(<i>Juniperus communis</i>)
rauduskoivu	(<i>Betula verrucosa</i>)
hieskoivu	(<i>Betula pubescens</i>)
pihlaja	(<i>Sorbus aucuparia</i>)
vaahtera	(<i>Acer platanoides</i>)
paju	(<i>Salix pentandra</i>)
tammi	(<i>Quercus robur</i>)
haapa	(<i>Populus tremula</i>)
lehmus	(<i>Tilia cordata</i>)
harmaaleppä	(<i>Alnus incana</i>)
tervaleppä	(<i>Alnus glutinosa</i>)

KAPPALE 5

2.2.

SAUNAHULLUT SUOMALAISET

Suomen väestö on varsin yhtenäinen sekä geneettisesti että kielellisesti. Suomalaisten esi-isät ovat todennäköisesti peräisin siitä kantaväestöstä, joka siirtyi tänne jääkauden jälkeen idästä, lännestä ja Baltiasta. Nykytutkimusten mukaan suomalaisissa on geneettisesti jäljellä noin 25 % itäisistä geeneistämme. Suomen kieli on kuitenkin peräisin idästä. Suomalaisten kielisukulaisia ovat mm. virolaiset ja unkarilaiset. Suomen ja saamen kielet kuuluvat suomalais-ugrilaisiin kieliin. Osa sanastostamme on peräisin lännestä, indoeurooppalaisista kielistä. Suomen etelä- ja länsirannikolla on vanhaa ruotsinkielistä asutusta.

Suomalaisille luonto on aina ollut tärkeä, ja monet suomalaiset liikkuvat mielellään luonnossa. Sienien ja marjojen poimiminen on monen mielestä mukavaa puuhaa. Talvella on kiva hiihdellä hiljaisessa lumisessa metsässä ja tarkkailla metsän eläinten jälkiä. Metsissä on paljon hirviä, jäniksiä ja kettuja.

Monilla on kesämökki maaseudulla, yleensä meren tai järven rannalla. Suomalaiset rakastavat saunaa. Sauna on paikka, jossa on helppo rentoutua ja levätä, jutella ystävien ja perheen jäsenten kanssa. Kesällä suomalaisten unelma on saunoa järven rannalla ja hypätä suoraan saunasta viileään järveen. Ja sitten takaisin saunaan! Silloin saunominen voi kestää kauankin. Saunomiseen liittyy usein myös oluen juonti ja makkaroiden paistaminen. Ja jos se vain on mahdollista, suomalaiset tekevät koivuista vihtoja eli vastoja ja vihtovat oikein kunnolla! Ystävien kanssa saunominen on todella mukavaa vapaa-ajanviettoa. Jotkut saunovat rantasaunoissa jopa talvella ja hyppäävät avantoihin uimaan. Siitä tulee pirteä olo! Kannattaa kokeilla! Tai sitten voi kokeilla lumessa kierimistä! Ja sitten kiireesti takaisin saunaan!

Toiset urheilevat mielellään. Toiset ovat vain innokkaita penkkiurheilijoita. Varsinkin kesäisin Suomessa on aina paljon erilaisia tapahtumia, festivaaleja ja konsertteja. Monet osallistuvat näihin kulttuuritilaisuuksiin ja musiikkijuhliin. Ne ovat hyvin suosittuja.

Suomalainen keittiö on saanut vaikutteita sekä idästä että lännestä. Suomalaisia erikoisuuksia lienevät mm. *hirvenpaisti*, *poronkärstys*, *graavihoi*, *savusiikakka*, *lipeäkala*, *silli*, *rapu*, *made*, *muikku*, *mäti*, *siika*, *mustikka*, *puolukka*, *lakka eli hilla*, *karpalo*, *pihlajanmarja*, *ruisleipä*, *pulla*, *kalakukko*, *mämmi*, *sima*, *tippaleipä* ja *karjalanpirakka*. Länsisuomalaisia ruokia ovat esimerkiksi erilaiset laatikot ja keitot. *Karjalanpaisti*, *sieniruuat*, erilaiset *pärrakat* ja *kalakukko* ovat peräisin Itä-Suomesta. Aamiainen on yleensä runsas: puuroa, muroja, leipää, juustoa, leikkeleitä, kahvia tai teetä. Lounas on kello 11:n ja 13:n välillä. Kouluissa lapset saavat lämpimän maksuttoman aterian. Ilta-aterian suomalaiset syövät yleensä kello 17-18. Ruoan kanssa suomalaiset juovat maitoa, piimää tai vettä. Suomalaiset juovat todella paljon kahvia. Kahvin kulutus on maailman huippuluokkaa.

Suomi on pinta-alaltaan laaja, mutta harvaan asuttu maa. Nykyään lähes kolme neljäsosa Suomen väestöstä asuu taajamassa. Suuret asutuskeskukset kasvavat kasvamistaan. Helsingin seudulla on lähes miljoona asukasta, siis viidesosa väestöstä. Syrjäseudut ja haja-asutusalueet autoituvat. Kaupungeissa on kuitenkin omat ongelmansa. Työtä ei ole aina helppo saada ja asunnot maksavat paljon. Vuokra-asuntojakin on vaikea saada. Pääkaupunkiseudulla on vuokra-asuntopula. Asuntojen vuokrat ovat hyvin kalliita.

Suomen Lapissa asuu myös saamelaisia. Saamea puhuu Suomessa noin 1700 henkeä. Romaneja on Suomessa muutama tuhat. Ulkomaalaisten osuus Suomessa lisääntyy jatkuvasti, ja nykyään Suomessa asuu pysyvästi yli 80 000 ulkomaalaista. Heitä on siis runsas prosentti väestöstä. Eniten maahanmuuttajia on tullut Venäjältä, Virossa, Ruotsista ja Saksasta.

2.2.

MONIKON PARTITIIVI

Subjekti	Kadulla on paljon autoja. Pysäkillä oli paljon ihmisiä. Metsässä on karhuja. Tuossa kassissa on omenoita. Meillä on paljon astioita. Onko teillä tarpeeksi kattiloita? Pojista tulee miehiä ja tytöistä tulee naisia. Toukista tulee kauniita perhosia.	Mitä? Keitä? 'epämääräinen määrä tai joukko'
Predikatiivi	Karhut ovat vaarallisia. Lapset olivat iloisia. Mummot olivat väsyneitä. Huonekalut ovat kalliita. Nuo omenat ovat happamia. Mutta: <i>a) monikkosanat:</i> Nämä sakset ovat tylsät. Nuo housut ovat liian lyhyet. <i>b)</i> Keittiön seinät (<i>kaikki</i>) ovat valkoiset. Hellan nappulat (<i>kaikki</i>) ovat likaiset.	Millaisia? Minkälaisia?
Objekti	Minä ostin uusia perunoita ja porkkanoita. Ulla pesee niitä astioita. Minä en tunne noita ihmisiä. Mutta: Me maalasimme talon kaikki seinät. Minä pesin kaikki astiat.	Mitä? Keitä? Mitkä? Keitä?

MONIKON GENETIIVI

Genetiivisubjekti	Lasten täytyy nukkua paljon. Sairaanhoidajien täytyy työskennellä myös yöllä. Lääkärien on pakko olla huolellisia. Näiden ikkunoiden täytyy olla auki.	Minkä? Keiden?
Predikatiivi	Nuo kassit ovat niiden poikien. Nämä maalausvälineet ovat niiden maalareiden.	
Genetiiviattribuutti	Maalareiden hiukset olivat ihan harmaat. Maalipurkkien kannet olivat auki.	
Gen. + postpositio	Tyttö istui kukkien keskellä. Aurinko paistoi puiden välistä. Lapsi vietti yön susien luona.	
Genetiivi + -minen	Kirjojen lukeminen on ihanaa.	

2.2.

MONIKON PARTITIIVI

Monikon partitiivin pääte on

-a / -ä

kun sanan yksikköartalon lopussa on yksi vokaali:

talo:	<i>talo-</i>	<i>taloi-</i>	taloja
tyttö:	<i>tyttö-</i>	<i>tyttöi-</i>	tyttöjä
katu:	<i>kadu-</i>	<i>kadui-</i>	katuja
sänky:	<i>sängy-</i>	<i>sängyi-</i>	sänkyjä
pankki:	<i>panki-</i>	<i>pankei-</i>	pankkeja
posti:	<i>posti-</i>	<i>postei-</i>	posteja
kala:	<i>kala-</i>	<i>kaloi-</i>	kaloja
kana:	<i>kana-</i>	<i>kanoi-</i>	kanoja
kissa:	<i>kissa-</i>	<i>kissoi-</i>	kissoja
juna:	<i>juna-</i>	<i>juni-</i>	junia
asema:	<i>asema-</i>	<i>asemi-</i>	asemia
vakava:	<i>vakava-</i>	<i>vakavi-</i>	vakavia
ahkera:	<i>ahkera-</i>	<i>ahkeri-</i>	ahkeria
lämmिन:	<i>lämpimä-</i>	<i>lämpimi-</i>	lämpimiä
märkä:	<i>märä-</i>	<i>märi-</i>	märkiä
lapsi:	<i>lapse-</i>	<i>lapsi-</i>	lapsia
mies:	<i>miehe-</i>	<i>miehi-</i>	miehiä
mäki:	<i>mäe-</i>	<i>mäi-</i>	mäkiä
ostos:	<i>ostokse-</i>	<i>ostoksi-</i>	ostoksia

Monikon partitiivissa on vahva aste!

Monikon i → j

kahden vokaalin välissä:
talo- + i + a
→ taloja

-ta / -tä

kun sanan yksikköartalon lopussa on kaksi vokaalia:

maa:	<i>maa-</i>	<i>mai-</i>	maita
vapaa:	<i>vapaa-</i>	<i>vapai-</i>	vapaita
radio:	<i>radio-</i>	<i>radioi-</i>	radioita
vaikea:	<i>vaikea-</i>	<i>vaikei-</i>	vaikeita
pehmeä:	<i>pehmeä-</i>	<i>pehmei-</i>	pehmeitä
ohut:	<i>ohue-</i>	<i>ohui-</i>	ohuita
lyhyt:	<i>lyhye-</i>	<i>lyhyi-</i>	lyhyitä
koe:	<i>kokee-</i>	<i>kokei-</i>	kokeita
vaate:	<i>vaattee-</i>	<i>vaattei-</i>	vaatteita
raitis:	<i>raitii-</i>	<i>raitii-</i>	raittiita
iäkäs:	<i>iäkkäa-</i>	<i>iäkkäi-</i>	iäkkäitä
lammas:	<i>lampaa-</i>	<i>lampai-</i>	lampaita
väsynyt:	<i>väsynee-</i>	<i>väsynei-</i>	väsyneitä

kun sana on pitkä (eli siinä on vähintään kolme tavua) ja sen nominatiivin lopussa on **-na/-nä, -la/-lä, -ra/rä, -ia/-iä, -ija/-ijä, -ka/-kkä**:

ikkuna:	<i>ikkuna-</i>	<i>ikkunoi-</i>	ikkunoita
kynttilä:	<i>kynttilä-</i>	<i>kynttilöi-</i>	kynttilöitä
tavara:	<i>tavara-</i>	<i>tavaro-</i>	tavaroita
ateria:	<i>ateria-</i>	<i>aterio-</i>	aterioita
tanssija:	<i>tanssija-</i>	<i>tanssijoi-</i>	tanssijoita
kännykkä:	<i>kännykä-</i>	<i>kännyköi-</i>	kännyköitä

HUOMAA!

Joillakin pitkillä sanoilla on kaksi mon. partitiivimuotoa. Yleensä toinen niistä on tavallisempi.

		-eja/-ejä	-eita/-eitä
-li	hotelli metalli sipuli tunneli seteli	hotelleja metalleja sipuleja tunneleja setelejä	hotelleita metalleita sipuleita tunneleita seteleitä
-ri	kellari kolari paperi teatteri moottori naapuri parturi lääkäri	kellareja kolareja papereja teattereja moottoreja naapureja partureja lääkärejä	kellareita kolareita papereita teattereita moottoreita naapureita partureita lääkäreitä
		-oja/-öjä	-oita/-öitä
-lo/ -lö	vartalo jäätelö henkilö yksilö	vartaloja jäätelöjä henkilöjä yksilöjä	vartaloita jäätelöitä henkilöitä yksilöitä
-ro, -no	numero pusero kartano	numeroja puseroja kartanoja	numeroita puseroita kartanoita
-mo /-mö	korjaamo kampaamo leipomo näyttämö	korjaamoja kampaamoja leipomoja näyttämöjä	korjaamoita kampaamoita leipomoita näyttämöitä
-kko / -kkö	viidakko maljakko naulakko lompakko kolikko muusikko laatikko taulukko päällikkö	viidakkoja maljakkoja naulakkoja lompakkoja kolikkoja muusikkoja laatikkoja taulukkoja päällikköjä	viidakoita maljakoita naulakoita lompakoita kolikoita muusikoita laatikoita taulukoita päälliköitä

HUOMAA!

Kaksi vokaalia

+ -ri, -ii

basaari	basaareja	miljonääri	miljonäärejä	sakaali	sakaaleja
tafaari	tataareja	kivääri	kiväärejä	radikaali	radikaaleja
samovaari	samovaareja	liikööri	liiköörejä	kemikaali	kemikaaleja
portieeri	portieereja	jongliööri	jongliöörejä	normaali	normaaleja
pioneeri	pioneereja	insinööri	insinöörejä	krokotiili	krokotiileja
upseeri	upseereja	kuvemööri	kuvemöörejä	tekstiili	tekstiilejä
sifteeni	sifteerejä	amatööri	amatöörejä	fossiili	fossiileja

"Mikä tiili ui? - Krokotiili."

Mikä tori kävelee? - Tohtori.

Mikä Mari ei ole nainen? - Tuomari.

Harjoitus 1

Sano seuraavat sanat monikon partitiivissa:

auto - autoja

talo/pullo/tyttö/koulu/katu

bussi - busseja

*lasi/kuppi/tuoli/turisti/pankki/
banaani/appelsiini/tulppaani/
bussi/penkki/äiti/koti/tunti*

ovi - ovia

*järvi/nuori/lapsi/käsi/lehti/kuusi
pieni lapsi/suuri joki/mäki/suuri saari*

kirja - kirjoja

*kauppa/kissa/herra/kala/sauna/
aula/halpa/hinta/filmi/kansa/kassa/
lahja/laina/laiva/lika/linna/markka/
matka/paikka/piha/raha/ranta/reuna/
sama/sana/sita/tasavalta*

kuva - kuvia

*koira/kukka/rouva/poika/juhla/juna/
juoma/kulma/kulta/kunta/kuuma/kuva/
loma/lupa/muna/musta/osa*

päivä - päiviä

*leipä/myyjä/ystävä/hedelmä/pöytä/
typerä/väärä*

Harjoitus 2

Pane sanat monikon partitiiviin:

monta bussia → paljon busseja

1. monta pientä tyttöä ja poikaa
2. monta rikasta turistia
3. monta korkeaa vuorta ja mäkeä
4. monta pitkää tietä ja leveää katua
5. monta mukavaa naapurua
6. monta iloista lasta
7. monta tilavaa huonetta ja suurta ikkunaa
8. monta pehmeää vuodetta ja lämmintä peittoa
9. monta vaarallista sutta ja karhua
10. monta kirkasta järveä ja suurta jokea
11. monta kuuluiisaa kirjailijaa ja säveltäjää
12. monta opettajaa ja opiskelijaa
13. monta tarjoilijaa ja hovimestaria
14. monta lämmintä kalliota

hidas - hitaita

sairas/tehokas/opas/asiakas/tehdas/eräs/vieras

radio - radioita

*televisio/museo/valtio/numero/henkilö/
omina/tarjoilija/kävelijä/kahvila/päärynä/
kylpylä/mummola/kirjailija/kampaamo/pyörä*

vaate - vaatteita

*huone/vene/perhe/rypäle/liike /osoite/
taide/tiede/raide/osake/lääke*

kokous - kokouksia

*kactus/kysymys/vastaus/rakennus/valitus/
kerros/näytös/hallitus/päätös/ilmoitus/ostos
mainos/harjoitus*

nainen - naisia

*suomalainen/punainen/Virtanen/englantilainen/
helsinkiläinen/toinen/ulkomaalainen/hevonen/
lautanen/hampurilainen/fiolen/ihminen*

puhelin - puhelimia

eläin/kirjain/avain/soitin/kirjoitin/puhallin

Harjoitus 3

Pane sanat yksikön partitiiviin:

paljon busseja → monta bussia

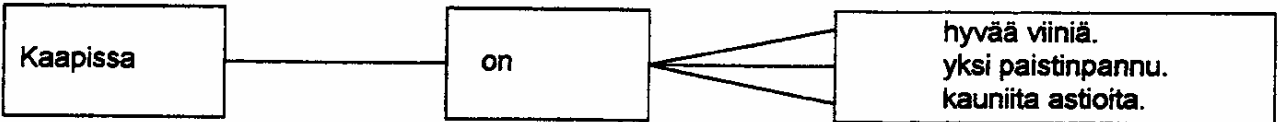
1. paljon hevosia ja poneja
2. paljon lehmiä ja lampaita
3. paljon kanoja, sikoja ja porsaita
4. paljon puita, pensaita ja eläimiä
5. paljon sukulaisia ja ystäviä
6. paljon väsyneitä lapsia
7. paljon valkoisia laivoja ja pieniä veneitä
8. paljon matkalaukkuja ja kasseja
9. paljon asiakkaita ja liiketuttavia
10. paljon kalliita erikoisliikkeitä
11. paljon hotelleja ja ravintoloita
12. paljon uusia tietokoneita
13. paljon kokouksia ja seminaareja
14. paljon harmaita hiuksia

2.2.

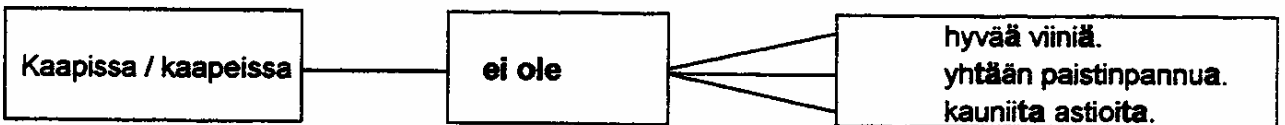
EKSISTENTIAALILAUSE

Eksistentiaalilause kertoo **MISSÄ ON MITÄ**.

Rakenne:

negatiivinen

Lautasella on _____

Pöydällä ei ole _____

Kassissa on _____

Lattialla ei ole _____

Kattilassa on _____

Jääkaapissa on _____

Roskiksessa on _____

Sängyssä on _____

Kylpyhuoneessa ei ole _____

Pihalla on _____

Talossa ei ole _____

Tässä kaupungissa on _____

Tässä kaupungissa ei ole _____

Harjoitus 4

Pane sanat monikon partitiiviin:

Kirjahyllyssä on monta kirjaa, hyllyä ja levyä.

→ Kirjahyllyssä on paljon kirjoja, hyllyjä ja levyjä.

1. Olohuoneessa on monta kaunista huonekasvia, kukkaa ja maijakkoa.

2. Eteisessä on monta märkää kenkää, saapasta ja sateenvarjoa.

3. Tiskipöydällä on monta liikaista lautasta, kattilaa ja paistinpannua.

4. Laatikossa on monta lusikkaa, haarukkaa ja veistä.

5. Asemalla on monta veturia, junaa ja raidetta.

6. Linja-autoasemalla on monta bussia, taksia ja kioskia.

7. Seinillä on monta värikästä ilmoitusta ja tehokasta mainosta.

8. Torilla on monta puheliasta myyjää ja hyväntuulista asiakasta.

9. Kahvilassa on monta tuoretta sämpylää ja ihanaa leivosta.

10. Televisiossa on monta ohjelmaa, elokuvaa ja mainosta.

11. Torilla on monta varista, loppia ja pulua.

12. Vanhassa kaupungissa on monta kapeaa kujaa, viihtyisää kahvilaa ja mukavaa myymälää.

13. Museossa on monta arvokasta taulua ja patsasta.

14. Keskustassa on monta taidenäyttelyä ja konserttia.

15. Keskustassa on monta hotelliä, ravintolaa, discoa, pubia ja yökerhoa.

16. Laukussa on monta paitaa, puseroa, sukkaa ja alusvaatetta.

Harjoitus 5

Täydennä: käytä monikon partitiivia:

1. Ulkona on paljon _____
2. Kadulla on _____
3. Metsässä on _____
4. Meressä on _____
5. Minulla on kotona _____
6. Keittiössä on _____
7. Olohuoneessa _____
8. Makuuhuoneessa on _____
9. Kyöpyhuoneessa on _____
10. Eteisessä on _____
11. Kaapissa on paljon _____
12. Keskustassa on paljon _____
13. Grönlannissa on paljon _____
14. Brasilian sademetsissä on paljon _____
15. Minulla on paljon _____
16. Kesällä on paljon _____

Harjoitus 6

Käytä monikon partitiivia:

Mitä sinulla on?

1. nappi, neula, lanka
2. kortti, postimerkki, kirjekuori
3. kirja, levy, kasetti
4. valokuva, kirje, videofilm
5. kaakeli, tapetti, maali
6. paperi, todistus, valokopio
7. kello, pyörä, matkapuhelin
8. kivi, lehti, oksa
9. sakset, silmälasit, housut, sukat
10. ystävä, naapuri, tuttu
11. sisko, veli, serkku, täti, setä
12. matka, kokous, neuvottelu
13. lounasseteli, pankkikortti

Minulla on...

Harjoitus 7

Pane predikatiivilause monikkoon:
käytä mon. partitiivia:

Lapsi on iloinen.

→ **Lapset ovat iloisia.**

1. Hän on väsynyt.
2. Huone oli suuri.
3. Vuokra oli kallis.
4. Tämä taulu on arvokas.
5. Tuo omena on hapan.
6. Kakku oli liian makea.
7. Hän on insinööri.
8. Leijona on kissa.
9. Ranta oli puhdas.
10. Vuori oli korkea.
11. Metsä oli laaja.
12. Järvi on matala.
13. Joki on syvä.
14. Lepakko on nisäkäs.

Harjoitus 10

Pane objekti monikon partitiiviin:

Mitä sinä ostit?

1. omena, päärynä, appelsiini
2. viinirypäle, persikka, banaani
3. kirsikka, mansikka, vadelma
4. jauho, kananmuna, kakku, keksi
5. lihapyörykkä, pitsa, hampurilainen
6. muikku, silakka, makkara, nakki
7. tomaatti, sipuli, kaali
8. jukurtti, vihannes, hedelmä
9. pesuaine, mauste, hedelmäsäilyke
10. lehti, makeinen, karamelli
11. astia, kattila, pannulappu
12. sukka, käsine, talvivaate
13. kenkä, pipo, hattu

Ostin ...

Harjoitus 8

Pane predikatiivi oikeaan muotoon:

1. Sakset ovat (TERÄVÄ).
2. Rattaat ovat (UUSI).
3. Lastenvaunut ovat (SININEN).
4. Silmälasit ovat (KALLIS).
5. Housut ovat (LYHYT).
6. Kengät ovat (KULUNUT).
7. Sukat ovat ihan (LIKAINEN).
8. Portaat ovat (LAHO).
9. Häät olivat (HAUSKA).
10. Kutsut olivat ihan (ONNISTUNUT).

Harjoitus 9

Pane predikatiivi oikeaan muotoon:

1. Eiliset juhlat olivat (HAUSKA).
2. Lapset olivat aika (VÄSYNYT).
3. Ihmiset olivat todella (MUKAVA).
4. Ilmapallot olivat (SUURI).
5. Liisan silmät olivat niin (ILOINEN).
6. Hänen kenkänsä olivat ihan (MÄRKÄ).
7. Makkarat olivat vähän (SUOLAINEN).

Harjoitus 11

Pane objekti monikon partitiiviin:

Mitä hänen miehensä tekee?

Hän korjaa ...

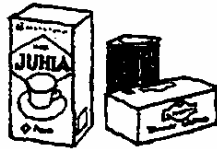
1. radio, televisio, video
2. auto, moottoripyörä, traktori
3. tietokone, printteri, stereot
4. mikrouuni, hella, silitysrauta
5. johto, putki, viemäri
6. silta, tie, tunneli
7. puhelin, automaatti, liukuportaat
8. vanha rakennus, aita, katsomo
9. laiva, purjeverene, moottori
10. vessa, sauna, kylpyhuone

2.2.
RUOKAKAUPASSA

Olet kaupassa. Mitä ruokaa sinä ostat kaupasta?

JUOMAT

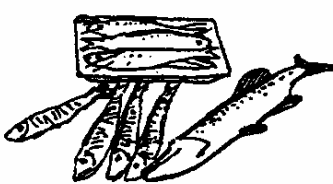
KAHVI JA TEE

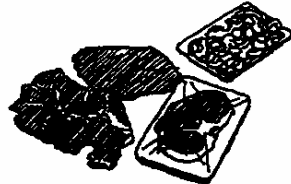
MAUSTEET

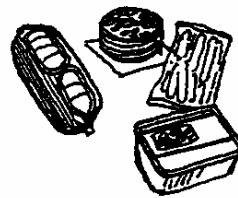
JAUHOT

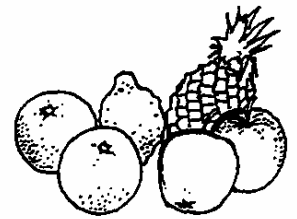
KALA

LIHA

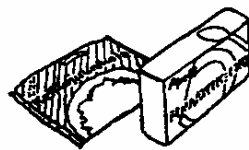
EINEKSET

HEDELMÄT

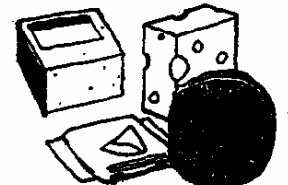
VIHANNEKSET

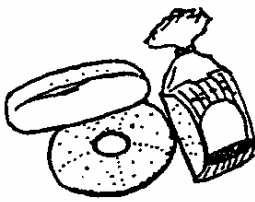
PAKASTEET

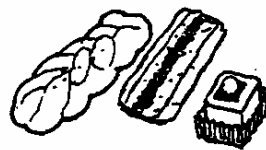
MAITOTUOTTEET

JUUSTOT

LEIPÄ

LEIVONNAISET

SÄILYKKEET

MAKEISET

PESUAINEET

KEMIKAALITUOTTEET

LEHDET

2.2.

MONIKON PARTITIVI JA GENETIVI**Harjoitus 12**

Kirjoita sama muoto kuin mallissa:

	<i>Mitä? Keitä?</i>	<i>Minkä? Keiden?</i>	<i>Missä? Keissä?</i>	<i>Mihin? Keihin?</i>
talo	taloja	talojen	taloissa	taloihin
taulu				
koulu				
kuva	kuvia	kuvien	kuvissa	kuviin
musta				
koira				
metsä				
hyvä				
kissa	kissoja	kissojen	kissoissa	kissoihin
kirja				
paha				
sana				
seepra				
kieli	kieliä	kielten kielten	kielissä	kieliin
suuri				
pieni				
vuori				
järvi	järviä	järvien	järvissä	järviin
lehti				
lahti				

lasi	laseja	lasien	laseissa	laseihin
baari				
hotelli				
kaupunki				
kuppi				
kasvi				
insinööri				
lääkäri	lääkäreitä	lääkärien	lääkäreissä	lääkäreihin
tohtori				
divari				
sairaala	sairaaloita	sairaaloiden sairaaloitten	sairaaloissa	sairaaloihin
ruokala				
asuntola				
kylpylä				
sämpylä				
tavara				
porkkana				
mansikka				
astia				
avara	avaria	avarien	avarissa	avariin
matala				
ihana				
ahkera				
ystävä				
hedelmä				
ongelma				
satama				

kysymys	kysymyksiä	kysymyksen kysymysten	kysymyksissä	kysymyksiin
vastaus				
keskus				
sairaus	sairauksia	sairauksien	sairauksissa	sairauksiin
mahdollisuus				
syvyys				
kaunis	kauniita	kauniiden kauniitten	kauniissa	kauniisiin
kallis				
valmis				
tehdas	tehtaita	tehtaiden tehtaitten	tehtaissa	tehtaisiin
hidas				
rikas				
rakas				
osoite	osoitteita	osoitteiden osoitteitten	osoitteissa	osoitteisiin
perhe				
pesukone				
liike				
puhelin	puhelimia	puhelimien puhelinten	puhelimissa	puhelimiin
eläin				
pakastin				

suomalainen	suomalaisia	suomalaisien suomalaisten	suomalaisissa	suomalaisiin
saamelainen				
punainen				
harmaa	harmaita	harmaiden harmaitten	harmaissa	harmaisiin
vapaa				
vakaa				
kuljettaja	kuljettajia	kuljettajien	kuljettajissa	kuljettajiin
opettaja				
kuvaaja				
runoilija	runoilijoita	runoilijoiden runoilijoitten	runoilijoissa	runoilijoihin
kirjailija				
näyttelijä				
vihreä	vihreitä	vihreiden vihreitten	vihreissä	vihreihin vihreisiin
vaikea				
kalpea				
vuosi	vuosia	vuosien	vuosissa	vuosiin
kuukausi				
susi				
lyhyt	lyhyitä	lyhyiden lyhyitten	lyhyissä	lyhyihin lyhyisiin
ohut				
kevyt				
väsynyt	väsyneitä	väsyneiden väsyneitten	väsyneissä	väsyneisiin
kokenut				
kuollut				

2.2.

MONIKON GENETIIVI

-en	<i>lapsien</i>
-den = -tten	<i>puiden = puitten</i>
-ten	<i>naisten, miesten, lasten, saarten, rakennusten</i>

Kun monikon partitiivin päätte on

-a / -ä →	monikon genetiivi on	-en	
	tyttöjä hattuja kaloja velkoja	tyttöjen hattujen kalojen velkojen	Mon. part. ja mon. gen. on vahva aste. Mon. -i- → -j- kahden vokaalin välissä.
	mäkiä uusia eläimiä rakennuksia mahdollisuuksia työttömiä	mäkien uusien eläimien rakennuksien mahdollisuuksien työttömien	
	pankkeja posteja baareja poliiseja	pankkien postien baarien poliisien	

-ta / -tä →	monikon genetiivi on	-den = -tten
	maita museoita huoneita lyhyitä väsyneitä tehtaita kahviloita tarjoilijoita mansikoita laatikoita = laatikkoja	maiden = maitten museoiden = museoitten huoneiden = huoneitten lyhyiden = lyhyitten väsyneiden = väsyneitten tehtaiden = tehtaitten kahviloiden = kahviloitten tarjoilijoiden = tarjoilijoitten mansikoiden = mansikoitten laatikoiden = laatikoitten = laatikkojen

MONIKON 2. GENETIIVI

Monikon genetiivin päätte voi olla myös **-ten**. Tämä päätte tulee sanan yksikön partitiivin vartaloon eli sanan konsonanttivartaloon (yksikön partitiivi on silloin **-ta / -tä**):

	yks.vart.	mon.vart.
lapsi:	lapse-	lapsi-
las / ta		
↓		↓
lasten	=	lapsien

Päätte on erittäin yleinen

a) -i -sanoissa pieni pien / tä pienten
(n, l, r + i) suuri suur / ta suurten

b) -nen -sanoissa nainen nais / ta naisten
hevonen hevos / ta hevosten.

Se voi joskus esiintyä myös muissa konsonanttiloppuisissa sanoissa:

c) kokous kokous / ta kokousten
eläin eläin / tä eläinten

ei kuitenkaan koskaan -is/-as/-äs -sanoissa, joiden yks.vartalossa on pitkä vokaali (esim. tehdas: *tehtae*).

2.2.

MONIKON PARTITIVI JA GENETIVI

1) yks. vart. **o, ö, u, y** ≡kirkko: *kirko-*
kirkoi- kirkkoja
kirkkojenhattu: *hatu-*
hatui- hattuja
hattujentyttö: *tyttö-*
tyttöi- tyttöjä
tyttöjenkylpy: *kylvy-*
kylvyi- kylpyjä
kylpyjen2) yks. vart. **a, ä, e** → poiskoira: *koira-*
koiri- koiria
koirienkylä: *kylä-*
kyläi- kyliä
kylienpieni: *piene-*
pieni- pieniä
pieniensuuri: *suure-*
suuri- suuria
suurienmäki: *mäe-*
mäi- mäkiä
mäkienjoki: *joe-*
joi- jokia
jokien3) yks. vart. **-i-**pankki: *panki-*
pankei- pankkeja
pankkien !äiti: *äidi-*
äidei- äitejä
äitien !posti: *posti-*
postei- posteja
postien !tuoli: *tuoli-*
tuolei- tuoleja
tuolien !

4) kaksitavuiset sanat:

a					
e	+	a	→	o	ei: ä
i					

kala: *kala-*
kaloi- kaloja
kalojenseepra: *seepra-*
seeproi- seeproja
seeprojenkiva: *kiva-*
kivoi- kivoja
kivojensilta: *silla-*
silloi- siltoja
siltojen

5)

yks. vart. V V

maa: <i>maa-</i> <i>mai-</i>	maita maid / maitten	suo: <i>suo-</i> <i>soi-</i>	soita soid / soitten
vapaa: <i>vapaa-</i> <i>vapai-</i>	vapaita vapaid / vapaitten	kone: <i>konee-</i> <i>konei-</i>	koneita koneid / koneitten
kallis: <i>kalli-</i> <i>kalli-</i>	kalliita kalliid / kalliitten	kangas: <i>kankaa-</i> <i>kankai-</i>	kankaita kankaid / kankaitten
ohut: <i>ohue-</i> <i>ohui-</i>	ohuita ohuid / ohuitten	palanut: <i>palanee-</i> <i>palanoi-</i>	palaneita palaneid / palaneitten
radio: <i>radio-</i> <i>radioi-</i>	radioita radioid / radioitten	pimeä: <i>pimeä-</i> <i>pimei-</i>	pimeitä pimeid / pimeitten

6)

-la/-lä , -na/-nä , -ra/-rä , -ia/-iä , -ija/-ijä , -kka/-kkä

kahvila:	<i>kahviloi-</i>	kahviloita	kahviloid / kahviloitten
päärynä:	<i>päärynöi-</i>	päärynöitä	päärynöid / päärynöitten
makkara:	<i>makkaro-</i>	makkaroita	makkaroid / makkaroitten
asia:	<i>asioi-</i>	asioita	asioid / asioitten
opiskelija:	<i>opiskelijoi-</i>	opiskelijoita	opiskelijoid / opiskelijoitten
puolukka:	<i>puolukoi-</i>	puolukoita	puolukoid / puolukoitten
harakka:	<i>harakoi-</i>	harakoita	harakoid / harakoitten

adjektiivi:

kamala:	<i>kamali-</i>	kamalia	kamalien
matala:	<i>matali-</i>	matalia	matalien
ihana:	<i>ihani-</i>	ihania	ihanien
ahkera:	<i>ahkeri-</i>	ahkeria	ahkerien

-aja/-äjä -loppuiset substantiivit:

opettaja:	<i>opettaji-</i>	opettajia	opettajien
hoitaja:	<i>hoitaji-</i>	hoitajia	hoitajien

Monikon illatiivissa
Monikon partitiivissa
Monikon genetiivissä

on vahva aste

mutta:

-kka / -kkä; -kko / -kkö

mansikka: *mansikoi-*
aavikko: *aavikoi-***mansikoita**
aavikoita / aavikkoja**mansikoid** / **mansikoitten**
aavikoid / **aavikoitten** / **aavikkojen**

-si -sanat:

-uus/-yys/-us/-ys -sanat:

uusi: **uusia**
uusienkäsi: **käsiä**
käsienyhteys: **yhteyde-**
yhteyksi- **yhteyksiä**
yhteyksien

Harjoitus 13

Käytä monikon genetiiviä:

Keiden täytyy...? / Minkä täytyy...?

1. (LAPSI) _____ täytyy nukkua paljon.
2. (VANHUS) _____ täytyy levätä välillä.
3. (TURISTI) _____ täytyy varoa varkaita.
4. (LÄÄKÄRI) _____ täytyy työskennellä myös yöllä.
5. (KAMPAAJA) _____ täytyisi käyttää suojakäsineitä.
6. (RAKENNUMIES) _____ täytyy korjata välineet pois.
7. (RAKENNUSTARKASTAJA) _____ täytyy olla huolellisia.
8. (TYÖNANTAJA) _____ täytyy maksaa sosiaaliturvamaksuja.
9. (TYÖNTEKIJÄ) _____ täytyy maksaa veroa.
10. (JUNA) _____ täytyy lähteä ajoissa.
11. (HISSI) _____ täytyy toimia.
12. (KONE) _____ täytyy olla kunnossa.

Harjoitus 14

Käytä monikon genetiiviä:

Keiden nämä välineet ovat?

Ne ovat niiden ...

1. opettaja tai opiskelija
2. lastenhoitaja tai päiväkotiapulainen
3. siivooja tai putkimies
4. muusikko tai laulaja
5. näyttelijä tai jonglööri
6. poliisi tai palomies
7. lääkäri tai sairaanhoitaja
8. insinööri tai arkkitehti
9. maalari tai muurari
10. sähköasentaja tai rakennusmestari

Harjoitus 15

Käytä monikon genetiiviä:

Minkä hintoja haluaisit kysyä?

Haluaisin kysyä näiden ... hintoja.

1. lamppu ja patteri
2. matto, tyyny ja pöytä
3. kirja, kasetti, kartta
4. sakset, kumi
5. vesivärit, liima
6. sänky, sohva, tuoli
7. videofilmi, kamera, kello
8. haarukka, lusikka, veitsi
9. lautanen, kuppi, lasi
10. pannu, kattila, kauha
11. amme, ämpäri
12. kaakeli, tapetti, maali, lakka
13. pusero, housut, sukka, kenkä
14. saapas, käsine, hattu

Harjoitus 16

Käytä monikon genetiiviä:

1. Keskustelimme _____ (NAAPURI) kanssa.
2. Hän matkusti _____ (TUTTAVA) luokse.
3. Hän viipty siellä kuukausia. Hän palaa vasta _____ (KUUKAUSI) kuluttua.
4. Hän viipty siellä vuosia. Hän palaa vasta _____ (USEA VUOSI) kuluttua.
5. He palaavat vasta _____ (USEA PÄIVÄ) kuluttua.
6. He asuvat _____ (YSTÄVÄ) luona.
7. (RAKENNUS) _____ ympärillä on metsää ja luontoa.
8. Linnut lensivät (PILVI) _____ yläpuolella.
9. Tyttö istui (KUKKA) _____ keskellä.
10. (KUOLLUT LEHTI) _____ alla oli paljon eläimiä.

Harjoitus 17

Käytä monikon genetiiviä:

1. Koulussa on paljon opettajia. Keskustelimme _____ (OPETTAJA) kanssa.
2. Yliopistossa on opiskelijoita. Keskustelin _____ (OPISKELIJA) kanssa.
3. Ulkona on paljon lapsia. Poliisi juttelee _____ (LAPSI) kanssa.
4. Kadulla on paljon autoja. (AUTO) _____ kuljettajat olivat vihaisia.
5. Pysäkillä on paljon ihmisiä. (IHMINEN) _____ vaatteet olivat märät.
6. Teillä on paljon bensini asemia. (BENSIINIASEMA) _____ kahvilat ovat auki.
7. Asemalla on paljon busseja. Tässä on (BUSSI) _____ aikataulut.
8. Asemalla on paljon junia. Tällä seinällä on (JUNA) _____ aikataulut.
9. Tässä kaupassa on paljon perunoita. (PERUNA) _____ laatu vaihtelee.
10. Tässä kaupassa on paljon banaaneja. (BANAANI) _____ hinnat vaihtelevat.
11. Siellä on vanhoja tavaroita. Se on (VANHA TAVARA) _____ kauppa.
12. Tavaratalossa on paljon naisia, miehiä ja lapsia. Tavaratalosta voi ostaa (NAINEN, MIES ja LAPSI) _____ vaatteita.
13. Kaupungissa on paljon museoita.
Tässä on (MUSEO) _____ aukioloajat.
14. Puistossa on paljon lintuja. Kuuntelimme (LINTU) _____ laulua.
15. Puistossa on paljon puita ja pensaita.
Istuimme (PUU JA PENSAS) _____ varjossa.

Harjoitus 18

Kirjoita sanat monikossa:

talon ulko-ovi

→ **talojen ulko-ovet**

1. perheen lapsi
2. lehden otsikko
3. ruoan nimi
4. kirkon tomi
5. kurssin opettaja
6. tavaran hinta
7. kattilan kansi
8. kaupan myyjä
9. puun hedelmä

Harjoitus 19

Tee verbaalisubstantiivi **-minen**.

Käytä mon. geneetiiviä:

KERÄTÄ postimerkkejä

→ **postimerkkien kerääminen**

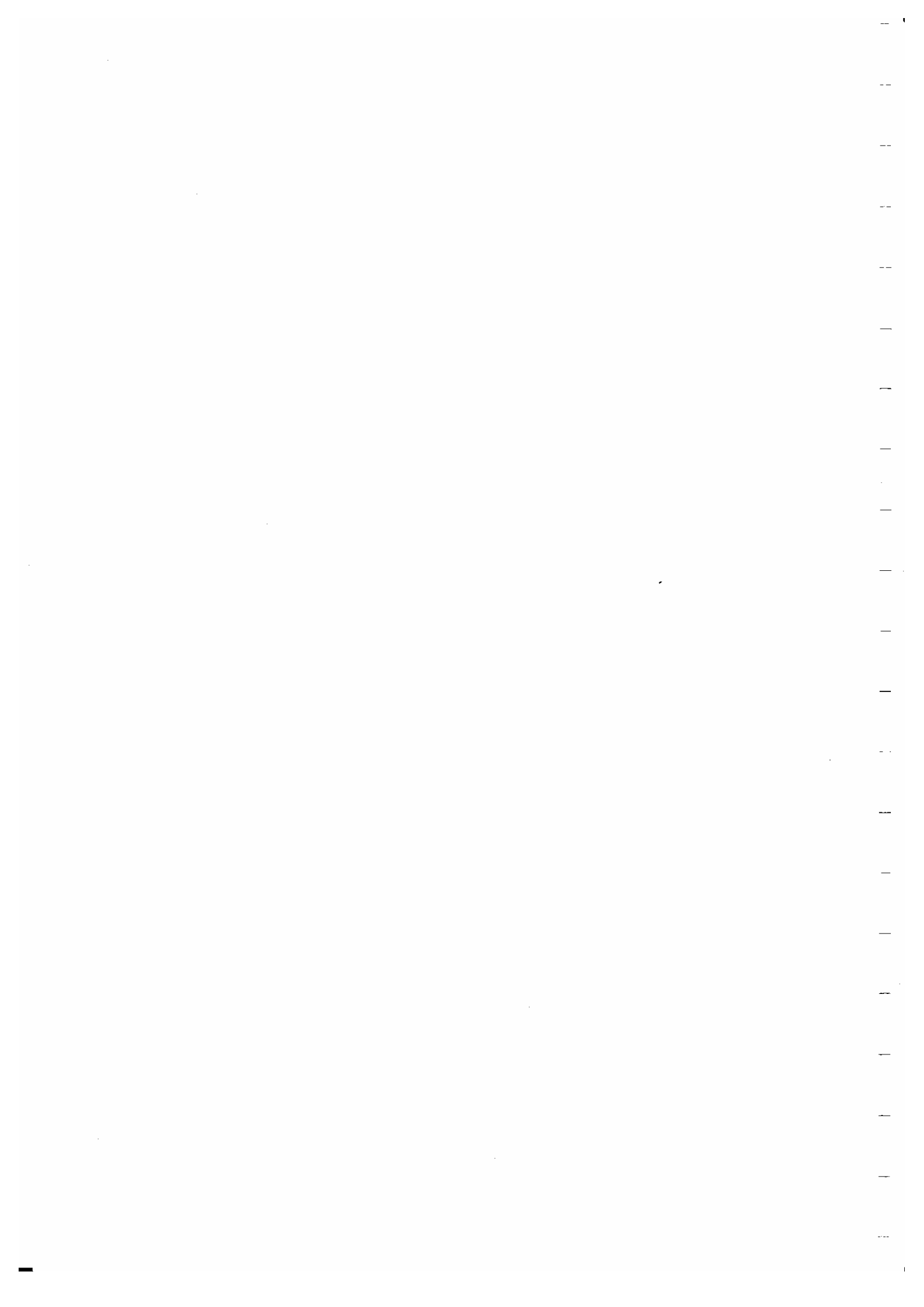
1. LUKEA kirjoja
2. POIMIA sieniä
3. KERÄTÄ vanhoja rahoja
4. KORJATA vanhoja huonekaluja
5. SILITTÄÄ vaatteita
6. HOITAA eläimiä
7. LEIPOA pullia ja kakkuja
8. LAITTAÄ ruokia
9. PITÄÄ puheita
10. TEHDÄ päätöksiä

Harjoitus 20

Käytä monikon geneetiiviä:

1. Minä pidän (ELOKUVA) _____ katsomisesta.
2. (HYVÄ KASTIKE) _____ tekeminen on vaikeaa.
3. (HOUSUT) _____ ompeleminen ei ole helppoa.
4. Minä inhoan (VAATE) _____ silittämistä.
5. (MATTO) _____ tamppaaminen on raskasta.
6. (PITKÄ SILTA) _____ rakentaminen on vaikeaa.
7. (VANHA RAKENNUS) _____ korjaaminen on kallista.
8. (VANHA ESINE) _____ korjaaminen on tarkkaa hommaa.
9. (VANHA ARVOKAS PATSAS) _____ korjaaminen on vaativaa.
10. (VANHA KARTTA) _____ tutkiminen on mukavaa puuhaa.

KAPPALE 6

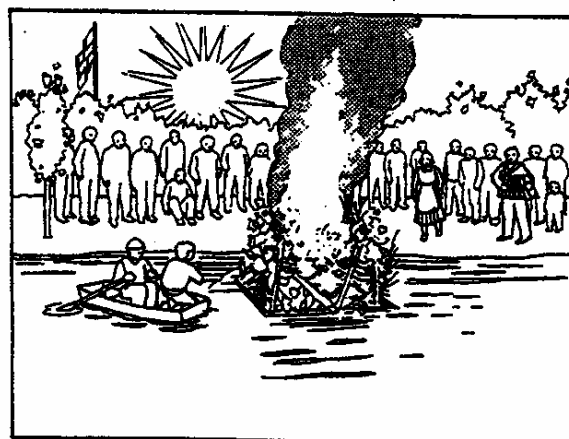
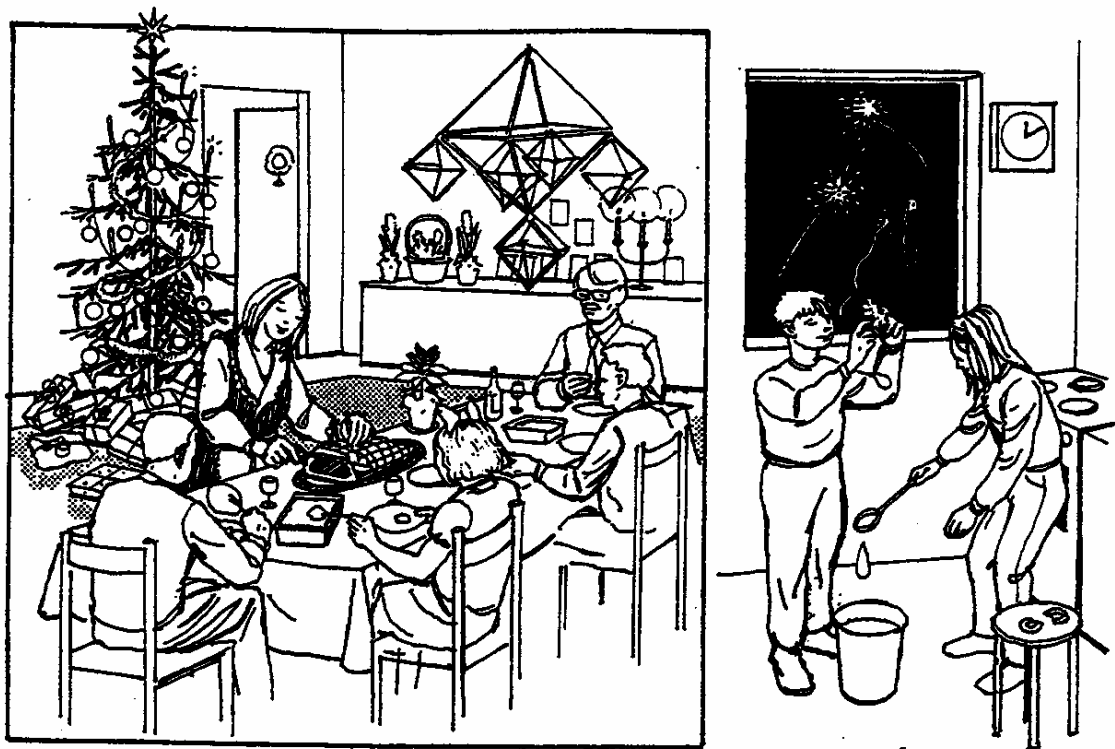

2.3.

PASSIIVI

Verbityyppi 1			
ANTA A			
(minä <u>anna/n</u>)	→	annetaan	ei anneta
a		annettiin	ei annettu
→ e			
ä		on annettu	ei ole annettu
		oli annettu	ei ollut annettu
Verbityyppi 2, 3, 4, 5, 6			
SYÖDÄ	→	syödään	ei syödä
		syötiin	ei syöty
		on syöty	ei ole syöty
		oli syöty	ei ollut syöty
PESTÄ	→	pestään	ei pestä
		pestiin	ei pesty
		on pesty	ei ole pesty
		oli pesty	ei ollut pesty
KUUNNELLA	→	kuunnellaan	ei kuunnella
		kuunneltiin	ei kuunneltu
		on kuunneltu	ei ole kuunneltu
		oli kuunneltu	ei ollut kuunneltu
SIIVOTA	→	siivotaan	ei siivota
		siivottiin	ei siivottu
		on siivottu	ei ole siivottu
		oli siivottu	ei ollut siivottu
PAKATA	→	pakataan	ei pakata
		pakattiin	ei pakattu
		on pakattu	ei ole pakattu
		oli pakattu	ei ollut pakattu
TARVITA	→	tarvitaan	ei tarvita
		tarvittiin	ei tarvittu
		on tarvittu	ei ole tarvittu
		oli tarvittu	ei ollut tarvittu
KYETÄ	→	kyetään	ei kyetä
		kyettiin	ei kyetty
		on kyetty	ei ole kyetty
		oli kyetty	ei ollut kyetty

2.3.
JUHLAT

2.3.

JUHLAT

Suomessa vietetään monia juhlia, jotka liittyvät vuodenvuorokiertoon. Ensimmäinen suuri juhla heti joulun jälkeen on **uudenvuodenaatto**. Uudenvuodenaattona mennään ravintolaan tai kutsutaan kotiin vieraita, syödään ja juodaan yhdessä. Kello kahdentoista aikaan keskiyöllä valetaan tinaa. Tina sulatetaan liedellä ja kuuma tinasula kaadetaan kylmään vesiämpäriin. Tinasta katsotaan tulevaisuutta eli ennustetaan seuraavan vuoden tapahtumia. Monet tekevät uudenvuodenlupauksia. Sitten mennään ulos ja ammutaan ilotulitusraketteja.

Huhtikuussa on **pääsiäinen**. Pääsiäisenä maalataan munia, kylvetään rairuohoa ja koristeillaan koko koti pääsiäiskoristeilla ja pajunkissoilla. Narsissit ja tulppaanit ovat pääsiäisen kukkia. Ennen pääsiäistä - palmusunnuntaina - lapset kiertävät talosta taloon virpomassa eli toivottamassa onnea ja terveyttä lähitalojen asukkaille ja naapureille. Tapaan kuuluu, että he saavat siitä pienen palkan: vähän rahaa, karamellin tai suklaamunan. Pääsiäisenä syödään lammasta, mämmiä ja pashaa. Toiset käyvät pääsiäiskirkossa. Pääsiäinen on rauhallinen perhejuhla.

Vappu eli 1. toukokuuta on aivan toisentyppinen juhla. Se on suomalainen kamevaali. Silloin juhlietaan iloisesti, juodaan simaa, syödään tippaleipiä ja pidetään kovaa meteliä. Vappuaattona mennään kaduille ja ravintoloihin, tavataan tuttuja ja ystäviä, ostetaan serpentiiniä, hulluja naamareita ja pillejä. Lapsille ostetaan ilmapallo tai vappuviuhka. Vappu on ylioppilaiden ja työläisten juhla. Ylioppilaat kokoontuvat yhteen juhlimaan ja laulamaan; keskustassa järjestetään vappukulkueita.

Juhannus on keskikesän ja valon juhla. Silloin mennään maalle meren tai järven rannalle. Koti tai kesämökki siivotaan ja oven suuhun sekä kuisteille tuodaan koivuja. Suomen lippu nostetaan salkoon. Jotkut käyttävät kansallispukua. Sitten lämmitetään sauna. Rantaan pystytetään kokko ja se sytytetään keskiyöllä. Sitten paistetaan makkaraa, juodaan ja lauletaan. Tanssilavoilla tanssitaan suomalaista tangoa ja valssia. Monet valvovat koko yön ja odottavat, että aurinko nousee metsän takaa. Kaupungeissa järjestetään hauskoja kansantanssiesityksiä.

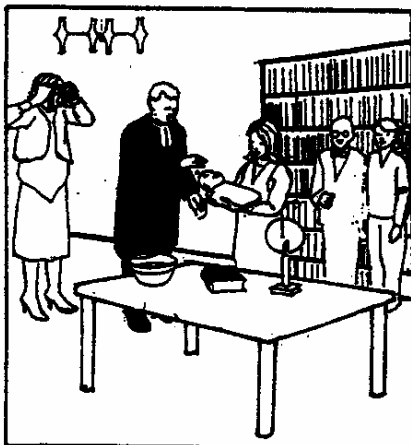
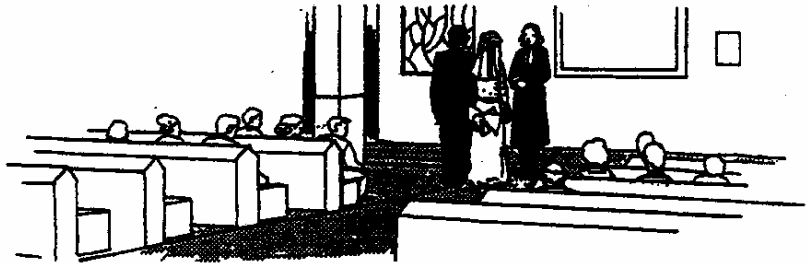
Itsenäisyyspäivä on 6. joulukuuta. Ikkunoihin sytytetään silloin itsenäisyyspäivän kynttilät. Sitten juodaan kahvit. Presidentin linnassa järjestetään itsenäisyyspäivän vastaanotto. Se televisoidaan, ja monet suomalaiset seuraavat juhlia televisiosta.

Vuoden tärkein juhla on **joulu**. Kun joulu lähestyy, ihmiset ovat kovin kiireisiä. Joulun valmistelu aloitetaan siksi jo varhain. Jo monta viikkoa ennen joulua käydään ostoksilla, ostetaan joululahjoja ja suunnitellaan joulun viettoa. Lähetetään joulukortteja ja leivotaan piparkakkuja ja joulutorttuja. Lapsille ostetaan joulukalenteri. Monilla työpaikoilla järjestetään pikkujouluja. Sitten tehdään joulusiivous. Koti koristellaan joululiinoilla ja -koristeilla, ikkunoihin ja oviin ripustetaan värikkäitä joulukoristeita, pihan puihin ja pensasiin jouluvaloja. Joulun kukkia ovat hyasintti ja joulutähti. Ennen jouluaattoa käydään tervehtimässä sukulaisia ja vaihdetaan lahjoja. Ja aattona viedään omaisten haudoille kynttilöitä. Aamupäivällä syödään ensin riisipuroa ja kilpailaan siitä, kuka saa mantelin. Sen jälkeen tuodaan kuusi sisään ja se koristellaan yhdessä. Ilta-päivä käytetään sitten jouluaterian valmistamiseen. Jouluateria syödään kello 16 - 18. Suomalaiseen joulupöytään kuuluu *graavi lohi, silli, mäti, sillisalaatti eli rosolli, lipeäkala, kinkku, lanttu-, peruna- ja porkkana-laatikko, luumut ja hermeet sekä peruna*. Jälkiruoaksi on *luumukiisseliä*. Aterian jälkeen avataan joululahjat. Jos talossa on lapsia, joulupukki tuo lahjat. Joulupukille lauletaan ja sitten otetaan valokuvia.

Nimipäivät ja syntymäpäivät ovat perhejuhlia. Lapsille järjestetään usein syntymäpäivinä lastenkutsuja. Muita tärkeitä perhetapahtumia ovat ylioppilasjuhlat, häät, ristiäiset ja hautajaiset. Jokaiseen tapahtumaan ja tilaisuuteen liittyy erilaisia perinteitä ja tapoja. Perhetapahtumat ovat hyvin tärkeitä suvun ja perheen yhteydenpidon kannalta.

Suomessa on myös monia muita pieniä juhlia:

- loppianen on 6. tammikuuta
- Runebegin päivä on 5. helmikuuta
- helmikuun lopussa on penkkarit, vanhojen tanssit ja laskiainen
- huhtikuun 1. päivä on aprillipäivä
- toukokuun toinen sunnuntai on äitienpäivä
- toukokuun lopussa on hellunta
- heinäkuun 27. päivä on unikeonpäivä
- elokuussa pidetään rapujuhlia
- lokka-marraskuun vaihteessa on pyhäinpäivä
- marraskuun toisena sunnuntaina on isänpäivä.

2.3.

NYT OPISKELLAAN!

Passiivin positiivinen preesens:

-taan / -tään
-an / -än*Koulussa opiskellaan monia aineita.**Urheilukentällä pelataan jalkapalloa.**Nyt harjoitellaan!**Nyt levätään!**Mennään syömään!**Pidetään tauko!**Lähdetään uimaan!**Grillataan rannalla!**Mitä sitten tehdään?**Katsotaan mitä keksitään!**Aloitetaan alusta!***Verbityyppi 1**Yksikön 1. persoonan vartalo + **-taan / -tään**

<i>kertoa</i>	<u>kerro</u> /n	=>	<i>kerrotaan</i>
<i>lukea</i>	<u>lue</u> /n		<i>luetaan</i>

<i>vartalon</i>	a	=>	e
	ä		

<i>antaa</i>	<u>anna</u> /n	<i>annetaan</i>
<i>jakaa</i>	<u>jaa</u> /n	<i>jaetaan</i>
<i>tietää</i>	<u>tiedä</u> /n	<i>tiedetään</i>

Verbityypit 2, 3, 4, 5, 6Infinitiivi + **-an / -än**

<i>syödä</i>	=>	<i>syödään</i>
<i>olla</i>		<i>ollaan</i>
<i>mennä</i>		<i>mennään</i>
<i>nousta</i>		<i>noustaan</i>
<i>tavata</i>		<i>tavataan</i>
<i>häiritä</i>		<i>häiritään</i>
<i>paeta</i>		<i>paetaan</i>

Passiivin negatiivinen preesens:

<i>ostetaan</i>	=>	-an / -än
<i>annetaan</i>		<i>ei osteta</i>
<i>syödään</i>		<i>ei anneta</i>
<i>opiskellaan</i>		<i>ei syödä</i>
<i>tavataan</i>		<i>ei opiskella</i>
<i>valitaan</i>		<i>ei tavata</i>
<i>kyetään</i>		<i>ei valita</i>
		<i>ei kyetä</i>

2.3.

PASSIIVIN PREESENS

Passiivi on hyvin yleinen verbinmuoto suomen kielessä. Passiivilauseessa ei ole subjektia. Suomen kielen passiivin tekijä on ihminen, mutta emme tiedä, kuka hän on, tai emme halua sanoa, kuka hän on. Tekijä on "joku ihminen" tai "jotkut ihmiset".

*Suomessa syödään paljon perunaa.
Kirjat palautetaan kirjastoon.
Rakennus korjataan ensi kesänä.
Pesupulveria ei syödä.*

= ihmiset yleensä syövät
= ihmiset yleensä palauttavat
= joku korjaa tai jotkut korjaavat
= kukaan ei syö

Vertaa lauseita:

*Ovi avataan kello 9.00.
Puu kaadetaan ensi viikolla.
Pusero vaihdetaan, jos se on liian pieni.*

*Ovi avautui. Oli kova tuuli.
Puu kaatui. Oli kova myrsky.
Matkalaukut vaihtuivat lentokentällä.*

Passiivimuotoa käytetään seuraavissa tapauksissa:

- Oikea eli varsinainen passiivi:
Tekijä on tuntematon tai tekijää ei haluta mainita.

*Talo maalataan ensi kesänä.
Suomessa käydään usein saunassa.
Sopimus allekirjoitetaan ensi viikolla.
Uusi tehdas rakennetaan kesällä.*

- Ehdotus, kehoitus:
Huomaa, että verbi on silloin lauseen alussa!

*Maalataan talo ensi kesänä!
Ostetaan jäätelöä!
Lähdetään uimaan!
Pelataan vaikka korttia!
Mennäänkö kahville?*

(Tätä muotoa käytetään mon. 1. persoonan imperatiivin sijasta.)

- Monikon 1. persoonan verbimuoto:

ME + passiivi

(puhekieli)
*Me maalataan talo ensi kesänä.
Me ostetaan uusi auto ensi viikolla.
Me lähdetään matkalle ensi viikolla.
Me syödään yleensä kello 13.00.
Me ei maalata taloa ensi kesänä.
Me ei osteta uutta autoa.
Me ei mennä saunaan.*

(kirjakieli)

= *Me maalaamme talon ensi kesänä.
= Me ostamme uuden auton ensi viikolla.
= Me lähdemme matkalle ensi viikolla.
= Me syömme yleensä kello 13.00.
= Me emme maalaa taloa ensi kesänä.
= Me emme osta uutta autoa.
= Me emme mene saunaan.*

Passiivilauseen sanajärjestys

Passiivilause alkaa tavallisesti adverbiaalilla (aika, paikka, tapa) tai objektilla:

Adverbiaali	Passiivi	Adverbiaali tai objekti
<i>Kesällä</i> <i>Rannalla</i> <i>Tehtaassa</i> <i>Näillä koneilla</i>	<i>matkustetaan</i> <i>otetaan</i> <i>valmistetaan</i> <i>sahataan</i>	<i>paljon.</i> <i>aurinkoa.</i> <i>paperia.</i> <i>lautoja.</i>
Objekti	Passiivi	Adverbiaali
<i>Uusi tehdas</i> <i>Puut</i> <i>Ne</i> <i>Laudat</i>	<i>rakennetaan</i> <i>kaadetaan</i> <i>kuljetetaan</i> <i>sahataan</i>	<i>ensi kesänä.</i> <i>metsässä.</i> <i>tehtaaseen.</i> <i>nopeasti näillä koneilla.</i>

Kysymyslause:

Miten puut kuljetetaan tehtaaseen?
Milloin ovi suljetaan?
Miksi tehdas suljetaan?

Suljetaanko ovi jo kello 20.00?
Valmistetaanko tässä tehtaassa myös muita tuotteita?
Viedäänkö näitä tuotteita myös ulkomaille?

Passiiviverbin objekti

Pääteetön akkusatiiviobjekti tai partitiiviobjekti (neg., aine, prosessi):

<i>Talo</i> maalataan. <i>Ovi</i> avataan. <i>Tiskit</i> tiskataan.	<i>Maalataan talo!</i> <i>Avataan ovi!</i> <i>Tiskataan tiskit!</i>	<i>Me</i> maalataan <i>talo</i>. <i>Me</i> avataan <i>ovi</i>. <i>Me</i> tiskataan <i>tiskit</i>.
<i>Taloa ei maalata.</i> <i>Ovea ei avata.</i> <i>Tiskejä ei tiskata.</i>	<i>Ei maalata taloa!</i> <i>Ei avata ovea!</i> <i>Ei tiskata tiskejä!</i>	<i>Me ei maalata taloa.</i> <i>Me ei avata ovea.</i> <i>Me ei tiskata tiskejä.</i>
<i>Kahvia tuodaan ulkomailta.</i> <i>Tätä viiniä valmistetaan täällä.</i> <i>Bussia odotetaan jo torilla.</i> <i>Näitä</i> tyynyjä tehdään Intiassa.	<i>Juodaan kahvia!</i> <i>Otetaan tätä viiniä!</i> <i>Odotetaan bussia!</i> <i>Ostetaan näitä</i> tyynyjä!	<i>Me juodaan kahvia.</i> <i>Me otetaan tätä viiniä.</i> <i>Me odotetaan bussia.</i> <i>Me ostetaan näitä</i> tyynyjä.
Pers. pron. akkusatiivi tai partitiivi:		
<i>Sinut</i> valitaan varmasti. <i>Hänet</i> kutsutaan varmasti. <i>Teidät</i> haetaan täältä illalla.	<i>Valitaan sinut!</i> <i>Kutsutaan hänet!</i> <i>Haetaan heidät!</i>	<i>Me</i> valitaan <i>sinut</i>. <i>Me</i> kutsutaan <i>hänet</i>. <i>Me</i> haetaan <i>teidät</i> täältä illalla.
<i>Häntä ei valita.</i> <i>Meitä ei uskota.</i> <i>Sinua odotetaan.</i>	<i>Ei valita häntä!</i> <i>Ei uskota heitä!</i> <i>Odotetaan heitä!</i>	<i>Me ei valita häntä.</i> <i>Me ei uskota teitä.</i> <i>Me odotetaan teitä.</i>

AKTIIVIN JA PASSIIVIN KYSYMYKSET**A. AKTIIVIKYSYMYKSET**

Kuka tekee? Ketkä tekevät?

*Matti istuu. Lapset leikkivät pihalla.
He odottavat bussia. Minä haluan lähteä.*

Mikä tekee? Mitkä tekevät?

*Kissa istuu. Koirat haukkuvat. Kahvi kiehuu.
Autot starttaavat. Ne lähtevät.***B. PASSIIVIKYSYMYKSET**

Mitä tapahtuu/tehdään?

*Talo rakennetaan. Pihalla leikitään.
Koiraa talutetaan.***OBJEKTIKYSYMYKSET**Mitä **SILLE/NIILLE** tapahtuu/tehdään?

Mitä autolle/autoille tapahtuu/tehdään?

*Auto/se/autot/ne korjataan.
Seinä/sitä/seiniä/niitä maalataan.
Lintuja ruokitaan. Lapset puetaan.*

Mitä ruoalle tehdään/tapahtuu?

Ruoka/se/ruokaa/sitä laitetaan.

Mitä astialle/astioille tehdään/tapahtuu?

*Astia/se/astiaa/sitä/astiat/ne/astioita/niitä pestään.***ADVERBIAALIKYSYMYKSET**Mitä **SILLÄ/NIILLÄ** tehdään?

Mitä kynällä tehdään?

Kynällä/sillä kirjoitetaan.

Mitä lasilla tehdään?

Lasista/siitä juodaan vettä.

Mitä kirjahyllyllä tehdään?

Kirjahyllylle/sille pannaan kirjoja.

Mitä kalenterilla tehdään?

Kalenterista/siitä katsotaan päivät.

Mitä kengillä tehdään?

Kengillä/niillä kävellään.

Harjoitus 1

Pane verbi passiivin preesensiin:

Mitä jouluna tehdään?

Jouluna...syödään kinkkua.

1. KÄYDÄ jouluostoksilla
2. OSTAA joululahjoja
3. PAKATA kaikki lahjat
4. KORISTELLA kuusi
5. TILATA joulupukki
6. LÄHETTÄÄ joulukortteja
7. LEIPOA piparkakkuja
8. TEHDÄ joulutorttuja
9. JUODA glögiä
10. PAISTAA kinkku
11. ODOTTAA joulupukkia
12. JAKAA lahjat
13. POLTTAA kynttilöitä

Harjoitus 3

Pane passiivin preesensiin:

Mitä kesällä tehdään?

Kesällä ...

1. UIDA ja OTTAA aurinkoa
2. LÄHTEÄ lomamatkalle
3. PITÄÄ kesälomaa
4. NAUTTIA auringosta ja valosta
5. RETKEILLÄ
6. TELTTAILLA ja PYÖRÄILLÄ
7. GRILLATA ulkona makkaraa
8. KÄYDÄ mökillä
9. MATKUSTAA ulkomaille
10. LENTÄÄ etelään
11. PURJEHTIA merellä
12. KALASTAA
13. PELATA sulkapalloa
14. ISTUA kesäravintoloissa

Harjoitus 2

Pane negatiiviseen passiivin preesensiin:

Mitä jouluna ei tehdä?

Jouluna...ei syödä mämmiä.

1. RIIDELLÄ
2. TAPELLA
3. MENNÄ kaverien kanssa discoon
4. TEHDÄ työtä
5. KÄRSIÄ nälästä
6. PESTÄ ikkunoita
7. JUOPOTELLA
8. OLLA vihaisia

Harjoitus 4

Pane passiivin preesensiin:

Mitä talvella tehdään?

Talvella ...

1. HIIHTÄÄ
2. LUISTELLA
3. LASKETELLA
4. LASKEA mäkeä
5. PELATA jääkiekkoa
6. OLLA kotona
7. KATSOA televisiota
8. RAKENTAA lumiukko
9. HEITTÄÄ lumipalloja
10. TEHDÄ lumitöitä

Harjoitus 5

Pane passiivin preesensiin:

Mitä koulussa tehdään?

Koulussa ...

1. OPPIA lukemaan
2. LUKEA ja LASKEA
3. KIRJOITTA
4. PUHUA ja KESKUSTELLA
5. KYSYÄ ja VASTATA
6. PIIRTÄÄ ja MAALATA
7. PESTÄ kädet
8. LEIKATA saksilla
9. VÄRITTÄÄ ja LIIMATA
10. VOIMISTELLA
11. SOITTA ja LAULAA

Mitä työssä tehdään?

Työssä ...

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Harjoitus 7

Pane passiivin negatiiviseen preesensiin:

Kadulla ei (LEIKKIÄ).

→ **Kadulla ei leikitä.**

1. Kirjastossa ei (HUUTAA).
2. Saunassa ei (JUOSTA).
3. Veistä ei (PANNA) suuhun.
4. Kyynärpäitä ei (PITÄÄ) pöydällä.
5. Pöytäliinaa ei (SOTKEA).
6. Ruokalinaan ei (NIISTÄÄ).
7. Ruoka suussa ei (PUHUA).
8. Ruokaa ei (JÄTTÄÄ) lautaselle.

Harjoitus 6

Tee aktiivilauseesta passiivilause;
käytä passiivin preesensiä:

Me siivoamme koko asunnon huomenna.

→ Koko asunto **siivotaan** huomenna.
tai Huomenna **siivotaan** koko asunto.

1. Me imuroimme koko kodin.
2. Me pesemme kaikki ikkunat.
3. Me tiskaamme kaikki astiat.
4. Me pyyhimme pölyt.
5. Me viemme matot ulos.
6. Me tamppaamme kaikki matot.
7. Me pesemme pyykki pesutuvassa.
8. Me leivomme huomenna pullaa.
9. Me katamme pöydän.
10. Me korjaamme astiat pois pöydästä.
11. Me panemme astiat tiskikoneeseen.
12. Me luemme sanomalehden aamulla.
13. Me sammutamme valot illalla.
14. Me suljemme ikkunan, kun alkaa sataa.
15. Me lukitsemme auton ovet.
16. Me remontoimme tämän talon ensi vuonna.
17. Me rakennamme tälle tortille kauniin kahvilan.
18. Me leikkaamme omenapuut keväällä.

9. Toista ihmistä ei (KESKEYTTÄÄ).

10. Toista ihmistä ei (LYÖDÄ).

11. Liukuportaisissa ei (LEIKKIÄ).

12. Kirjaa ei (LEIKATA).

13. Kukkia ei (KASTELLA) joka päivä.

14. Sisällä ei (TUPAKOIDA).

15. Kenkiä ei (PITÄÄ) jalassa sisällä.

16. Vihanneksia ei (KEITTÄÄ) kauan.

Harjoitus 8

Pane objekti oikeaan muotoon:

1. (AUTO) kuvataan joka puolelta.
2. (SE) ei siirretä, ennen kuin poliisit tulevat.
3. (ANTTI) viedään sairaalaan ambulanssilla.
4. (HÄN) viedään nopeasti sairaalaan.
5. (ME) kutsutaan poliisiasemalle.
6. (ME) haastatellaan.
7. (MINÄ) kutsutaan uudelleen paikalle.
8. (PEKKA) otetaan mukaan poliisiasemalle.
9. (HÄN) otetaan mukaan.
10. (SINÄ) viedään kotiin autolla.

Harjoitus 9

Tee ehdotus; käytä passiivin preesensia:

1. (OSTAA - UUSI AUTO - ENSI VIIKKO)
2. (MAALATA - TÄMÄ TALO - ENSI VUOSI)
3. (MYYDÄ - TÄMÄ ASUNTO)
4. (MUUTTAA - MAALLE)
5. (OSTAA - HEVONEN)
6. (LÄHTEÄ - LOMA - KREIKKA)
7. (EI - KATSOA - TELEVISIO)
8. (EI - SIIVOTA - TÄNÄÄN)
9. (EI - SOITTA - KIRSI)
10. (EI - MAKSAA - KAIKKI LASKUT)

Harjoitus 10

Tee ehdotus; käytä passiivin preesensia:
Ystävä vastaa:

Me lähdemme illalla elokuviin.

→ *-Lähdetään illalla elokuviin!*
-Joo, lähdetään vain!

1. Me ostamme jäätelöä.
2. Me menemme kahville.
3. Me juomme kahvia.
4. Me käymme ravintola Helmessä syömässä.
5. Me otamme olutta ruoan kanssa.
6. Me tilaamme laskun.
7. Me kävelemme kotiin.
8. Me juoksemme tuohon raitiovaunuun.
9. Me ajamme tällä ratikalla pari pysäkinväliä.
10. Me vaihdamme bussiin seuraavalla pysäkillä.

Harjoitus 11

Tee ehdotus; käytä passiivin preesensia:
Ystävä vastaa negatiivisesti:

Me lähdemme illalla elokuviin.

→ *-Lähdetään illalla elokuviin!*
-Ei lähdetä!

1. Me otamme hampurilaiset.
2. Me annamme juomarahaa tarjoilijalle.
3. Me nukumme aamulla pitkään.
4. Me pakkaamme kaikki matkatavarat.
5. Me tilaamme taksin.
6. Me katsomme tämän elokuvan loppuun.
7. Me vaihdamme valuuttaa Helsingissä.
8. Me kuuntelemme tämän levyn loppuun.
9. Me laitamme illalla pitsaa.
10. Me menemme saunaan.
11. Me matkustamme lentokoneella.

Harjoitus 12

Sano puhekielellä; käytä passiivin preesenssiä:

1. Me heräämme yleensä aamulla aikaisin.
2. Me nousemme heti ylös ja puenemme.
3. Sitten me pesemme hampaat.
4. Me emme juo aamulla teetä.
5. Me keitämme kahvia.
6. Me juomme monta kuppia kahvia.
7. Me emme syö aamulla puuroa.
8. Me haemme sanomalehden postilaatikosta.
9. Me emme lue sanomalehteä aamulla.
10. Me lähdemme töihin.
11. Me emme mene omalla autolla töihin.
12. Me odotamme bussia pysäkillä.
13. Me emme vaihda junaan.
14. Me ajamme bussilla keskustaan asti.
15. Me kävelemme asemalta töihin.

Harjoitus 13

Tee aktiivilauseesta passiivilause; käytä passiivin preesenssiä:

1. He rajoittavat alkoholin maahantuontia.
2. He päästävät hänet vankilasta ensi viikolla.
3. He syyttävät häntä tästä rikoksesta.
4. Me korvaamme vahingon.
5. Me kannatamme tätä päätöstä.
6. Me huolehdimme asiasta.
7. Me hoidamme asian.
8. He liioittelevat asiaa.
9. Me luotamme häneen.
10. He moittivat häntä liian paljon.
11. Me tuemme häntä taloudellisesti.
12. Me siirymme uuteen asiaan ensi viikolla.
13. He järjestelevät tavarat paikoilleen.
14. Me yritämme suojella luontoa.
15. He kuluttavat energiaa liian paljon.
16. He mainostavat tätä tuotetta televisiossa.

Harjoitus 14

Kerro sama tarina puhekielellä; käytä passiivin preesenssiä:

Huomenna me aiomme lähteä Suomenlinnaan. Me emme ota Ullan koiraa mukaan, vaan me jätämme sen kotiin. Me emme aio syödä siellä ravintolassa, vaan me laitamme vähän evästä, teemme voileipiä ja keitämme kahvia. Me panemme sen kahvin termospulloon ja ne voileivät johonkin rasiaan. Me otamme mukaan myös jonkin sellaisen ison peiton, jolla voi istua. Ja sitten me lähdemme! Me emme mene autolla, vaan me ajamme ensin metrolla keskustaan. Me jäämme pois Kaisaniemen pysäkillä ja kävelemme torin läpi satamaan. Ehkä me ostamme torilta kirsikoita tai jotakin muuta hyvää. Sitten me vain odotamme sitä lauttaa rannalla, syömme kirsikoita ja katselemme ihmisiä jonkin aikaa, kunnes se lautta saapuu.

Suomenlinnassa me käymme ensin parissa näyttelyssä, maistamme saaren omaa olutta ja tutustumme Suomenlinnan historiaan. Sitten me kävelemme saaren ympäri, ihailemme maisemia, ihanaa merta ja upeita aluksia. Sen jälkeen me menemme uimarannalle ja levitämme sen huovan hiekalle, syömme ja alamme ottaa aurinkoa. Me katselemme lokkeja ja lapsia, jotka leikkivät vedessä. Sitten me luemme lehtiä tai pelaamme korttia. Me vietämme koko päivän yhdessä, juttelemme ja nauramme. Me uimme kilpaa, sukellamme ja lämmittelemme sitten kallioilla. Illalla, kun viilenee, me pakkaamme kaikki tavarat ja lähdemme kotiin.

Harjoitus 15

Vastaa kysymykseen. Sanat ovat sekaisin. Pane ne oikeaan järjestykseen.
Tee normaali passiivilause; käytä passiivin positiivista preesenssiä:

Malli: TÄNÄÄN - VARATA - MATKA (Mikä?) > *Tänään varataan matka.*

TÄNÄÄN - VARATA - MATKA (Milloin?) > *Matka varataan tänään.*

1. LIPUT - TILATA - MATKATOIMISTO (Mistä?) >

2. PASSI - HAKEA - ENSI VIIKKO (Milloin?) >

3. VIEDÄ - PAPERIT - POLIISILAITOS (Mihin?) >

4. JO - ILTA - PAKATA - MATKALAUKUT (Milloin?) >

5. NÄYTTÄÄ - PASSI - TARKASTAJA (Kenelle?) >

6. PUNNITA - LAUKUT - LÄHTÖSELVITYS (Missä?) >

7. LAUKUT - KULJETTAA - LENTOKONE (Mihin?) >

8. AVATA - NÄYTTELY - HUOMENNA (Milloin?) >

9. TÄMÄ KAPPALE - SOITTAAN - KONSERTTI (Mikä?) >

10. HUOMENNA - OSTAA - UUSI TIETOKONE (Mikä?) >

11. SULKEA - OVI - KELLO 20.00 (Milloin?) >

12. KESÄ - PESTÄ - IKKUNAT (Mitkä?) >

13. LAITTAAN - PITSA - ILTA (Mitä?) >

14. SUOMI - JUODA - PALJON - KAHVI (Mitä?) >

15. RUOKA - KANSSA - JUODA - MAITO (Mitä?) >

Harjoitus 16

Mitä näissä paikoissa tehdään?

Kurssilla	_____
Koulussa	_____
Kirkossa	_____
Kaupassa	_____
Torilla	_____
Ravintolassa	_____
Kadulla	_____
Pihalla	_____
Uimarannalla	_____
Uimahallissa	_____
Päiväkodissa	_____
Kylässä	_____
Elokuvissa	_____
Konsertissa	_____
Matkalla	_____
Keittiössä	_____
Saunassa	_____

Harjoitus 17

Mitä näillä tavaroilla tehdään?

Kynällä	_____
Saksilla	_____
Sampoolla	_____
Harjalla	_____
Silitysraudalla	_____
Pölynimurilla	_____
Neulalla ja langalla	_____
Rahalla	_____
Liimalla	_____
Värikynällä	_____
Pesukoneella	_____
Sahalla	_____

ANUN KOULUPÄIVÄ

KLO	MAANANTAI	TIISTAI	KESKIVIIKKO	TORSTAI	PERJANTAI
8-9	-	-	-	äidinkieli	fysiikka
9-10	-	äidinkieli	matematiikka	äidinkieli	englanti
10-11	uskonto	matematiikka	kemia	historia	ATK
11-12	englanti	liikunta	ruotsi	kuvaamataito	ATK
12-13	englanti	liikunta	kotitalous	kuvaamataito	ruotsi
13-14	matematiikka	biologia	kotitalous	ruotsi	maantieto
14-15	historia	musiikki			

Hei! Mä olen Anu. Mä olen 14-vuotias ja olen peruskoulun yhdeksännellä luokalla. Mä olen yläasteella. Meidän koulussa on noin 415 oppilasta. Mä olen luokalla 9 D, ja meidän luokanvalvojan nimi on Antti Hirvi. Ihan kiva maikka. Se opettaa meille historiaa.

Tänään meillä oli sijainen äidinkielessä, kun meidän oma opettaja oli sairas. Se sijainen oli ihan tyhmä. Se oli vähän heikkohermoinen. Meidän täytyi olla ihan hiljaa koko tunti ja tehdä vaan yhtä harjoitusta, joka oli mielettömän vaikea. Toivottavasti meidän oma opettaja tulee pian takaisin. Ensi tunnilla meillä on liikuntaa, ja me mennään pelaamaan pesäpalloa urheilukentälle. Mä tykkään pesiksestä. Mä olen aika hyvä ottamaan kopin. Ensi viikolla me mennään liikuntatunnilla uimahalliin uimaan. Se on ihan tyhmää. Mä tykkään kyllä käydä uimassa Eevan ja Helin kanssa, mutta koulun kanssa se on ihan tyhmää, kun meidän täytyy aina uida 400 metriä.

Tällä viikolla meillä ei ole musiikkia, kun me mennään biologian tunnilla johonkin metsään keräämään sieniä. Sitten me tutkitaan niitä ja piirretään ne vihkoon.

Äidinkielessä meidän täytyy lukea joku kirja ja pitää siitä esitelmä ensi kuussa. Mun täytyy mennä tänään koulun jälkeen kirjastoon lainaamaan joku kirja. Ehkä mä jään vähäksi aikaa kirjastoon kuuntelemaan yhtä uutta levyä. Kun mä tulen sieltä kirjastosta, me lähdetään Eevan kanssa pyöräilemään. Me käydään aika usein yhdessä pyöräilemässä. Tänään me aitaan ajaa pyörällä Tuomarinkylän kartanoon. Siellä on monta hevosta. Siellä on yksi kiva poika. Sen nimi on Asko. Se on ratsastuksen opettaja. Kun mä olin pieni, mä olin siellä usein ratsastamassa. Ratsastaminen on aika raskasta. Usein kun mä tulín ratsastamasta, mä olin ihan poikki.

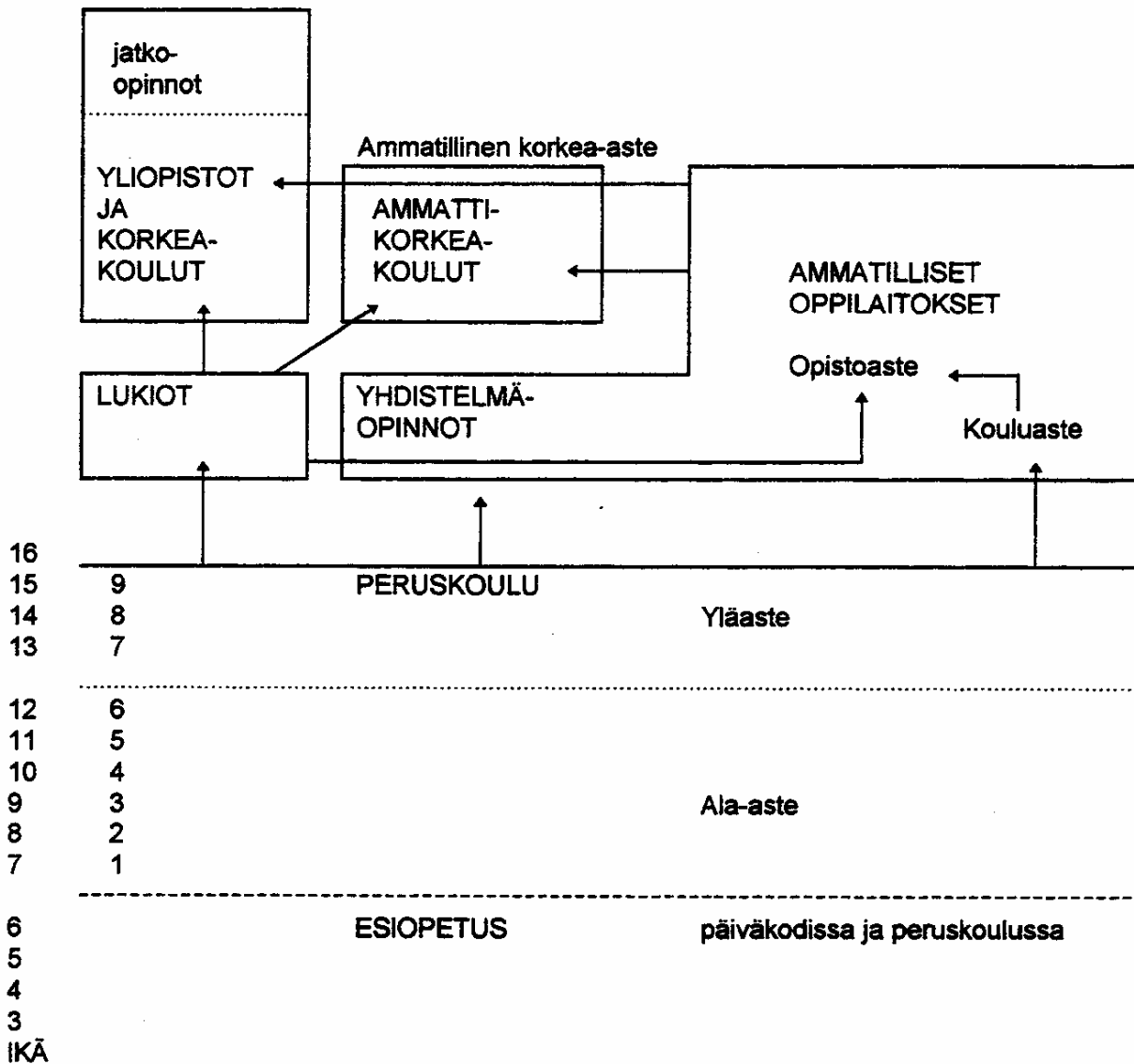
Tuomarinkylän kartanon jälkeen me käydään Mc'Donaldsissa syömässä hampurilaiset. Tänään on tarjous: kaksi juustohampurilaista yhden hinnalla! Me otetaan myös yhdet kokikset.

Sitten kun me tullaan sieltä syömästä, meidän täytyy mennä kotiin. Mun täytyy tehdä vielä läksyt. Siihen menee noin puolitoista tuntia. Meillä on matematiikan kokeet ylihuomenna. Mun täytyy vähän harjoitella matematiikkaa. Mä haluan saada hyvän todistuksen, koska ensi vuonna mä haluan mennä lukioon. Ja silloin täytyy olla hyvä keskiarvo!

Selityksiä:

luokanvalvoja	= luokanvalvoja on luokan "oma" opettaja, joka hoitaa sen asiat
maikka	= yläasteen ja lukion opettaja, maisteri
mielettömän vaikea	= hyvin/liian vaikea
pesis	= pesäpallo
koppi	= pallon saaminen kiinni suoraan ilmasta
olin ihan poikki	= olin hyvin väsynyt
kokikset	= cokacolat

SUOMEN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ

Kun lapsi on 7 vuotta vanha, hän aloittaa peruskoulun. Peruskoulu kestää 9 vuotta. Peruskoulun kuusi ensimmäistä luokkaa ovat ala-astetta. Kolme ylintä (7 - 9) luokkaa kuuluu yläasteeseen. Joissakin peruskouluissa on vielä vapaaehtoinen kymmenes luokka, ns. "kymppiluokka". Myös aikuinen voi suorittaa peruskoulun, esimerkiksi iltalukiassa, yksityisoppilaana tai kansalais- tai työväenopistossa. Peruskoulun jälkeen voi jatkaa opiskelua lukiossa tai jossakin ammatillisessa oppilaitoksessa. Suomessa on noin 600 ammatillista oppilaitosta. Yliopistoissa ja korkeakouluissa voi suorittaa korkeakoulututkinnon.

KAPPALE 7

2.3.

KURSSILLA OPIKELTIIN

Passiivin positiivinen imperfekti:

-ttiin
-tiin*Kurssilla opittiin monia asioita.**Mitä kurssilla tehtiin?* - Puhuttiin ja juteltiin,
opiskeltiin ja harjoitettiin,
kysyttiin ja vastattiin.*Mitä kotona tehtiin?* - Luettiin ja kirjoitettiin.
Keskusteltiin ja levättiin
laitettiin ruokaa ja syötiin.*Minulta varastettiin eilen lompakko ravintolassa.**Onneksi varas saatiin kiinni ja lompakko löydettiin vessasta.***Verbityyppi 1**Yksikön 1. persoonan vartalo + **-ttiin**

<i>kertoa</i>	<u>kerro/n</u>	=>	kerrottiin
<i>lukea</i>	<u>lue/n</u>		luettiin

<i>vartalon</i>	a	=>	e
	ä		

<i>antaa</i>	<u>anna/n</u>		annettiin
<i>jakaa</i>	<u>jaa/n</u>		jaettiin
<i>tietää</i>	<u>tiedä/n</u>		tiedettiin

Verbityypit 2, 3, 4, 5, 6Infinitiivin vartalo + **-tiin /-ttiin**

<i>syödä</i>	=>	syötiin
<i>olla</i>		oltiin
<i>mennä</i>		mentiin
<i>nousta</i>		noustiin
<i>tavata</i>		tavattiin
<i>häiritä</i>		häirittiin
<i>paeta</i>		paettiin

2.3.

SUOMEN HISTORIAA

ESIHISTORIALLINEN AIKA

n. 9000-8000 eKr. (=ennen Kristusta)	Ensimmäiset asukkaat tulivat Suomeen heti jääkauden jälkeen.
n. 3000 eKr.	Suomalaisten esi-isät asettuivat Suomeen. He puhuivat suomalais-ugrilaista kieltä ja elivät metsästyksellä ja kalastuksella.
n. 2000 eKr.	Lounais-Suomeen tuli balttilaista asutusta. Asutus keskittyi rannikolle ja jokien varsille. Toimeentulo hankittiin edelleen lähinnä kalastuksella ja metsästyksellä.
n. 1500 eKr.	Pronssikautinen kulttuuri. Suomen länsirannikolla asui germaanista väestöä. Maanviljely ja karjanhoito alkoivat. Kauppa- ja kulttuurisuhteet sekä itään että länteen olivat läheiset.
n. 500 eKr.	Rautakausi alkoi.
n. 500 jKr. (=jälkeen Kristuksen)	Ahvenanmaa sai asukkaita Ruotsista.
n. 600	Länsi-Suomen kulttuuri alkoi saada oman leiman. Muinaislinnaa alettiin rakentaa.
n. 800-1050	Viikinkiaika. Viikingit purjehtivat pitkin Suomenlahden pohjoisrantaa. Viikinkien kanssa käytiin vilkkaasti kauppaa.

SUOMESTA TULEE RUOTSIN OSA

1155	Ruotsalaiset alkoivat levittää kristinuskkoa Lounais-Suomeen.
1200-luvulla	perustettiin Suomen vanhin kaupunki eli Turku. Suomeen siirtyi saksalaisia kauppiaita.
1200-luvun lopulla	rakennettiin Turun, Hämeen ja Viipurin linnat.
1475	alettiin rakentaa Olavinlinnaa.
1523	Kustaa I Vaasasta tuli Ruotsin kuningas. Kustaa Vaasan aikana suoritettiin reformaatio, uskonpuhdistus, roomalaiskatollisuudesta siirryttiin luterilaisuuteen. Mikael Agricola loi suomen kirjakielen pohjan. Uusi testamentti ilmestyi suomeksi 1548.
1550	Kustaa Vaasa perusti Helsingin.
1600-luvulla	Ruotsista tuli suurvalta. Suomen virkamiehistö ruotsalaistui.
1614	Kaupungit jaettiin tapuli- ja maakaupunkeihin. Tapulikaupungit saivat käydä ulkomaankauppaa. Maakaupungeilla ei ollut ulkomaankauppapalupaa. Niiden täytyi myydä tavaransa tapulikaupunkeihin. Ensimmäiset metallitehtaat perustettiin. Suomessa oli noin 350 000 asukasta.
1632-54	Kuningatar Kristiina Ruotsin kuningattarena. Suomi jaettiin viiteen läänin.
1637-40	Kreivi Pietari Brahen aika: Suomen talouselämää, hallintoa ja koulutusta kehitettiin. Turun Akatemia perustettiin.
1642	Koko raamattu ilmestyi suomen kielellä.
1696-1697	Suuri nälänhätä. Monet ihmiset kuolivat nälkään ja sairauksiin.
1700-1721	Suuri Pohjan sota eli sota Venäjää vastaan.
1710-1711	Ruttoepidemia.
1713	Venäjä valloitti Suomen. Ruotsiin pakeni noin 20 000 ihmistä.
1748	Augustin Ehrensward aloitti Viaporin eli Suomenlinnan rakentamisen. Suomen väkiluku oli noin 420 000.
1762	alettiin viijellä perunaa.
1766	Rannikkokaupungit saivat oikeuden käydä ulkomaankauppaa.
1776	Ensimmäinen suomenkielinen sanomalehti ilmestyi Turussa.
1779	perustettiin Tampere.
1808-09	Suomen sota. Ruotsi hävisi sodan Venäjää vastaan ja joutui luovuttamaan Suomen Venäjälle.

AUTONOMIAN AIKA

1809	Haminan rauha - Ruotsi luovutti Suomen Venäjälle. Venäjän keisari piti Porvoon valtiopäivät. Suomelle annettiin autonomia. Suomeen perustettiin oma keskushallinto.
1809-25	Aleksanteri I:n aika oli vapaamielistä ja edistyksellistä aikaa. Vero- ja tullitulot käytettiin maan kehittämiseen. Suomeen luotiin oma posti- ja tullilaitos.
1812	Helsingistä tuli pääkaupunki.
1816	Saksalaissyntyinen Carl Ludvig Engel alkoi suunnitella Helsingin keskustaa.
1827	Suurin osa Turun kaupungista tuhoutui tulipalossa. Yliopisto päätettiin siirtää Helsinkiin, jossa se aloitti toimintansa 1828.
1835	Elias Lönnrot julkaisi Kalevalan. Nikolai I ja hänen puolisonsa Aleksandra vierailivat Helsingissä. He saapuivat höyrylaivalla.
1836	Säännöllinen höyrylaivaliikenne aloitettiin Turun ja Tukholman välillä.
1848	Suomen nykyinen kansallislaulu, <i>Maamme</i> , esitettiin ensimmäisen kerran (sanat J. L. Runeberg).
1825-55	Yliopistoa ja lehdistöä vahvottiin tarkasti. Sensuuriasetus kielsi julkaisemasta muuta kuin uskonnollista tai taloudellista kirjallisuutta.
1853-1856	Venäjän ja Turkin välinen sota, ns. Krimin sota. Englantilais-ranskalainen laivasto kävi pommittamassa Suomen rannikoita ("Oolannin sota"). Ranskan laivasto pommitti myös Viaporin. Krimin sota päättyi Venäjän tappioon.
1856	Saimaan kanava avattiin liikenteelle. Tämä merkitsi mahdollisuutta kuljettaa puutavaraa sisämaasta Viipurin satamaan. Puun merkitys ulkomaankaupassa kasvoi.
1860	Aleksis Kiven näytelmä <i>Kullervo</i> palkittiin. Suomi sai oman rahan, markan.
1862	Junaliikenne Helsingin ja Hämeenlinnan välillä alkaa.
1863	Venäjän keisari Aleksanteri II avasi Helsingin valtiopäivät. Suomen kielestä tuli virkakieli ruotsin rinnalle.
1867-68	Suomen historian viimeiset suuret nälkävuodet: nälkään ja tauteihin kuoli yli 100 000 henkeä. Taloudellinen tilanne synnytti 1870-luvulta lähtien suuren siirtolaisuuden. Monet lähtivät Amerikkaan. Tämä muuttoliike loppui vasta 1920-luvulla.
1869	Suomenkielinen teatteri aloitti toimintansa. Ensimmäinen näytelmä oli Aleksis Kiven <i>Lea</i> .
1870	Lahden-Pietarin rataosuus avattiin. Aleksis Kiven <i>Seitsemän veljestä</i> , suomalaisen proosan ensimmäinen klassikko.
1879	Suomen väkiluku yli kaksi miljoonaa.
1881	Keisari Aleksanteri II sai surmansa pommiattentaatissa.
1881-94	Aleksanteri III:sta tuli Suomen suuriruhtinas. Suomen autonomiaa ryhdyttiin rajoittamaan.
1887	Ateneumin taidemuseorakennus avattiin Helsingissä.
1890-luku	Karelianismin aika. Kalevalan ja Suomen muinaisuuden ihailu tuli muotiin.
1892	Jean Sibelius johti ensimmäisen sävellyskonserttinsa. <i>Kullervo</i> -sinfonia esitettiin ensimmäisen kerran.
1894-1917	Nikolai II:sta tuli Suomen suuriruhtinas. Venäjän ote tiukentui.
1898	Nikolai Bobrikovista tuli Suomen kenraalikuvernööri. Suomi pyrittiin sulattamaan Venäjään.
1899	Paino- ja kokoontumisvapautta rajoitettiin. Venäjän kielen asemaa vahvistettiin Suomessa. Jean Sibeliuksen <i>Finlandian</i> ensiesitys.
1901	Suomen oma armeija lopetettiin.
1903	Bobrikov sai diktaattorin valtuudet.
1904	Eugen Schauman ampui Bobrikovin.
1905	Suurlakko venäläisten esimerkin mukaan.
1906	Erlaisia levottomuuksia: valkoinen ja punainen Suomi alkoivat olla vastakkain. Naiset saivat äänioikeuden.

- 1907 Eduskuntavaalit päättyivät Sosiaalidemokraattisen puolueen eli SDP:n voittoon.
- 1908-17 Venäläis-suomalainen poliittinen jännitys. Suomen väkiluku oli yli kolme miljoonaa.
- 1911 Kotimainen ooppera (nykyinen Suomen Kansallisooppera) aloitti toimintansa. Savonlinnan oopperajuhlat käynnistettiin.
- 1914 Ensimmäinen maailmansota alkoi. Suomi julistettiin sotatilaan. Suomalaiset eivät kuitenkaan osallistuneet sotaan.
- 1915 Suomalaiden sotilaiden, jääkärien, koulutus alkoi Saksassa.
- 1916 Eduskuntavaaleissa SDP saavutti enemmistön.
- 1917 Venäjällä ensin maaliskuun vallankumous ja sitten lokakuun vallankumous. Suomessa suurlakko. Suomen eduskunta hyväksyi lain kahdeksan tunnin työpäivästä kaupan ja teollisuuden alalla.
- 6.12. Suomen eduskunta hyväksyi itsenäisyysjulistuksen.
- 31.12. Neuvosto-Venäjä tunnusti itsenäisen Suomen.

ITSENÄINEN TASAVALTA

- 1918 Kansalaissota, kansa jakautui kahteen leiriin: punaisiin ja valkoisiin eli vasemmistolaisiin ja oikeistolaisiin.
- 1919 Suomen uusi perustuslaki hyväksyttiin. Mannerheim vahvisti tasavallaisen hallitusmuodon. K. J. Ståhlbergista tuli ensimmäinen presidentti. Kieltolaki tuli voimaan: alkoholin myynti ja käyttö kiellettiin.
- 1920 Ahvenanmaan sai itsehallinnon.
- 1920-luvulla Suomesta tuli urheilun suurvalta. Juoksija Paavo Nurmi sai 9 kultamitalia; Tahko Pihkala kehitti pesäpallon.
- 1921 Laki oppivelvollisuudesta: kaikkien suomalaisten lasten täytyi käydä koulua.
- 1922 Asevelvollisuuslaki: suomalaisten nuorten miesten täytyi mennä armeijaan.
- 1924 Säännöllinen lentoliikenne Helsingistä Tallinnaan ja Helsingistä Tukholmaan alkoi.
- 1926 perustettiin Oy Yleisradio Ab. Miina Sillanpäästä tuli Suomen ensimmäinen naisministeri. Arkkitehtuurissa vallitsi 1920-luvun lopulla funktionalismi (Alvar Aalto).
- 1931 Eduskuntatalo otettiin käyttöön.
- 1932 Kieltolaki loppui: alkoholia alkoi saada viinakaupoista.
- 1936 Malmi lentokenttä valmistui ja Helsinki-Turku-Tukholman- lentoreitti avattiin.
- 1939 F. E. Sillanpää sai Nobelin kirjallisuuspalkinnon.
- 1939 Toinen maailmansota alkoi.
- 1939-1940 Neuvostoliitto irtisanoi hyökkäämättömyyssopimuksen, jonka Suomi ja Neuvostoliitto olivat allekirjoittaneet 1932. Diplomaattisuhteet katkaistiin ja Neuvostoliitto hyökkäsi Suomeen 30.11. Alkoi ns. talvisota. Neuvostoliitto oli vaatinut, että se saisi vaihtaa ja vuokrata alueita Suomesta, mutta Suomi oli kieltäytynyt. Sota kesti maaliskuun puoliväliin, jolloin Moskovassa allekirjoitettiin rauhansopimus. Suomi joutui antamaan laajoja alueita mm. Karjalasta.
- 1941-44 Suomi taisteli Neuvostoliittoa vastaan (jatkosota). Sota päättyi aselepoon ja välirauhaan. Mannerheim valittiin tasavallan presidentiksi 1944.
- 1944-1945 Lapin sota. Saksalaiset poistuivat Suomesta. Vasemmistopuolue Suomen Kansan Demokraattinen Liitto (SKDL) perustettiin, samoin Suomi-Neuvostoliitto -seura (SNS). Neuvostoliitto tunnusti Suomen diplomaattisesti.
- 1945 A. I. Virtanen sai Nobelin kemianpalkinnon.
- 1946 Mannerheim erosi presidentin tehtävästä. J. K. Paasikivestä tuli tasavallan presidentti.
- 1947 Suomen ja Neuvostoliiton välinen rauhansopimus allekirjoitettiin Pariisissa. Suomi sopi Neuvostoliiton kanssa sotakorvauksista. Karjala luovutettiin Neuvostoliitolle. Noin 450 000 karjalaista joutui lähtemään kotiseudultaan. Helsingin läheiltä vuokrattiin Porkkalan alue Neuvostoliitolle.

SOTIENJÄLKEINEN AIKA

- 40-luvulla Suomen täytyi maksaa raskaat sotakorvaukset. Teollisuutta - erityisesti metalliteollisuutta - täytyi kehittää voimakkaasti. Maan poliittinen tilanne normalisoitui. Sotien jälkeen Suomi on halunnut pysytellä suurvaltojen ristiriitojen ulkopuolella ja harjoittaa puolueettomuuspolitiikkaa.
- 1948 Neuvostoliitto ehdotti Suomelle yhteistyö- ja avunantosopimusta. Suomen ja Neuvostoliiton välinen YYA-sopimus allekirjoitettiin Moskovassa. Neuvostoliitto alensi Suomen sotakorvausta huomattavasti.
- 1950 Pääministeri Urho Kekkonen allekirjoitti Moskovassa 5-vuotisen kauppasopimuksen.
- 1952 Helsingissä järjestettiin olympiakisat. Seutulan (Helsinki-Vantaan) lentoasema avattiin liikenteelle. Pohjoismainen passivapaus astui voimaan.
- 1954 Väinö Linnan *Tuntematon sotilas* ilmestyi.
- 1955 Ensimmäinen julkinen TV-lähetys. Suomesta tuli Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) jäsen. YYA-sopimusta jatkettiin 20 vuodella.
- 1956 Porkkalan alue palautettiin Suomelle. Yleislakko. Urho Kekkosesta tuli presidentti ensimmäistä kertaa.
- 1957 Uusi kansaneläkelaki astui voimaan.
- 1958 Säännölliset TV-lähetykset alkoivat.
- 60-luvulla Maataloudesta siirryttiin teollisuuteen. Maaseudulta muutettiin kaupunkeihin. Monet (yhteensä noin 300 000 henkeä) lähtivät Ruotsiin.
- 1968 Peruskoululaki. Vasemmistoradikalismi nousi.
- 1970 Siirryttiin 5-päiväiseen työviikkoon. Suomi allekirjoitti ydinvoimalan hankinta-sopimuksen Neuvostoliiton kanssa. YYA-sopimusta jatkettiin vuoteen 1990.
- 1972 Äänioikeusikäraja laskettiin 18 vuoteen.
- 1973 Eduskunta hyväksyi Suomen ja EEC:n välisen vapaakauppasopimuksen.
- 1975 ETY-kokous eli Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökongressi Helsingissä.
- 1982 Mauno Koivistosta tuli presidentti.
- 1983 YYA-sopimusta jatkettiin vielä 20 vuodella. Ympäristöministeriö aloitti toimintansa. Ympäristön ja luonnonsuojelun merkitys kasvoi tällä vuosikymmenellä: uusi puolue, vihreät, menestyi kunnallisvaaleissa.
- 1985 Hallitus myönsi toimiluvat 33 paikallisradiolle. Suomesta tuli EFTA:n eli Euroopan vapaakauppa-alueen täysjäsen.
- 1986 Naispappeus hyväksyttiin.
- 1989 Suomesta tuli Euroopan neuvoston jäsen. Wärtsilän Meriteollisuus teki suuren konkurssin.
- 1990 Neuvostoliitto ilmoitti, että Suomen ja Neuvostoliiton välisessä ns. idänkaupassa luovutaan clearingjärjestelmästä vuoden 1991 alussa. Lukemattomia konkurssseja vaatetus-, laivanrakennus- ja metalliteollisuuden alalla. Suomeen syntyi syvä lama ja ennätysmäinen työttömyys.
- 1991 Suomen väkiluku ylitti viisi miljoonaa.
- 1992 Suomi ja Venäjä allekirjoittivat sopimukset poliittisesta ja taloudellisesta yhteistyöstä; YYA-sopimus lakkasi olemasta voimassa. Suomi jätti EY-jäsenhakemuksensa.
- 1994 Yhteydet Eurooppaan vahvistuivat. Martti Ahtisaaresta tuli presidentti.
- 1995 Euroopan unionin jäsenyys. Suomi päättää liittyä Euroopan rahainiön. Siirrytään euron käyttöön.

Harjoitus 1

Pane verbi passiivin imperfektiin:

Mitä kotona tehtiin eilen?

Kotona ...

1. (IMUROIDA - KAIKKI - HUONEET)
2. (PESTÄ - KAIKKI - IKKUNAT)
3. (TISKATA - KAIKKI - ASTIAT)
4. (TAMPATA - KAIKKI - MATOT)
5. (PYYHKIÄ - KAIKKI - PÖLYT)
6. (JÄRJESTELLÄ)
7. (KASTELLA - KAIKKI - KUKAT)
8. (PESTÄ - AUTO)
9. (KORJATA - PESUKONE)
10. (MAALATA - ULKO-OVI)
11. (LAIITTA - RUOKA)
12. (KUORIA - PERUNAT)
13. (RIPUSTAA - PYYKIT) narulle

Harjoitus 3

Pane verbi passiivin imperfektiin:

Mitä kurssilla tehtiin?

Kurssilla ...

1. (OPISKELLA) suomea
2. (JUTELLA ja KESKUSTELLA)
3. (KUUNNELLA) opettajaa
4. (HARJOITELLA) uusia asioita
5. (TEHDÄ) harjoituksia
6. (TARKISTAA) kotitehtävät
7. (LUKEA) ääneen
8. (KYSYÄ ja VASTATA)
9. (KATSOA) sanat sanakirjasta
10. (OPPIA) uusia sanoja
11. (OPETELLA) lauseet ulkoa
12. (KERRATA) kielioppia
13. (KERTOJA) tarinoita ja juttuja
14. (KIRJOITTA) omia tekstejä
15. (KATSOA) videoita
16. (KÄYTTÄÄ) suomen kieltä
17. (TUTUSTUA) muihin opiskelijoihin

Harjoitus 2

Pane verbi passiivin imperfektiin:

Mitä maalla tehtiin?

Maalla ...

1. (SAUNOA ja UIDA)
2. (OTTA - AURINKO)
3. (POIMIA - MARJA)
4. (KERÄTÄ - SIENI)
5. (PUHDISTAA - SIENI)
6. (KALASTAA)
7. (GRILLATA)
8. (KÄYDÄ - KYLÄKAUPPA)
9. (SOUTAA)
10. (PURJEHTIA)

Harjoitus 4

Sano puhekielellä; käytä passiivin imperfektiä:

Mitä te teitte eilen?

Eilen me ...

1. petasimme sängyt
2. siivosimme
3. veimme roskat ulos
4. kävimme kaupassa
5. laitoimme yhdessä ruokaa
6. kuorimme perunat
7. katoimme pöydän
8. teimme salaattia
9. söimme ja tiskasimme
10. korjasimme astiat pois pöydästä
11. pesimme pyykkiä
12. ripustimme pyykkiä kuivumaan
13. teimme puutarhatöitä
14. leikkasimme ruohon
15. kävimme kirjastossa

Harjoitus 5

Pane verbi passiivin imperfektiin:

Mitä lomalla tehtiin?

Lomalla ...

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____
14. _____

Harjoitus 6

Pane verbi passiivin imperfektiin:

Miten ennen elettiin?

Ennen ...

1. HERÄTÄ aikaisin
2. TEHDÄ paljon työtä
3. ASUA maaseudulla
4. VILJELLÄ maata
5. HOITAA eläimiä
6. AJAA hevosella
7. SYÖDÄ paljon perunaa
8. LEIPOA leipä kotona
9. VALMISTAA vaatteet itse
10. LÄMMITTÄÄ talo puilla
11. KALASTAA ja METSÄSTÄÄ
12. KAATAA puut sahalla
13. KÄYTTÄÄ käsisahaa
14. KÄYDÄ kirkossa

Harjoitus 7

Vastaa kysymykseen. Sanat ovat sekaisin. Pane ne oikeaan järjestykseen ja oikeaan muotoon. Käytä passiivin imperfektiä:

- Malli: (VIIME KESÄNÄ - KAIKKI - SEINÄ - MAALATA) (Mikä?) >
Viime kesänä maalattiin kaikki seinät.
- (VIIME KESÄNÄ - KAIKKI - SEINÄ - MAALATA) (Milloin?) >
Kaikki seinät maalattiin viime kesänä.
1. (TALO - REMONTOIDA - VIIME VUONNA) (Milloin?) >

 2. (PUUTARHA - ISTUTTAA - KUKKA) (Mihin?) >

 3. (PITÄÄ - EILEN - KOKOUS) (Mikä?) >

 4. (SOPIMUS - ALLEKIRJOITTAJAA - VIIME VIIKOLLA) (Milloin?) >

 5. (MAKSAA - MATKA - LUOTTOKORTTI) (Millä?) >

 6. (LÄHETTÄÄ - LASKU - EILEN) (Milloin?) >

 7. (MATKAVAKUUTUS - OTTAA - ENNEN LÄHTÖÄ) (Mikä?) >

Harjoitus 8

Sano puhekielellä; käytä passiivin preesenssiä ja passiivin imperfektiä:

Mitä te teette huomenna?

Huomenna me ...

1. NUKKUA myöhään
2. NUKUTTAA lapsia
3. HERÄTÄ aikaisin
4. HERÄTTÄÄ lapset
5. KÄYDÄ kaupassa
6. KÄYTTÄÄ tietokonetta
7. LEIKKIÄ lasten kanssa
8. LEIKATA omenapuiden oksia
9. UIDA 800 m
10. UITTAA koiraa
11. LÄHTEÄ elokuviin
12. LÄHETTÄÄ paketti Saksaan
13. VIEDÄ paketti postiin
14. VIETTÄÄ koko päivän kotona
15. PÄÄSTÄ aikaisin koulusta
16. PÄÄSTÄÄ lapset discoon
17. KERRATA kielioppia
18. KERTOJA asia hänelle

Mitä te teette lomalla?

Lomalla me ...

19. GRILLATA makkaraa
20. JUODA vähän viiniä
21. JUTELLA
22. KÄVELLÄ
23. PESTÄ pyykkiä
24. MATKUSTAA Tukholma
25. SYÖDÄ seisovassa pöydässä
26. TANSSIA
27. KATSELLA merimaisemia

Mitä te teitte eilen?

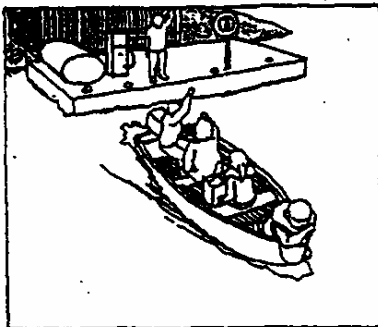
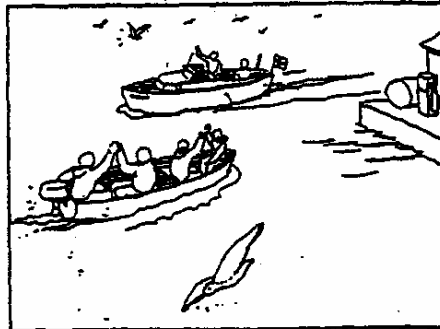
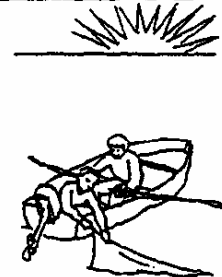
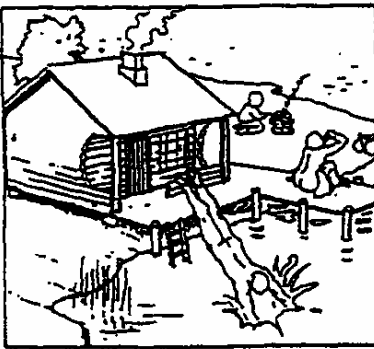
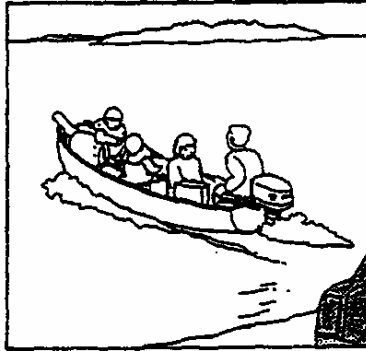
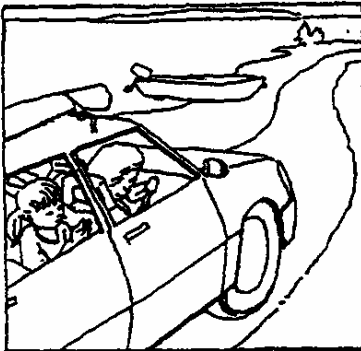
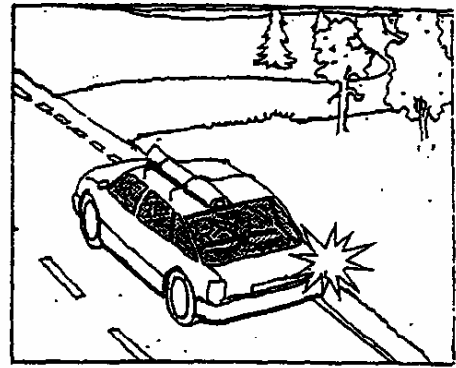
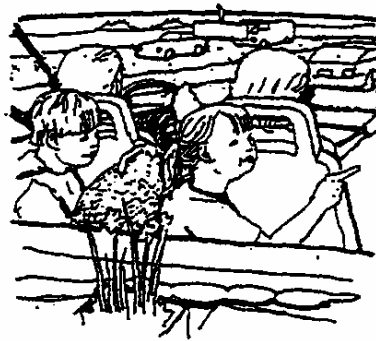
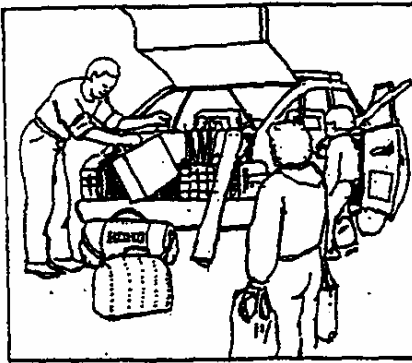
Eilen me ...

Mitä te teitte lomalla?

Lomalla me ...

2.3.
VIIKONLOPPUNA MAALLA

2.3.

VIIKONLOPPUNA MAALLA

- Liisa! Moi! No, mitäs te olette puuhanneet?

- Moi Anne. No, ei mitään ihmeellistä. Oltiin vaan maalla viikonloppuna.

- Ai jaa. Onko se kaukanakin?

- Joo, on sinne aika pitkä matka. Se on noin 200 km autolla, ja sitten pitää mennä vielä veneelläkin. Me pakattiin jo illalla kaikki tavarat autoon, niin että me päästiin sitten heti aamulla aikaisin lähtemään. Me ajettiin Tammisaaren kautta, ja moottoritiellä oli kyllä aika paljon liikennettä. No, me ajettiin ihan rauhassa, katseltiin vähän maisemia ja pysähdyttiin aina välillä; syötiin jäätelöä ja juotiin kahvia. Me pysähdyttiin taas sillä Perniön bensa-asemalla ja jatkettiin sitten matkaa, kunnes käännyttiin sille pikkutielle. Meillähän on siellä rannassa semmoinen pieni soutuvene, jossa on perämootori. Me siirrettiin kaikki tavarat autosta veneeseen ja ajettiin saareen.

- No, mitäs te teitte siellä saarella?

- No, ensiksi me purettiin kaikki tavarat laukuista ja laatikoista ja alettiin lämmittää saunaa. Markku pilkkoi puita, ja Minna ja Timo autoivat isäänsä. Mä hain kaivosta vettä ja kannoin vedet saunaan. Sitten me saunottiin, hypättiin suoraan saunasta veteen uimaan, juotiin olutta ja grillattiin.

- Kävittekö te kalassa?

- Joo, me laskettiin verkot illalla veteen ja käytiin sitten aamulla nostamassa ne. Me saatiin ahvenia ja pari siikaa. Suurin osa kaloista me pantiin sumppuun, mutta mä perkasin pari ahventä, ja Markku paistoi ne grillissä. Sitten me käytiin marjassa, poimittiin marjoja ja putsattiin ne sitten mökillä. Sen jälkeen me käytiin veneellä kyläkaupassa. Me ostettiin vähän lihaa, maitoa, leipää ja bensiniä ja ajettiin takaisin mökille. Illalla me käytiin yhdellä pienellä saarella, joka kuuluu vielä meille, ja laitettiin nuotio sinne rantaan ja paistettiin makkaraa. Sitten me vaan katseltiin ihanaa auringonlaskua. Kalat polskivat siinä rannassa niin kovasti. Meillä oli muuten ihan mukavaa, mutta itikat vaan kiusasivat Minnaa. Minna on vähän allerginen hyönteisten pistoille. Mutta mitäs sä teit viikonloppuna?

- Mä en tehnyt mitään erikoista. Olin vaan kotona ja laitoin ruokaa. Mä kokeilin yhtä uutta reseptiä, mutta ei se maistunut millään. Sitten mä yritin lukea sitä Tero Suomaan uutta romaania, mutta mä en jaksanut millään edes lukea. Mä olin niin väsynyt. Mä en käynyt missään, ja kukaan ei pyytänyt mua mihinkään. Kukaan ei edes soittanut. Enkä mä viitsinyt itse soittaa kenellekään. Mä en oikeastaan puhunut kenenkään kanssa koko viikonloppuna. Mä en tavannut ketään, enkä mä lähtenyt minnekään. Mä yritin levätä viikonloppuna.

SANOJA

puuhata	'tehdä jotakin kivaa'
purkaa	a) 'ottaa tavarat pois laukusta tai autosta' b) 'rikkoo, hajottaa jokin rakennus'
pilkkoo	'hakata puita pieniin osiin'
sumppu	'puulaatikko, jossa säilytetään eläviä kaloja vedessä'
perata	'puhdistaa kaloja'
putsata	'puhdistaa'
nuotio	'puista, oksista ja risuista tehty avotuli rannassa tai metsässä'
polskia	'liikkua vedessä niin, että kuuluu voimakas ääni; hypätä vedessä'
itikka	'hyttyinen, sääski'
kiusata	'häiritä, tehdä kiusaa, ahdistella'

2.3.

MINULLA EI OLE MITÄÄN TEKEMISTÄ

- Äitii! Mulla ei ole mitään tekemistä!
 - No, mitä sä tekisit? Lähtisitkö sä ulos jonkun kanssa? Kenen kanssa sä lähtisit?
 - Mulla ei ole ketään kaveria. Kukaan ei ole kotona. Mä en voi leikkiä kenenkään kanssa.
 - No, entä jos sä lukisit jotain? Mitä sä lukisit? Mistä kirjasta sä tykkäisit?
 - En mä halua lukea mitään. En mä tykkää mistään kirjasta.
 - Haluaisitko sä sitten leikkiä jollain lelulla? Millä sä leikkisit? Leikkisitkö sä vaikka tällä nukkekodilla?
 - En mä halua leikkiä millään nukkekodilla. Se on ihan tyhmää.
 - No, jos sä soittaisit vaikka jollekulle tarhakaverille? Kenelle sä soittaisit?
 - En mä halua soittaa kenellekään. En mä halua leikkiä niiden kanssa.
 - No hyvä on. Mutta nyt sun täytyisi syödä jotain. Mitä sä haluaisit syödä tänään? Mistä sä tykkäisit?
 - En mä halua syödä mitään. En mä tykkää mistään. Ei mulla ole nälkä. Mä menen ulos.
 - No, mihin sä nyt menet?
 - En mihinkään. Mä menen vaan tuohon pihalle.

	Kuka?	Ketkä?
nom.	<i>kuka</i>	<i>ketkä</i>
part.	<i>ketä</i>	<i>keitä</i>
akk.	<i>kenet</i>	<i>ketkä</i>
gen.	<i>kenen</i>	<i>keiden</i>
adess.	<i>kenellä</i>	<i>keillä</i>
abl.	<i>keneltä</i>	<i>keiltä</i>
all.	<i>kenelle</i>	<i>keille</i>
iness.	<i>kenessä</i>	<i>keissä</i>
elat.	<i>kenestä</i>	<i>keistä</i>
ill.	<i>keneen</i>	<i>keihin</i>

	ei kukaan	ei mikään
nom.	<i>ei kukaan</i>	<i>ei mikään</i>
part.	<i>ei ketään</i>	<i>ei mitään</i>
akk.	-	-
gen.	<i>ei kenenkään</i>	<i>ei minkään</i>
adess.	<i>ei kenelläkään</i>	<i>ei millään</i>
abl.	<i>ei keneltäkään</i>	<i>ei miltään</i>
all.	<i>ei kenellekään</i>	<i>ei millekään</i>
iness.	<i>ei kenessäkään</i>	<i>ei missään</i>
elat.	<i>ei kenestäkään</i>	<i>ei mistään</i>
ill.	<i>ei keneenkään</i>	<i>ei mihinkään</i>

Harjoitus 9

Vastaa kysymyksiin. Pane **ei kukaan** ja **ei mikään** oikeaan muotoon:

MALLI: *Kuka tulee huomenna?*

- *Ei kukaan.*

Mistä sinä puhut?

- *En mistään.*

- Mihin sinä menet?
- Kenen kanssa sinä juttelit?
- Kenelle sinä soitit?
- Kenestä sinä oikein puhut?
- Missä te kävitte?
- Mihin he lähtivät?
- Kenelle he sanoivat, että lähtevät?
- Kuka tietää, missä he nyt ovat?
- Mitä te teitte siellä?
- Keneltä te saitte tämän?
- Keneen te tutustuitte eilen?
- Kenellä on sanakirja mukana?
- Kenen tämä kynä on?
- Mistä kirjasta tämä kuva on?
- Ketä sinä odotat?
- Keneltä sinä kuulit sen?
- Millä tavalla Mikko oppi tulemaan ajoissa?
- Miltä tämä ruoka maistuu?
- Mitä sinä harrastat?
- Mistä sinä olet kiinnostunut?

KAPPALE 8

2.3.

ASIASTA EI TIEDETTY MITÄÄN

Passiivin negatiivinen imperfekti:

**ei -ttu / -tty
-tu / -ty***Asiaa **ei hoidettu** kunnolla!**Kirjettä **ei lähetetty**.**Laskua **ei maksettu** ajoissa.**Harjoituksia **ei tarkastettu**.**Ruokaa **ei laitettu** koko päivänä.**Ikkunoita **ei avattu**.**Puhelimeen **ei vastattu**.***Verbityyppi 1**Yksikön 1. persoonan vartalo + **-ttu / -tty**

<i>kertoa</i>	<u><i>kerro/n</i></u>	=>	ei	<i>kerrottu</i>
<i>lukea</i>	<u><i>lue/n</i></u>		ei	<i>luettu</i>

<i>vartalon</i>	a	=>	e	
	ä			

<i>antaa</i>	<u><i>anna/n</i></u>		ei	<i>annettu</i>
<i>jakaa</i>	<u><i>jaa/n</i></u>		ei	<i>jaettu</i>
<i>tietää</i>	<u><i>tiedä/n</i></u>		ei	<i>tiedetty</i>

Verbityypit 2, 3, 4, 5, 6Infinitiivin vartalo + **-tu /-ty/-ttu/-tty**

<i>syödä</i>	=>	ei	<i>syöty</i>
<i>olla</i>		ei	<i>oitu</i>
<i>mennä</i>		ei	<i>menty</i>
<i>nousta</i>		ei	<i>noustu</i>
<i>tavata</i>		ei	<i>tavattu</i>
<i>häiritä</i>		ei	<i>häiritty</i>
<i>paeta</i>		ei	<i>paettu</i>

ELÄMÄÄ ENNEN

1800-luvun alkupuolella maatalous oli Suomen väestön pääelinkeino. Noin 90 prosenttia väestöstä sai toimeentulonsa maataloudesta. Tavarointa ei ostettu kaupoista, vaan lähes kaikki mitä tarvittiin, valmistettiin itse kotona. Vilja saatiin omasta pellosta. Osa maidosta juotiin heti, osasta valmistettiin piimää. Voita ei ostettu kaupoista vaan se valmistettiin itse, samoin kuin juusto. Leipä leivottiin kotona. Itä-Suomessa leivottiin usein, yleensä joka päivä, ja leipä oli pehmeää ruisleipää. Länsi-Suomessa ei leivottu usein. Siellä leivottiin vain kerran puolessa vuodessa. Leipä oli kovaa, mutta rapeaa ruisleipää, hyvää kokojyväleipää.

Kalastuksella oli suuri merkitys. Kalaa ei yleensä käytetty heti, vaan se joko kuivattiin tai suolattiin taiven varalle. Vain pienestä osasta valmistettiin päivän ateria. Lihaa tai kalaa ei yleensä paistettu rasvassa, vaan ne savustettiin. Keittoja ja uuniruokia syötiin paljon. Velliä ja puurot olivat tärkeitä arki- ja juhlaruokia.

Kesällä poimittiin marjoja. Etenkin puolukka oli hyvin tärkeä marja, koska se säilyi hyvin. Sokeria ei käytetty juuri ollenkaan. Ennen 1700-lukua Suomessa ei syöty perunaa vaan naurista ja lanttua. Vasta 1800-luvun puolessa välissä alettiin viljellä perunaa koko maassa.

Hirvenmetsästyksellä oli suuri merkitys. Oravia ja jäniksiä metsästettiin lähinnä nahnan takia; niitä ei syöty kovin paljon. Linnuista valmistettiin yleensä keittoja. Metsistä kerättiin sieniä. Karjalassa valmistettiin usein sieniruokia, mutta Länsi-Suomessa ei tehty paljon sieniruokia. Sienien käyttö yleistyi Länsi-Suomessa vasta paljon myöhemmin karjalaisten siirtolaisten myötä.

Kauppa oli maaseudulla ennen kielletty. Talonpojat joutuivat tuomaan tuotteensa kaupunkeihin tai sitten myymään ne markkinoilla. Ja jos he halusivat itse ostaa tavaroita, se oli mahdollista vain kaupunkien kaupoista. Maalaiskaupat sallittiin vasta vuonna 1859. Maalaiskaupoista haettiin tuotteita, joita ei itse kasvatettu tai valmistettu, kuten suolaa, sokeria, tupakkaa, kankaita ja kahvia. Kahvin käyttö yleistyi 1800-luvun puolivälissä. Aikaisemmin vieraille ei tarjottu kahvia ja pullaa, kuten nykyään, vaan viinaa, joka poltettiin itse kotona.

Työnteko oli raskasta. Aamulla ei nukkunut pitkään vaan noustiin jo hyvin aikaisin ylös navetta- ja peltotöihin. Naisilla oli naistentyöt ja miehillä omat työnsä. Raskaat metsätyöt ja soiden ojittaminen olivat miesten töitä. Suon ojittaminen vaati suurta sitkeyttä ja sisua. Peltotyöt tehtiin yhdessä. Naiset hoitivat karjan ja lapset, laittoivat ruoan, leipoivat leivän, hoitivat sairaat ja vanhukset, ompelivat vaatteet, pesivät pyykin ja kutoivat matot. Pyykinpesu oli raskasta. Saippuakin valmistettiin itse.

Kouluja ei käyty kovinkaan paljon. Lukemista ei arvostettu. Ajateltiin, että se on laiskuutta. Lapset totutettiin työntekoon jo hyvin varhain. He saivat yleensä vain lyhyen alkeisopetuksen. Syrjäseuduilla käytiin kiertokoulua: opettaja kiersi kylästä kylään.

Ankaraan elämään toivat vaihtelua eri juhlat ja perhetapahtumat. Markkinoiden aikaan järjestettiin usein tanssit, joissa nuoret tapasivat toisiaan, ihastuivat ja rakastuivat. Menivät sitten naimisiin ja aloittivat arkisen elämän omilla tiloillaan.

Harjoitus 1

Pane verbi passiivin negatiiviseen imperfektiin:

**Nykyään asutaan kaupungissa.
Ennen ei asuttu.**

1. Nykyään matkustetaan paljon.
2. Nykyään syödään paljon vihanneksia.
3. Nykyään katsotaan paljon televisiota.
4. Nykyään luetaan paljon lehtiä.
5. Nykyään käydään paljon kirjastossa.
6. Nykyään opiskellaan paljon.
7. Nykyään kirjoitetaan tietokoneilla.
8. Nykyään tehdään paljon työtä koneilla.
9. Nykyään puhutaan vieraita kieliä.
10. Nykyään ostetaan paljon vaatteita.
11. Nykyään käytetään paljon rahaa.
12. Nykyään vietetään syntymäpäiviä.
13. Nykyään saastutetaan luontoa.
14. Nykyään lämmitetään sähköllä.
15. Nykyään tuodaan ulkomailta myös ruokaa.
16. Nykyään viedään ulkomaille elektroniikkaa.
17. Nykyään juodaan paljon kahvia.
18. Nykyään peseydytään joka päivä.
19. Nykyään eletään kauan.
20. Nykyään sairaita hoidetaan hyvin.

Harjoitus 3

Pane sama verbi passiivin negatiiviseen imperfektiin:

1. Kaikki vaatteet pestiin eilen, mutta mattoja ei ...
2. Koira vietiin ulos, mutta roskia ei ...
3. Sokeria muistettiin ostaa, mutta hiivaa ei ...
4. Kaikille muille soitettiin, mutta Terolle ei ...
5. Kaikki salaatit syötiin, mutta kakkuja ei ...
6. Muut asiat opiskeltiin hyvin, mutta tätä ei ...
7. Kaikki seinät maalattiin, mutta ovea ei ...
8. Puserot ja housut vaihdettiin, mutta kenkiä ei ...
9. Huoneet siivottiin hyvin, mutta parveketta ei ...
10. Muut työt tehtiin huolellisesti, mutta tätä ei ...

Harjoitus 2

Vastaa negatiivisesti. Käytä puhekieltä:
pane verbi passiivin negatiiviseen imperfektiin:

Malli: **Ostitteko te sen auton?** >
Ei me ostettu.

1. Nukuitteko te eilen myöhään?
2. Heräsittekö te keskellä yötä?
3. Kuulitteko te sen räjähdyksen?
4. Kävittekö te ravintolassa?
5. Söittekö te kotona?
6. Joitteko te eilen viiniä?
7. Lähetittekö te eilen sen paketin?
8. Tilasitteko te eilen ne matkaliput?
9. Varasitteko te pöydän ravintolasta?
10. Saitteko te eilen sen kirjeen?
11. Katsoitteko te eilen sitä filmiä?
12. Luitteko te eilen sanomalehteä?
13. Maksoitteko te eilen kaikki laskut?
14. Kuunteilitteko te eilen tätä levyä?
15. Petasitteko te eilen sängyt?
16. Pesittekö te eilen pyykkiä?
17. Veittekö te matot ulos?
18. Tiskasitteko te kaikki astiat?
19. Teittekö te illalla salattia?
20. Laitoitteko te illalla pitsaa?

Harjoitus 4

Vastaa kysymykseen. Sanat ovat sekaisin. Pane ne oikeaan järjestykseen ja tee lause; pane verbi passiivin negatiiviseen imperfektiin:

Malli: ANTAA - EI - PAPERI - HÄN (Mitä?) > Hänelle ei annettu paperia.
ANTAA - EI - PAPERI - HÄN (Kenelle?) > Paperia ei annettu hänelle.

1. EI - HARJOITELLA - ASIA - TARPEEKSI (Miten?) >

2. KAHVI - EI - MUISTAA - OSTAA - KAUPPA (Mitä?) >

3. HAKEA - LAPSI - EI - PÄIVÄKOTI (Mistä?) >

4. PASSI - TARKASTAA - EI - TULLI (Mitä?) >

5. LENTOKONE - EI - TANKATA - KENTTÄ (Missä?) >

6. TARJOTA - EI - LENTOKONE - RUOKAA (Mitä?) >

7. TURVAMÄÄRÄYS - EI - VÄLITTÄÄ (Mistä?) >

8. TURVAVYÖ - EI - KIINNITTÄÄ (Mitä?) >

Harjoitus 5

Kerro sama tarina puhekielellä:

Me emme menneet viime kesälomalla vanhempien kanssa mökille, vaan me lähdimme interrailille Etelä-Eurooppaan. Me emme lentäneet, vaan me matkustimme koko matkan junalla. Ensin me menimme laivalla Ruotsiin. Tukholman satamasta me ajoimme bussilla rautatieasemalle. Me emme tietäneet, milloin seuraava juna Venetsiaan lähtee, ja siksi meidän täytyi odottaa asemalla monta tuntia. Me emme ostaneet paikkalippuja. Mutta koska juna tuli aivan täyteen ihmisiä, me emme päässeet istumaan. Meidän täytyi seisoa monta tuntia junan käytävällä. Me emme voineet istua edes käytävän lattialla, koska junassa oli niin paljon ihmisiä. Lopulta me saimme istumapaikat ja pääsimme lepäämään. Me emme nukkuneet kovin hyvin. Aamulla, kun me olimme Venetsiassa, me emme löytäneet mistään nuorisohotellia, emmekä me päässeet suihkuun. Me emme osanneet puhua italiaa, emmekä me ymmärtäneet, mitä ihmiset oikein yrittivät meille sanoa. Meillä ei ollut sanakirjaa. Me emme muistaneet, mitä "nuorisohotelli" on englanniksi tai saksaksi, ja me emme osanneet selittää sitä käsin. Kun me sitten kävelimme siinä rannalla, me kuulumme, kun joku yhtäkkiä puhutteli meitä suomeksi. Me emme tunteneet sitä poikaa, mutta hän vaikutti mukavalta. Me kysyimme, osasiko hän puhua italiaa, mutta hänkään ei osannut. Mutta hänellä oli kartta ja nuorisohotellin osoite. Ja niin me katsoimme siitä kartasta, missä se oli. Me emme olleet kovin kaukana: se nuorisohotelli sijaitsi aivan viereisellä kadulla! Niin me lähdimme kaikki yhdessä sinne, saimme makuupaikat ja veimme tavarat sinne. Sitten me kävimme suihkussa, vaihdoimme vaatteet ja lähdimme syömään. Illalla me pidimme hauskaa yhdessä. Me emme nukkuneet 24 tuntii!

ANNE PUHELIMESSA

- Ilpo Mäkinen.

- Hei, Ilpo. Täällä on Kaarina. Olisikohan se Anne kotona?

- Joo, kyllä se tuossa on. Odota hetki, mä pyydän sen puhelimeen. Anne! Kaarina soittaa!

- Anne puhelimesta. No hei Kaarina! Mitäs kuuluu?

- No, ei tässä mitään ihmeitä. Me oltiin Paulin kanssa viikonloppuna Tallinnassa risteilyllä.

- Ihanko totta? Millä laivalla te menitte? Menittekö te Estoorialla?

- Ei, kun me mentiin tuolla Preluudialla. Preluudialla on yleensä niin hyvä ruoka. Siellä on hyvä kokki. Siksi mä tykkään mennä sillä. Pöydät on aina katettu kauniisti, ja palvelu on hyvää ja ystävällistä. On oikea ilo syödä siellä!

- Voi, kun tuo kuulostaa kivalta! Olisi niin kiva itsekin joskus lähteä, mutta kun koskaan ei ole tarpeeksi aikaa. No, mitä te söitte siellä? Söittekö te jotain liharuokaa? Härkää tai jotain?

- Ei me otettu nyt lihaa. Me syötiin rapuja, kun nyt on tämä rapuaika.

- Mitäs juotavaa te otitte? Joitteko te olutta?

- Eihän me nyt olutta juotu! Me otettiin tietysti pullo viiniä - - muistaakseni se oli jotain ranskalaista - - se oli jotain Chinonia tai jotain sellaista - - -

- No, kävittekö te tanssimassa?

- Ei, ei me tanssittu, mutta me istuttiin vähän aikaa siellä ja katseltiin, kun muut tanssivat. Oli se ihan kivaa. Siellä oli kyllä aika huono orkesteri. Sitten me juteltiin, käveltiin kannella, katseltiin merta ja upeaa auringonlaskua. Menttiin aikaisin nukkumaan.

- Oliko teillä hyvä hytti?

- Joo, me ei haluttu ottaa mitään sellaista halpaa C-luokan hyttiä autokannen alta. Me otettiin semmoinen tilava A-luokan hytti, jossa oli ikkunakin. Mä en tykkää nukkua autokannen alla.

- Te kävitte tietysti Tallinnassa?

- No, totta kai! Nyt on niin kiva, kun ei enää tarvitse jonottaa niissä tulli- ja passijonoissa. Sitä passintarkastusta on tosiaan nopeutettu ja helpotettu. Kaikki toimii nykyään oikein hyvin ja nopeasti!

- Missä te kävitte Tallinnassa? Kävittekö te torilla ostoksilla?

- Ei me nyt käyty. Meillä oli liian vähän aikaa, kun laiva lähti takaisinpäin jo kolmen aikaan. Me käveltiin vain pitkin niitä Tallinnan kapeita katuja, ihasteltiin vanhoja taloja, nautittiin vanhan hansakaupungin tunnelmasta ja historiasta. Me käytiin Toompean mäellä, merimuseossa ja parissa galleriassa.

- Ostitteko te sieltä jotakin? Jonkin taulun?

- Ei me nyt ostettu. Meillä oli niin vähän aikaa. Me juotiin vain kahvit yhdessä ihanassa vanhassa kahvilassa. Ne eestiläiset on sitten niin mukavia. Ne on niin iloisia ja ystävällisiä. Olisi kiva opetella sitä eestin kieltä hiukan! Se muistuttaa niin kovasti suomea! Tuntuu ihan siltä kuin sitä ymmärtäisi. No, mitäs te olette puuhanneet? Mitä te teitte viikonloppuna?

- Me ei tehty mitään. Me oltiin Antin kanssa vaan pesutuvassa, ja Ilpo kävi pelaamassa lentopalloa. Lauantaina me käytiin saunassa, katsottiin telkkaria ja syötiin pitsaa. Me ei viitsitty edes siivota. Mä olen nykyään niin väsynyt töiden jälkeen. Anttikin on vielä niin pieni! Me ei jaksettu tehdä yhtään mitään.

KAPPALE 9

PASSIIVIN PERFEKTI

Mitäs täällä on tehty?

Verbityyppi I	
Yks. l. persoonan vartalo	
a, ä ⇒ e	
on nukuttu	ei ole nukuttu
on otettu	ei ole otettu
on tiedetty	ei ole tiedetty
on ostettu	ei ole ostettu
Verbityypit 2, 3, 4, 5, 6	
Infinitiivin vartalo	
on syöty	ei ole syöty
on tehty	ei ole tehty
on opiskeltu	ei ole opiskeltu
on menty	ei ole menty
on pesty	ei ole pesty
on vastattu	ei ole vastattu
on tarvittu	ei ole tarvittu
on päätty	ei ole päätty

"Täällä on siivottu ja tiskattu ja pesty pyykkiä.
- Ai, että taaskaan ei ole tehty mitään. On oltu vain kotona."

Kirkon katto on nyt korjattu.
Seinät on maalattu.

Rakennusta ei ole purettu vielä.

PASSIIVIN PLUSKVAMPERFEKTI

Pöytä oli katettu kauniisti, kun me tulimme.

Verbityyppi I	
Yks. l. persoonan vartalo	
a, ä ⇒ e	
oli nukuttu	ei ollut nukuttu
oli otettu	ei ollut otettu
oli tiedetty	ei ollut tiedetty
oli ostettu	ei ollut ostettu
Verbityypit 2, 3, 4, 5, 6	
Infinitiivin vartalo	
oli syöty	ei ollut syöty
oli tehty	ei ollut tehty
oli opiskeltu	ei ollut opiskeltu
oli menty	ei ollut menty
oli pesty	ei ollut pesty
oli vastattu	ei ollut vastattu
oli tarvittu	ei ollut tarvittu
oli päätty	ei ollut päätty

Kun oli syöty, juotiin kahvia.
Kun oli juteltu vähän aikaa,
mentiin saunaan.

Koska koiralle ei ollut annettu ruokaa, sillä oli hirveä nälkä.

2.3.

REMONTTI

Leena ja Kiril ostivat vanhan talon kaupungin ulkopuolelta. Talo oli rakennettu vuonna 1938. Se oli hyvin edullinen, mutta se oli tosi huonossa kunnossa. Taloa ei ollut hoidettu eikä korjattu pitkään aikaan. Sitä ei ollut remontoitu. Ikkunat oli rikottu, tapetit oli revitty ja huoneet oli sotkettu. Siinä ei ollut asuttu pitkään aikaan. Nyt talo oli myyty halvalla Leenalle ja Kirilille. Leena ja Kiril olivat ottaneet pankista lainaa. Aluksi pankista ei haluttu myöntää heille lainaa, koska Leena oli työtön ja Kirilille ei ollut vielä myönnetty Suomen kansalaisuutta. Leenan vanhemmat kuitenkin takasivat lainan. Leena ja Kiril saivat pitkäaikaisen lainan alhaisella korolla.

Onneksi Kirilillä oli työpaikka. Hän oli työssä eräässä rakennusfirmassa. Kiril oli ammatiltaan kirvesmies. Hän oli taitava käsistään. Leenakin oli valmis osallistumaan remontin tekoon, maalaamaan, sahaamaan ja naulaamaan. Tontti oli melko suuri. Tonttia kiersi vanha puuaita, joka oli aivan rikki. Porttikin roikkui rumasti. Tontilla oli paljon kuolleita puita. Puut täytyisi kaataa ja aitakin korjata. Mutta Leena ja Kiril päättivät aloittaa sisätöistä.

He tilasivat lautoja, ostivat maaleja ja tapetteja sekä joitakin työkaluja. Sitten he aloittivat urakkansa. Kirilin työkaveri Pekka sekä Leenan isä Antero kävivät usein auttamassa heitä. Taloon ei ollut vielä asennettu sähköjä. Sähköt täytyi asentaa. Se vasta maksoi paljon! Vesijohtojakaan ei ollut vedetty. Ne vedettiin, ja siihen meni taas tuhansia ja tuhansia markkoja. Leenaa alkoi jo huolestuttaa. Miten näistä lainoista oikein selvi-tään? Toivottavasti tässä talossa ei ole hometta...

Mutta nyt remontti on tehty. Katto on korjattu. Nyt sadevesi ei vuoda enää vintille. Ulkoseinien laudat on uusittu, ulkoseinät on maalattu ja ulko-oven eteen on rakennettu kaunis kuisti. Ikkunat on vaihdettu uusiin lämpimiin ikkunoihin. Sisällä on tehty iso remontti. Kaikkien huoneiden seinät on tapetoitu tai maalattu. Katot on maalattu. Keittiön hella, tiskipöytä ja keittiön kaapit on uusittu. Koko keittiö on nyt valoisa ja puhdas. Olo-huoneen lattiaan on laitettu kaunis parketti. Makuuhuoneenkin lattiaan olisi täytynyt laittaa parketti, mutta valitettavasti rahat eivät enää riittäneet siihen. Siitä täytyi nyt luopua. Ehkä sitten joskus myöhemmin... Kylpyhuone- ja WC-tilat on nyt rakennettu alakertaan ja kellariin on rakennettu sauna. Kiril hankki puukiukaan, mistä Leena oli tosi iloinen! Puusaunassa on ihan erilaiset löytyt. Mutta ettei tämä talo vain palaisi!

Kaikki kuolleet puut on nyt kaadettu pihalta ja uusi aita on nyt rakennettu. Leenan vanhemmat ostivat heille kauniin puutarhakeinin, jossa on kiva iltaisin istuskella. Pian he voisivat järjestää vaikka tupaantuliaiset!

Harjoitus 1

Valitse oikea verbi ja pane se passiivin perfekttiin (*on tehty*). Verbit ovat: **asentaa, hankkia, kaataa, korjata, laittaa, maalata, ostaa, ottaa ja vetää.**

1. Puut _____
2. Sähköt _____
3. Vesijohto _____
4. Katto _____
5. Ulkoseinät _____
6. Lattiaan _____ parketti.
7. Saunaan _____ puukiuas.
8. Puutarhaan _____ pihakeinu.
9. Lainaa _____

Harjoitus 3

Käytä passiivin positiivista perfektistä:

1. Kun (IMUROIDA - HUONEET), _____	käydään kaupassa.
2. Kun (PESTÄ - PYYKIT), _____	aletaan laittaa ruokaa.
3. Kun (KATTAA - PÖYTÄ), _____	kutsutaan kaikki syömään.
4. Kun (KORJATA - KUPIT) _____	pois pöydästä, tiskataan.
5. Kun (TISKATA - TISKIT), _____	mennään päiväunille.
6. Kun (NUKKUA - PÄIVÄUNET), _____	keitetään kahvit.
7. Kun (JUODA - KAHVIT), _____	lähdetään ulos.
8. Kun (PAKATA - MATKALAUKUT), _____	tilataan taksi.
9. Kun (JÄTTÄÄ - MATKATAVARAT), _____	saadaan liput.
10. Kun (VIEDÄ - LAUKUT) lentokoneeseen, _____	lähdetään.

Harjoitus 4

Vastaa kysymykseen passiivin negatiivisella perfektillä:

**Onko auto jo pesty?
- Sitä ei ole pesty vielä.**

1. Onko auto jo korjattu? _____
2. Onko tämä lasku jo maksettu? _____
3. Onko tämä paita jo silitetty? _____
4. Onko sängyt jo pedattu? _____
5. Onko ruoka jo laitettu? _____
6. Onko kaupassa jo käyty? _____
7. Onko koira viety jo ulos? _____
8. Onko koiralle annettu ruokaa? _____
9. Onko kukat jo kasteltu? _____
10. Onko Kaarinalle soitettu? _____
11. Onko hänet jo kutsuttu? _____

Harjoitus 5

Vastaa kysymykseen ensin passiivin positiivisella perfektillä ja sen jälkeen passiivin positiivisella imperfektillä:

Onko auto jo pesty?

-On pesty.

Se pestiin jo eilen.

1. Onko sängyt jo pedattu?

- _____.

Ne _____ äsken.

2. Onko koira viety jo ulos?

- _____.

Se _____ ulos puoli tuntia sitten.

3. Onko kukat kasteltu?

- _____.

Ne _____ eilen illalla.

4. Onko kaikki huoneet jo imuroitu?

- _____.

Ne _____ jo aamulla.

5. Onko kirje jo lähetetty?

- _____.

Se _____ pari tuntia sitten.

6. Onko tämä suklaarasia jo avattu?

- _____.

Se _____ jo eilen.

7. Onko ovi jo suljettu?

- _____.

Se _____ kello 20.00.

8. Onko liput jo tilattu?

- _____.

Ne _____ jo viime viikolla.

9. Onko lapset jo haettu tarhasta?

- _____.

Heidät _____ jo kello 15.00.

10. Onko kirja jo palautettu kirjastoon?

- _____.

Se _____ jo viime viikolla.

Harjoitus 6

Käytä passiivin positiivista pluskvamperfektiä ja passiivin positiivista imperfektiä:

Kun kirja oli luettu, se palautettiin kirjastoon.

1. Kun (PERUNAT - KUORIA), ne (KEITTÄÄ).

2. Kun (RUOKA - LAITTA), (HUUTAA) lapset syömään.

3. Kun (PÖYTÄ - KATTAA), (NOSTAA) pata keskelle pöytää.

4. Kun (TISKIKONE - TYHJENTÄÄ), (VIEDÄ) roskat ulos.

5. Kun (ASTIAT - TISKATA), (LÄHTEÄ) kauppaan.

6. Kun (MATOT - VIEDÄ) ulos, ne (TAMPATA).

7. Kun (VAATTEET - PUKEA) päälle, (KAMMATA) hiukset.

8. Kun (ASIA - OPETTA), sitä (HARJOITELLA).

9. Kun (KAIKKI ASIAT - OPPIA), (PITÄÄ) testi.

10. Kun (TESTIT - KORJATA), ne (PALAUTTAA).

Harjoitus 7

Käytä passiivin negatiivista pluskvamperfektiä:

Koska roskia ei ollut viety ulos, huoneessa häisi pahalta.

1. Koska (HUONE - EI - TUULETTAA), siellä oli huono ilma.
2. Koska (HUONEET - EI - SIIVOTA), asunnossa oli ikävä olla.
3. Koska (PÖLYT - EI - PYYHKIÄ), astmaatikon oli vaikea hengittää.
4. Koska (PAKASTIN - EI - SULATTA), se vei paljon sähköä.
5. Koska (TISKIT - EI - TISKATA), ne oli pakko tiskata vielä.
6. Koska (KAUPPA - EI - KÄYDÄ), siellä täytyi käydä nopeasti.
7. Koska (RUOKA - EI - LAITTA), täytyi ostaa jotakin valmisruokaa.
8. Koska (TIE - EI - HIEKOITTA), se oli liukas.
9. Koska (VAKUUTUSMAKSU - EI - MAKSAA), vakuutus ei korvannut mitään.
10. Koska (TAPAHTUMA - EI - MAINOSTAA) tarpeeksi, sinne tuli liian vähän ihmisiä.
11. Koska (TAPAHTUMA - EI - SUUNNITELLA) huolellisesti, se epäonnistui.
12. Koska (HÄN - EI - SOITTA), hän tuli tänne aivan turhaan.
13. Koska (HÄN - EI - ILMOITTA) asiasta, hän tuli tänne turhaan.
14. Koska (LAPSI - EI - ANTAA) koskaan karkkia, hän ei pitänyt niistä.

Harjoitus 8

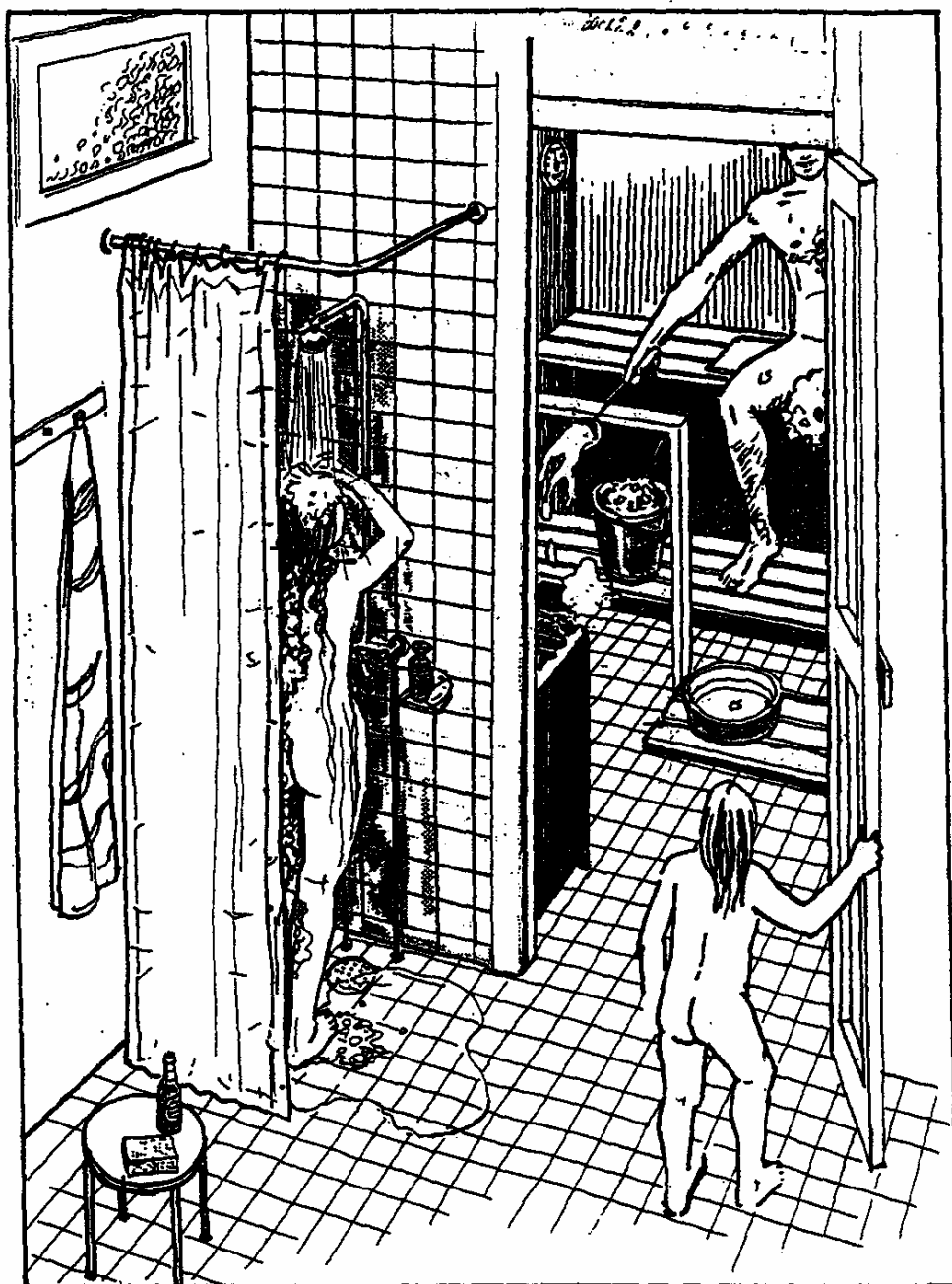
Valitse oikea aikamuoto; käytä passiivimuotoja (positiivisia ja negatiivisia):

Eilen (SIIVOTA) _____ vaatekaappeja. Kaappeja ei _____
_____(SIIVOTA) pitkään aikaan, ja ne olivat ihan täynnä vanhoja ja pieniä vaatteita.
Kaikki vanhat vaatteet (PAKATA) _____ eilen illalla noihin pahvilaatikoihin.
Osa niistä (VIEDÄ) _____ hetken kuluttua vintille, osa _____
(ANTAA) vaatekeräykseen. Vaatteet, jotka (PANNA) _____ vaatekeräykseen,
viedään kehitysmaihin.

Vanhat vaatteet täytyi ensin pestä ja silittää. Eilen illalla niitä myös (KORJATA) _____
vähän. Monet vaatteet olivat aika huonossa kunnossa. Niitä _____ (KÄYTTÄÄ)
jo aika kauan. Mutta toisia vaatteita ei _____ (KÄYTTÄÄ) koskaan,
niissä oli vielä hintalapunkin! Ne (OSTAA) _____ alennusmyynnistä!
Kun vaatteet (PESTÄ) _____, (SILITTÄÄ) _____ ja
(KORJATA) _____, ne työnnetään keräyslaatikkoon. Keräyslaatikko
(TYHJENTÄÄ) _____ tavallisesti joka viikko. Joskus sitä ei
_____ (TYHJENTÄÄ), ja silloin se keräyslaatikko on niin täynnä, että sinne ei mahdu
enää yhtään vaatteita!

KAPPALE 10

2.3.
SAUNASSA

1.suihku 2.suihkuverho 3.saippuateline 4.hana 5.viemäri 6.naulakko 7.pyyheliina 8.jakkara 9.pesusieni
10.olutpullo 11.pesuvati 12.ämpäri 13.kauha 14.lauteet 15.kiuas 16.vihta

2.3.

SAUNASSA

On saunailta. Niemisen perheellä on saunavuoro lauantaisin kello kuudelta. Koko perhe on kotona. He riisuvat vaatteet ja panevat saunatakit päälle. Saunaan he ottavat mukaan pyyheliinat, sampoon, saippuan, kaksi pesusientä ja hoitoaineen. He panevat kaikki tavarat ämpäriin ja karttavat ne ämpärissä saunaan. Sauna on kellarikerroksessa. He jättävät pyyheliinat ja saunatakit pukuhuoneeseen. Pesuhuoneessa on vähän kylmä. Kaikki käyvät ensin suihkussa ja sitten vasta he menevät löylyhuoneeseen. He heittävät löylyä, istuvat lauteilla ja juttelevat. Minna leikkii vedellä. Saunassa on mukavan lämmintä. Sitten Minna lähtee äidin kanssa suihkuun. Isä jää vielä löylyhuoneeseen. Hän haluaa heittää kovat löylyt.

- Minna! Älä pidä ovea auki! Oven täytyy olla kiinni, muuten löylyt karkaavat! Pane se heti kiinni! Tule sisään tai ole siellä äidin kanssa! Isä heittää täällä vähän löylyä.

Minna sulkee kiltisti oven, mutta alkaa sitten leikkiä ämpäreillä. Hän panee ämpäriin päähänsä ja juoksee suihkuun. Suihkussa on kiva leikkiä kuurosadetta ämpäri päässä!

- Hyvänen aika Minna! Älä juokse täällä pesuhuoneessa! Saunassa ei juosta! Sinä voit liukastua ja halkaista pääsi. Ja ota se ämpäri päästäsi! Istu tuohon penkille ja odota vähän aikaa, niin äiti käy äkkiä suihkussa.

Äiti pesee tukkansa sampoolla. Sitten hän laittaa hoitoainetta.

- Minna! Suihku on vapaa. Mene pesulle! Sinun täytyy pestä tukka tänään.

- En minä halua pestä tukkaa!

- Kyllä vain! Sinä peset tukan. Tässä on sampoota.

- Tämä vesi on liian kylmää!

- No, odota, äiti laittaa sen.

Kun vesi on sopivan lämmintä, Minna pesee itsensä ja tukkansa. Sitten he käyvät vielä kerran löylyssä ja suihkussa. Saunavuoro alkaa jo loppua. Naapurit tulevat ihan kohta saunaan.

- Tulkaa jo! Koposet tulevat ihan kohta! Avatkaa vielä tuo pukuhuoneen ikkuna ja sammuttakaa kaikki valot! Hei, käykää vielä katsomassa, että löylyhuoneen ovi on varmasti kiinni! Muuten Koposet suuttuvat, kun tulevat kylmään saunaan.

He pakkaavat kaikki tavarat, katsovat, että kaikki on kunnossa, ja lähtevät saunasta.

2.3.

IMPERATIVI

PUHUA	puhun	<u>puhu-</u>	→
KERTOJA	kerron	<u>kerro-</u>	→
SULKEA	suljen	<u>sulje-</u>	→
SYÖDÄ	syön	<u>syö-</u>	→
TULLA	tulen	<u>tule-</u>	→
PESTÄ	pesen	<u>pese-</u>	→
SIIVOTA	siivoan	<u>siivoa-</u>	→
VALITA	valitsen	<u>valitse-</u>	→
PAETA	pakenen	<u>pakene-</u>	→

*Kerro minulle, mikä sinulla on!
Lue tämä kirja!
Sulje ikkuna!
Juo vähän vettä!
Tule pian!
Pese tukka!
Siivoa tämä huone!
Valitse paras!
Pakene täältä!*

KERTOJA	→
LUKEA	→
SULKEA	→
SYÖDÄ	→
TULLA	→
PESTÄ	→
SIIVOTA	→
VALITA	→
PAETA	→

Puhu!	Älä puhu!
Kerro!	Älä kerro!
Sulje!	Älä sulje!
Syö!	Älä syö!
Tule!	Älä tule!
Pese!	Älä pese!
Siivoa!	Älä siivoa!
Valitse!	Älä valitse!
Pakene!	Älä pakene!

*Älä kerro sitä kenellekään!
Älä lue minun kirjettäni!
Älä sulje ikkunaa!
Älä juo olutta!
Älä tule!
Älä pese lattiaa nyt!
Älä siivoa nyt!
Älä valitse mitään näistä!
Älä pakene!*

Kertokaa!	Älkää kertoko!	
Lukekaa!	Älkää lukeko!	
Sulkekaa!	Älkää sulkeko!	
Syökää!	Älkää syökö!	
Tulkaa!	Älkää tulko!	
Peskää!	Älkää peskö!	
Siivo t kaa!	Älkää siivo t ko!	-t-
Vali t kaa!	Älkää vali t ko!	-t-
Pae t kaa!	Älkää pae t ko!	-t-

Objekti on päätteettömässä akkusatiivissa:

*Kirjoita kirje hänelle!
Avaa tämä ikkuna!
Sulje ovi!
mutta:
Kutsu hänet tänne!
Valitse minut!*

*Kirjoittakaa kotona aine!
Avatkaa radio!
Sulkekaa televisio!*

*Kutsukaa heidät tänne!
Valitkaa minut!*

Objekti on partitiivissa (aine, prosessi, neg.):

*Osta maitoa ja leipää!
Odota minua!
Auta häntä!
Älä avaa tätä ikkunaa!
Älä sulje ovea!*

*Ostakaa maalia ja täppättiä!
Odottakaa meitä!
Auttakaa minua!
Älkää avatko koko ajan ovea!
Älkää sulkeko puhelinta!*

Harjoitus 1

Haluan, että sinä teet tämän työn loppuun.

Haluan, että te teette tämän työn loppuun.

1. Haluan, että sinä syöt tämän leivän loppuun.
2. Haluan, että sinä juot tämän maidon loppuun.
3. Haluan, että sinä kirjoitat tämän kirjeen loppuun.
4. Haluan, että te luette tämän kirjan loppuun.
5. Haluan, että te kuuntelette tämän levyn loppuun.
6. Haluan, että te kerrotte tämän tarinan loppuun.

Tee tämä työ loppuun!

(yksikkö)

Tehkää tämä työ loppuun!

(monikko)

Harjoitus 2

Haluan, että sinä autat häntä.

Haluan, että te autatte häntä.

1. Haluan, että sinä puhut suomea joka päivä.
2. Haluan, että sinä kysyt, jos et ymmärrä.
3. Haluan, että sinä yrität ymmärtää ilman sanakirjaa.
4. Haluan, että sinä kuuntelet radiota.
5. Haluan, että te luette tämän tekstin kotona ääneen.
6. Haluan, että te katsotte sanat sanakirjasta.
7. Haluan, että te käänätte tämän tekstin.
8. Haluan, että te opettelette nämä lauseet ulkoa.
9. Haluan, että te kertaatte kaikki sanat.
10. Haluan, että te otatte sanaston mukaan.
11. Haluan, että te opiskelette kotona joka päivä.
12. Haluan, että te ajattelette vielä asiaa.

Auta häntä!

(yksikkö)

Auttakaa häntä!

(monikko)

Harjoitus 3

Miksi sinä puhut englantia?

Miksi te puhutte englantia?

1. Miksi sinä itket?
2. Miksi sinä suutut?
3. Miksi sinä huudat?
4. Miksi sinä lyöt?
5. Miksi sinä valehtelet?
6. Miksi sinä hermostut?
7. Miksi sinä liioittelet?
8. Miksi te sotkette?
9. Miksi te riitelette?
10. Miksi te tappelette?
11. Miksi te kiroillette?
12. Miksi te juoksette?
13. Miksi te lähdette jo?

Älä puhu englantia!

(yksikkö)

Älkää puhuko englantia!

(monikko)

Harjoitus 4

Tee positiivinen imperatiivi yksikössä:

Lue tämä kirja!

1. (PÄÄSTÄÄ) kissa ulos!
2. (LEIKATA) vähän lisää leipää!
3. (KOETTA) ovatko perunat jo kypsät!
4. (KÄSKEÄ) Mikko syömään!
5. (LUVATA), että et kerro tätä kenellekään!
6. (LUOTTA) minuun!
7. (KUISKATA) se minun korvaan!
8. (LOHDUTTAA) vähän minua!
9. (UNOHTAA) koko asia!
10. (USKOA) minua!
11. (NAUTTIA) kesästä ja lomasta!
12. (PIRISTYÄ) lomalla!
13. (PUHALTAA) kynttilät sammuksiin!

Harjoitus 6

Tee negatiivinen imperatiivi yksikössä:

Älä itke!

1. (KIUSATA) muita!
2. (OTTAA) toisten tavaroita!
3. (LYÖDÄ) muita lapsia!
4. (PURRA)!
5. (SYLKEÄ)!
6. (KIUKUTELLA)!
7. (KUTITTA)!
8. (LOUKKAANTUA)!
9. (TUHLATA) rahaa!
10. (VALITTA) aina!
11. (SELITTÄÄ)! En halua kuunnella!

Harjoitus 5

Tee positiivinen imperatiivi monikossa:

Lukekaa tämä kirja!

1. (LAKATA) jo riitelemästä!
2. (KESKITTYÄ) läksyihin!
3. (RYHTYÄ) tekemään kotitehtäviä!
4. (YRITTÄÄ) nyt keskittyä!
5. (TARKISTAA) kotitehtävät!
6. (RUVETA) heti siivoamaan!
7. (TOTELLA) heti!
8. (POIKETA) joskus meilläkin!
9. (MIETTIÄ) vielä asiaa!
10. (VAATIA) muutosta!
11. (VALITTA) päätöksestä!
12. (MYÖNTÄÄ), että olette väärässä!
13. (PERUSTELLA) väitteenne!

Harjoitus 7

Tee negatiivinen imperatiivi monikossa:

Älkää itkekö!

1. (KOSKEA) siihen!
2. (RIKKOA) sitä!
3. (HUOLESTUA)!
4. (PELÄSTYÄ)!
5. (HERMOSTUA)!
6. (JÄNNITTÄÄ)!
7. (MYÖHÄSTYÄ) kurssilta!
8. (KESKEYTTÄÄ) koko ajan!
9. (HAAVEILLA)!
10. (MOITTIA) muita ihmisiä!
11. (HAUKKUA) muita ihmisiä!

SIRPALLA ON FLUNSSA

- Sirpa Karttunen. *Köh -köh...!*
- Hei Sirpa. Täällä on Anne. Mitäs kuuluu?
- Ihan hyvää, kiitos. *Snif...!* Entäs teille?
- Ihan hyvää vaan. No, olitteko te purjehtimassa viikonloppuna?
- No, oltiin ja oli hirveän kylmä. *Mä sain pahan flunssan. Mä olin eilen aika kovassa kuumeessa. Mulla oli yli 39 °C astetta kuumetta. Mä olin aika kipeä. Ja nyt mulla on kova yskä ja nuha.*
- Joo, sun äänestäsi kuulee, että sä olet sairas. *Voi sua raukkaa! Sun täytyy olla nyt vaan sitten vuoteessa. Muista juoda paljon! Sä et saa nyt rasittaa itseäsi. Aiotko sä käydä lääkärissä?*
- En mä aio. Ehkä tämä menee pian ohi. *Mä menen ensi viikolla, jos tämä ei ole vielä ohi.*
- Mutta sä tarvitset lääkärintodistuksen työpaikalle.
- Joo. Se on kyllä totta! Ehkä mun täytyy mennä sitten aamulla.
- Mene ihmeessä! *Jotta sä saat kunnan sairasloman.*
- Joo, mä taidan mennä. *Soitellaan ensi viikolla, kun mä olen paremmassa kunnossa!*
- Joo, soitellaan! *Ja parane pian!*
- Joo, mä yritän. Hei sitten! *Köh - köh...*
- Voi, voi! *Koita pärjätä! No moi!*

OPISKELIJAN PAINAJAINEN

- Jukka Mäkinen.
- Moi! Pertti täällä. Mites sujuu?
- Ihan hyvin. *Mä luen juuri parhaillaan yhteen sosiologian tenttiin, joka on maanantaina. Siihen täytyisi lukea neljä kirjaa. Ja mä en ole lukenut vasta kuin kaksi kirjaa! Tämä on kolmas!*
- Ai jaa, mitä kirjaa sä luet?
- "Suomen mustalaiset". *Mun täytyisi lukea tämä ensi yön aikana. Mä en tiedä, miten minä selviän siitä! Mä en jaksaisi nyt millään valvoa! Tämä olisi pakko palauttaa kirjastoon heti aamulla.*
- Mitä jos sä kopioisit sen!
- Se maksaisi niin paljon. *Ei se kannata. Ehkä mä ehdin lukea sen tämän yön aikana. Sitä paitsi tämä on jo toinen kerta, kun mä luen sen. Mulla on hyvät muistiinpanotkin.*
- Sä et varmaan lähde sitten tänään ulos. *Siellä olisi yksi hyvä konsertti. Mä ajattelin mennä kuuntelemaan sitä. Sulla ei varmaankaan ole nyt sitten aikaa.*
- Ei oikein ole. *Mä olen pahoillani, mutta en mä voi nyt oikein lähteä. Mun täytyy lukea. Mutta joku toinen kerta sitten! Soitellaan vaikka ensi viikolla!*
- Joo, soitellaan. *Koita pärjätä!*
- Joo, mä yritän. *Mutta pidä sä hauskaa siellä konsertissa!*
- Kiitti! *Moi sitten!*

VELJENI HARRASTAA KILPAPURJEHDUSTA

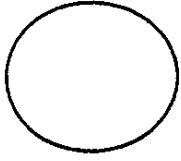
- Kuule, Katri... 16. päivä tätä kuuta on tuolla Keilalahdessa purjehduskilpailu. Etkö sä lähtisi mun kanssa sinne? Mun veljeni Markus osallistuu siihen kilpailuun. Se on aika hyvä purjehtimaan!
- Ai jaa! Kuinka kauan se on sellaista harrastanut? En mä ole vielä kuullutkaan mitään!
- No, se on purjehtinut jo pari vuotta ihan tosissaan. Meinaan niin kuin kilpailumielessä! Nyt se on juuri ostanut uuden purjeveneen. Me oltiin sillä muuten viime perjantaina purjehtimassa. Me käytiin ulkomerellä asti. Oltiin monta tuntia purjehtimassa.
- Oho! Oliko teillä lapset mukana?
- Joo, totta kai! Ne innostuivat niin kovasti, kun mä sanoin, että me lähdetään Markuksen kanssa merelle.
- Voi Sirpa, kun mä olen kateellinen sulle! Mä se vaan olen aina töissä. Viikonloppunakaan ei ehdi koskaan levätä!
- Hei! Sä rasitat itseäsi liikaa! Ota rennosti! Älä harrastaa jotain! Vaikka laskuvarjohyppyä!
- Oletko sä ihan hullu? Enhän mä uskalla!
- No, sitten sä voit aloittaa jotain muuta! Vaikka lenkkeilyä! Siitä on tosi paljon hyötyä! Kuntosi kohenee ja mielesi piristyy! Sitten sä jaksat tehdä töitäkin ihan eri tavalla! Sä jaksat sitten niin kuin keskittyä paremmin töihin. Tai käy kuntosalilla ennen töihin menoa!
- Enhän mä ennätä! Mun täytyy meikata aamulla ja laittaa hiukseni. Ei mulla ole aikaa. Enkä mä sitä paitsi halua kiduttaa itseäni missään jumppasalissa! Mutta käsittää mä tykkään tehdä! Ja sitten mä tykkään elokuvissa käymisestä! Ja musiikista! Ja lukemisesta! Mitä sä muuten tykkäät tästä Eve Hietamiehen uudesta romaanista? Musta tämä on ihana!

TUULA LAIHDUTTAA

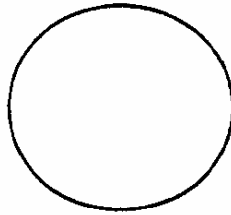
- Mä olen ollut vähän huolissani mun siskostani, Tuulasta. Siitä on tullut ihan urheiluhullu!
- Ei voi olla totta! Tuulahahan ei ole ikinä harrastanut mitään urheilua! Sehän on aina istunut nenä kiinni kirjassa!
- Nii-ih! Mutta nyt se on aivan urheiluhullu! Se on laihdunut ihan kauheasti! Mä oikein hämmästyin viime kerralla, kun mä näin sen. Se ei syö paljon mitään, käy vain joka päivä kuntosalilla ja uimahallissa. Sitten se käy pari kertaa viikossa aerobicissakin.
- Miten se kerkää? Eikö sillä olekin pitkät koulupäivät? Sehän kirjoittaa tänä vuonna!
- Joo. Mutta nyt se on niin innostunut laihduttamaan. Ja sitten se kieltäytyy kuuntelemasta järkipuhetta! Se ei usko, vaikka sille sanoo, ettei sen tarvitse laihduttaa. Se on aina hävennyt itseänsä, kun se on ollut vähän tukeva! Mutta musta pikku pyöreys sopii sille!

KAPPALE 11

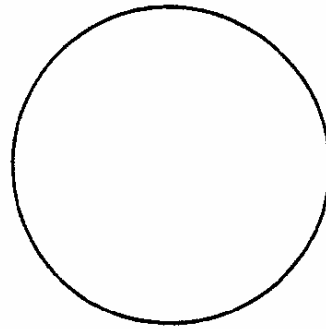
ADJEKTIIVIEN VERTAILUASTEET

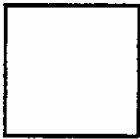
suuri

suurempi

suurin

pieni

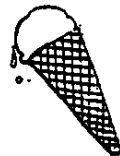
pienempi

pienin

halpa

halvempi

halvin

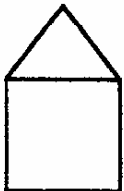
kallis

kalliimpi

kallein

korkea

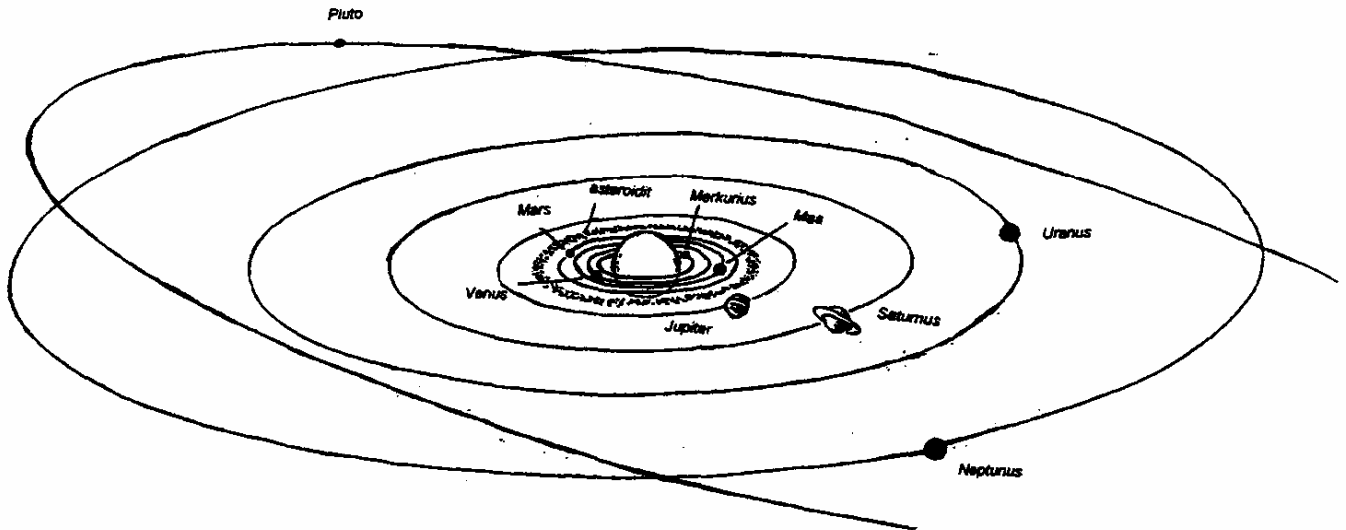
korkeampi

korkein

2.4.

AURINKOKUNTAMME

pieni
pienempi
 pienin

suuri
suurempi
 suurin

kuuma
kuuempi
 kuumin

kirkas
kirkkaampi
 kirkkain

Maa on melko suuri planeetta.

Mars on vähän **pienempi** kuin *Maa*.

Saturnus on paljon **suurempi** kuin *Maa*.

Jupiter on valtava. Se on aurinkokuntamme **suurin** planeetta.

Aurinkokuntamme **pienin** ja **kaukaisin** planeetta on pikkuinen *Pluto*.

Se on myös aurinkokuntamme kylmin (-230 °C) planeetta.

Venus on aurinkokuntamme **kuumin** (+485 °C) planeetta.

Aurinkokuntamme **nopein** planeetta on *Merkurius*.

Sen keskinopeus on 172 248 km/h.

Pohjantähti on hyvin kirkas tähti.

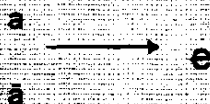
Lyyra-tähdistön *Vega* on vielä **kirkkaampi** kuin *Pohjantähti*.

Kaikkein kirkkain taivaan tähdistä on kuitenkin *Sirius*.

-mpi

Adjektiivi	vartalo	
heikko	heiko-	heikompi
kömpelö	kömpelö-	kömpelömpi
tuttu	tutu-	tutumpi
kesy	kesy-	kesympi
vaikea	vaikea-	vaikeampi
mukava	mukava-	mukavampi
kiltti	kiltti-	kiltimpi
nuori	nuore-	nuorempi
terve	tervee-	terveempi
iloinen	iloise-	iloisempi
uusi	uude-	uudempi
kallis	kalli-	kalliimpi
raitis	raitti-	raitimpi
puhdas	puhtaa-	puhtaampi
miehekäs	miehekkää-	miehekkäämpi
väsynyt	väsynee-	väsyneempi
ohut	ohue-	ohuempi
hapan	happama-	happamampi
lämmin	lämpinä-	lämpinämpi
avuton	avuttoma-	avuttomampi

Kaksitavuisien sanojen vartalon

kuiva	kuiva-	kuivempi
märkä	märkä-	märkämpi
halpa	halva-	halvempi
laiska	laiska-	laiskempi
syvä	syvä-	syvämpi

HUOMAA! kolme tavua

ahkera	ahkera-	ahkerampi
matala	matala-	matalampi
terävä	terävä-	terävämpi

HUOMAA!

hyvä		parempi
pitkä		pitempi

Tuo takki on 100,- **kalliimpi kuin** tämä.

Tuo takki on **paljon ohuempi kuin** tämä.
Tämä on paljon **lämpimämpi**. Ota tämä!

Tässä huoneessa on paljon **puhtaampi ilma kuin** tuossa toisessa.

Minä olen ollut paljon **väsyneempi viime aikoina**. En oikein tiedä, mistä se johtuu.

Minna on ollut **vähän kiltimpi** viime aikoina.

Tämä tehtävä on **vielä vaikeampi kuin** tuo.

Isoäiti on **jo terveempi**. Hän voi jo paremmin.

Isoisä on **yhä avuttomampi ja avuttomampi**.
Mitä vanhempi sitä avuttomampi hän on.

Hanna on **laiskempi kuin** Kari.
= Hanna on **Karia** laiskempi.

Marko on **ahkerampi kuin** Minna.
= Marko on **Minnaa** ahkerampi.

Kumpi teistä kahdesta on pitempi?

Kari vai Antero?

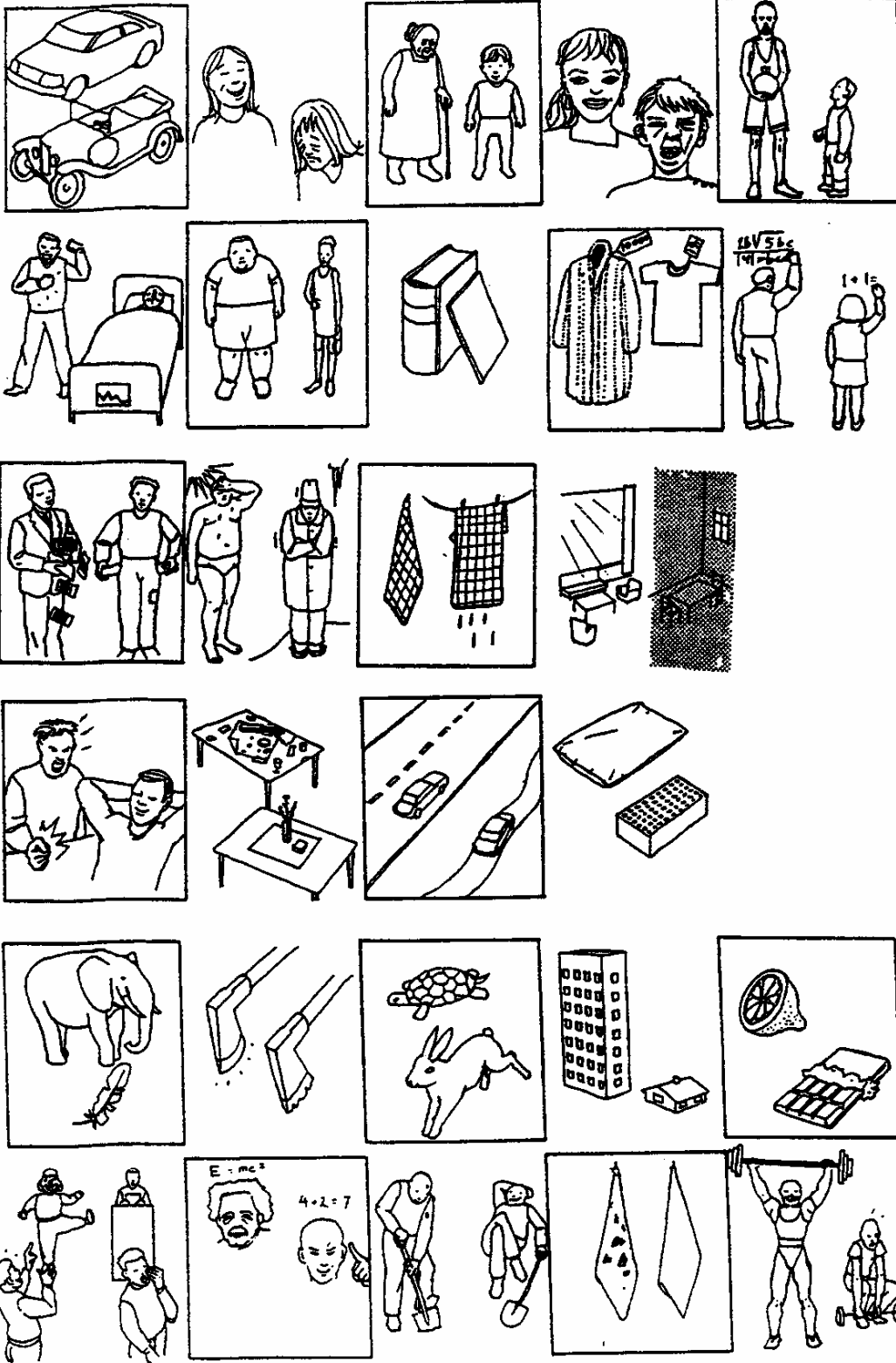
Kari on **vähän pitempi kuin** Antero.

Teemu **taiteaa olla yhtä pitkä kuin** Kari.

Tämä imuri **ei ole yhtään kalliimpi kuin** tuo.
Silti se on paljon **parempi**.

ADJEKTIVEJA

Millainen? = Minkälainen?

Harjoitus 1

1. Tämä auto on vanha. Tuo auto on paljon _____ (UUSI) kuin se.
2. Maija on surullinen. Leena on _____ (ILOINEN) kuin hän.
3. Lapsi on nuori. Mummo on paljon häntä _____ (VANHA).
4. Pekka on aika rumma. Liisa on paljon _____ (KAUNIS) kuin hän.
5. Peter on _____ (PITKÄ) kuin Matti.
6. Matti on paljon _____ (LYHYT) kuin Peter.
7. Pekka on _____ (TERVE) kuin Sami.
8. Sami on Pekkaa _____ (SAIRAS).
9. Jari on liian laiha. Mika on häntä paljon _____ (LIHAVA).
10. Tuo kirja on _____ (OHUT) kuin tuo paksu kirja.
11. T-paita on _____ (HALPA) kuin turkki.
12. Turkki on tietysti paljon _____ (KALLIS).
13. Tytön tehtävä on helppo, miehen tehtävä on sitä paljon _____ (VAIKEA).
14. Jani on (RIKAS) _____ kuin Antti.
15. Antti on Jania _____ (KÖYHÄ).
16. Aurinko on kuuma. Talvi on paljon _____ (KYLMA).
17. Tuo liina on jo kuiva. Toinen liina on _____ (MÄRKÄ) kuin se.
18. Tuo huone on pimeä. Tuo toinen huone on _____ (VALOISA).
19. Poika on aivan rauhallinen. Hänen isänsä on paljon _____ (VIHAINEN).
20. Pöytä on aivan sotkuinen. Tuo toinen on paljon _____ (SIISTI).
21. Moottoritie on paljon _____ (LEVEÄ) kuin tavallinen maantie.
22. Maantie on moottoritietä _____ (KAPEA).
23. Tyyny on pehmeä, tiili paljon sitä _____ (KOVA).
24. Norsu on iso ja painava, höyhen on paljon _____ (KEVYT) kuin se.
25. Toinen kirves on hyvä ja terävä. Tuo toinen on paljon _____ (TYLSÄ) kuin se.
26. Maija on paljon Saria viisaampi ja _____ (TERÄVÄ).
27. Jänis on nopea eläin. Kilpikonna on _____ (HIDAS) kuin se.
28. Kerrostalo on korkea. Omakotitalo on _____ (MATALA) kuin se.
29. Sirkuspelle on _____ (HAUSKA) kuin opettaja.
30. Uolevi on vähän tyhmä. Einstein oli paljon häntä _____ (VIISAS).
31. Paavo on laiska. Ville on häntä _____ (AHKERA).
32. Tuo pyyhe on ihan likainen. Tuo toinen on paljon _____ (PUHDAS) kuin se.
33. Markus on hyvin heikko. Tero on häntä paljon _____ (VAHVA).

KOMPARATIIVIN TAIVUTUS

-mpi:	-mma- -mpa-	-mmi- -mpi-
	Yksikkö	Monikko
nominatiivi	isompi	uudempi
partitiivi	isompaa	uudempaa
<i>partalo</i>	isomma-	uudemma-
akkusatiivi	isomman	uudemman
genetiivi	isomman	uudemman
adessiivi	isommalla	uudmmalla
ablatiivi	isommalta	uudemmalta
allatiivi	isommalle	uudemmalle
inessiivi	isommassa	uudemmassa
elatiivi	isommasta	uudemmosta
illatiivi	isompaan	uudempaan
		isommat
		uudemmat
		isompia
		uudempiä
		isommi-
		uudemmi-
		isommat
		uudemmat
		isompien
		uudempien
		isommilla
		uudemmillä
		isommilta
		uudemmilta
		isommille
		uudemmillä
		isommissa
		uudemmissä
		isommista
		uudemmissä
		isompiin
		uudempiin

Harjoitus 2

Pane sana komparatiivin oikeaan muotoon:

1. Tämä kassi on (ISO). Ota tämä!
2. Eikö sinulla ole vielä (ISO) kassia? Tämä on liian pieni.
3. Ei. Minulla ei ole (SUURI). Minulla on vain tämä.
4. Minä otan tämän (ISO) kassin.
5. Nämä tavarat mahtuvat hyvin tähän (ISO) kassiin.
6. Minä pidän enemmän tästä (ISO) kassista.
7. Tämä (ISO) kassi sopii paremmin tämän takin kanssa.
8. Minä otan kaikki tavarani pois tästä (PIENI) kassista
ja panen ne tähän (SUURI) kassiin.
9. Tämän (PIENI) kassin lukko on rikki.
10. Haluaisin saada (ISO) pihan.
11. (ISO) pihalle voisi istuttaa enemmän kukkia.
12. Ja (ISO) pihalla voisi pelata sulkapalloa.
13. Ja (ISO) lapsilla olisi enemmän tekemistä.
14. Mutta lapset ovat jo (ISO). He ovat aika harvoin kotona.
15. Mikko tarvitsee (ISO) kengät.
16. Hänellä on paljon (ISO) jalat kuin Minnalla.
17. Meidän täytyy ostaa taas (ISO) vaatteita lapsille. Koulu alkaa.
18. Pane ne omenat noihin (ISO) laatikoihin.

Harjoitus 3

Pane sana komparatiivin oikeaan muotoon:

1. Tämä auto on _____ (HYVÄ), koska se on _____ (UUSI).
2. Se oli kyllä paljon _____ (KALLIS) kuin meidän edellinen automme.
3. Meidän edellinen automme oli paljon _____ (VANHA).
4. Tätä uutta autoa on paljon _____ (HELPPU) ajaa.
5. Vakuutusmaksu on kyllä nyt _____ (KALLIS).
6. Tämä auto on myös _____ (TURVALLINEN). Ajoin kolarin viime talvena.
7. Bensiini on nyt _____ (HALPA) kuin viime viikolla. Mistähän se johtuu?
8. Viime viikolla se oli paljon _____ (KALLIS).
9. Minä ostan tätä _____ (HALPA) tuulilasinpesunestettä.
10. Älä osta sitä! Se on paljon _____ (HUONO) kuin tämä.
11. Tämä on _____ (HYVÄ).

Harjoitus 4

Jatka lausetta samalla adjektiivilla:

1. Kattila on kuuma, mutta paistinpannu on vielä _____.
2. Kastike on kuumaa, mutta keitto on vielä _____.
3. Tämä huone on kylmä, mutta tuo toinen on vielä _____.
4. Limsa on kylmää, mutta jäätelö on vielä _____.
5. Tämä takki on lämmin, mutta tuo toinen on vielä _____.
6. Tämä vesi on lämmintä, mutta tuo vesi on vielä _____.
7. Tämä omena on hapana, mutta tuo toinen on vielä _____.
8. Tämä maito on vähän hapanta, mutta jukurtti on paljon _____.
9. Tämä CD-levy on hyvä, mutta se edellinen oli vielä _____.
10. Tämä ruoka on ihan hyvää, mutta se eilinen ruoka oli vielä _____.

Muistathan predikatiivilauseen!

Subjekti Kuka? Mikä?	Verbi olla-verbi	Predikatiivi Millainen? Millaisia? Millaista? Mitä?	
Auto	on	kallis.	Konkreettinen
Auto	ei ole	kallis.	
Autot	ovat	kalliita.	Aine/materia
Autot	eivät ole	kalliita.	
Bensiini	oli	kallista.	Abstrakti
Bensiini	ei ollut	kallista.	
Sormus	on	kultaa.	
Elokuvissa käyminen	on	mukavaa.	Abstrakti
Opiskelu	on	hauskaa.	
Siellä	olisi	ihanaa.	Subjektia ei ole
Suomessa	on	kaunista.	

- Predikatiivilauseen subjekti on aina nominatiivissa.
- Kieltosana ei muuta predikatiivin sijamuotoa.

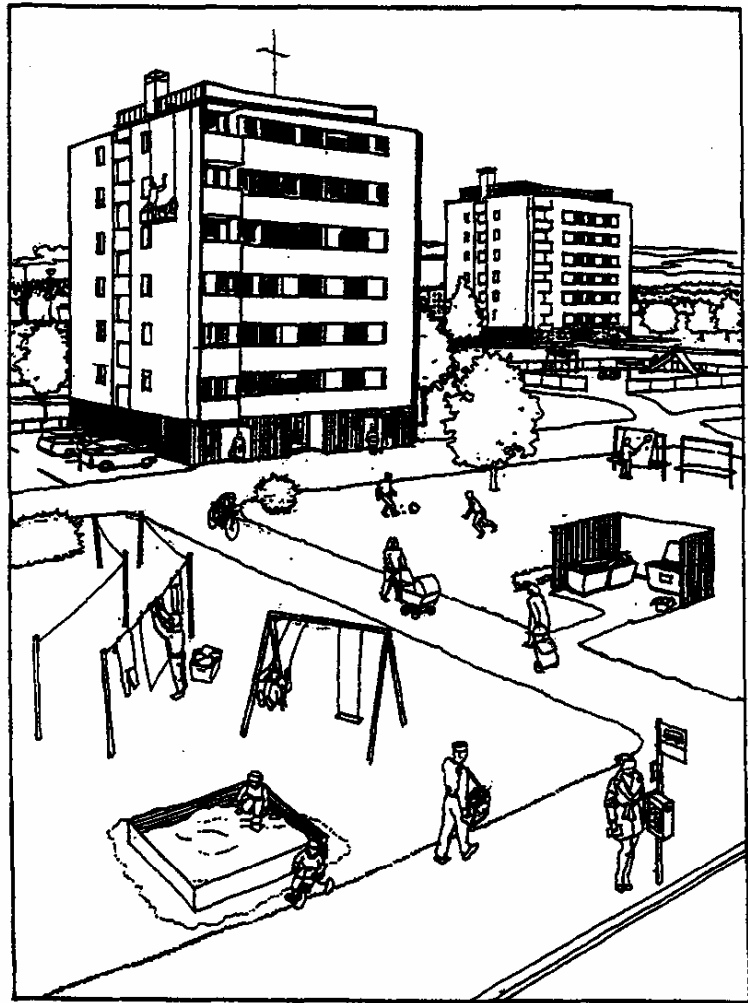
ELÄMÄÄ KERROSTALOALUEELLA

Viime keväänä me muutimme suurempaan asuntoon, koska meille tuli viime talvena vähän perheenlisäystä ja me tarvitsimme enemmän tilaa. Perheemme on nyt suurempi. Nyt meitä on kolme. Meidän uusi asuntomme sijaitsee eräässä lähiössä kaupungin ulkopuolella. Matka keskustaan on ikävä kyllä nyt paljon pitempi. Bussimatka kestää paljon kauemmin. Onneksi bussit kulkevat usein - noin 10 minuutin välein. Tänne pääsee monella bussilla, esimerkiksi bussilla numero 145, 167 ja 167 B. Bussi numero 167 B on nopeampi kuin bussi 167, mutta se ei kulje enää kello 18.00 jälkeen. Se kulkee vain päivisin. Tässä lähiössä asuu yli 10 000 ihmistä. Alueella on monta kerrostaloa. Tämän nykyisen asunnon huoneet ovat paljon kauniimpia ja valoisampia kuin edellisen asuntomme huoneet. Huoneisto on myös paremmassa kunnossa. No, sehän on selvä! Onhan tämä talo paljon uudempi! Tässä talossa on kaksi rappua: A- ja B-rappu. Me asumme A-rapussa toisessa kerroksessa. Asunnossa on kolme huonetta, keittiö, eteinen, kylpyhuone ja parveke - yhteensä 80 m². Me emme omista tätä asuntoa. Asumme vuokralla. Tämän nykyisen asunnon vuokra on muuten halvempi kuin meidän edellisen asunnon vuokra. Se johtuu siitä, että nyt me asumme paljon kauempana keskustasta. Vuokran lisäksi on sähkö- ja vesimaksu. Valitettavasti me emme saa asumistukea eli me maksamme koko vuokran itse. Talossa on neljä autotallia, kellari, pesutupa ja sauna. Meillä on saunavuoro perjantaisin kello 18.00.

Noin viiden minuutin kävelymatkan päässä sijaitsee iso ostoskeskus. Siellä on monta valintamyymälää, pari kampaamoja ja parturiliikettä, yksi ravintola, kaksi kahvilaa, valokuvausliike, pari pankkia, posti ja kirjakauppa. Ostoskeskuksen vieressä on tämän alueen terveyskeskus. Terveyskeskuksessa on myös neuvola ja hammashoitola. Vähän kauempana on suuri valkoinen koulu ja sen sivurakennuksessa pieni kirjasto. Kirjasto on auki kello 13.00 - 20.00 arkisin paitsi lauantaisin. Lauantaisin se on auki kello 10 - 14.

Minusta tällä alueella on mukavampi asua kuin keskustassa. Täällä on rauhallisempaa ja hiljaisempaa. Sen lisäksi täällä on enemmän luontoa. Palvelutkin riittävät. Oikeastaan täältä ei puutu mitään. Ainoa asia, mitä joskus kaipaamme, on uimahalli. Ja täytyy kai myöntää, että keskustaan on aika pitkä matka. Onneksi liikenneyhteydet ovat kuitenkin melko hyvät.

Tässä on kuva talostamme. Piha on aika suuri. Näyttää siltä, että tänään ei ole koulua, koska pihalla on monta lasta. Marko ja Petri pelaavat jalkapalloa nurmikolla. Vaikka Petri on nuorempi, hän on paljon taitavampi pelaamaan kuin hänen vanhempi veljensä Marko. Mikael ja hänen pikkusiskonsa Anni leikkivät hiekkalaatikon lähellä. He riitelevät aina kovasti toistensa kanssa. Heidän isoveljensä Antti keinuu keinussa. Antin täytyy aina huolehtia nuoremmista sisaruksistaan, kun heidän äitinsä on asioilla, esimerkiksi kaupassa. Nyt äiti on kotona, hän ripustaa juuri pyykkiä narulle. Läheisin naapurini, Silja Pentikäinen, on juuri lähdössä kävelyille. Hänellä on pieni viiden viikon ikäinen vauva. Siljan vauva on jopa meidän vauvaamme nuorempi. Häntä vastaan tulee rouva Martta Piironen, joka on tulossa kaupasta. Hän taitaa olla talomme vanhin asukas. Nuori tyttö, joka asuu yläpuolellamme, seisoo bussipysäkillä ja odottaa bussia. Hän on menossa kaupunkiin. Joku, jota en tunne, tamppaa mattoa vähän kauempana. Ehkä tutustun häneen joskus myöhemmin. Kello ei ole vielä kovin paljon, koska postinkantaja jakaa vielä postia.

1.kerros 2. parveke 3. rappu 4. parkkipaikka 5. maalausteline 6.antenni 7. piha 8. pyykinkuivatusteline
 10. keinu 11. hiekkalaatikko 12. roskalaatikot 13.bussipysäkki 14. tie 15. puu 16.pensas 17.tamppausteline
 18.leikkikenttä 19. polkupyörä 20.lastenvaunut 21. kolmipyörä 22. nurmikko

Vastaa kysymyksiin:

1. Mikä on *lähiö*? _____
2. Milloin bussi numero 167B lopettaa kulkemisen? _____
3. Onko uuden asunnon vuokra korkeampi kuin vanhan? _____
4. Onko lähiössä kaikki palvelut? _____
5. Kuinka pitkä matka on ostoskeskukseen? _____
6. Mitä tarkoittaa *asumistuki*? _____
7. Onko lähiöstä vaikea päästä keskikaupungille töihin? _____
8. Kuka on talon vanhin asukas? _____
9. Mitä naapurin Antin täytyy tehdä? _____
10. Kuinka paljon kello voi olla? _____

Harjoitus 5

Pane adjektiivin vastakohta komparatiiviin!

MALLI: *Olen jo virkeä. Eilen olin paljon väsyneempi.*

1. Ilpo on voimakas. Mikko on paljon _____.
2. Tämä auto on hyvin kallis. Tuo on paljon _____.
3. Tämä sanakirja on ohut. Tuo on paljon _____.
4. Minulla on lyhyt työmatka. Annella on paljon _____.
5. Maija sanoo, että hän on liian lihava. Hän haluaisi olla paljon _____.
6. Heidän talonsa on hyvin uusi. Meidän talomme on paljon _____.
7. Miksi tämä kaappi on ihan sekaisin. Eilen se oli paljon _____.
8. Minä en halua näitä pieniä tomaatteja. Haluan noita _____.
9. Älä osta niitä kalliita omenoita, osta noita _____ omenoita!
10. Nämä ovat huonoja omenoita. Nuo toiset ovat paljon _____.

Harjoitus 6

Pane adjektiivin vastakohta komparatiiviin!

1. Nämä leivät ovat kovia ja vanhoja. Nuo ovat _____.
2. Nämä kynttilät ovat liian pitkiä. Nuo toiset ovat _____.
3. Nämä kukat ovat ihan kuolleita. Nuo toiset ovat _____.
4. Tämä kahvi on liian laihaa. Tässä pannussa on _____ kahvia.
5. Tämä viini on liian hapanta. Tuo toinen on _____.
6. Järven vesi on tänään hyvin kylmää. Viikko sitten se oli paljon _____.
7. Tänään on lämmin ja kaunis ilma. Eilen oli paljon _____ ilma.
8. Tänään on lämmintä ja kaunista. Eilen oli paljon _____.
9. Tänään on pilvinen ja sateinen päivä. Eilen oli paljon _____.
10. Kirjoittaminen on vaikeaa. Puhuminen on paljon _____.
11. Siivoaminen on tylsää. Musiikin kuuntelu on paljon _____.
12. Mattojen tamppaaminen on raskasta. Imuroiminen on _____.
13. Moottoripyörän korjaaminen on liikaista hommaa. Ikkunoiden pesu on _____.

Harjoitus 7

Valitse oikea sana ja pane se komparatiivin oikeaan muotoon!

suuri, pieni, hyvä, kallis, mukava, tilava, valoisa, pitkä, lyhyt, kiireinen, stressantunut, paljon, vähän

Anne ja Ilpo muuttavat ensi viikolla vähän _____ asuntoon. Uuden asunnon huoneet ovat _____ ja _____. Mutta vuokra on _____.

Onneksi Ilpolla on nyt _____ työpaikka ja hän saa _____ palkkaa.

Työmatka on nyt _____. Annella on _____ työmatka kuin Ilpolla. Anne työskentelee nykyään paljon _____ toimistossa kuin aikaisemmin. Hänellä on nyt _____ työtä kuin aikaisemmin, mutta nyt hänellä on _____ työkaverit kuin edellisessä työpaikassa. Edellisessä paikassa ihmiset olivat paljon _____ ja _____.

Annin työpäivä on nyt _____, ja palkka on nyt _____.

Harjoitus 8

Tee sanoista lauseita!

MALLI: Poika, pieni, tyttö
Pojat, pieni, tytöt
Jää, kylmä, vesi

> Poika on pienempi kuin tyttö. Poika on tyttöä pienempi.
> Pojat ovat pienempiä kuin tytöt. Pojat ovat tyttöjä pienempiä.
> Jää on kylmempää kuin vesi. Jää on vettä kylmempää.

1. Lapsi, terve, mummo _____
2. Taivas, sininen, järvi _____
3. Talvi, pimeä, kesä _____
4. Sudan, suuri, Suomi _____
5. Italia, lämmin, Islanti _____
6. Rooma, vanha, Porvoo _____
7. Päivät, valoisa, yöt _____
8. Kerrostalot, korkea, omakotitalot _____
9. Leijonat, vaarallinen, norsut _____
10. Kissanpennut, suloinen, linnunpoikaset _____
11. Viini, kallis, kahvi _____
12. Multa, musta, turve _____
13. Vesi, kirkas, tee _____
14. Jogurtti, hapana, maito _____

Harjoitus 9

Tee sanoista kysymyksiä ja kysy sitten naapurilta!

MALLI: Turku, suuri, Vaasa?

> Onko Turku suurempi kuin Vaasa?

Omenat, hyvä, päärynät?

> Ovatko omenat parempia kuin päärynät?

1. sinun maasi, kaunis, Suomi? _____
2. heinäkuu, sateinen, elokuu? _____
3. joulukuu, pimeä, marraskuu? _____
4. metro, nopea, juna? _____
5. etana, hidas, kilpikonna? _____
6. Englanti, lämmin, Suomi? _____
7. auto, kallis, moottoripyörä? _____
8. viinirypäleet, maukas, appelsiinit? _____
9. porkkanat, terveellinen, tomaatit? _____
10. lapset, iloinen, vanhukset? _____

2.4.

Kumpi?**ei kumpikaan**

nominatiivi	Kumpi?	ei kumpikaan
partitiivi	Kumpaa?	ei kumpaakaan
akkusatiivi	Kumman?	_____
genetiivi	Kumman?	ei kummankaan
adessiivi	Kummalla?	ei kummallakaan
ablatiivi	Kummalta?	ei kummaltakaan
allatiivi	Kummalle?	ei kummallekaan
inessiivi	Kummassa?	ei kummassakaan
elatiivi	Kummasta?	ei kummastakaan
illatiivi	Kumpaan?	ei kumpaankaan

Tätä pronominia käytetään, kun puhutaan kahdesta.

Kumpi tulee illalla? **Ei kumpikaan.**

Kumpaa Raimo odottaa, Miaa vai Lauraa? Hän ei odota kumpaakaan vaan Mariaa.

Kumpaa kieltä Maria puhuu, italiaa vai espanjaa? Hän ei puhu kumpaakaan vaan saksaa.

Kumman takin otat, tämän paksumman vai tuon ohuemman? **En kumpaakaan.**

Kumman kanssa lähdet ulos, Ilpon vai Mikon? **En lähde kummankaan kanssa.**

Kummalla on silmälasit, Ilpolla vai Mikolla? **Ei kummallakaan ole silmälasia.**

Kummalta sait kukkia, Ilpolta vai Mikolta? **En kummaltakaan.** Ostin ne itse.

Kummalle soittitte, Ilpolle vai Mikolle? **Emme kummallekaan.** Soitimme Raimolle ja Marialle.

Kummassa rapussa he asuvat, A- vai B-rapussa? **He eivät asu kummassakaan.**

Kummasta pidät enemmän, puna- vai valkoviinistä? **En kummastakaan.** Pidän oluesta.

Kumpaan ravintolaan te lähдете, "Ursukseen" vai "Helmeen"? **Emme lähde kumpaankaan.**

Kummassa ravintolassa on parempi ruoka? **Ei kummassakaan.**

Harjoitus 10

Vastaa kysymyksiin negatiivisella pronomiinilla **ei kumpikaan.**

MALLI: *Kumpi teistä kahdesta tulee huomenna?* > *Ei kumpikaan.*

1. Kumpi on jo koulussa, Tero vai Antti? _____
2. Kumpaa sinä nyt odotat, Teroa vai Anttia? _____
3. Kumman tämä lippis on? Teron vai Antin? _____
4. Kummalla on punainen tukka? _____
5. Kummalta sinä sait tämän CD-levyn? _____
6. Kummalle sinä annoit sen? _____
7. Kummassa päiväkodissa pojat ovat? _____
8. Kummasta hoitajasta he pitävät enemmän? _____
9. Kumpaan kouluun he menevät? _____

Harjoitus 11

1. (KUMPI) _____ on pitempi, Ismo vai Juhani?
2. (KUMPI) _____ on vahvemmat kädet, Terolla vai Markuksella?
3. (KUMPI) _____ puseron otat, tämän paksumman vai tuon ohuemman?
4. (KUMPI) _____ te odotatte, bussia vai raitiovaunua?
5. (KUMPI) _____ te aiotte mennä sinne, bussilla vai raitiovaunulla?
6. (KUMPI) _____ museossa te käytte, Kiasmassa vai Ateneumissa?

7. (KUMPI) _____ ravintolaan te menette, "Kellariin" vai "Vanhaan tupaan"?
8. (KUMPI) _____ sinä pidät enemmän, "Kellarista" vai "Vanhasta tuvasta"?
9. (KUMPI) _____ ravintolassa on parempi ruoka?
10. (KUMPI) _____ luokse te menette jatkoille, Teron vai Markuksen?
11. (KUMPI) _____ te nyt soitatte, Terolle vai Markukselle?
12. (KUMPI) _____ täytyy mennä huomenna töihin, Teron vai Markuksen?

Harjoitus 12

Vastaa kysymyksiin negatiivisella pronomiinilla **ei kumpikaan**.

MALLI: *Kumpi pojista tulee tänään?* > *Ei kumpikaan.*

1. Kummasta pojasta he puhuvat? He eivät puhu _____, vaan siitä uudesta työstä.
2. Kummalle te soitatte, isälle vai äidille? Emme soita _____, vaan soittamme sisarelle.
3. Kummasta pidätte enemmän, suklaasta vai jäätelöstä? Emme pidä _____.
4. Kummat olivat eilen täällä, Mäkiset vai Virtaset? Eivät _____, vaan täällä kävivät Korhosen.
5. Kummat haluat ostaa, uudet housut vai kengät? En halua ostaa _____ Ostan hatun.
6. Kummitte lähetit postikortin Kanarialta, Mäkisille vai Virtasille? En lähettänyt _____ Lähetin kortin vain Niemisille.
7. Kummitte saimme tämän maljakon, Mäkisiltä vai Virtasilta? Emme saaneet sitä _____, vaan äiti antoi sen meille viime jouluna.
8. Kummissa housuissa on reikä, farkuissa vai mustissa? Ei _____ Reikä on niissä vaaleissa kesähousuissa.
9. Kumpien kenkien korko on rikki, punaisten vai mustien? Ei _____ Korko on rikki uusista ruskeista kengistä.
10. Kumpiin tutustuit Kreikassa, Mäkisiin vai Virtasiin? En _____, vaan tunsin heidät jo Suomessa.

Harjoitus 13

Pane sana komparatiivin oikeaan muotoon! Katso kysymyssanaa **kumpi**, sillä komparatiivista tulee samanlainen!

MALLI: *Kumman pojan tämä lakki on?* NUORI > *nuoremman*

1. Kummalta sisarelta sait kirjeen? KAUNIS _____
2. Kummalle pojalle kirjoitat? NUORI _____
3. Kummalla naisella on ulkomaalainen mies? VAALEA _____
4. Kumpaa konetta käytät enemmän? HYVÄ ja UUSI _____
5. Kummassa talossa he asuvat? KORKEA ja UUSI _____
6. Kumpaan autoon menet? PUHDAS ja MUKAVA _____
7. Kummasta pojasta pidät enemmän? KILTTI ja MIEHEKÄS _____
8. Kummat kengät ovat paremmat? ISO ja HALPA _____
9. Kumpia kenkiä ajattelet? KALLIS ja TYYLIKÄS _____
10. Kummassa housuissa on tahra? VAALEA ja VANHA _____
11. Kummilla saappailla haluat kävellä? PITKÄ ja LÄMMIN _____

Harjoitus 14

Pane sana komparatiivin oikeaan muotoon:

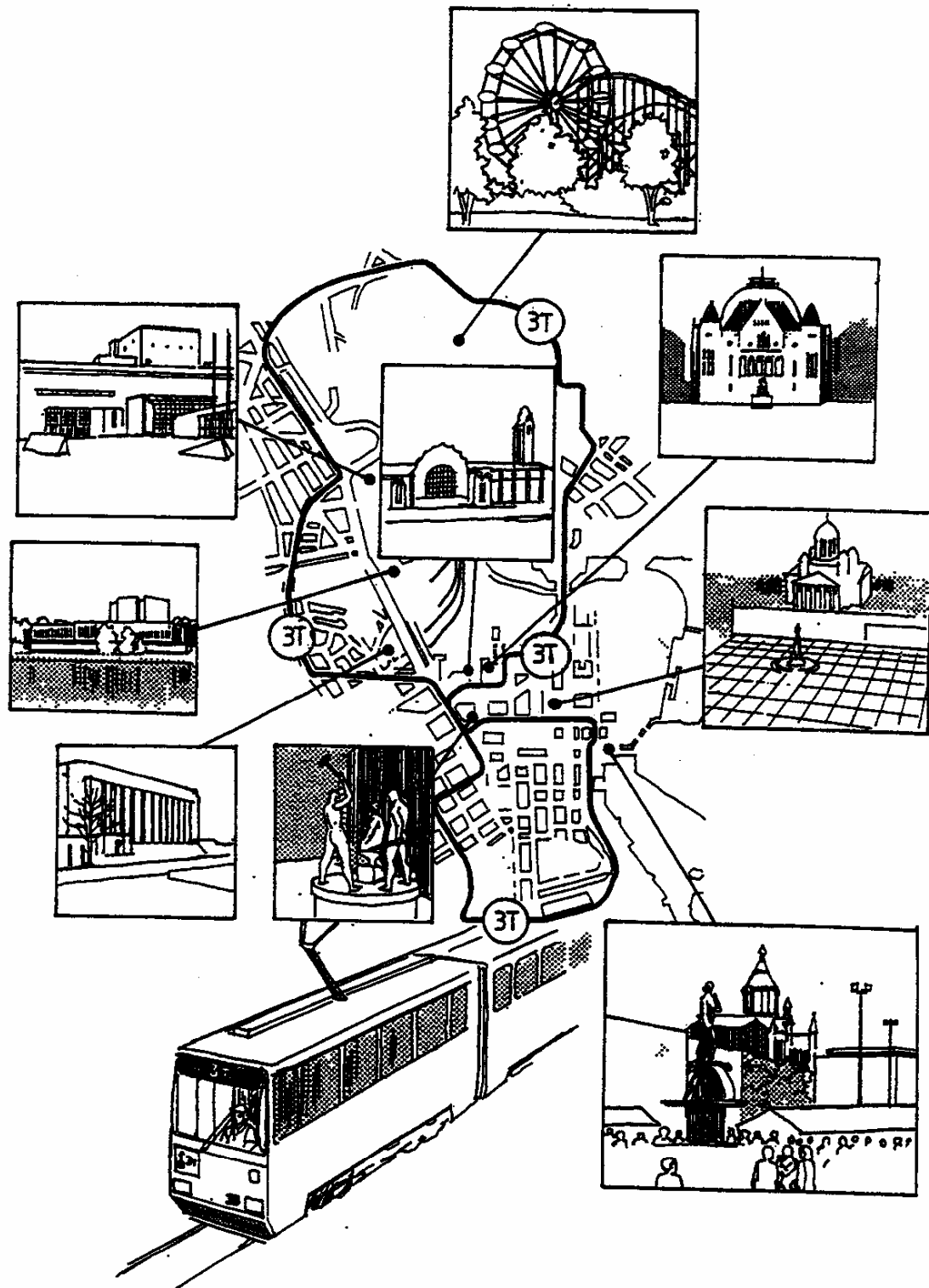
1. Otatko sinä tämän(SUURI) makkaran?
2. Minä voin ottaa tämän(PIENI).
3. Tämä on paljon (HYVÄ) makkaraa kuin se "Wörsti".
4. Tämä on kyllä paljon (KALLIS) makkaraa.
5. Se "Wörsti" on paljon (SUOLAINEN) makkaraa kuin tämä.
6. Tämä punainen sinappi on (VAHVA) kuin tuo keltainen.
7. Tuo keltainen on (MIETO).
8. Minä tykkään vähän (VAHVA) sinapista.
9. Jääkaapissa on (KYLMÄ) olutta. Hae sieltä.
10. Tuo yksi tähti on paljon (KIRKAS) kuin nuo muut.
11. Tämä lautanen on (PUHDAS). Pane ne loput makkarat tähän.
12. Tämä museo on (MIELENKIINTOINEN) kuin tuo toinen.
13. Otatko sinä tätä (KUIVA) valkoviiniä?
14. Minä otan tuota vähän (MAKEA) valkoviiniä.
15. Nämä omenat ovat paljon (HAPAN) kuin nuo toiset.
16. Nämä punaiset ruusut ovat paljon(KAUNIS) kuin nuo keltaiset.
17. Minä taidan ottaa tämän(PITKÄ) takin. Siellä on vähän kylmä.
18. Tänään aamupäivällä oli paljon(LÄMMIN).

Harjoitus 15

Pane sana komparatiivin oikeaan muotoon:

1. Sinun täytyy pakata nuo matkatavarat vähän(SUURI) laukkuun.
2. Eivät ne mahdu tuohon (PIENI).
3. Ota tämä (UUSI) laukku!
4. Minä en tykkää tuosta (UUSI) laukusta.
5. Muista sitten, että siellä on paljon (LÄMMIN)!
6. Joo, joo. Minä otankin mukaan joitakin vähän (OHUT) vaatteita.
7. Sitten minä voisin ottaa mukaan myös jotkut vähän (HYVÄ) vaatteet.
8. Minä otan tämän (LYHYT) hameen.
9. Ota tuo (PITKÄ)!
10. Se on paljon(TYYLIKÄS).
11. Minä otan mukaan nämä(VANHA) sandaalit.
12. Nämä ovat paljon(MUKAVA).

2.4.
HELSINGIN KESKUSTA

2.4.

HELSINGIN TÄRKEIMPIÄ NÄHTÄVYYKSIÄ

Helsingin kauppatori on kaupungin sydän. Kauppatori on aina täynnä väkeä. Torilta voi ostaa tuoretta kalaa, vihanneksia, hedelmiä, kukkia ja erilaisia matkamustoja. Kauppatorilla voi nähdä Helsingin vanhimman julkisen muistomerkin, Keisarinna kiven. Se pystytettiin Nikolai I:n ja hänen puolisonsa vierailun muistoksi. Kauppatorin ja Esplanadin puiston välissä on Havis Amandan patsas. Kauppatorin vieressä sijaitsevat Helsingin kaupungintalo ja Presidentin linna. Torin lähellä on myös Uspenskin katedraali, Helsingin ortodoksinen tuomiokirkko. Se on Länsi-Euroopan suurin ortodoksinen kirkko.

Senaatintorin ympärillä ovat Helsingin vanhimmat empire-rakennukset (C.L. Engel 1778-1840) ja torin keskellä on Venäjän keisari Aleksanteri II:n patsas. Tärkein rakennus torilla on Tuomiokirkko (1830-40). Torin oikealla puolella on yliopiston päärakennus ja torin vasemmalla puolella on valtioneuvoston rakennus. Yliopiston päärakennuksen ja Tuomiokirkon vieressä on yliopiston kirjasto. Tuomiokirkon takana on Suomen Pankki, jonka edessä on Snellmannin patsas. Pankkia vastapäätä on Säätytalo. Senaatintorin kuimassa on Helsingin vanhin kivirakennus: sininen Sederholmin talo, joka kuului kauppias Sederholmille 1700-luvulla. Nyt se toimii museona.

Aleksanterinkadulla, keskustan viikkaimmalla liikekadulla on runsaasti kauppiaita, tavarataloja ja pankkeja. Se alkaa Kolmen Sepän patsaalta Stockmannin tavaratalon läheltä. Mannerheimintie on Helsingin pääkatu. Se on myös Helsingin pisin katu. Mannerheimintien varrella sijaitsevat Pääposti, Eduskuntatalo (1931), Kansallismuseo (1919), modernin taiteen museo Kiasma (1998) sekä Alvar Aallon (1971) Finlandia-talo. Töölönlahden rannalla, kauniin puiston laidassa, sijaitsee uusi Oopperatalo (1993). Ehkä kuuluisimman suomalaisen urheilijan - juoksija Paavo Nurmen (1897-1973) - patsas sijaitsee Olympia-stadionin edustalla. Olympiastadionin lähellä on myös Linnanmäen huvipuisto.

Suomen pitkäaikaisimman presidentin, Urho Kaleva Kekkonen (presidentti 1956-1986), museo sijaitsee Seurasaaressa ulkomuseon läheisyydessä, Tamminiemessä, jossa hän asui. Nykyinen tasavallan presidentti asuu Mäntyniemessä.

Suomen Kansallisteatteri (1902) sijaitsee rautatieaseman vieressä. Teatterin edessä on Suomen tunnetuimman kirjailijan - Aleksis Kiven - patsas. Kansallisteatteria vastapäätä on Ateneum. Ateneumin taidemuuseumissa voit tutustua Suomen tärkeimpiin taidearteisiin.

Muuta nähtävää Helsingin seudulla:

Helsingin rautatieasema (1914 E. Saarinen)
Hakaniemen tori
Kaupunginteatteri (1967)
Temppeliaukion kalliokirkko (1969)
Säveltäjä Jean Sibeliuksen (1865-1957) muistomerkki
Katajanokan kaupunginosa
Kaivopuisto
Suomenlinna eli Viapori (1748)

Gallen-Kallelan museo (1911-13) Espoossa
Hvitträsk (1902) Kirkkonummella
Ainola (1904) Järvenpäässä
Halosenniemi (1902) Tuusulassa
Tiedekeskus Heureka (1989) Vantaalla
Nuuksion kansallispuisto Espoossa
Korkeasaaren eläintarha

Selityksiä:

julkinen = yleinen, kaikkien nähtävissä oleva
pystyttää = asettaa, panna pystyyn, rakentaa
vierailun muistoksi = jotta vierailu muistettaisiin

toimia museona = olla museo
Mannerheimintien varrella = Mannerheimintiellä

SUPERLATIIVI

	Adjektiivi	<i>varjalo</i>	-in
o	helppo	helpo-	helpoin
ö	hölmö	hölmö-	hölmöin
u	tunnettu	tunnetu-	tunnetuin
y	tyly	tyly-	tylyin
a	halpa	halva-	halvin
	hapan	happama-	happamin
	rasvaton	rasvattoma-	rasvattomin
	makea	makea-	makein
ä	kylmä	kylmä-	kylmin
	syvä	syvä-	syvin
	ikävä	ikävä-	ikävin
	pimeä	pimeä-	pimein
e	pieni	piene-	pienin
	iloinen	iloise-	iloisin
	kevyt	kevye-	kevyin
i	siisti	siisti-	siistein
→ e	nätti	nätti-	nätein
ii	kaunis	kauni-	kaunein
VV → V	vapaa	vapaa-	vapain
	vakaa	vakaa-	vakain
	puhdas	puhtaa-	puhtain
	iäkäs	iäkkää-	iäkkäin
	hidas	hitaa-	hitain
	terve	tervee-	tervein
	väsymyt	väsymee-	väsymein
HUOMAA!	hyvä		paras / parhain
	uusi		uusin
	pitkä		pisin

Tämä oli **helpoin** tehtävä.

Tämä takki on **kaikkein** halvin.

Laiskiainen on **maailman** hitain eläin.

Mikä kaupunki on sinusta maailman kaunein?

Mikä on maapallon syvin kohta?

Suomen pohjoisin kaupunki on Kemijärvi.

Aleksis Kivi on Suomen tunnetuin kirjailija.

Kuka teistä kolmesta on vanhin?

Mikä näistä kakuista on makein?

Maailman pisin koripalloilija on ollut sudanilaissyntyinen Manute Bol (pituus 230 cm).

Tero oli **meistä** kaikista nopein.

Kuka oli **toiseksi** nopein?

McLarenin tallin Mika Häkkinen oli tällä kertaa **kolmanneksi paras**. Kilpailun voitti skotlantilainen talliveri David Coulthard.

Ilma oli **mitä** ihanin. = Ilma oli todella ihana.

Hotelli oli **mitä** parhain. = Hotelli oli todella hyvä.

SUPERLATIIVIN TAVUTUS

-in:	-imma- -impa-	-immi- -impi-		
	Yksikkö	Monikko		
nominatiivi	isoin	kirkkain	isoimmat	kirkkaimmat
partitiivi	isointa	kirkkainta	isoimpia	kirkkaimpia
<i>vartalo</i>	isoimma-	kirkkaimma-	isoimmi-	kirkkaimmi-
akkusatiivi	isoimman	kirkkaimman	isoimmat	kirkkaimmat
genetiivi	isoimman	kirkkaimman	isoimpien	kirkkaimpien
adessiivi	isoimmalla	kirkkaimmalla	isoimmilla	kirkkaimmilla
ablatiivi	isoimmalta	kirkkaimmalta	isoimmilta	kirkkaimmilta
allatiivi	isoimmalle	kirkkaimmalle	isoimmille	kirkkaimmille
inessiivi	isoimmassa	kirkkaimmassa	isoimmissa	kirkkaimmissa
elatiivi	isoimmasta	kirkkaimmasta	isoimmista	kirkkaimmista
illatiivi	isoimpaan	kirkkaimpaan	isoimpiin	kirkkaimpiin

HUOMAA!

komparatiivi

isommassa

isommissa

superlatiivi

isoimmassa

isoimmissa

Purjehdimme nyt maailman suurimmassa saaristossa eli Saaristomerellä.

Me matkustamme ensi viikolla maailman kuumimpaan paikkaan.

Se sijaitsee Aziziyahiassa Libyassa. Siellä voi olla varjossa jopa 58 °C.

Maailman kuivimpia paikkoja on Atacaman autiomaat Chilessä.

Atacamassa sataa vain muutaman kerran sadassa vuodessa.

Suomen pisimmän joen nimi on Kemijoki. Se on 552 km pitkä.

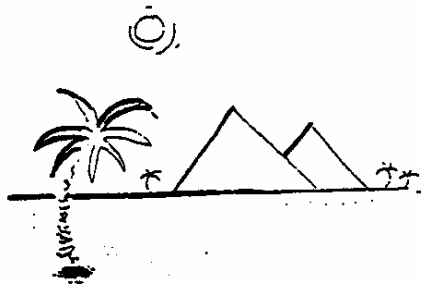
Maailman kaksi pisintä jokea ovat Amazon ja Niili. Kumpi niistä on pitempi?

Tämä elokuva kertoo maailman suurimmista vesiputouksista.

Boyoman putoukset Zairen Kongojoessa lienevät maailman suurimmat.

Maailman syvimmän järven, Baikajärven syvyys on 1637 m.

Suomen syvimmän järven - Päijänteän - syvyys on 95,3 m.

HYVÄ, PAREMPI, PARAS

Positiivi	Komparatiivi	Superlatiivi
helppo	helpompi	helpoin
tyly	tylympi	tylyin
hauska	hauskempi	hauskin
kylmä	kylmempi	kylmin
mukava	mukavampi	mukavin
ikävä	ikävämpi	ikävin
nopea	nopeampi	nopein
pehmeä	pehmeämpi	pehmein
nätti	nätimpi	nätein
kallis	kalliimpi	kallein
hidas	hitaampi	hitain
tehokas	tehokkaampi	tehokkain
vakaa	vakaampi	vakain
väsynyt	väsyneempi	väsynein
ohut	ohuempi	ohuin
rauhallinen	rauhallisempi	rauhallisin
pieni	pienempi	pienin
uusi	uudempi	uusin
pitkä	pitempi	pisin
hyvä	parempi	paras

Komparatiivi			Superlatiivi	
	Yksikkö	Monikko	Yksikkö	Monikko
nom.	parempi	paremmat	paras	parhaat
part.	parempaa	parempia	parasta	parhaita
akk.	paremman	paremmat	parhaan	parhaat
gen.	paremman	parempien	parhaan	parhaiden
adess.	paremmalla	paremmilla	parhaalla	parhailta
abl.	paremmalta	paremmilta	parhaalta	parhailta
allat.	paremmalle	paremmille	parhaalle	parhaille
iness.	paremmassa	paremmissa	parhaassa	parhaissa
elat.	paremmasta	paremmista	parhaasta	parhaista
ill.	parempaan	parempiin	parhaaseen	parhaisiin

SUPERLATIIVI**Harjoitus 16**

Vastaa kysymyksiin naapurisi kanssa!

1. Mikä on Suomen kaunein paikka?
2. Mikä on Euroopan korkein paikka?
3. Mikä on maailman suurin joki?
4. Mikä on kotimaasi pisin joki?
5. Mikä on Suomen vanhin kaupunki?
6. Mikä on kotimaasi vanhin kaupunki?
7. Kuinka kylmä on kylmin päivä Suomessa?
8. Kuinka kylmä on kylmin päivä sinun kotimaassasi?
9. Kuinka vanha on maailman vanhin ihminen?
10. Missä on maailman korkein rakennus?
11. Mikä on kaunein suomalainen tytön nimi?
12. Mikä on kaunein tytön nimi omassa maassasi?
13. Mikä on tavallisin sukunimi Suomessa?
14. Mikä on tavallisin sukunimi omassa maassasi?

Harjoitus 17

Vastaa kysymyksiin superlatiivilla!

MALLI: *Minkä näistä kirjoista ostat?* HALPA > *halvimman*

1. Kuka heistä on kaunein? NUORI _____
2. Ketä heistä rakastat? NUORI _____
3. Mitä suklaata haluat? HYVÄ _____
4. Minkä talon haluat? UUSI ja TYYLIKÄS _____
5. Missä talossa haluat asua? UUSI ja TYYLIKÄS _____
6. Mihin ravintolaan menet? KALLIS ja TRENDIKÄS _____
7. Millä noista kaduista asut? LEVEÄ ja SIISTI _____
8. Keneltä noista miehistä sait somuksen? KOMEA ja VARAKAS _____
9. Kenelle noista naisista soitat illalla? MUKAVA ja RIKAS _____
10. Mitkä noista omenoista ovat parhaita? PUNAINEN _____
11. Mitä omenoita haluat ostaa? PUNAINEN _____
12. Minkä talojen hinnat ovat korkeat? UUSI ja HIENO _____
13. Missä ravintoloissa te käytte? HALPA ja VIIHTYISÄ _____
14. Mistä junista te pidätte? NOPEA ja SIISTI _____
15. Mihin purkkeihin panemme mansikkahillon? ISO _____
16. Millä kaduilla on vaikeinta ajaa? KAPEA _____
17. Miltä kassalta sinä tulet? HIDAS ja EPÄKOHTELIAS _____
18. Keille työtovereille annat lahjoja? YSTÄVÄLLINEN ja KILTTI _____

Harjoitus 18

Pane sana superlatiiviin oikeaan muotoon:

1. Tämä talo on kaupungin(VANHA) rakennus.
2. Rakennuksen omistaja oli kaupungin(RIKAS) kauppias.
3. Rakennuksen(SUURI) huoneessa on erittäin kaunis kaakeliuuni.
4. Rakennuksen(ARVOKAS) taulut on maalannut Isak Wacklin.
5. Jopa kaikkein(PIENI) huoneissa oli tapetit.
6. Kauppias omisti kaupungin(HYVÄ) viinikellarin.
7. Tästä kellarista sai kaikkein(VANHA) ja
.....(ARVOKAS) viinejä.
8. Kauppiaan vaimo oli varmasti kaupungin(KAUNIS),
.....(HOIKKA) ja(PITKÄ).
9. Hänellä oli myös mitä(SULOINEN) kasvit.
10. Perhe seurusteli yleensä kaupungin(RIKAS) ja
.....(SIVISTYNYT) ihmisten kanssa.
11. Lapset asuivat kaikkein(KAUNIS) ja
.....(VALOISA) huoneessa.
12. Heillä oli myös talon(TILAVA) parveke, jossa he
kesäisin leikkivät kasvien vehreydessä.
13. Iltaisin he menivät nukkumaan mitä(PEHMEÄ) ja
.....(PUHDAS) sänkyihin.
14. He saivat mitä(HYVÄ) hoitoa.
15. Heillä oli aina kaikkein(KILTTI) ja
.....(AMMATTITAITOINEN) hoitajat.
16. Hoitajat lukivat heille aina kaikkein(HAUSKA) ja
.....(JÄNNITTÄVÄ) kirjoja.
17. Kauppias lähetti lapsensa myöhemmin maan(HYVÄ) kouluihin.
18. Kouluissa lapset saivat aina vain kaikkein(HYVÄ) arvosanoja.
19. Yksi tyttäristä opiskeli pianonsoittoa erään maan(KUULUISA)
opettajan johdolla.

Harjoitus 19

Pane sana superlatiiviin oikeaan muotoon:

1. Maaseudun(KÖYHÄ) ihmiset asuivat surkeissa vuokramökeissä.
2. (SUURI)perheissä saattoi olla jopa 15 lasta.
3. Näiden perheiden asema oli mitä(HUONO).
4. Heidän lapsensa olivat kaikkein.....(SAIRAS) ja
.....(NÄLKIINTYNYT).
5. Tästä syystä he usein olivat koulussa myös kaikkein(TYHMÄ).
6. Näillä ihmisillä oli aina kaikkein(PIENI),(HUONO)
ja(KIVINEN) pellot.
7. Kuitenkin he joutuivat maksamaan mitä(KALLIS) vuokraa pelloistaan.
8. Ne, jotka asuivat kaikkein(LIKAINEN) ja
(ALKEELLINEN) oloissa, sairastuivat helposti.
9. Tuberkuloosi oli siihen aikaan yksi maailman(VAARALLINEN)
sairauksista.
10. Monet sairastuivat tähän ehkä kaikkein..... (TAVALLINEN) sairauteen.

Harjoitus 20

Positiivi, komparatiivi vai superlatiivi? Pane sana oikeaan muotoon.

1. Kumpi on (SUURI), Kiina vai Yhdysvallat?
2. Onko Tanska yhtä (PIENI) kuin Suomi?
3. Kummassa talossa asut, (KORKEA)vai.....(MATALA)?
4. Uskotko, että Suomi on maailman (RIKAS)maita?
5. Tiedätkö, missä asuvat kaikkein (VANHA)ihmiset?
6. Onko jossain maassa vielä (KALLIS) kuin Sveitsissä?
7. Sveitsissä on myös mitä (KAUNIS) maisemia.
8. Missä on Euroopan (KORKEA)verot?
9. Oletko koskaan nähnyt mitään niin (UPEA) kuin Suomen kesäyön?
10. Oletko koskaan nähnyt (UPEA)..... kuin Suomen kesäyön?
11. Tämä kesä oli ehkä vuosikymmenen (HUONO).....
12. Edellinen kesä taas oli mitä (IHANA).....

Harjoitus 21

Pane sanat *lämmiin - lämpimämpi - lämpimin* oikeassa muodossa lauseeseen:

1. Minä asun aika _____ talossa, ainakin yhtä _____ kuin Matti, mutta Liisa kertoo aina, että hänen talonsa on paljon _____ kuin meidän. Hän kertoo, että vielä _____ taloissa on kolminkertaiset ikkunat. Ertä sitten kaikkein _____? Ovatko niiden ikkunat viisinkertaiset?
2. Me emme asu kovin _____ maassa. Jo Tanska, Saksa ja Hollanti ovat varmasti paljon _____ maita. Ovatko asukkaat tottuneet _____ maihinsa, onko heillä siellä hyvä olla?
Vai ajattelevatko kaikkein _____ maiden asukkaat, että olisi hauska käydä siellä, missä on vähemmän _____?
Ja mitä he pitäisivät suomalaisten kaikkein _____ paikasta, saunasta? Olisikohan se heistä miellyttävän _____ vai jo liian kuuma?
3. Mikä on kaikkein _____ ajatus kylmänä päivänä?
Olisiko se kuppi _____ kahvia tai teetä, kaikkein _____ tohvelit jalassa ja istuminen vielä _____ takkatulen ääressä, sen jälkeen nukkumaan meno mahdollisimman _____ peitteiden alle? Vai keksitkö vielä jotain _____ kuin tämä on?

Harjoitus 22

Pane sana komparatiivin tai superlatiivin oikeaan muotoon:

1. Tämä kauppa on paljon _____ (HYVÄ) kuin tuo toinen.
2. Tämä on myös _____ (HALPA).
3. Täällä on paljon _____ (HYVÄ) leivät kuin siellä.
4. Täällä on _____ (HYVÄ) perunaa kuin siinä toisessa kaupassa.
5. Vihannekset ovat tässä kaupassa _____ (TUORE) ja _____ (RAIKAS) kuin muissa lähikaupoissa.
6. Hedelmävalikoima on mitä _____ (HYVÄ) ja _____ (MONIPUOLINEN).
7. Ja palvelu on paljon _____ (YSTÄVÄLLINEN) kuin siinä toisessa kaupassa.
8. Jonotkin ovat _____ (LYHYT) ja kassat ovat _____ (NOPEA) kuin siinä toisessa kaupassa.
9. Siinä toisessa kaupassa on aina kaikkein _____ (PITKÄ) kassajonot ja _____ (EPÄYSTÄVÄLLINEN) myyjät.

Harjoitus 23

Pane sana komparatiivin tai superlatiivin oikeaan muotoon:

1. Tutustuimme kaupungin kaikkein _____ (VANHA) rakennuksiin ja kirkkoihin.
2. Kaupungin _____ (SUURI) ja _____ (VANHA) kirkossa oli kauniita lasimaalauksia ikkunoissa.
3. Kävimme kaikkein _____ (HYVÄ) ja _____ (KALLIS) ravintolassa syömässä.
4. Ruoka oli siellä paljon _____ (HYVÄ) kuin meidän hotellin ravintolassa.
5. Seuraavana päivänä olikin sitten vähän _____ (SATEINEN) ilma.
6. Me ajoimme bussilla kaikkein _____ (KORKEA) vuoren huipulle.
7. Ilma oli mitä _____ (HARMAA)! Satoi kaatamalla!
8. Minun jalkani olivat paljon _____ (MÄRKÄ) kuin Annilla.
9. Anni oli _____ (VIISAS) kuin minä. Annilla oli kumisaappaat jalassa.
10. Jos ei olisi satanut, näkymä olisi ollut mitä _____ (IHANA)!
11. Paluumatka takaisin hotelliin tuntui paljon _____ (LYHYT) kuin menomatka sinne vuorelle.
12. Menomatka sinne vuorelle tuntui paljon _____ (PITKÄ).
13. Sateesta huolimatta se oli kyllä _____ (HAUSKA) ja _____ (MUKAVA) matka, jolla olen ollut.
14. Se oli paljon _____ (HAUSKA) ja _____ (MUKAVA) matka kuin se viimekesäinen lomamatka.
15. Ja kuitenkin tämä matka oli paljon _____ (HALPA) ja _____ (PITKÄ) kuin edellinen lomamatka.
16. Ihmiset ovat siellä paljon _____ (YSTÄVÄLLINEN) ja _____ (ILOINEN) kuin täällä.
17. Ja ravintolassa käyminen on paljon _____ (HALPA).
18. Sinä oletkin nyt paljon _____ (RUSKEA) ja _____ (ILOINEN) kuin ennen matkaa.
19. Ennen matkaa sinä vaikutit paljon _____ (MASENTUNUT).
20. Mia on meistä kaikista kyllä kaikkein _____ (RUSKEA).

HUOMAA!

positiivi

Tuo talo on **yhtä suuri kuin** tämä.

Tuo talo on **kaksi kertaa niin suuri kuin** tuo.

komparatiivi

Tuo talo on **suurempi kuin** tämä.

Tämä talo on **paljon suurempi kuin** tämä.

Pekka on **vielä vanhempi kuin** Matti.

Tuo auto on **vähän suurempi kuin** tuo.

Tuo auto on **tätä suurempi**.

Tuo auto on **tavallista kalliimpi**.

Tuo auto on **kaksi kertaa kalliimpi kuin** tuo.

superlatiivi

Tämä auto on **kaikkein suurin**.

Tämä auto on **kaupan kallein**.

Tuo auto on **toiseksi kallein**.

Juhlissa oli **mitä kauneimpia** naisia.

Harjoitus 24

Käytäkö positiivia, komparatiivia vai superlatiivia? Pane sana oikeaan muotoon!

1. Matti asuu paljon _____ (PIENI) talossa kuin minä, mutta Liisa asuu juuri yhtä _____ (SUURI).
2. Tänä keväänä ilmat ovat olleet tavallista (EPÄVAKAINEN) _____; joskus on kylmä, mutta kun on vähän (LÄMMIN) _____, voi uskoa, että kesä on lähellä.
3. Eikö teillä ole yhtään _____ (HYVÄ) sitruunoita kuin nämä. Ne saisivat olla myös vähän _____ (HALPA), sillä nämä ovat kyllä tavallista _____ (KALLIS).
4. Tämä kauppa on liian _____ (KALLIS), vielä Supermarketiakin (KALLIS) _____. Koska se on kaikkein lähin ja minulla on kiire, joudun usein käymään ostoksilla tässä kaupungin ehkä (KALLIS) _____ kaupassa.
5. Älä luule: tuo tavaratalo on vielä _____ (KALLIS). Mutta ehkä se on jopa kolme kertaa _____ (HYVÄ) kuin sinun kauppasi. Joka tapauksessa on mukavaa käydä joskus ostoksilla siellä.
6. Hän tulee maailman viidenneksi _____ (SUURI) kaupungista. Mikä se on?
7. Peter on tottunut asumaan melkein yhtä _____ (SUURI) ja _____ (VILKAS) kaupungissa.

2.4.

ADVERBI

Adjektiivi

Adverbi

Millainen?
Minkälainen?

Miten?
Millä tavalla?
-sti

Nainen oli hyvin kaunis.
Isoisä on aina niin hidas.
Markus on aina niin nopea.
Laura on aina niin iloinen.
Antero on hyvin huolellinen.

Hän lauloi hyvin kauniisti.
Hän kävelee niin hitaasti.
Hän puhuu niin nopeasti.
Hän nauraa aina niin iloisesti.
Hän tekee kaiken huolellisesti.

Adjektiivi	<i>vartalo</i>	Adverbin positiivi	Adverbin komparatiivi	Adverbin superlatiivi
		-sti	-mmin	-immin
helppo	<i>helpo-</i>	helposti	helpommin	helpoimmin
kaunis	<i>kaunii-</i>	kauniisti	kauniimmin	kauneimmin
hidas	<i>hitaa-</i>	hitaasti	hitaammin	hitaimmin
nopea	<i>nopea-</i>	nopeasti	nopeammin	nopeimmin
iloinen	<i>iloise-</i>	iloisesti	iloisemmin	iloisimmin
vihainen	<i>vihaise-</i>	vihaisesti	vihaisemmin	vihaisimmin
tyly	<i>tyly-</i>	tylysti	tylymmin	tylyimmin
lämmen	<i>lämpimä-</i>	lämpimästi	lämpimämmin	lämpimimmmin

*Te pääsette sinne ihan helposti junalla.
Bussilla te pääsette kyllä vielä helpommin.
Omalla autolla te pääsisitte sinne tietysti kaikkein helpoimmin.*

*Anna lukee melko hitaasti.
Kuule! Minna lukee vielä hitaammin.
Mutta Jari lukee näistä lapsista kyllä kaikkein hitaimmin.*

*Tuuli puhaltaa rannikolla usein hyvin voimakkaasti.
Saaristossa se puhaltaa vielä voimakkaammin.
Aavalla merellä se puhaltaa kaikkein voimakkaimmin.*

*Otimme kovin raskaasti isän kuoleman.
Sisareni otti sen vielä raskaammin kuin minä.
Äitimme otti sen kuitenkin kaikkein raskaimmin.*

*Se punatukkainen hoitaja hymyili aina niin iloisesti.
Hän vastasi aina kaikkiin kysymyksiin paljon ystävällisemmin kuin se toinen hoitaja.
Se vaaleatukkainen ja silmälasipäinen hoitaja vastasi aina paljon tylymmin.
Se nuori kokematon lääkäri vastasi vaarin kysymyksiin kyllä kaikkein tylyimmin.*

Adverbin komparatiivi

Adjektiivi Millainen?		-mmin
kauniimpi	→	kauniimmin
nätimpi	→	nätimmin
selvempi	→	selvemmin
kovempi	→	kovemmin
hauskempi	→	hauskemmin
tylsempi	→	tylsemmin
ihanampi	→	ihanammin
ahkerampi	→	ahkerammin
terävämpi	→	terävämmin
ikävämpi	→	ikävämmmin
mukavampi	→	mukavammin
parempi	→	paremmin
pitempi	→	pitemmin

Adverbin superlatiivi

Adjektiivi Millainen?		-immin
helpoin	→	helpoimmin
kovin	→	kovimmin
selvin	→	selvimmin
iloisin	→	iloisimmin
kevyin	→	kevyimmin
siistein	→	siisteimmin
nätein	→	näteimmin
kaunein	→	kauneimmin
hitain	→	hitaimmin
kokenein	→	kokeneimmin
nopein	→	nopeimmin
lämpimin	→	lämpimimmin
happamin	→	happamimmin
paras	→	parhaiten
pisin	→	pisimmin

Harjoitus 25

Sano sama adverbini komparatiivissa:

1. Mikko ajaa aina niin nopeasti. Antti ajaa vielä.....
2. Tero laulaa niin huonosti. Ari laulaa vielä.....
3. Mikko lukee paljon. Tero lukee vielä.....
4. Satu syö niin vähän. Minna syö vielä.....
5. Satu opiskelee ahkerasti. Minna opiskelee vielä.....
6. Satu yrittää niin kovasti. Minna yrittää vielä.....
7. Satu piirtää niin tarkasti. Minna piirtää vielä.....
8. Nämä bussit kulkevat niin harvoin. Nuo bussit kulkevat vielä.....
9. Sonja soittaa minulle aika usein, mutta Heidi soittaa vielä.....
10. Eläimiä kohdellaan nykyään julmasti. Mutta ennen niitä kohdeltiin vielä.....
11. Nuoret käyttäytyvät niin röyhkeästi. Aikuiset käyttäytyvät joskus vielä.....

Harjoitus 26

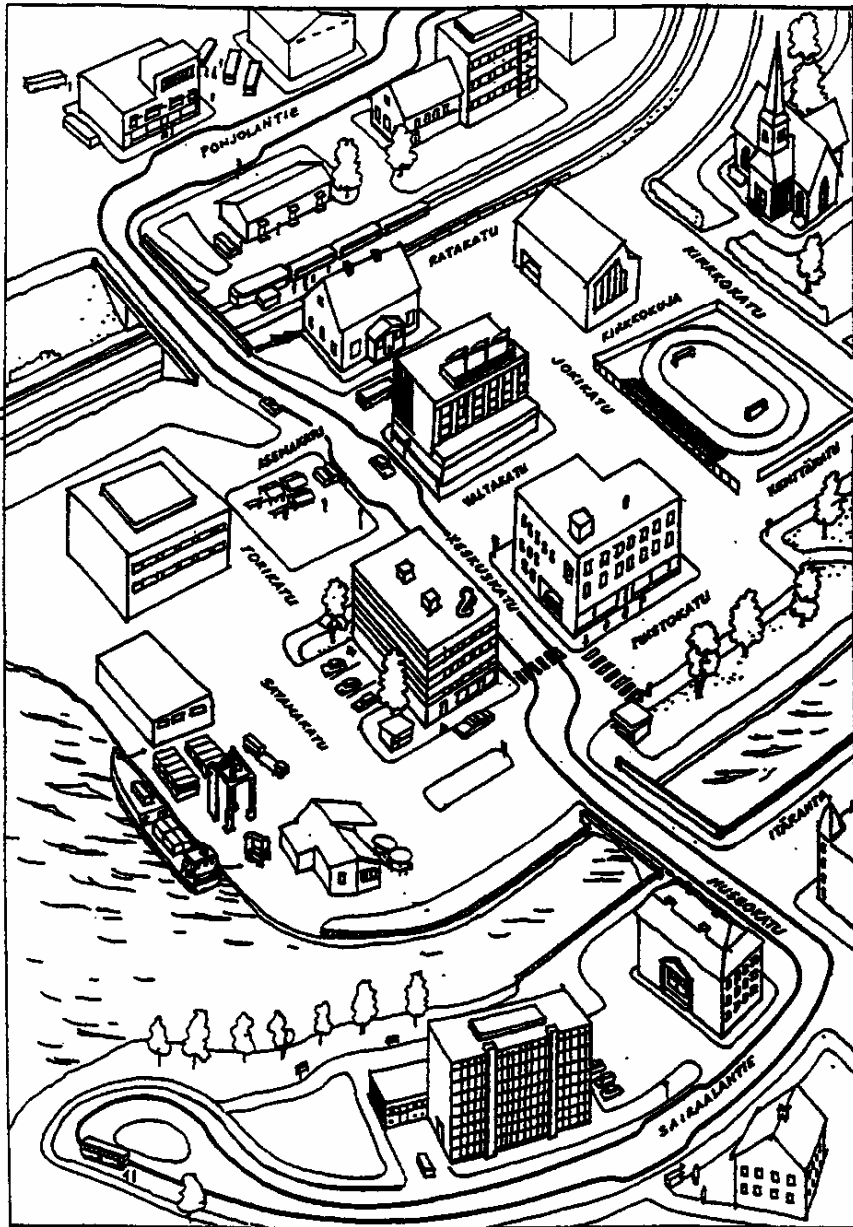
Sano adverbini vastakohta adverbini komparatiivissa:

1. Tämä bussi ajaa niin hitaasti. Tuo toinen bussi ajaa paljon.....
2. Älä pyydä niin rumasti! Pyydä.....
3. Sinä soitat niin harvoin. Soita vähän.....
4. Älä puhu niin nopeasti! Puhu vähän.....
5. Älä puhu niin paljon! Puhu.....
6. Sinä puhut liian vähän lasten kanssa. Puhu heidän kanssaan vähän.....
7. Sinä kirjoitit tämän liian sotkuisesti. Kirjoita se.....
8. Tämä työ on tehty huonosti. Se täytyy tehdä paljon.....
9. Sinä puhut niin epäselvästi. Puhu.....
10. Sinä imuroit aina niin huolimattomasti. Imuroi.....

Harjoitus 27

Tee adverbini superlatiivi:

1. Minna laulaa meistä kaikista kaikkein(KAUNIISTI).
2. Hän myös soittaa pianoa kaikkein(HYVIN).
3. Miten sinne(NOPEASTI) pääsisi?
4. Kuka teistä tietää(PALJON) tästä asiasta?
5. Minä tiedän tästä asiasta kaikkein(VÄHÄN).
6. Mitkä bussit menevät sinne kaikkein(USEA)?
7. Miten sinne kaikkein(MUKAVASTI) ja
(HELPPO) pääsisi?
8. Tämä bussi ajaa kaikkein(HITAASTI).
9. Tapio käsittelee aina kaikkia asioita kaikkein(RAUHALLISESTI).

HUOMAA!

kirkon edessä
 kirkon takana
 tavaratalon oikealla puolella
 tavaratalon vasemmalla puolella
 sillan vieressä
 aseman lähellä
 aseman luona
 sillan alla
 sillan päällä

urheilukentän ympärillä
 urheilukentän keskellä
 puiston laidassa
 torin poikki
 kadun yli
 kadun tällä puolella
 kadun toisella puolella
 risteyksen jälkeen
 kadunkulman jälkeen

rantaa pitkin
 suojatietä pitkin
 Keskuskatua pitkin
 pankkia vastapäätä
 kirkkoa ennen

satamaan asti
 päätepysäkillä asti
 asemalle saakka

2.4.

TIEN NEUVOMINEN

-Päivää. Anteeksi, mutta tietäisitteköhän Te, missä on Satamakatu?

-Joo... jos minä muistan oikein, se on sataman lähellä. Täältä on kyllä aika pitkä matka sinne satamaan. No, jos Te menette sinne kävellen, se kestää ehkä noin 15 tai 20 minuuttia. Bussilla sinne pääsisi tietysti nopeammin, mutta kun tuo bussi ehti mennä juuri äsken. Seuraava taitaa tulla vasta 20 minuutin kuluttua. Nämä bussit kulkevat näin iltaisin vähän harvemmin. Mutta kyllä Te sinne jalankin pääsette. Menette vaan tästä suoraan eteenpäin, ohi linja-autoaseman. Linja-autoaseman jälkeen käännytte vasemmalle Keskuskadulle ja sitten siinä tulee heti silta. Menette vaan sillan yli. Sillan jälkeen tulee tori. Menette vaan torin läpi ja tulette Torikadulle. Satama oikeastaan näkyikin jo silloin. Siellä se Satamakatu on.

-Ööh...tota noin... kiitos vaan. Eli siis tätä Pohjolantietä vaan eteenpäin ja sitten vasemmalle.

-Niin. Kysykää vaikka joltakulta sitten uudestaan. Kyllä sinne on ihan helppo löytää.

.....
-Anteeksi, missä täällä on urheilukenttä? Meillä olisi siellä pian futismatsi.

-No, ajatte vaan tätä Sairaalatietä suoraan eteenpäin, kunnes tulette Museokadun risteykseen. Käännytte siinä vasempaan. Sitten Te menette sillan yli ja siinä on sellainen kioski heti siinä oikealla. Kioskia vastapäätä on muuten postitalo. No, te käännytte heti sen kioskin jälkeen oikealle ja ajatte sitten sitä Puistokatua pitkin jonkin matkaa. Puistokadun päässä näkyikin sitten jo kirkon torni. Urheilukenttä on siinä kirkon vieressä. Kenttökadun puolelta pääsee parhaiten sisälle.

-Joo, kiitoksia vaan. Kyllä me sen nyt löydämme.

.....
-Minun täytyisi mennä tuonne keskusairaalaan. Minulla on vähän jo kiire, kun tuo vierailuaika on jo alkanut. Mitenköhän minä pääsisin sinne parhaiten? Menisinkö minä 86:lla? Sen päätepysäkkihän on ihan siinä vieressä. Sehän ajaa ihan sinne Marian puistoon asti.

-Ei sinun sillä kannata mennä. Se kulkee niin harvoin ja muutenkin koko matka kestää sillä paljon kauemmin. Se kiertää aina kaikki paikat ja pysähtyy joka pysäkillä. Mene 82:lla. Se ajaa paljon useammin. Se ajaa kovempaan, kun se menee osan matkasta moottoritietä pitkin. Sinä pääset sillä paljon nopeammin. Sinähän voit jäädä Museokadun pysäkillä pois ja kävellä sitten vähän matkaa. Tai jos olet menossa siihen uuteen rakennukseen, aja päätepysäkille asti. Sillä tavalla sinä pääset sinne kaikkein nopeimmin. Tai jos et sinä sitten ota taksia?

Selityksiä:

bussi ehti mennä = bussi lähti jo
pääsette jalan = voitte kävellä

HUOMAA!

<i>paljon</i>	<i>enemmän</i>	<i>eniten</i>
<i>vähän</i>	<i>vähemmän</i>	<i>vähiten</i>
<i>hyvin</i>	<i>paremmin</i>	<i>parhaiten</i>
<i>mielellään</i>	<i>mieluummin</i>	<i>mieluiten</i>

<i>alhaalla</i>	<i>alempana</i>	<i>alimpana</i>
<i>yhteällä</i>	<i>ytimepänä</i>	<i>ytimepänä</i>
<i>lähellä</i>	<i>lähempänä</i>	<i>lähimpänä</i>
<i>kaukana</i>	<i>kauempana</i>	<i>kauimpana</i>
<i>takana</i>	<i>taempana</i>	<i>taimpana</i>

<i>usein</i>	<i>useammin</i>	<i>useimmin</i>
<i>harvoin</i>	<i>harvemmin</i>	<i>harvimmin</i>
<i>aikaisin</i>	<i>aikaisemmin</i>	<i>aikaisimmin</i>
<i>myöhään</i>	<i>myöhemmin</i>	<i>myöhimmin</i>
<i>kauan</i>	<i>kauemmin</i>	<i>kauimmin</i>

<i>illalla</i>	<i>illemmalla</i>
<i>kevääällä</i>	<i>keväämmällä</i>
<i>syksyllä</i>	<i>syksymmällä</i>

Harjoitus 28

Käytä samaa sanaa ja pane se oikeaan muotoon:

1. Minä tiedän aika **vähän** tästä asiasta, mutta Minna tietää siitä vielä _____.
Marko tietää siitä kyllä kaikkein _____.
2. Minä herään yleensä aika **aikaisin**, mutta siskoni herää vielä _____.
3. Sisareni laittaa **mielellään** ruokaa. Minä en laita mielelläni, _____ syön päivällä työpaikalla ja kaikkein _____ käyn joskus syömässä jossakin hienossa ravintolassa.
4. Antti on hyvä kertomaan vitsejä. Hän kertoo tosi **hyvin**. Mutta hänen veljensä - hän on tosi hauska! Hän kertoo vielä _____.
5. Tulin eilen **myöhään** kotiin, mutta veljeni tuli vielä _____.
6. Voisimme puhua tästä asiasta **illalla**. Tavataanko vielä _____ ?
7. **Keväällä** alkavat uudet kurssit. Voisitte ottaa yhteyttä meihin _____.

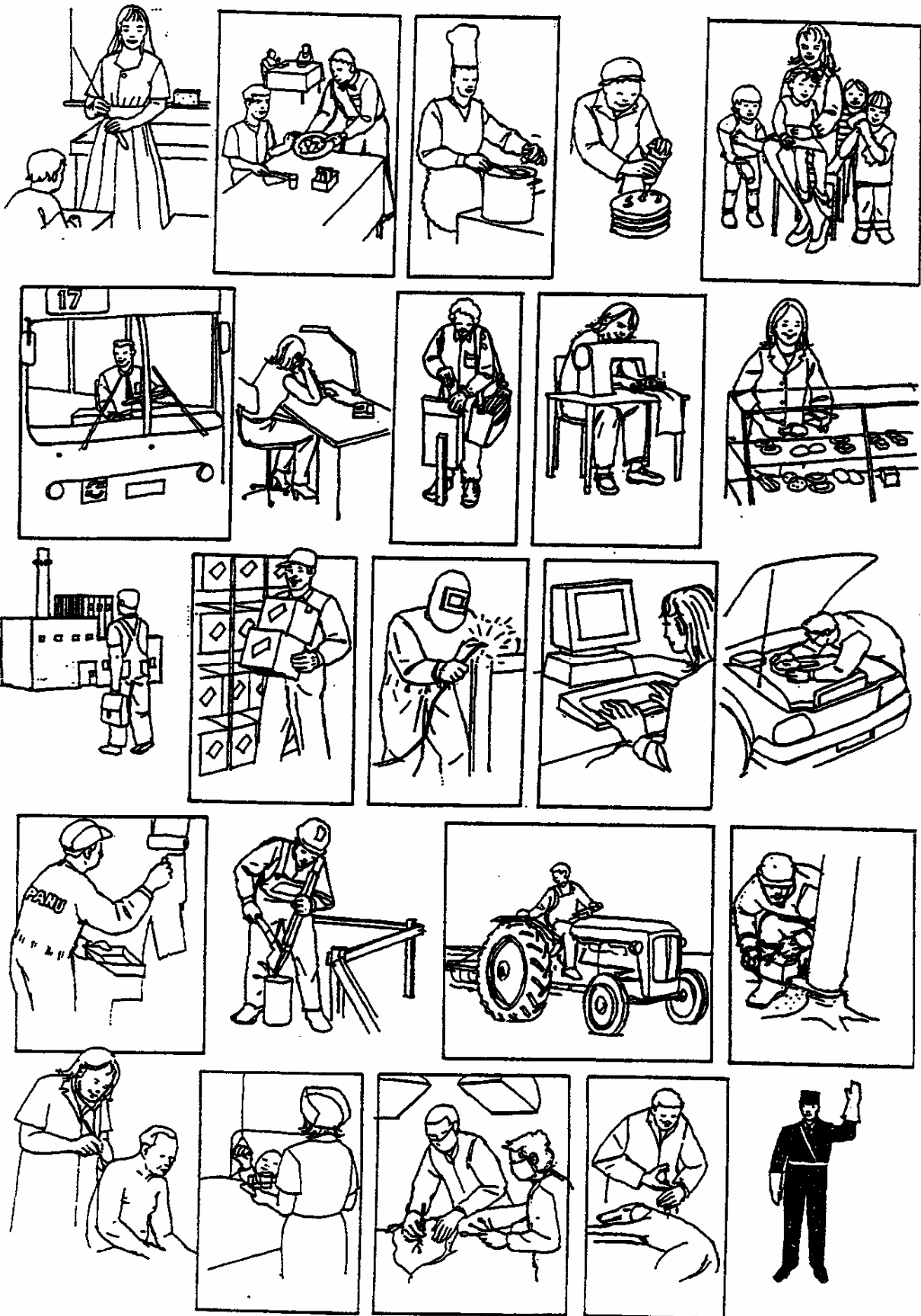
Harjoitus 29

Täydennä lauseet!

1. Veljeni soittaa minulle aika harvoin. Olisi kiva jos hän soittaisi _____.
2. Valvot liian myöhään. Mene nukkumaan vähän _____!
3. Sisareni asui ennen aika lähellä minua. Nykyään hän asuu paljon _____.
4. Ei se kirja sillä hyllyllä ole. Se on vielä _____.
5. Minua harmittaa tänään moni asia. Kaikkein _____ minua harmittaa se, että ajoin tänään kolarin.
6. Sain vasta ajokortin. En ole vielä kovin kauan ajanut autoa. Sisareni on ajanut paljon _____.

KAPPALE 12

2.5.
AMMATIT

2.5.

AMMATIT

Opettaja

opettaa koulussa, opistossa tai yliopistossa.

Leipuri

leipoo kakkuja, pullia ja leipiä leipomossa.

Bussinkuljettaja

ajaa bussia.

Kuorma-autonkuljettaja

ajaa rekkaa.

Postinkantaja

jakaa kaikki kirjeitä, kortteja, laskuja ja monia lehtiä.

Ompelija

ompelee vaatteita ompelimossa tai tekstiilitehtaassa.

Tehdastyöntekijä

työskentelee tehtaassa.

Hitsaaja

hitsaa konepajassa tai telakalla.

Autonasentaja

on työssä autokorjaamossa.

Kirvesmies

sahaa, höylää, hioo ja naulaa.

Metsuri

kaataa puita metsässä.

Kirurgi

leikkaa potilaita.

Eläinlääkäri

hoitaa sairaita eläimiä.

Merimies

työskentelee merellä.

Näyttelijä

näyttelee teatterissa.

Insinööri

suunnittelee koneita ja taloja.

Kampaaja

leikkaa, värjää ja föönaa naisten hiuksia ja laittaa hiuksiin raidat tai permanentin.

Uutistoimittaja

raportoii eri tapahtumista.

Tarjoilija ja kokki

työskentelevät ravintolassa.

Lastenhoitaja

hoitaa lapsia päiväkodissa.

Toimistosihteeri

on työssä toimistossa. Hän vastaa puhelimeen ja keskustelee asiakkaiden kanssa. Hän huolehtii monista asioista.

Toimistovirkailija

on työssä kunnan tai valtion virastossa.

Myyjä

on työssä kaupassa tai myymälässä.

Varastomies

on työssä varastossa.

ATK-suunnittelija

suunnittelee tietokoneohjelmia.

Maalari

maalaa, kaakeloii ja tapetoi.

Maanviljelijä

kasvattaa viljaa, rehua ja vihanneksia.

Lääkäri ja sairaanhoitaja

hoitavat potilaita.

Kättilö

auttaa äitiä synnytyksessä.

Poliisi valvoo järjestystä. Hän sakottaa,

pidättää ja vie putkaan. Hän auttaa ja suojelee ihmisiä.

Poliitikko

toimii politiikassa.

Arkkitehti

suunnittelee ja piirtää rakennuksia.

Parturi

leikkaa miesten hiukset.

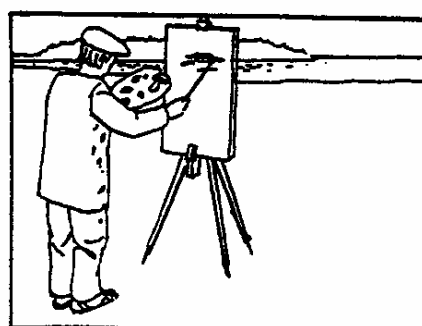
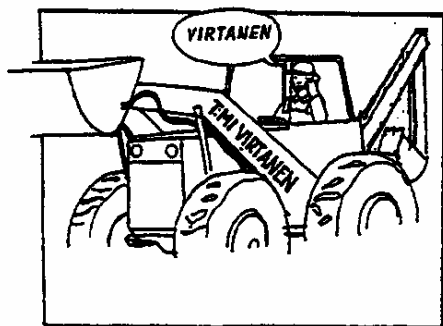
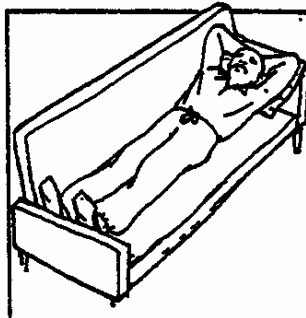
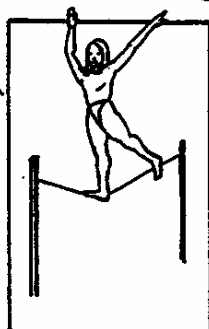
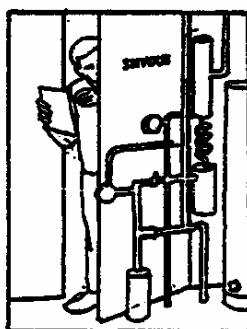
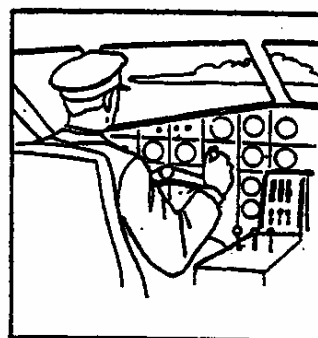
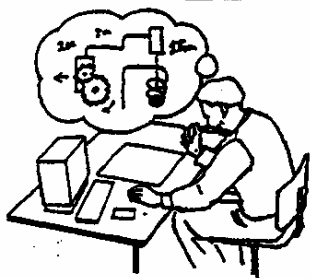
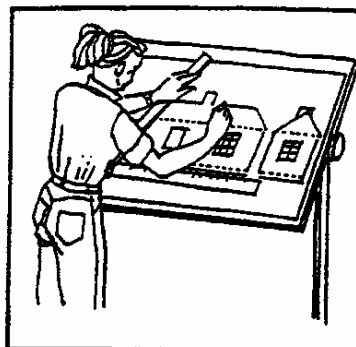
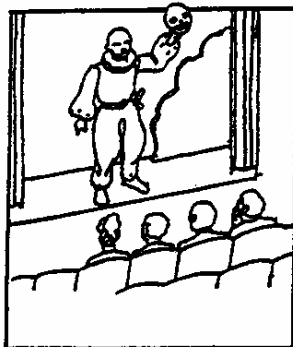
Lentokapteeni

ohjaa lentokonetta.

TV-kuuluttaja

kertoo katsojille päivän ohjelmista.

2.5.
AMMATIT

Taiteilija

tekee taidetta:

Taidemaalari maalaa tauluja.
Kuvanveistäjä tekee veistoksia.
Valokuvaaja ottaa kuvia.
Ohjaaja ohjaa elokuvia.
Säveltäjä säveltää.
Muusikko soittaa.

Tanssija tanssii.

Laulaja laulaa.

Kirjailija kirjoittaa kirjoja.

Keraamikko tekee keramiikkaa.

Sisustussuunnittelija suunnittelee huonekaluja.

Lasinpuhaltaja puhaltaa lasia.

Muotoilija suunnittelee esineitä.

Yksityisyrityksellä eli liikemiehellä

on oma yritys. Hän tekee työtä omassa firmassaan.

**Pelle, taikuri, nuorallatanssija,
akrobaatti, jonglööri ja leijonankesyttävä**
työskentelevät sirkuksessa.

Varas eli rosvo

varastaa toisten omaisuutta.

Vakoilija

vakoilee salaa uusia ideoita ja keksintöjä.

Kerjäläinen

kerjää kadulla.

Työtön

on ilman työtä.

Kotiäiti tai koti-isä

tekee työtä kotona. Hän hoitaa
omia lapsiaan, siivoaa, käy kaupassa,
laittaa ruokaa, imuroi, pesee ikkunat
ja lattiat, kastelee kukat ja vie roskat ulos.

Eläkeläinen on eläkkeellä.

MIKÄ SINUSTA TULEE ISONA?

Useimmat lapset ja nuoret haluavat yleensä kasvaa nopeasti aikuisiksi, jättää koulun ja päästä töihin. Monilla on jo lapsina unelma-ammattit: he haluavat astronauteiksi, palomiehiksi, poliiseiksi, lääkäreiksi, opettajiksi, mannekiineiksi, lentoemänniksi, lentäjiksi tai maailmankuuluiksi poptähdiksi. Kouluvuosien aikana nuoresta tulee realistisempi. Koulussa myös neuvotaan ja kerrotaan eri ammasteista. Näin nuori ehkä löytää itselleen sopivan työn.

Jotkut päättävät käydä vain yhdeksän pakollista luokkaa loppuun ja menevät sitten suoraan töihin. Toiset jatkavat ammatilliseen tutkintoon, toiset ylioppilaaksi asti. Pelkkä ylioppilastutkinto ei kuitenkaan enää takaa hyvää työpaikkaa. Jonkin alan ammattitaito on nykyaikana lähes välttämätöntä. Silloin on helpompi saada työtä, sillä ammattitaitoisia ihmisiä ei ole koskaan tarpeeksi. Ammattiin opiskelu onkin tällä hetkellä yleisempää kuin lukioon meno.

Suurin osa suomalaisista työskentelee nykyään palvelualoilla esimerkiksi kampaajina, myyjinä, bus-sinkuljettajina, sairaanhoitajina, opettajina, leipureina, kirjastonhoitajina, pankkivirkailijoina tai varastomiehinä. Vähän yli 25 % prosenttia, siis neljännes on työssä teollisuudessa. Jos koulutusta on tarpeeksi, nuorella on hyvät mahdollisuudet edetä urallaan ja päästä esimerkiksi elektroniikkateollisuuden palvelukseen.

Suurin osa työntekijöistä on yksityisen palveluksessa, ja heillä on pysyvä kokoaikatyö. Rinnalle on kuitenkin tullut myös muita mahdollisuuksia: jotkut tekevät työtä määräaikaisina, lyhyemmän tai pitemmän sopimuksen perusteella, jotkut ovat pysyvässä osa-aikatyössä, toiset taas määräaikaisessa osa-aikatyössä. Esimerkiksi monet pikamyymälöiden kassat ovat työssä vain viikonloppuisin tai iltaisin.

Pysyvät, kiinteät työsuhteet tulevat kuitenkin yhä harvinaisemmiksi. Jo nyt monet ovat vain lyhyen aikaa työssä samassa paikassa; he tekevät siis ns. pätkätyötä. Monet tekevät ns. etätyötä. Heidän ei tarvitse käydä työpaikassa, vaan he voivat työskennellä kotonaan, koska tietokoneiden kautta he voivat olla yhteydessä työnantajaansa.

Mutta mihin ammattiin nuoren kannattaa opiskella ja valmistua, jos hän haluaa hyvää palkkaa? Tietysti kannattaa yrittää suuren firman toimitusjohtajaksi. Mutta varsinkin pojalle voisi suositella lentäjän ammattia: lentokapteenina tai -perämiehenä yksityisessä lentoyhtiössä hänen palkkansa olisi paljon parempi, kuin jos hänestä tulisi esimerkiksi yliopiston professori tai lääkäri. Monissa muissa ammasteissa palkat ovat paljon pienempiä. Poronhoitajan, kosmetologin, parturin, kampaajan tai lehdenjakajan palkka jää melkein kymmenen kertaa pienemmäksi kuin esimerkiksi liikennelentäjän.

Millaisista ammasteista lapset unelmoivat tulevaisuudessa? Jo nyt näkyy, että maailma on muuttunut ja mahdollisuudet ovat lisääntyneet. Nyt ei ole enää ihmeellistä, että tyttö haluaa sotilaaksi. Poliiseina on yhä enemmän naisia, ja varmasti näemme pian naisia myös tulipaloja sammuttamassa. Monet pojat taas ovat opiskelleet sairaanhoitajiksi tai työskentelevät päiväkodissa lastenhoitajina tai lastentarhanopettajina.

Lapsethan oppivat tietotekniikan jo pieninä. Tietokoneista on tullut luonnollinen osa heidän elämäänsä. Tietotekniikan ala kasvaa nopeasti, ja se tarjoaa uusia unelma-ammatteja sekä pojille että tytöille. Tietysti on mahdollista, että lasten toiveet ovatkin konservatiivisia. Ehkä ne eivät muutu, vaikka maailma ympärillämme muuttuukin.

Hän tuli kotiin niin iloisena.

Hän toimii opettajana Kuopiossa.

Ilma pysyi lämpimänä ja kauniina koko viikon.

-na / -nä

		Yksikkö	Monikko
kirkko	kirko-	kirkkona	kirkkoina
juttu	jutu-	juttuna	juttuina
mukava	mukava-	mukavana	mukavina
poika	poja-	poikana	poikina
kylmä	kylmä-	kylmänä	kylminä
lapsi	lapse-	lapsena	lapsina
kiltti	kilti-	kilttinä	kilteinä
äiti	äidi-	äitinä	äiteinä
terve	tervee-	terveenä	terveinä
mies	miehe-	miehenä	miehinä
onnellinen	onnellise-	onnellisena	onnellisina
uusi	uude-	uutena	uusina
vuosi	vuode-	vuotena	vuosina
kaunis	kaunii-	kauniina	kauniina
tehdas	tehtaa-	tehtaana	tehtaina
vapaa	vapaa-	vapaana	vapaina
maa	maa-	maana	maina
pimeä	pimeä-	pimeänä	pimeinä
yö	yö-	yönä	öinä
kysymys	kysymykses-	kysymyksenä	kysymyksinä
sairaus	sairaude-	sairautena	sairauksina
soitin	soittime-	soittimena	soittimina
lyhyt	lyhye-	lyhyenä	lyhyinä
väsynyt	väsynee-	väsyneenä	väsyneinä
työtön	työttömä-	työttömänä	työttöminä
tytär	tyttäre-	tyttärenä	tyttärinä
jäsen	jäsene-	jäsenenä	jäseninä
lämmin	lämpimä-	lämpimänä	lämpiminä
hauska	hauska-	hauskana	hauskoina
kiva	kiva-	kivana	kivoina
kamala	kamala-	kamalana	kamalina
kirjailija	kirjailija-	kirjailijana	kirjailijoina
kuljettaja	kuljettaja-	kuljettajana	kuljettajina
halvempi	halvemmas-	halvempana	halvempina
halvin	halvimmas-	halvimpana	halvimpina

Essiivissä on vartalossa vahva aste!

Essiivi ilmaisee subjektin tai objektin senhetkistä mielentilaa, olotilaa, asemaa tai tehtävää. Muutoksen mahdollisuus on olemassa.

Verbejä: *olla, maata, istua, odottaa, pysyä, säilyä, toimia, työskennellä, käyttää, pitää...*

ESSIV

Vihannekset säilyvät tuoreina kylmässä.
Ilma pysyi kirkkaana koko viikon.
Isoisä on ollut jo kauan sairaana.
Minna tuli koulusta niin iloisena.
Väsyneenä ja masentuneena hän alkoi siivota.

Hän toimii opettajana peruskoulussa.
Hän on lääkärinä Kuopiossa.
Laura työskentelee nykyään oppaana Turussa.

Me käytämme tätä huonetta työhuoneena.
Minä käytin huulipunaa kynänä.

Äitinä hänen täytyisi huolehtia lapsistansa paremmin.
Kansanedustajana hänen tulisi tietää enemmän tästä asiasta.

Sinuna minä en tekisi noin.
Johtajana minä ottaisin paremmin selvää asioista.

Nuorena olin kiinnostunut monista asioista.
Mikä sinusta tulee isona?
Eläkeläisinä me muutamme Espanjaan.

maanantaina	jouluna	uutenavuotena
tiistaina	pääsiäisenä	toissapäivänä
keskiviikkona	vappuna	vuonna 1917
viikonloppuna	juhannuksena	vuosina 1826-1860

Millaisena?

Millaisella mielellä?

Millä tuulella?

Missä asemassa?

Missä tehtävässä?

Minä?

"koska" (syy)

"jos" (ehto)

"kun" (aika)

Milloin?

Minä päivänä?

Minä vuonna?

Minä vuosina?

HUOMAA!

tänä aamuna	lauantai-iltana	kahtena iltana	mutta:	aamulla	keväällä
eräänä päivänä	ensi kesänä	kauniina iltana		päivällä	kesällä
sinä iltana	viime talvena	seuraavana yönä		illalla	syksyllä
sinä pimeänä yönä	viime yönä	kyminä talvina		yöllä	talvella

pitää + partitiiviobjekti + essiivi

Hän piti minua ihan hulluna.
He pitivät tätä asiaa melko vaikeana.
Me pidimme heitä mukavina naapureina.
Hän piti koko asiaa leikkinä.
Me pidämme tätä asiaa hyvin tärkeänä.
Ministeri piti koko kysymystä turhana.

kotona, ulkona, takana, kaukana, luona, siinä

mielipide

Missä?

ESSIVI**Harjoitus 1**

Sano essiivissä:

1. (ERÄS PÄIVÄ)lähdimme retkelle läheiseen kaupunkiin.
2. Ajoimme(LOINEN) pitkin maantietä.
3. (MATKAN AIKA)juttelimme ja nauroimme.
4. (NUOREMPI)aina ajattelin, että haluaisin asua tässä kaupungissa.
5. Pidin sitä niin..... (KAUNIS).
6. (VANHEMPI)en enää ajatellut niin.
7. Aloin pitää tätä kaupunkia liian(PIENI) ja(HILJAINEN).
8. Tapasimme Markon. Hän työskentelee siellä(LÄÄKÄRI).
9. (LÄÄKÄRI)hän tuntee kaupungin kaikki asukkaat.
10. Hän kertoi, että hänen oma äitinsä on kovin(SAIRAS).
11. (INVALIDI)hän ei enää pysty huolehtimaan itsestään.
12. (POIKA)Markon on pakko huolehtia hänestä.
13. Marko piti asiaa välillä vähän(RASKAS).
14. Hänen täytyi käydä äitinsä luona viikon.....(JOKAINEN PÄIVÄ).
15. Minä pidän Markoa hyvin(LUOTETTAVA) ja
.....(LÄMMIN MIES).
16. (SAMA ILTA)me ajoimme vielä takaisin kotiin.

Harjoitus 2

Sano monikon essiivissä:

1. (LÄMMIN SATEETON ILTA)
.....istuimme puutarhassa.
2. (PIMEÄ YÖ)tähdet tuikkivat taivaalla.
3. (LAPSI)me aina kiipesimme noihin puihin.
4. Hyeenoja pidetään(ILKEÄ) ja(VAARALLINEN).
5. Delfiinejä pidetään(KILTTI) ja(VIISAS).
6. Hedelmät pysyivät viikon(TUORE) ja(HYVÄ).
7. Me pidimme heitä hyvin(MUKAVA NAAPURI).
8. Pidän teitä erittäin(KIVA) ja
.....(AHKERA OPISKELIJA).
9. Heitä pidettiin luokan(PARAS) ja
.....(RAUHALLISIN OPPILAS).

TRANSLATIIVI

Hän tuli iloiseksi, kun näki meidät.

Leena valmistuu arkkitehdiksi.

Ilma muuttui kylmäksi, sateiseksi ja tuuliseksi.

-ksi

		Yksikkö	Monikko	
helppo	helpo-	helpoksi	helpoiksi	
viikko	viiko-	viikoksi	viikoiksi	
hullu	hullu-	hulluksi	hulluiksi	
hölmö	hölmö-	hölmöksi	hölmöiksi	
lihava	lihava-	lihavaksi	lihaviksi	
poika	poja-	pojaksi	pojiksi	
kylmä	kylmä-	kylmäksi	kylmiksi	
pitkä	pitkä-	pitkäksi	pitkiksi	
suuri	suure-	suureksi	suuriksi	
lääkäri	lääkäri-	lääkäriksi	lääkäreiksi	
dollari	dollari-	dollariksi	dollareiksi	
terve	tervee-	terveeksi	terveiksi	
mies	miehe-	mieheksi	miehiksi	
punainen	punaise-	punaiseksi	punaisiksi	
uusi	uude-	uudeksi	uusiksi	
kaunis	kaunii-	kauniiksi	kauniiksi	
sairas	sairaa-	sairaaksi	sairaiksi	
vapaa	vapaa-	vapaaksi	vapaiksi	
maa	maa-	maaksi	maiksi	
makea	makea-	makeaksi	makeiksi	
tulos	tulokse-	tulokseksi	tuloksiksi	
rikkaus	rikkaude-	rikkaudeksi	rikkauksiksi	
paahdin	paahtime-	paahtimeksi	paahtimiksi	
lyhyt	lyhye-	lyhyeksi	lyhyiksi	
väsynyt	väsynee-	väsyneeksi	väsyneiksi	
työtön	työttömä-	työttömäksi	työttömiksi	
kuningatar	kuningattare-	kuningattareksi	kuningattariksi	
jäsen	jäsene-	jäseneksi	jäseniksi	
vanha	vanha-	vanhaksi	vanhoiksi	
velka	vela-	velaksi	veloiksi	
ahkera	ahkera-	ahkeraksi	ahkeriksi	
asiantuntija	asiantuntija-	asiantuntijaksi	asiantuntijoiksi	
hoitaja	hoitaja-	hoitajaksi	hoitajiksi	
kauniimpi	kauniimma-	kauniimmaksi	kauniimmiksi	
kaunein	kauneimma-	kauneimmaksi	kauneimmiksi	

*"Aina laiskaksi
haukutaan,
vaikk ei mitään
tee, sanoi
entinen renki."*

Translatiivi ilmaisee muutoksen tuloksen, miksi tai millaiseksi subjekti tai objekti muuttuu tai on jo muuttunut.

Verbejä: *tulla, muuttua, vaihtaa, vaihtua, joutua, opiskella, valmistua, päästä, lähteä, valita, nimittää, julistaa, kutsua, sanoa, ehdottaa, luulla, kuvitella, tuntea, jäädä, jättää, saada ...*

TRANSLATIIVI

Isoäiti on tullut jo vanhaksi.
 Ilma on muuttunut niin kylmäksi.
 Liikennevalo vaihtui vihreäksi.
 Vesi muuttui höyryksi.
 Hän jäi invalidiksi.
 Minä aion värjätä tukan punaiseksi.
 Minä saan tämän tekstin pian valmiiksi.
 Haluaisin vaihtaa nämä kolikot seteleiksi.
 Kaarina pääsi ylioppilaaksi viime vuonna.
 Nyt hän opiskelee lääkäriksi.
 Pauli valmistui kirurgiksi pari vuotta sitten.
 Kari lähti ulkomaille suomen kielen opettajaksi.

Ulla nimitettiin osastopäälliköksi viime viikolla.
 Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Leena Mäkinen.
 Suomi julistettiin itsenäiseksi 1917.
 K. J. Ståhlberg valittiin ensimmäiseksi presidentiksi.

Ehdotan Juhani Valtaa puheenjohtajaksi.
 Ehdotan Markku Jokista sihteeriksi.
 Markkua sanotaan "Makeksi".
 Kaikki kutsuvat Juhania "Jussiksi".
 Luulin koetta paljon vaikeammaksi.
 Kuvittelin häntä paljon vanhemmaksi.

Tunsin itseni sairaaksi.
 Mikko tunsu itsensä hölmöksi.

Mitä se on ruotsiksi?
 Sano se suomeksi!

Isoäiti tuli lastenvahdiksi.
 Anneli jäi kotiäidiksi.
 Mitä sinä ostat Jannelle joululahjaksi?
 Mitä me otamme jälkiruoaksi?

Me lähdemme lomalle viikoksi.
 Minä jään Suomeen ehkä kahdeksi vuodeksi.
 Vuokrasimme mökin kuukaudeksi.
 Me menemme mökille pääsiäiseksi.

Minä menen yhdeksäksi töihin.
 Kääntäkää tämä teksti maanantaiksi!
 Tilasin kampaajan kello kolmeksi.
 Varasin meille teatteriliput ensi lauantaiksi.

Aluksi hän pesi hiukset, sitten hän leikkasi ne,
 lopuksi hän vielä föönasi ne.

Millaiseksi?
 Miksi?

tulla
 muuttua
 vaihtua
 jäädä
 saada
 vaihtaa
 päästä
 opiskella
 valmistua
 lähteä

nimittää
 valita
 julistaa

ehdottaa
 sanoa
 kutsua
 luulla
 kuvitella

Millaiseksi sinä tunsit itsesi?

Miksi kieleksi?

Miksi?

Miksi ajaksi?
 Kuinka pitkäksi ajaksi?

Miksi ajankohdaksi?

aluksi - lopuksi
 ensiksi - seuraavaksi - viimeksi
 ensimmäiseksi - toiseksi -
 kolmanneksi jne. - viimeiseksi

TRANSLATIIVI**Harjoitus 3**

Sano translatiivissa:

1. Ilma on muuttunut niin(KYLMÄ) ja(SATEINEN).
2. Tulen aina niin(MASENTUNUT), kun syksy alkaa.
3. Päivät ovat tulleet paljon(LYHYEMPI).
4. Sää on vaihtunut..... (TUULISEMPI).
5. Tulen kotiin(VIISI).
6. Tulin niin(ILOINEN), kun hän soitti.
7. Hän oli varannut meille teatteriliput(LAUANTAI-ILTA).
8. Olen tilannut kampaajan..... (HUOMINEN).
9. Tarja tuli meille(LASTENVAHTI).
10. Tunsin itseni kuin..... (UUSI IHMINEN) teatterin jälkeen.
11. Luulin tuota näyttelijää(ERÄS TOINEN IHMINEN).

Harjoitus 4

Sano translatiivissa tai essiivissä:

1. Tarja valmistui(YLIOPPILAS) viime keväänä.
2. Hän lähti Kuopioon(MATKAOPAS).
3. Hän lähti sinne(KOKO VUOSI).
4. Hän aikoo toimia koko vuoden(MATKAOPAS).
5. Sain häneltä tämän kirjanmerkin(MUISTO).
6. Kun hän muutti, tunsin itseni pitkään melko(YKSINÄINEN).
7. (MASENTUNUT)on vaikea keskittyä mihinkään.
8. (ENSI VIIKONLOPPU)aion matkustaa katsomaan häntä.
9. Ehkä jään sinne(KOKO VIIKKO).
10. Pidän häntä minun(PARAS YSTÄVÄ).

Harjoitus 5

Sano translatiivissa tai essiivissä:

1. Urho Kaleva Kekkonen toimi Suomen(PRESIDENTTI) 25 vuotta.
2. Häntä pidettiin hyvin(VOIMAKAS) poliittikkona.
3. Monet henkilöt halusivat, että hän jatkaa(PRESIDENTTI),
vaikka hän alkoi jo tulla(VANHA) ja
(HUONOMUISTINEN).
4. (NUOREMPI)..... pidin häntä
(OIKEUDENMUKAINEN) ja(VIISAS MAAN ISÄ).

Harjoitus 6

Pane sanat essiiviin:

1. En ole koskaan nähnyt häntä yhtä (KAUNIS) _____ kuin eilen.
2. Muistan hänet kylän (KAUNEIN LAPSI) _____
3. Vähän (SUUREMPI) _____ hänellä oli liian pitkät jalat ja vinot hampaat.
4. Jo (KOULULAINEN) _____ hän halusi teatteriin.
5. Hän halusi esiintyä (PRINSESSA, OFELIA tai SADUN KÖYHÄ TYTTÖ) _____, tärkeintä hänelle oli esiintyminen.
6. (YLIOPPILAS) _____ hän pyrki Teatterikorkeakouluun.
7. (PARAS OPPILAS) _____ hän sai heti töitä, kun oli valmistunut.
8. Ja nyt voimme pitää häntä maamme (KUULUISIN KANSAINVÄLINEN FILMITÄHTI) _____

Harjoitus 7

Sano sama lause essiivillä.

MALLI: *Koska hän on opettaja, hänen täytyy tehdä paljon kotitöitä.
>Opettajana hänen täytyy tehdä paljon kotitöitä.*

1. Jos minä olisin sinä, en kertoisi asiasta kenellekään.

2. Kun ihminen on nuori, hän tekee paljon tyhmyyksiä.

3. Koska sinä olet suomalainen, sinä varmaankin pidät saunasta.

4. Koska hän oli vihainen, hän ei huomannut ketään muita kuin poikansa.

5. Jos olisimme aviopari, riitelisimme varmasti jatkuvasti.

6. Koska olet kuuluisa asianajaja, voit varmasti ottaa korkean palkkion avustasi.

7. Kun olemme sairaita ja väsyneitä, emme jaksaa olla kiinnostuneita mistään.

8. Jos ollaan turisteja, ei haluta tietää mitään maan ongelmista.

9. Kun nämä puserot olivat uusia, ne olivat kauniinvärisiä.

10. Jos ne olisivat puhtaita, ne olisivat varmasti kauniimpia.

Harjoitus 8

Pane verbit lauseisiin oikeassa muodossa. Verbit ovat:

ehdottaa, joutua, kutsua, luulla, maalata, muuttua, opiskella, päästä, tulla, tuntea ja valmistua.

1. Hän _____ iloiseksi, kun kuuli uutisen.
2. Ilmat _____ syksyllä sateisiksi.
3. He _____ työttömiksi, kun firma meni konkurssiin.
4. Hän on _____ kesätöihin torimyyjäksi.
5. He _____ viime keväänä lääkäreiksi.
6. Maija _____ psykologiksi Helsingin yliopiston filosofisessa tiedekunnassa.
7. Minkä väriseksi te aiotte _____ talonne?
8. Hän on italialainen, mutta kaikki _____ häntä suomalaiseksi.
9. Tiedätkö, että Mattia _____ Masaksi?
10. Me olemme _____ Raijaa kokouksen sihteeriksi.
11. _____ sinä itsesi vielä sairaaksi?

Harjoitus 9

Millaisiksi nämä muuttuvat tai ovat muuttuneet?

1. Vesi muuttuu _____, kun on pakkasta.
2. Vesi muuttuu saunan kiukaalla _____.
3. Hiukset tulevat _____, kun vanhenemme.
4. Jäsenet tulevat _____, kun vanhenemme.
5. Elämä on muuttunut _____ kuin ennen.
6. Ruoka on tullut _____ kuin ennen.
7. Ihmiset ovat tulleet _____ kuin ennen.
8. Musiikki on tullut _____ kuin ennen.
9. Naiset ovat tulleet _____ kuin ennen.
10. Miehet ovat tulleet _____ kuin ennen.
11. Kirjat ovat tulleet _____ kuin ennen.
12. Lomamatkat ovat tulleet _____ kuin ennen.
13. Vaatteet ovat tulleet _____ kuin ennen.
14. Ylioppilaslakki muuttuu _____ ajan myötä.
15. Lehdet muuttuvat syksyllä _____.
16. Elokuussa marjat tulevat _____.
17. Maito tulee _____, jos se unohdetaan pöydälle.
18. Petra rakastaa susia. Täydenkuun aikaan hän muuttuu _____.
19. Ruma ankanpoikanen muuttui _____.

2.5.

KIRIL JÄÄ TYÖTTÖMÄKSI

- Hei Anne. Anteeksi, että mä olen vähän myöhässä, mutta Kiril ei tullutkaan ajoissa töistä ja mä jouduin odottamaan sitä vähän aikaa. Sen piti tulla kotiin viideksi, mutta ei se tullutkaan. Mä meinasin jo ihan hermostua, kun mulla ei ollut yhtään rahaa. Mulla ei olisi ollut rahaa edes bussilippuun. No, se tuli puoli kuudelta. Sillä oli ollut vähän ongelmia töissä. Ne olivat pitäneet pitkän kokouksen siellä.
- No, ei se mitään haittaa, Leena. Mä luin tätä lehteä sillä aikaa. Ei mulla ollut tässä mitään hätää. Mutta ... mitä on sattunut? Mitä ongelmia sillä Kirilillä sitten oli siellä töissä?
- Niiden firma ei ole saanut tilauksia moneen viikkoon, ja firman johto meinaa lakkauttaa koko yrityksen ensi talvena. Kaikki saavat potkut! Ja mitä me sitten tehdään, jos Kirilkin jää työttömäksi? Mähän olen ollut työttömänä jo monta kuukautta. Millä me sitten tullaan toimeen? Kiril-raukka tuli niin masentuneeksi, kun se sai kuulla, että se ehkä saa lopputilin. Se tunsu itsensä niin onnettomaksi. Kirilhän on ollut kirvesmiehenä siinä firmassa jo pitemmän aikaa, ainakin puolitoista vuotta. Vaikka se on työskennellyt puuseppänä jo aika kauan, sen on todella vaikea löytää töitä täältä. Rakennusalan työllisyystilannettahan pidetään vieläkin vaikeana. Kiril valmistui puuseppäksi viisi vuotta sitten, ja tähän saakka sille on aina riittänyt töitä. Mitä me tehdään, jos sekkin jää työttömäksi?
- Sähän voisit alkaa opiskella. Saisit helpommin töitä. Opiskelisit vaikka lähihoitajaksi!!
- Pääsisinköhän mä opiskelemaan? Mä olen tullut jo niin vanhaksi. En mä enää opi mitään.
- Kyllä vaan! Sun kannattaisi pyrkiä jo tänä syksynä. Mieti sitä! Mutta mitäs me syödään?
- Mä voisin ottaa jotain halpaa, vaikka jonkun pitsan tai salaatin...
- Kuule, ei sun sitä tarvitse ajatella! Mä voin tarjota sulle! Sä tarjoat sitten joskus puolestasi mulle, kun sulla on enemmän rahaa! Otetaan vaikka jotain pastaa ja isot jäätelöannokset jälkiruoaksi! Vai mitä?
- Ihanko totta? Kiitos. Mä tarjoan sitten sulle vaikka ensi kerralla. Ihanaa! Mulla onkin kova nälkä.
- Tämä on muuten tosi hyvää. No, mitäs teille kuuluu, Anne?
- No ei mitään ihmeempää. Mä tilasin kampaajan huomiseksi. Se taisi olla kello kolmeksi. Mun täytyykin sitten lähteä töistä vähän aikaisemmin. Mä meinaan muuten leikata mun tukkani lyhyeksi.
- Älä leikkaa sitä liian lyhyeksi! Se on niin nätti noin. Sä voisit ottaa siihen vähän väriä. Värjäisit sen vaikka kuparinruskeaksi.
- Joo tai vihreäksi! Tai toinen puoli siniseksi ja toinen valkoiseksi! Luuletko sä mua ihan hulluksi?
- Mutta se voisi kuule piristää. Sä tulisit niin kuin iloisen ja raikkaamman näköiseksi.
- Mitä? Meinaatko sä, että mä en ole enää nuoren ja iloisen näköinen? Et kai sä vaan pidä mua jo jotenkin vanhana?
- No, en tietenkään. Ajattelin vaan ehdottaa...meinaan jos sä haluaisit jotain vaihtelua?
- Niin... se voisi kyllä olla hyvä idea. Mistä sen tietää? Voisihan sitä kokeilla.
- Kuule, ei sulla sattuisi olemaan kynää mukana?
- Ei...Mihin sä tarvitset? Mutta mulla on meikkipussi mukana. Sä voit käyttää vaikka tätä rajauskynää kirjoituskynänä, jos sä haluat. Mitä sä oikein meinaat?
- Mä kirjoitan ylös tuon puhelinnumeron. Tuossa ovesta lukee, että tämä ravintola hakee työntekijöitä.

2.5.

TYÖPAIKKAHAKEMUS

Katri Ojanen
Metsätie 4 C 2
02300 Kirkkonummi
p.koti (09) 278 0359
työ (09) 567 765

HAKEMUS

15. 8. 1983

Oy Merkkituote Ab
PL 67
00560 Helsinki

TEKSTIILIEDUSTAJA

Pyydän, että minut otetaan huomioon. kun yritykseenne valitaan tekstiiliedustajaa. Olen 24 -vuotias merkonomi.

Koulutus

Valmistuin ylioppilaaksi Lauteen Iitalukiosta v. 1978 (liite 1).
Vuonna 1980 valmistuin merkonomiksi Pohjan kauppapaoppilaitoksesta (liite 2).
Sen jälkeen olen suorittanut Merkonomien jatkokoulutuskeskuksessa kirjapidon ja laskentatoimen täydennyskurssin (liite 3) sekä suoramarkkinoinnin täydennyskurssin (liite 4).

Työkokemus

Lauteen Tekstiilituote Oy:ssä työskentelin konttoriharjoittelijana 3. 6. 1977 - 29.12. 1977. Sen jälkeen siirryin Vesi ja Putki Oy:n palvelukseen. Toimin siellä osapäiväisenä yleiskonttoristina 3. 1.1978 - 15. 5.1980. Kauppaopiston suorittuani olin 1. 6.80 - 15.10.82 Vaatetusliike Sari Ilmarinen Oy:llä toimistosihteerinä ja sieltä siirryin nykyiseen toimeeni Silkopuku Oy:ön, jossa toimin palkanlaskijana.

Haluaisin kuitenkin edetä työssäni ja saada vielä lisää työkokemusta. Tekstiilien markkinointi kiinnostaa minua kovasti. Olen myös valmis matkustamaan.

Palkkatoivomus

Palkkatoivomukseni on 6 300 mk/kk.

Tulen mielelläni henkilökohtaisesti keskustelemaan toimeen liittyvistä asioista.

Kunnioittaen

Katri Ojanen

LIITTEET

9 kappaletta todistusjäljennöksiä

KAPPALE 13

MINÄ PESEN HIUKSET SAMPOOLLA

Me menemme sinne metrolla.

Anne ja Ilpo matkustavat Ouluun junalla.

Paul kirjoitti tekstin puhtaaksi kuulakärkikynällä.

Taru syö puuroa lusikalla.

Maksatteko käteisellä vai luottokortilla?

Myin vanhan autoni tuhannella markalla.

Kirjoita tämä teksti puhtaaksi selvällä käsialalla!

-LLA / -LLÄ

Millä? Minkö avulla?

Millä tavalla?

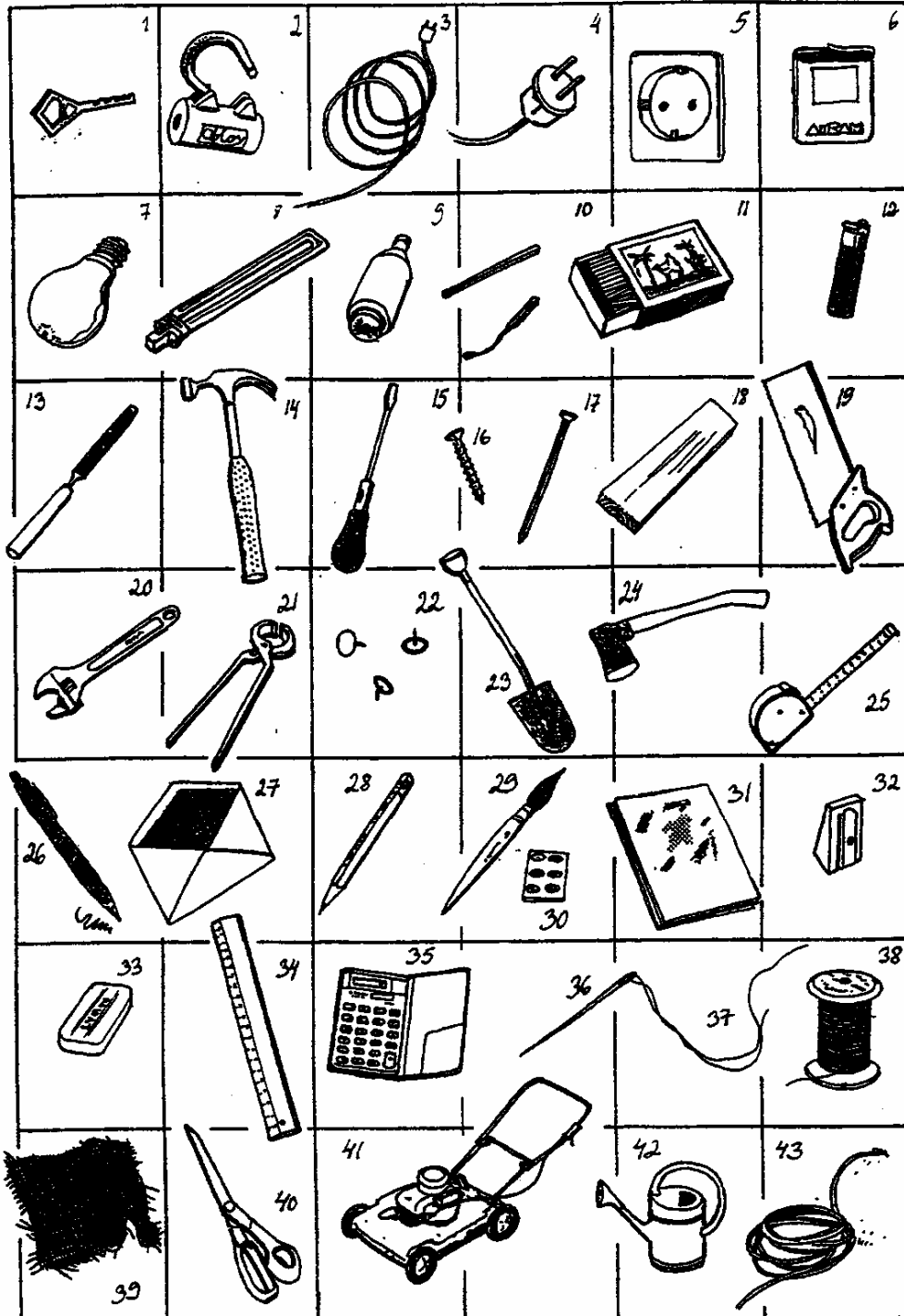
Harjoitus 1

Yhdistä sopivat sanat ja pane sana oikeaan muotoon:

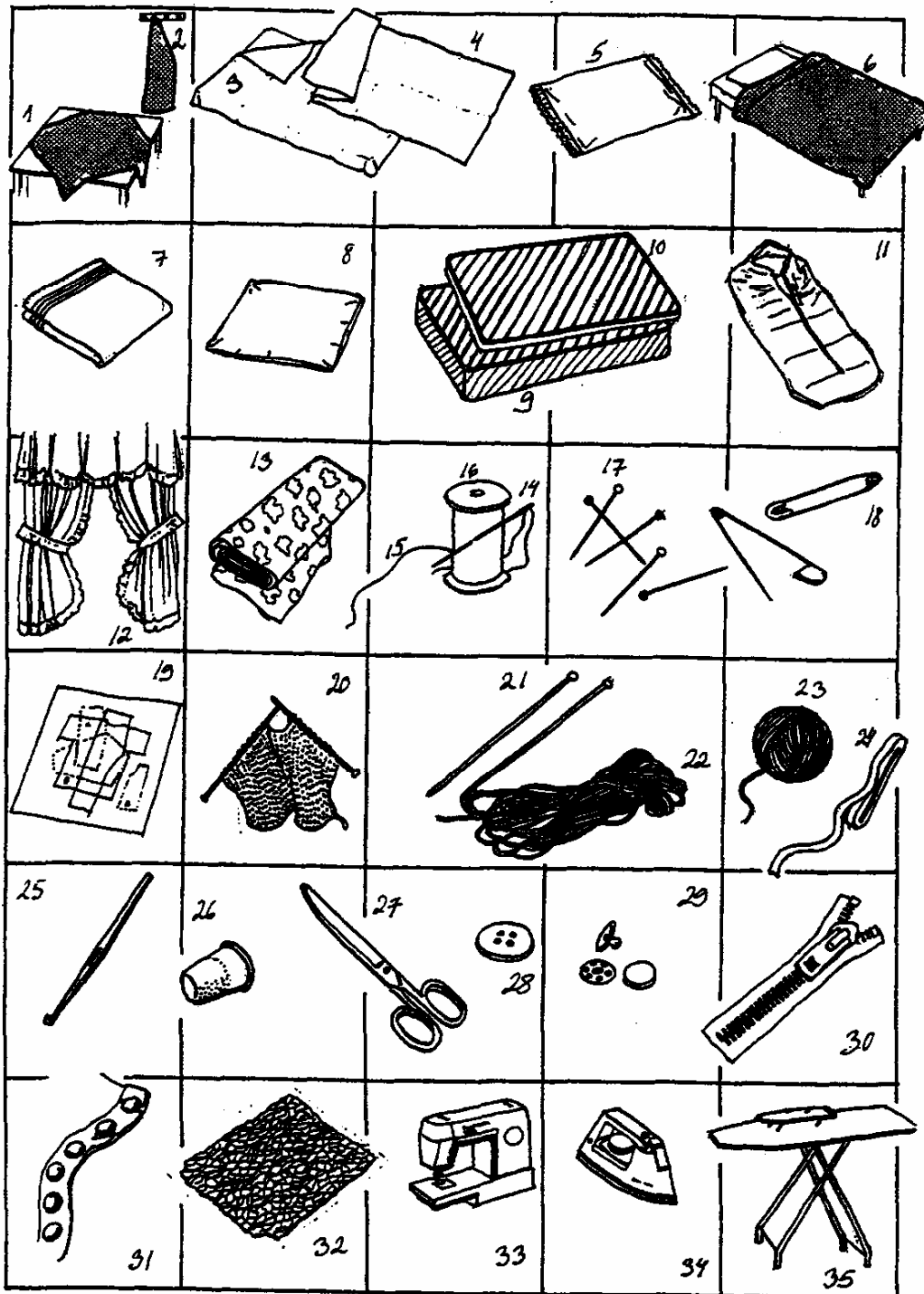
(HARJA ja RIKKALAPIO)	lennetään.
(PÖLYNIMURI)	ajetaan parta.
(LATTIARÄTTI)	pestään kädet ja kasvot.
(SILITYSRAUTA)	imuroidaan lattiat.
(PARTAKONE)	lakaistaan lattiat.
(AVAIN)	piikotaan puita.
(KORKKIRUUVI)	pestään lattiat.
(LENTOKONE)	siilitetään vaatteita.
(KIRVES: KIRVEE-)	avataan ovi.
(SAIPPUA ja VESI)	avataan viinipullo.
(HIUSTENKUIVAAJA)	kuivataan hiukset.
(SAMPOO)	maalataan akvarelleja.
(NEULA ja LANKA)	pestään astioita.
(SAKSET)	teroitetaan kynät.
(VEITSI)	avataan säilykepurkit.
(ASTIANPESUKONE)	sahataan lautaa.
(PURKINAVAIN)	leikataan paperia.
(SAHA)	leikataan leipää.
(RUUVIMEISSELI)	ommellaan.
(VASARA)	lyödään naula seinään.
(TEROITIN)	ruuvataan ruuveja.
(VESIVÄRIT)	pestään tukka.

"Siisti sitä olla pitää, sanoi akka kun kissalla pöytää pyyhki."

ERILAISIA TARVIKKEITA JA TYÖKALUJA

1. avain 2. lukko 3. sähköjohto 4. pistoke 5. pistorasia 6. patteri 7. sähkölamppu 8. loisteputki 9. sulake
 10. tulitikku 11. tikkuaski 12. sytytin 13. viila 14. vasara 15. ruuvimeisseli 16. ruuvi 17. naula 18. lauta
 19. saha 20. jakoavain 21. hohtimet 22. nasta 23. lapio 24. kirves (kirvee-) 25. mitta 26. kuulakärkikynä
 27. kirjekuori 28. lyijykynä 29. pensseli 30. vesivärit 31. pahvi 32. teroitin 33. kumi 34. viivoitin 35. tasku-
 laskin 36. neula 37. lanka 38. lankarulla 39. harsokangas 40. sakset 41. ruohonleikkuri 42. kastelukannu
 43. letku

1. pöytäliina 2. pyyheliina 3. aluslakana 4. pussilakana 5. tyynyliina 6. peitto 7. huopa 8. tyyny 9. patja
 10. petauspäijä 11. makuupussi 12. verhot 13. kangas 14. neula 15. lanka 16. lankarulla 17. nuppineula
 18. hakaneula 19. kaava-arkki 20. kudin 21. neulepuikko 22. vyyhde 23. lankakerä 24. nauha 25. virkkuu-
 koukku 26. sormustin 27. sakset 28. nappi 29. neppari 30. vetoketju 31. niitti 32. vuorikangas 33. ompelu-
 kone 34. silitysrauta 35. silityslauta

Harjoitus 2

1. Minna kampsasi hiuksensa _____ (KAMPA).
2. Tiina leikkii vielä _____ (NUKET).
3. Minna piirteli _____ (TUSSIT).
4. Hän piirsi _____ (VASEN KÄSI).
5. Lapsen täytyy oppia syömään _____ (HAARUKKA ja VEITSI).
6. Valtteri leikki Teron kanssa _____ (AUTOT).
7. Tero huusi _____ (KOVA ÄÄNI).
8. Valtteri löi minua _____ (TÄMÄ KEPPI)!
9. Tero heitti minua _____ (TUO KIVI)!
10. Huuhtelimme haavaa _____ (KYLMÄ VESI).
11. Pyyhittäkö haavan _____ (PUHDISTUSAINE ja PUMPULI)?
12. Sekoita vähän tuota kastiketta _____ (TÄMÄ KAUKA)!
13. Kastike saa kiehua hetken aikaa _____ (HILJAINEN TULI).
14. Yllätä hänet _____ (PUHELINSOITTO)!
15. Laura soittaa mökkitä _____ (MATKAPUHELIN).
16. Kannoimme vettä _____ (ÄMPÄRI).
17. Täytin kaikki pullot _____ (PUHDAS VESI).
18. Saimme kalaa _____ (VERKKO ja KATISKA).
19. Soutelimme _____ (SOUTUVENE).
20. Kari sytytti tupakan _____ (SYTYTIN).

Harjoitus 3

1. Maksoin kaikki ostokset _____ (LUOTTO).
2. Näin _____ (PIENI PALKKA) on vaikea tulla toimeen.
3. Selviätkö yhden viikon _____ (VIISISATAA MARKKAA)?
4. Aiotko tosiaankin myydä autosi _____ (TONNI)?
5. Onnea ei saa _____ (RAHA).
6. Hän yllätti minut _____ (KUKKAKIMPPU).
7. Hän viihdytti meitä _____ (HAUSKAT VITSIT).
8. Paul piti esitelmän _____ (SUOMEN KIELI).
9. Hän sai esitelmän valmiiksi _____ (SUURI VAIVA).
10. Hän puhui kovin _____ (HILJAINEN ÄÄNI).
11. Voitko selittää tämän _____ (TOINEN TAPA)?
12. Haluaisin onnitella häntä _____ (SÄHKE).

PUHUMALLA, PUHUMATTA

3. infinitiivin adessiivi -MALLA / -MÄLLÄ

Suomen kielen oppii **puhumalla**,
kuuntelemalla ja **lukemalla**.

Lapsi oppii **leikkimällä**.

He häiritsivät meitä **puhumalla** koko ajan.

Voisitko auttaa minua **tiskaamalla** nämä astiat?

Hän auttoi minua **korjaamalla** tämän koneen.

Millä tavalla?

Miten? Kuinka?

3. infinitiivin abessiivi -MATTA / -MÄTTÄ

"ilman että tekee", "ei tee"

Hän lähti ulos **sanomatta** sanaakaan.

Hän matkusti ulkomaille **ilmoittamatta** siitä kenellekään.

On vaikea olla **syömättä**, vaikka haluaisikin laihtua.

Voisitko olla hetken aikaa **puhumatta**?

olla

Hän jättää aina kaikki työt **tekemättä**.

jättää

Tämä ikkuna jäi **pesemättä**.

jäädä

		3. inf. adessiivi	3. inf. abessiivi
he <u>nukkuj</u> vat	→	nukkumalla	nukkumatta
he <u>juoj</u> vat	→	juomalla	juomatta
he <u>tekej</u> vät	→	tekemällä	tekemättä
he <u>pesej</u> vät	→	pesemällä	pesemättä
he <u>surej</u> vat	→	suremalla	surematta
he <u>suunnittelej</u> vat	→	suunnittelemalla	suunnittelematta
he <u>pakkaa</u> vat	→	pakkaamalla	pakkaamatta
he <u>lepääj</u> vät	→	lepäämällä	lepäämättä
he <u>häitsej</u> vät	→	häitsemällä	häitsemättä
he <u>pakenej</u> vat	→	pakenemalla	pakenematta
OLLA	ole- →	olemalla	oimatta

Harjoitus 4

1. Puhumaan oppii(PUHUA)!
2. Lukemaan oppii(LUKEA)!
3. Kirjoittamaan oppii(KIRJOITTAAN)!
4. Tämä harjoitus on vielä(TEHDÄ).
5. Sen voi ihan hyvin jättää..... (TEHDÄ).
6. He häiritsivät meitä(PUHUA) koko ajan.
7. Ettekö te voisi auttaa meitä(OLLA) hetken hiljaa?
8. Tämä teksti on vielä(KÄÄNTÄÄ).
9. Voit oppia tämän asian(LUKEA) sen huolellisesti läpi.

Harjoitus 5

1. En voinut olla(LUKEA) tätä kirjaa!
2. Tehän voisitte viettää aikaanne vaikka(KÄYDÄ) museossa!
3. Laihdut(SYÖDÄ) vähemmän ja(LIKKUA) enemmän.
4. Mutta on niin vaikea olla(SYÖDÄ)!
5. En voi olla(AJATELLA) ruokaa!
6. Voit parantaa kuntoasi(LIKKUA) säännöllisesti, esimerkiksi
.....(VOIMISTELLA) päivittäin puoli tuntia,
(KÄVELLÄ) aina portaat ylös,(UIDA),(PELATA)
tennistä tai sulkapalloa ja..... (LOPETTAA) tupakanpolton.
7. Hän ei voi olla edes viikkoa(POLTTAA)!
8. Kuntosi kohenee ja mielialasi paranee(LENKKEILLÄ),
.....(PYÖRÄILLÄ) ja(JUOSTA).

Harjoitus 6

1. Lapset oppivat monia asioita(LEIKKIÄ) ja(MATKIA).
2. Ettekö te voisi olla(SOTKEA) paikkoja?
3. Lapset aiheuttavat usein paljon harmia(REPIÄ) kirjoja,
.....(PIIRRELLÄ) seiniin ja(RIKKOA) tavaroita.
4. Lapset aiheuttavat usein meteliä(JUOSTA),
(HUUTAA) kovalla äänellä ja(TAPELLA).
5. Ettekö te voisi joskus olla(RIIDELLÄ)?
6. He lähtivät(ODOTTAA) minua.
7. Juhani jätti taas maidon(JUODA).
8. Hampaat ovat vielä(PESTÄ).

Harjoitus 7

1. Lapset jättävät aina sängyt(PEDATA).
2. Pyykitkin ovat vielä(PANNA) pesukoneeseen.
3. Ruoka on vielä(LAITTA).
4. Voisin auttaa sinua vaikka(RIPUSTAA) pyykit narulle!
5. Auttaisitko minua vaikka(VIEDÄ) nämä roskat ulos?
6. Kukat ovat vielä(KASTELLA).
7. Olohuone jäi(IMUROIDA).
8. Me jätimme tiskit(TISKATA).
9. Voisit auttaa meitä(MENNÄ) kauppaan.
10. Lähdin kaupasta(OSTAA) mitään.
11. Tämä ruoka valmistetaan uunissa(KYPSENTÄÄ).
12. Hän auttaa usein mummoa(KÄYDÄ) kaupassa,
(PESTÄ) pyykkiä,(IMUROIDA) ja(SIIVOTA).
13. Joulua valmistellaan(TEHDÄ) suursiivous,
(LÄHETTÄÄ) joulukortteja,(LEIPOA) piparkakkuja,
(KIRJOITTA) joulupukille ja(KORISTELLA) kuusi
joulukuusenkoristeilla ja kynttilöillä.

Harjoitus 8

1. Lupaatko olla(NAURAA), jos kerron mitä minulle tapahtui eilen?
2. Tutustuimme toisiimme(JUTELLA) usein bussissa.
3. Hän osoitti kohteliaisuutta(SAATTA) minut asemalle.
4. Hän osoitti rakkauttaan(LÄHETTÄÄ) jatkuvasti kukkia.
5. Hän ilahdutti minua(LAULAA) parvekkeen alla.
6. Hän viihdytti aina vieraita(KERTO) hauskoja juttuja.
7. Matkalaukut ovat vielä(PAKATA).
8. Vietin koko yön (NUKKUA)silmänräpäystäkään.
9. Yritin olla (HERÄTTÄÄ)häntä.
10. Taksi on vielä(TILATA).
11. Voit voittaa risteilymatkan(VASTATA) näihin kysymyksiin!
12. (KERÄTÄ)kymmenen merkkiä voit voittaa upean palkinnon!
13. Vain(OSALLISTUA) kilpailuun voit voittaa!
14. Puhelin on ollut jo monta tuntia(SOIDA).
15. Urheilijat valmistautuivat juoksukilpailuun(VENYTELLÄ).
16. Naapurit häiritsivät meitä(KUUNNELLA) musiikkia keskellä yötä.
17. He yrittävät ärsyttää minua(JÄTTÄÄ) roskiksen kannen aina auki.
18. Teidän täytyy päättää asioista(SOPIA).
19. Elimme monta vuotta yhdessä(SOPIA) riitaa.

Harjoitus 9

1. Hän häiritsi usein minua(SOITELLA) keskellä yötä.
2. Me erosimme vihaisina. Me lähdimme(KATSOA) toisiamme silmiin.
3. Inhoan häntä suuresti! Erosimme(KÄTELLÄ).
4. Hän tuli sisään(KOPUTTAA).
5. Hän erosi työpaikastaan meidän(TIETÄÄ).
6. On parempi olla(SURRA) asiaa enempää.
7. On parempi olla(AJATELLA) asiaa.
8. Ehkä on paras olla(KERTOJA) tästä muille.
9. Hän lähti ulos kenenkään(HUOMATA).
10. Saako häneen yhteyden(SOITTAA) tai(KIRJOITTA)?
11. Hän jättää aina lehden(LUKEA).
12. Hän voisi saada työpaikan(KÄYDÄ) työvoimatoimistossa,
.....(KATSOA) työpaikkailmoituksia lehdestä tai
.....(KYSELLÄ) tuttavilta.
13. Etkö voisi olla(KATSOA) televisiota?
14. Etkö voisi auttaa minua vaikka(HAKEA) lapset tarhasta?
15. Hän suri asiaa(KYETÄ) tekemään mitään järkevää ratkaisua.

Harjoitus 10

1. He halusivat muuttaa elämänsä(OSTAA) vanhan taion maalta.
2. Tästä talosta saa vielä ihan sievän..... (REMONTOIDA).
3. Katto on(KORJATA).
4. Vesijohdot ovat vielä(VAIHTAA).
5. Tämä seinä on vielä(TAPETOIDA).
6. He työskentelivät koko päivän(LEVÄTÄ) hetkeäkään.
7. Yritimme avata ovea(TYÖNTÄÄ) sitä yhdessä.
8. Kipu lähtee(HIEROA).
9. Voit levätä.....(SAUNOA) ja(NUKKUA) tarpeeksi.
10. Hän tuli sisään(HUOMATA) minua.
11. Hän astui sisään(TERVEHTIÄ) meitä.
12. Minä istuin nojatuolissa(AJATELLA) yhtään mitään.
13. Vietin vapaapäiväni(TEHDÄ) mitään erityistä.
14. Timokin vietti vapaapäivänsä(SAADA) mitään aikaiseksi.
15. Hän vain kulki huoneissa(KESKITTYÄ) mihinkään.
16. Hän antoi lastenkin riehua(PUUTTUA) siihen mitenkään.
17. Lapset, voisitteko olla hetken(RIEHUA)?
18. Hän sanoi niin(TARKOITTA) mitään pahaa.
19. Timo on impulsivinen. Hän tekee aina kaiken ennalta.....(SUUNNITELLA).

Harjoitus 11

1. Asia on vielä(SOPIA).
2. Riita voidaan vielä sopia..... (NEUVOTELLA).
3. Tämä tutkija on vaikuttanut suuresti tieteenalansa kehitykseen.....
(OSOITTAA) aiemmat tutkimustulokset vääriksi.
4. Tupakan ja hermovaurioiden yhteys on(OSOITTAA).
5. Asia on vielä(TUTKIA).
6. Tupakointiin yritetään vaikuttaa(TIEDOTTAA) tupakan vaikutuksista.
7. Tupakka vaikuttaa hyvin haitallisesti elimistön toimintaan.....
(VAIKEUTTAA) sydämen toimintaa ja(SUPISTAA) verisuonia.
8. Asioita voidaan muuttaa(OTTAA) niihin julkisesti kantaa.
9. Hallitus yrittää vaikuttaa asiaan(ASETTAA) tutkimusryhmän.
10. Tutkimusryhmä on vielä(MUODOSTAA).
11. (LIITTYÄ)yhteen ja(VAATIA)
lainmuutoksia voimme muuttaa monia asioita.
12. Voit säästää luontoa(VIEDÄ) jätepaperit paperikeräykseen,
.....(OSTAA) ekotuotteita ja(VÄHENTÄÄ) energiankulutusta.
13. Ennen oppoamistaan alus oli yrittänyt sähköttää muille aluksille
(SAADA) koskaan yhteyttä.
14. Heidän kuolemansa oli nopea ja helppo. He kuolivat.....(KÄRSIÄ).

Harjoitus 12

Käytä 3. infinitiivin adessiivia (-malla/ -mällä) tai abessiivia (-matta/ -mättä):

1. Miten voi laihtua? _____
2. Millä tavalla voisin auttaa sinua? _____
3. Millä tavalla voi oppia suomen kielen? _____
4. Millä tavalla saat helposti unta? _____
5. Millä tavalla te valmistette joulua? _____
6. Millä tavalla tämän koneen saa käyntiin? _____
7. Miten tämän koneen voi sammuttaa? _____
8. Miten tämän oven saa auki? _____
9. Millä tavalla voi hoitaa hampaita? _____
10. Millä tavalla voi hoitaa kuntoa? _____
11. Millä tavalla voi saada ystäviä vieraassa maassa? _____
12. Millä tavalla voi ilahduttaa vanhempia? _____
13. Millä tavalla voi löytää työpaikan? _____
14. Millä tavalla voi osoittaa rakkautta? _____

KALEVALA

Kalevala-eepos sisältää vanhoja suomalaisia kansanrunoja. Kalevala-epoksen kokoaja ja kirjoittaja, *Elias Lönnrot*, huomasi, että parhaimmat runonlaulajat yhdistelivät vanhoja kansanrunoja pitkiksi kokonaisuuksiksi. Lönnrot ryhtyi muokkaamaan runoja liittämällä yhteen runot, jotka kertoivat samoista sankareista. Hän valitsi eri säkeistä mielestään parhaat ja yhdisti runot toisiinsa joko lainaamalla osia toisista runoista tai jopa itse uutta tekstiä kirjoittamalla. Eepos alkaa maailman luomisesta ja Väinämöisen syntymisestä ja päättyy Väinämöisen lähtöön. Keskeisenä juonena on Kalevalan ja Pohjolan välinen taistelu sammon omistamisesta. Eepoksesta muodostuu mahtava kuvaus eri voimien taistelusta.

Eepisten runojen aiheita ryhmitellään nykyään seuraavasti:

1. Myyttirunoissa kerrotaan alkujasta, maailman ja sen eri ilmiöiden synnystä.
2. Shamaanirunoissa sankarit ovat mahtavia tietäjiä. Niissä kuvataan usein shamaanin matkaa Tuonelaan eli kuolemaan.
3. Seikkailurunojen aiheina ovat kosinta- ja ryöstöretket tai pako merentakaiseen maahan.
4. Fantasiarunoissa kuvataan satueloitoja, ihmeellisiä eläimiä tai pikkulapsia.
5. Kristilliset legendat.
6. Balladit ja tyyninen epiikka.
7. Historialliset sotarunot.

Useat myyttiteemat (esim. maailman, tulen ja karnun synty, iso-tammii) viittaavat varhaiseen esikristilliseen kulttuuriin. Seikkailurunot (esimerkiksi Sammon ryöstö) ovat kehittyneet kansainvaellus- (400-800 jKr.) tai viikinkiajalla (800-1000 jKr.). Legendat, balladit ja tyyninen epiikka kertovat jo selvästi kristillisestä kulttuurista.

Väinämöinen ja Ilmarinen

Pääsankareiden, Väinämöisen ja Ilmarisen, piirteet ja ominaisuudet muuttuvat runosta toiseen. Joissakin runoissa Väinämöinen on maailman luoja - eräänlainen jumala. Toisissa runoissa hän on sivistyksen tuoja. Hän saattaa olla myös shamaani, joka lähtee Tuonelaan hakemaan tietoja, tai hän voi olla suuri merisankari. Hän on myös epäonninen kosija ja vanha mies, jolle ihmiset naureskelevät. Väinämöisen yhteydessä mainitaan kuitenkin aina, että hän oli "tietäjä iänikuinen".

Seppo Ilmarisen nimi viittaa suomalais-saamelaiseen tuulen ja myrskyn haltiaan. Seppä Ilmarinen on taivaan ja sammon rakentaja. Myyttinen sampo on taikaesine, joka tuo omistajilleen onnea ja varallisuutta.

Joukahainen

Joukahainen on turhamainen nuori mies, joka haluaa kilpailla Väinämöisen kanssa. Väinämöinen, vanhempi ja kokeneempi tietäjä, laulaa pian nuoren Joukahaisen suohon, jolloin tämä hädissään lupaa sisarensa Aion Väinämöiselle puolisosiksi. Kun Väinämöinen tapaa Aion metsässä, hän pyytää tätä puolisoseen. Aino ei kuitenkaan halua vanhan Väinämöisen vaimoksi vaan tekee mieluummin itsemurhan hukuttautumalla. Joukahainen pitää vanhaa Väinämöistä syyllisenä Aion kuolemaan ja yrittää surmata tämän ampumalla. Siinä hän ei kuitenkaan onnistu.

Louhi - Pohjolan emäntä

Pohjolan emäntä lupaa tyttärensä puolisoksi sille, joka hankkii sammon Pohjolaan. Seppä Ilmarinen rakentaa sammon, ja pian Pohjolassa pidetään monipäiväiset häät. Ilmarinen vie morsiamen kotiinsa. Kovin kauan onnea ei kuitenkaan kestä, sillä vaimo surmataan. Ilmarinen suree häntä, mutta päättää sitten lähteä Pohjolaan entisen vaimonsa nuorempaa sisarta kosimaan. Häntä kohdellaan kuitenkin huonosti Pohjolassa. Silloin Ilmarinen suuttuu, ryöstää tyttären ja lähtee kotiin päin. Matkalla neito haukkuu Ilmarista niin kovasti, että Ilmarinen muuttaa hänet vihoissaan lokiksi. Kotona hän kertoo Väinämöiselle Pohjolan helposta elämästä sammon avulla. Väinämöinen ja Ilmarinen päättävät lähteä ryöstämään sampoa Pohjolasta. Matkalla Väinämöinen rakentaa kanteleen, jota soittaa niin kauniisti, että saa kaikki itkemään. Miehet saapuvat Pohjolaan ja vaativat sampoa itselleen. Pohjolan emäntä kokoaa väkensä Väinämöistä vastaan. Silloin Väinämöinen nukuttaa kanteleensoitolla koko Pohjolan väen. Sampo veneessään miehet kulkevat onnellisesti kotiin päin. Kun Pohjolan emäntä huomaa, että sampo on ryöstetty, hän varustaa sotalaivan ja lähtee heitä seuraamaan. Merellä syntyy taistelu, jossa kalevalaiset voittavat. Taistelussa sampo kuitenkin putoaa veneestä mereen, särkyä ja menee kappaleiksi. Pohjolan emäntä palaa tyhjin käsin Pohjolaan. Väinämöinen sen sijaan kerää sammon palaset tarkasti rannalta, laittaa ne kasvamaan ja toivottaa ikuista onnea. Pohjolan emäntä yrittää vahingoittaa Kalevalaa lähettämällä pahoja tauteja ja vaarallisia eläimiä Kalevalaan, piilottamalla jopa auringon ja kuun vuoren sisään ja varastamalla tulenkin Kalevalan tuvista. Väinämöistä ja Ilmarista hän ei kuitenkaan pysty voittamaan.

Lemminkäinen

Lemminkäistä ei edes vaimo pysty pitämään kotona, niin kovasti häntä kiinnostavat seikkailumatkat, juomingit, kaksintaistelut ja naiset. Kyllikki, Lemminkäisen vaimo, on pahoillaan Lemminkäisen sotahalun takia. Lemminkäinen lupaa olla lähtemättä sotaan, jos Kyllikki lupaa olla menemättä vieraisille. Kun Kyllikki kuitenkin rikkoo lupauksensa, Lemminkäinen suuttuu ja päättää hylätä hänet ja lähteä Pohjan neitoa kosimaan. Äiti yrittää estää poikaansa lähtemästä. Lemminkäinen lähtee Pohjolaan ja laulaa joka miehen Pohjolan tuvasta ulos. Vain yhden hän jättää laulamatta, ilkeän karjapaimenen. Pohjan akka määrää Lemminkäisen ampumaan joutsenen Tuonelan joelta. Kun Lemminkäinen saapuu Tuonelan joelle, ilkeä karjapaimen surmaa hänet ja työntää hänet Tuonelan koskeen. Lemminkäisen äiti lähtee Pohjolaan poikaansa etsimään. Hän haravoi Tuonelan joesta poikansa palaset, sovittaa ne yhteen ja saa poikansa elämään.

Kullervo

Kullervojakso on Kalevalan voimakkaimpia tarinoita. Hurja ja vahva Kullervo joutuu jo nuorena orjaksi. Hänet myydään Ilmariselle, jonka luona häntä kohdellaan huonosti. Kun Kullervo paimenessa huomaa, että hänen eväsleipänsä sisään on leivottu suuri kivi, hän suuttuu, tuhoaa Ilmarisen karjan, surmaa emännän ja hävittää koko talon. Läheisessä metsässä hän päättää lopulta päivänsä iskemällä miekan rintansa.

Kalevala on täynnä eläviä henkilökuvia, konflikteja, dramatiikkaa, elämää ja liikettä. Teoksen kokonaisuus on suurimmaksi osaksi Lönnrotin työtä. Siitä huolimatta Kalevalan merkitys oli valtava. Eepos vahvisti suomalaisten kansallista itsetuntoa. Se synnytti innostuksen sekä suomen kieltä että eri tieteitä ja etenkin taidetta kohtaan. Kalevalasta ovat saaneet vaikutteita sekä Aleksis Kivi että myöhemmin Eino Leino ja Juhani Aho, musiikissa mm. Jean Sibelius ja Oskar Merikanto, kuvataiteissa Akseli Gallen-Kallela ja Wäinö Aaltonen.

KAPPALE 14

IHMINEN JA LUONTO

Luonnossa kasvien ja eläinten jätteet siirtyvät aina takaisin luonnon kiertokulkuun. Raaka-aineita ei tuhlaata vaan ne käytetään yhä uudestaan ja uudestaan. Ihmisetkin ovat joskus toimineet samalla tavalla, mutta nyt tämä taito on jo unohtunut.

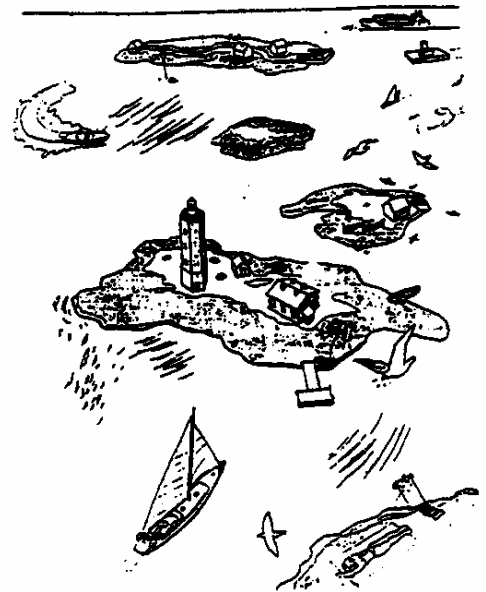
Kuluttamalla ja erilaisia tuotteita ostamalla vahingoitamme luontoa. Jokainen tuote - toinen enemmän toinen vähemmän - rasittaa aina luontoa. Jos ympäristötiedot esitettäisiin meille kuluttajille oikealla tavalla, yhä useammat meistä valitsisivat ympäristöystävällisempiä tuotteita. Varmasti käytettäisiin enemmän fosfaatittomia pesuaineita, lyijytöntä bensiiniä ja uusiopaperia. Jätteet lajiteltaisiin vielä tarkemmin ja ruokajätteet kompostoitaisiin kaikissa taloissa. Metalleja ei heitettäisi roskiin vaan ne kerättäisiin talteen. Elettäisiin yksinkertaisemmin ja vaatimattomammin, ehkä syötäisiin enemmän kasvisruokaa, käytettäisiin luomutuotteita ja pyrittäisiin säästämään energiaa, esimerkiksi suosimalla joukkoliikennettä.

Suosittaisiin ekomatkailua: marjastettaisiin, sienestettäisiin ja retkeittäisiin lähiluonnossa. Kalastettaisiin ja hiihdettäisiin. Metsiä käsitettäisiin siten, että kaikki metsän käyttömuodot otettaisiin huomioon. Metsät säilytettäisiin metsien näköisinä. Vanhojen metsien osuutta lisättäisiin.

Ilman saasteet vaikuttavat aina vesien kuntoon. Kun poltetaan kivihiiltä ja öljyä, ilmaan nousee erilaisia saasteita. Kun nämä saasteet yhdistyvät ilmakehässä veteen, syntyy ns. hapan sade. Kun se sataa maahan, se vahingoittaa sekä maaperää että vesistöä. Kun maaperä saastuu, ovat kasvit vaarassa. Ja jos kasvit katoavat alueelta, on maaperä herkkä eroosiolle, kuivuudelle ja hallalle. Maaperän myrkyt saattavat myös joutua pohjavesiin.

Monet lajit ovat nykyään vaarassa kuolla sukupuuttoon eli ne ovat uhanalaisia. Jokaisella lajilla on kuitenkin oma merkityksensä luonnon monimuotoisuudessa. Yhden lajin katoamisen kaikkia seurauksia emme voi ennakoita tietää. Mutta toiminnallamme ja erilaisilla valinnoillamme voimme suojella luontoa ja pitää huolta eri lajien säilymisestä.

Puhdas ilma, vesi ja maa ovat elämän edellytyksiä. Jos ilmakehä saastuu, seuraa siitä se, että vedet likaantuvat. Ympäristömyrkyt ja muut haitalliset aineet kulkeutuvat silloin elimistöömme ravinnon kautta. Siinä tapauksessa myös oma elämämme lajina on vaarassa.

PASSIIVIN KONDITIOONAALI

Passiivin konditionaalin preesens:

-ttaisiin / -ttäisiin
-taisiin / -täisiin*Jos tämä talo korjattaisiin, se voisi olla aika kivan näköinen.**Jos pihalle tuotaisiin uutta multaa, ruoho kasvaisi paremmin.**Ostettaisiinko vanha maalaistalo? Mitäs sanot?**Mitä jos muutettaisiin maalle?**Mentäisiinkö kahville?**Käytäisiinkö jossakin syödessä?***Verbityyppi 1**Yksikön 1. persoonan vartalo + **-ttaisiin / -ttäisiin**

<i>kertoa</i>	<u>kerro</u> /n	=>	<i>kerrottaisiin</i>
<i>lukea</i>	<u>lue</u> /n		<i>luettaisiin</i>

<i>vartalon</i>	a	=>	e
	ä		

<i>antaa</i>	<u>anna</u> /n		<i>annettaisiin</i>
<i>jakaa</i>	<u>jaa</u> /n		<i>jaettaisiin</i>
<i>tietää</i>	<u>tiedä</u> /n		<i>tiedettäisiin</i>

Verbityypit 2, 3, 4, 5, 6Infinitiivin vartalo + **-taisiin / -täisiin / -ttaisiin / -ttäisiin**

<i>syödä</i>	=>	<i>syötäisiin</i>
<i>olla</i>		<i>otataisiin</i>
<i>mennä</i>		<i>mentäisiin</i>
<i>nousta</i>		<i>noustaisiin</i>
<i>tavata</i>		<i>tavattaisiin</i>
<i>häiritä</i>		<i>häirttäisiin</i>
<i>paeta</i>		<i>paettaisiin</i>

Passiivin negatiivinen konditionaalin preesens:

<i>ostettaisiin</i>	=>	<i>ei ostettaisi</i>
<i>annettaisiin</i>		<i>ei annettaisi</i>
<i>syötäisiin</i>		<i>ei syötäisi</i>
<i>opiskeltaisiin</i>		<i>ei opiskeltaisi</i>
<i>tavattaisiin</i>		<i>ei tavattaisi</i>
<i>valittaisiin</i>		<i>ei valittaisi</i>
<i>kyettäisiin</i>		<i>ei kyettäisi</i>

ei -ttaisi / -ttäisi
ei -taisi / -täisi~~-tti~~

PASSIIVIN KONDITIOONALIN PREESENSIN KÄYTTÖ

Jos autojen käyttöä vähennettäisiin, ilma puhdistuisi vähitellen.

Jos taloja lämmitettäisiin aurinkoenergialla, säästettäisiin paljon energiaa.

Jos freoneja ei käytettäisi, otsoniaukko ei enää suurentuisi.

Vaikka asiasta tiedotettaisiin enemmän, ihmiset eivät välittäisi siitä.

Asiasta kerrottaisiin huomenna.

Tuloksista ilmoitettaisiin ilmoitustaululla.

Mitä jos keitetäisiin kahvia!

Mitä jos mentäisiin illalla teatteriin!

Mitä jos ei lähdetäisi minnekään! Oltaisiin vain kotona!

Laitettaisiin vaikka pizzaa! Mitä sinä tykkäisit?

Käytäisiinkö kaupassa? Mitä mieltä sinä olet?

Mitä jos ei sittenkään laitettaisi pizzaa? Laitettaisiin vaan jotain salaattia!

Mitä jos ei maksettaisi vielä tätä laskua!

Noustaisiin jo ylös!

Syötäisiin jo!

Lähdetäisiin jo!

Jäätäisiin vielä vähäksi aikaa!

Ei katsottaisi aina telkkaria näin myöhään!

Avattaisiinko ikkuna?

Suljettaisiinko ovi?

Voi kun veroja joskus alennettaisiin!

Kunpa autoilla ajettaisiin vähän hiljemmin!

Puhekieli (me+passiivi):

- *Mitä me nyt tehtäis? Juotaisko kahvia?*

- *Mitäs sä sanot, jos me lähettäis maalle ens viikonloppuna?*

- *Jos me tiedettäis, milloin se tulee takaisin, niin me odotettais sitä viel vähän aikaa.*

- *Jos meill olis nyt aikaa, me kuunneltais viel tää levy.*

- *Jos meill olis tarpeeks rahaa, me ostettais uus auto.*

- *Me ei korjettais enää tätä vanhaa.*

- *Lähettäiskö uimaan? Mitäs sanot?*

HUOMAA!

Passiivin imperfekti ~~-in~~ + **-aisiin / -äisiin** = passiivin konditionaali

<i>puhutt / iin</i>	→	<i>puhuttaisiin</i>
<i>leivott / iin</i>	→	<i>leivottaisiin</i>
<i>laulett / iin</i>	→	<i>laulettaisiin</i>
<i>annett / iin</i>	→	<i>annettaisiin</i>
<i>syöt / iin</i>	→	<i>syötäisiin</i>
<i>viet / iin</i>	→	<i>vietäisiin</i>
<i>tult / iin</i>	→	<i>tultaisiin</i>
<i>pant / iin</i>	→	<i>pantaisiin</i>
<i>pest / iin</i>	→	<i>pestäisiin</i>
<i>pakatt / iin</i>	→	<i>pakattaisiin</i>
<i>korjatt / iin</i>	→	<i>korjattaisiin</i>
<i>tilatt / iin</i>	→	<i>tilattaisiin</i>
<i>valitt / iin</i>	→	<i>valittaisiin</i>
<i>häiritt / iin</i>	→	<i>häirittäisiin</i>
<i>kyett / iin</i>	→	<i>kyettäisiin</i>

PASSIIVIN KONDITIONAALIN PERFEKTI

Verbityyppi 1

Yks.1. persoonan vartalo

a/ä => e

<i>olisi nukuttu</i>	<i>ei olisi nukuttu</i>
<i>olisi otettu</i>	<i>ei olisi otettu</i>
<i>olisi tiedetty</i>	<i>ei olisi tiedetty</i>
<i>olisi ostettu</i>	<i>ei olisi ostettu</i>

Verbityypit 2, 3, 4, 5, 6

Infiniivin vartalo

<i>olisi syöty</i>	<i>ei olisi syöty</i>
<i>olisi tehty</i>	<i>ei olisi tehty</i>
<i>olisi opiskeltu</i>	<i>ei olisi opiskeltu</i>
<i>olisi menty</i>	<i>ei olisi menty</i>
<i>olisi pesty</i>	<i>ei olisi pesty</i>
<i>olisi vastattu</i>	<i>ei olisi vastattu</i>
<i>olisi tarvittu</i>	<i>ei olisi tarvittu</i>
<i>olisi paettu</i>	<i>ei olisi paettu</i>

Jos kirjeet olisi lähetetty aikaisemmin, juhliin olisi saatu enemmän vieraita.

Jos asia olisi esitetty toisella tavalla, olisimme ymmärtäneet sen paremmin.

Jos huumeongelmiin olisi kiinnitetty huomiota jo aikaisemmin, rikollisuus ei olisi lisääntynyt näin kovasti.

Jos lihaa olisi paistettu pienemmässä lämmössä, se ei olisi vielä kypsää.

Voi kun tästä asiasta olisi kerrottu jo eilen!

- Jos me oltais tiedetty, ettei se ole täällä, me ei oltais tultu tänne.

- Me oltais käyty elokuvissa, jos meillä olis ollut rahaa. Me ei oltais menty vielä kotiin.

Harjoitus 1

Käytä passiivin konditionaalin presenssiä:

1. Mitä jos(LÄHTEÄ) lomalla jonnekin etelään?
2. (UIDA)....., (SYÖDÄ) hyvää ruokaa ja (JUODA) hyviä viinejä.
3. (KÄYDÄ) uimarannalla ja (KÄVELLÄ) iltaisin kaupungin keskustassa.
4. (OTTAAN) aurinkoa ja (TULLA) ihan ruskeiksi.
5. (OSTAA) matkamuistoja, (TUTUSTUA) moniin ihmisiin ja (OSALLISTUA) kiertoajeluihin.
6. (NÄHDÄ) monia kiinnostavia paikkoja; (KATSOA) nähtävyyksiä.
7. (OTTAAN) niistä valokuvia ja (NÄYTTÄÄ) niitä sitten sukulaisille ja ystäville ja (KERTOAN) matkasta.
8. (LEVÄTÄ)oikein kunnolla.
9. Ei(LAITTAAN) ruokaa, ei (IMUROIDA), ei (SIIVOTA), ei(PESTÄ) pyykkiä, ei(VIEDÄ) roskia ulos, eikä (KÄYDÄ) kaupassa.
10. Ei(KATSOA) televisiota, vaan(TANSSIA) ja(PITÄÄ) hauskaa.
11. Viikon kuluttua(LENTÄÄ) takaisin kotiin.
12. Kuule! Mitä jos(KATSOA) lehdestä, olisiko siellä halpoja matkoja?
13. Mitä jos(LÄHTEÄ) Kanarian saarille?
14. (TILATA) tämä matka? Tämä on edullinen.
15. (VARATA) jo lentoliput?
16. Mitä jos(SOITTAAN) heti sinne matkatoimistoon?
17. Minä sain liput huomisen lähtöön! Mitä jos(PAKATA) ihan heti?
18. Matkaliput täytyisi maksaa ihan heti. Mitä jos ei(MENNÄ) pankkiin vaan (MAKSAA) se lasku tietokoneella?
19. (OTTAAN) matkavakuutus?

Harjoitus 2

Käytä passiivin konditionaalnin preesenssiä:

1. Mitä jos(OSTAA) jokin liikehuoneisto keskustasta?
2. (SÄÄSTÄÄ)ensin vähän rahaa ja
(OTTAA) sitten pankista lainaa.
3. Sitten(REMONTOIDA) ja(KORJATA) se.
4. (MAALATA)seinät ja ovet.
5. Sitten (VUOKRATA)tai (MYYDÄ)
se jollekin firmalle.
6. Tai sitten (PERUSTAA)itse jokin yritys!
7. (HANKKIA)tietoliikenneyhteydet ja faksi.
8. (TUODA)Suomeen vaikka joltain muotivaatteita ja
.....(MYYDÄ) niitä jälleenmyyjille.
9. (MATKUSTAA)messuille ja
(TILATA) uusia malleja.
10. (KÄYDÄ)kauppaa ja
(LASKUTTAA) asiakkaita.
11. Lopulta(SUUNNITELLA) oma mallisto ja
.....(MARKKINOIDA) se ympäri maailmaa.

Harjoitus 3

Käytä passiivin konditionaalnin preesenssiä:

1. Jos päästöjä todella(VÄHENTÄÄ) Kioton sopimuksen mukaisesti,
elintaso laskisi hurjasti.
2. Ilma puhdistuisi, jos autojen käyttöä(RAJOITTAA).
3. Jos joukkoliikenne(SUUNNITELLA) paremmin, sitä
.....(KÄYTTÄÄ) myös enemmän.
4. Jos ongelmaa(TARKASTELLA) kokonaisuutena,
.....(TEHDÄ) parempia ratkaisuja.
5. Kunpa ympäristökysymyksiin(KIINNITTÄÄ) enemmän huomiota!
6. Kunpa niistä ei aina(JAUHAA)!
7. Kunpa niistä ei aina(PUHUA)!

Harjoitus 4

Käytä passiivin konditionaalin perfektiä:

MALLI: **olisi tehty / ei olisi tehty**

1. Jos tätini(TUTKIA) aiemmin, syöpäkasvain
.....(LÖYTÄÄ) ajoissa.
2. Silloin asialle(VOIDA) tehdä jotakin.
3. Tätini(LEIKATA) ja hänelle
(ANTAA) sädehoitoa ja syöpälääkkeitä.
4. Häntä(HOITAA) hyvin.
5. Häntä ei(JÄTTÄÄ) yksin vuoteeseen.
6. Häntä(KUUNNELLA) ja hänen kanssaan
.....(JUTELLA).
7. Tätiäni ei(LÄHETTÄÄ) takaisin kotiin kuolemaan,
vaan hänet(YRITTÄÄ) parantaa.
8. Jos minulle(KERTOJA) kuinka paha tilanne on,
minä olisin ollut hänen luonaan nämä viimeiset päivät.
9. Jos hautajaisiin(KUTSUA) kaikki sukulaiset ja tätini
ystävät, niissä olisi ollut yli 50 henkeä.

Harjoitus 5

Käytä puhekielen passiivin konditionaalnin perfektiä:

MALLI: **me oltais tehty / me ei oltais tehty**

1. Jos me(LÄHTEÄ) sinne matkalle, me
.....(JOUTUA) olemaan pois töistä. Ja juuri nyt töissä on niin kova kiire!
2. Me(LENTÄÄ) Finnairin koneella.
3. Me ei.....(SAADA) mitään alennusta matkasta.
4. Ja sitten me ei(PÄÄSTÄ) äidin syntymäpäiville. Ja se olisi ollut ikävää!
5. Mutta jos me(PÄÄSTÄ) sinne matkalle, me
.....varmasti(LEVÄTÄ) ja
.....(NAUTTIA) auringosta.
6. Varmasti me(TAVATA) uusia ihmisiä.
7. Me ei(HOITAA) työasioita.
8. Me ei(OTTAA) matkapuhelinta mukaan.
9. Me(NUKKUA) aamulla pitkään.
10. Illalla me(KÄYDÄ) discossa tanssimassa.

Harjoitus 6

Käytä passiivin konditionaalin perfektiä.

Malli: Jos ongelmaan **olisi suhtauduttu** (SUHTAUTUA) vakavasti, vesistön tila olisi nyt parempi.

1. Jos ympäristölait(SÄÄTÄÄ) aikaisemmin, Itämeren tilaan(PYSTYÄ) vaikuttamaan.
2. Jos ongelma(HAVAITA) aikaisemmin, asiaan (EHTIÄ) puuttua jo varhaisessa vaiheessa.
3. Jos ongelman vakavuus(YMMÄRTÄÄ), siihen(PUUTTUA) jo aikaisemmin.
4. Jos uutta ympäristönsuojelulakia ei(HYVÄKSYÄ), olisimme järjestäneet mielenosoituksen.
5. Jos riittävää kannatusta ei(SAAVUTTAA), olisimme kampanjoineet lakiehdotuksen puolesta.
6. Jos asiasta(TIEDOTTAA) paremmin, se olisi saanut enemmän huomiota.
7. Jos päästöjä ei(RAJOITTAA), saastennormit olisi ylitetty suuresti.
8. Jos uudet lait(SÄÄTÄÄ) jo aikaisemmin, vesistöjen tila olisi nyt parempi.
9. Jos lain perusteet(SELVITTÄÄ) kansalaisille, lakia(NOUDATTAA).
10. Kuule! Vaikka lain perusteista(KERTOJA), sitä ei (NOUDATTAA).
11. Tilastoja ja taulukoita ei(KÄSITTÄÄ)!
12. Niitä ei(YMMÄRTÄÄ).

MITÄ ME TEHTÄIS?

Anne ja Laura ovat ostoksilla yhdessä. He kävelevät pitkin keskustan katuja, katselevat näyteikkunoita ja käväisevät aina välillä jossakin pikku kaupassa. Erästä kaupasta Anne löytää edullisen kauniin neulepuseron. Sitä voi käyttää sekä työssä että kotona. Hän päättää ostaa sen. Laurakin löytää samasta kaupasta sopivat housut, ja tyytyväisinä lähtevät naiset kaupasta.

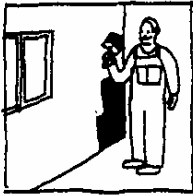
- *Mitäs me nyt tehtäis? Käytäiskö vielä kahvilla? Olisko sulla vielä aikaa?*
- *Mennään vaan kahville! Mun juna lähtee vasta puolen tunnin kuluttua. Mihin me mentäis?*
- *Mentäiskö tohon kahvilaan, joka on fossa kulman takana. Se on ihan viihtyisä.*
- *Mennään vaan! Se on niin lähelläkin.*

Naiset avaavat oven ja menevät sisään.

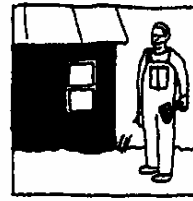
- *Jätettäiskö, Anne, nämä takit tähän naulakkoon?*
- *Mä en uskalla jättää. Multa varastettiin huivi viime viikolla ravintolan naulakosta. Arvaa, että mua harmitti. Mä olin saanut sen mun enolta Ranskasta, ja mä tykkäsin siitä tosi paljon. Mä ainakin panen mun takin tuolille.*
- *Otettaisko jotkin leivokset kahvin kanssa?*
- *Joo, otetaan vaan. Otettaisko kaksi tuollaista suklaaleivosta?*
- *Joo, otetaan vaan!*
- *Mihin me istuttais? Istuttaisko tuonne ikkunan viereen?*
- *Ei mennä sinne. Se on tupakoitsijoiden puoli. Mennään tuonne toiselle puolelle!*
- *No tässä on hyvä paikka. Istuttaisko tähän?*
- *Luitko sä muuten lehdestä siitä lento-onnettomuudesta?*
- *Joo, luin. Kauhee juttu!*
- *Joo, niin on. Ja ajattele, jos me oltais Ilpon kanssa lähdeTTY sinne matkalle, me oltais varmasti matkustettu juuri siinä koneessa. Nyt me ei ehkä oltais enää elossa. Onneksi me peruutettiin se matka! Jos me oltais saatu lomaa ja oltais ehditty maksaa se matka kokonaan, me oltais varmasti lähdeTTY. Me ei oltais voitu enää peruuttaa sitä matkaa. Me ei oltais saatu niitä rahoja enää takaisin.*
- *No, onneksi te ette lähteneet. Ajattele, mitä kaikkea voi sattua! Koskaan ei voi tietää...*
- *No, harvoinhan niitä onnettomuuksia sattuu. Eihän me voitais tehdä koskaan mitään, jos me aina pelättäis, mitä kaikkea voi sattua.*
- *Kuule, mentäiskö huomenna elokuviin? Lähtisitkö sä mun kanssa?*
- *Joo, mennään vaan! Mitä me mentäis katsomaan?*
- *Mentäiskö katsomaan sitä uutta filmiä - - - mikä sen nimi nyt oli? - - - "Marie ja minä" - - -se se oli! Se sai aika hyvät arvostelut. Mä luin siitä lehdestä viime viikolla.*
- *Joo, mennään vaan. Missä se menee?*
- *En mä muista. Täytyy katsoa vielä lehdestä. Mihin aikaan me tavattais? Mentäiskö me yhdeksän näytökseen? Missä me tavattais?*
- *Tavattaisko tuossa aseman kellon alla? Sovittaisko vaikka kello kahdeksan?*
- *Joo, tavataan vaan silloin! Se on ihan sopiva aika.*

KAPPALE 15

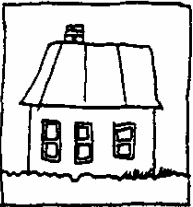
PARTISIIPIT

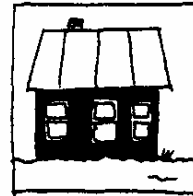
taloa maalaava mies

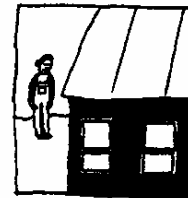
talon maalannut mies

maalattava talo

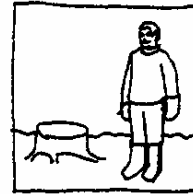
maalattu talo

miehen maalaama talo

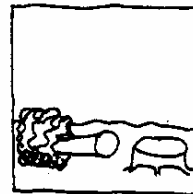
puuta kaatava mies

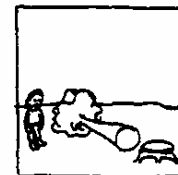
puun kaatanut mies

kaadettava puu

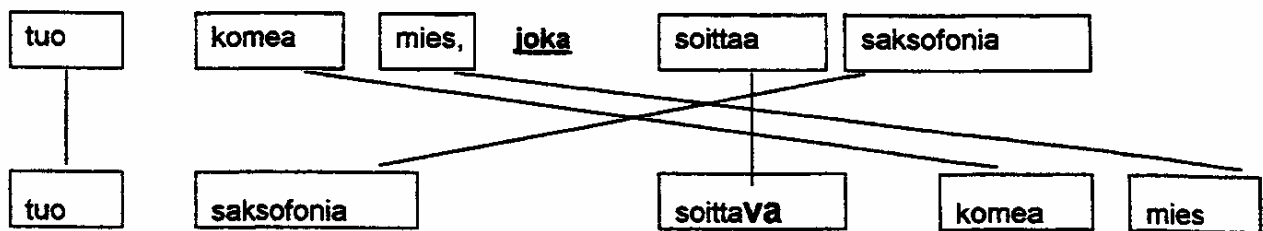

kaadettu puu

miehen kaatama puu

SAKSOFOPIA SOITTAVA MIES

tämä nuori nainen, joka kampaava hiuksiaan
 tuo reipas nainen, joka kävelee metsässä

= tämä hiuksiaan kampaava nuori nainen
 = tuo metsässä kävelevä reipas nainen

nuo pojat, jotka pelaavat jalkapalloa
 nämä pienet lapset, jotka leikkivät lätäkössä

= nuo jalkapalloa pelaavat pojat
 = nämä lätäkössä leikkivät pienet lapset

AKTIIVIN 1. PARTISIIPPI

			-va /-vä
LUKEA	he <u>luke</u> vat	→	lukeva
SYÖDÄ	he <u>syö</u> vät	→	syövä
TEHDÄ	he <u>teke</u> vät	→	tekevä
TULLA	he <u>tule</u> vat	→	tuleva
MENNÄ	he <u>mene</u> vät	→	menevä
SURRA	he <u>sure</u> vat	→	sureva
PESTÄ	he <u>pese</u> vät	→	pesevä
AJATELLA	he <u>ajattele</u> vat	→	ajatteleva
PAKATA	he <u>pakkaa</u> vat	→	pakkaava
MAATA	he <u>makaa</u> vat	→	makaava
TARVITA	he <u>tarvitse</u> vat	→	tarvitseva
PAETA	he <u>pakene</u> vat	→	pakeneva
OLLA	<u>ole</u> -	→	oleva

Partisiipiksi sanotaan sellaista rakennetta, jota voi käyttää kuin adjektiivia. Se vastaa joka-lausetta, jossa joka-pronomini on lauseen *subjektina* :

Penkillä istuu pieni poika,
joka lukee kirjaa.

Penkillä istuu kirjaa lukeva pieni poika.

Kirja, joka on pöydällä,
käsittelee Kreikan historiaa.

Pöydällä oleva kirja käsittelee Kreikan historiaa.

Hän tapasi ulkomaalaisen,
joka puhui hyvin suomea.

Hän tapasi suomea hyvin puhuvan ulkomaalaisen.

Turistit, jotka matkustivat
etelään, odottivat konettaan.

Etelään matkustavat turistit odottivat konettaan.

tämä keittiössä pitsaa veitsellä leikkaava tyttö

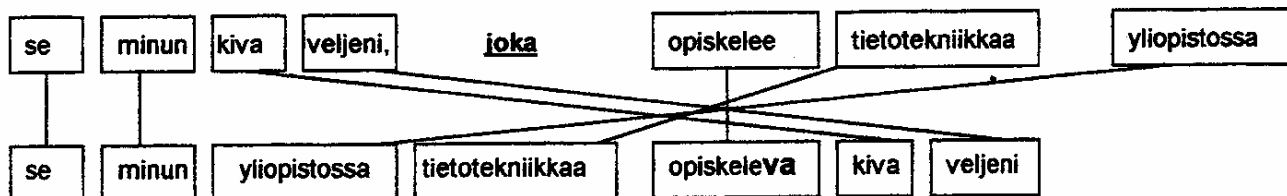
=

tämä tyttö, joka leikkaa veitsellä pitsaa keittiössä mummo

tuo jäätelöä kioskista nopeasti ostava

=

tuo mummo, joka ostaa nopeasti kioskista jäätelöä

	Yksikkö (partisiippi, pääsana)	Monikko (partisiippi, pääsana)
nominatiivi	odottava nainen	odottavat naiset
partitiivi	odottavaa naista	odottavia naisia
<i>partalo</i>	odottava- naise-	odottavi- naisi-
akkusatiivi	odottavan naisen	odottavat naiset
genetiivi	odottavan naisen	odottavien naisten
adessiivi	odottavalla naisella	odottavilla naisilla
ablatiivi	odottavalta naiselta	odottavilta naisilta
allatiivi	odottavalle naiselle	odottaville naisille
inessiivi	odottavassa naisessa	odottavissa naisissa
elatiivi	odottavasta naisesta	odottavista naisista
illatiivi	odottavaan naiseen	odottaviin naisiin
translatiivi	odottavaksi naiseksi	odottaviksi naisiksi
essiivi	odottavana naisena	odottavina naisina

HUOMAA!

Partisiippi voi esiintyä joskus myös substantiivisesti eli ilman pääsanaa:

tupakoiva	=	se, joka tupakoi
kansalaisuutta hakeva	=	se, joka hakee kansalaisuutta
ulkomaille muuttavat	=	ne, jotka muuttavat ulkomaille
opintolainaa pankista hakevat	=	ne, jotka hakevat opintolainaa pankista

Haluaisin ilmoittautua ensi viikolla alkavalle kurssille.
 = *Haluaisin ilmoittautua kurssille, joka alkaa ensi viikolla.*

Kurssille ilmoittautuva nainen etsii kalenteriaan.
 = *Nainen, joka ilmoittautuu kurssille, etsii kalenteriaan.*

Kurssille ilmoittautuva nainen etsi kalenteriaan.
 = *Nainen, joka ilmoittautui kurssille, etsi kalenteriaan.*

Toimistossa työskentelevä sihteeri on erittäin mukava.
 = *Sihteeri, joka työskentelee toimistossa, on erittäin mukava.*

Toimistossa työskentelevä sihteeri oli erittäin mukava.
 = *Sihteeri, joka työskentelee toimistossa, oli erittäin mukava.*

Harjoitus 1

Tee aktiivin 1. partisiippi:

1. Mies, joka tekee ruokaa, on väsynyt.
2. Juna, joka tulee Oulusta, on myöhässä.
3. Juna, joka lähtee Turkuun, oli aivan täynnä.
4. Nainen, joka pesee astioita, lauloi uutta iskelmää.
5. Koira, joka haukkuu pihalla, on meidän.
6. Pieni koira, joka tottelee isäntäänsä, odotti kiitisti.
7. Mies, joka soittaa kadulla harmonikkaa, tervehti kaikkia ohikulkijoita.
8. Vanha ukko, joka myy torilla kalaa, oli hyväntuulinen.
9. Ihmiset, jotka katsovat laivan lähtöä, viikuttavat iloisesti.
10. Sorsat, jotka kerjäävät ruokaa puistossa, ovat äänekkäitä.
11. Turistit, jotka makaavat rannalla, haluavat ruskettua.
12. Se vanha vene, joka on rannalla, on jo laho.
13. Tuo kaunis nainen, joka kävelee kadulla, on joku malli.
14. Tämä mukava nainen, joka ostaa torilta kalaa, on naapurini.
15. Joku humalainen mies, joka istuu penkillä, puhuu itsekseen.
16. Nuo kovaääniset pojat, jotka leikkivät puistossa, asuvat meidän talossa.

Harjoitus 3

Tee aktiivin 1. partisiippi:

1. Se, joka lukee, tietää.
2. Se, joka etsii, löytää.
3. Se, joka taitaa, tekee.
4. Se, joka kysyy, ei eksy tieltä.
5. Pihalla seisoo lapsi, joka itkee.
6. Tyttö, joka kävelee kadulla koiran kanssa, on Ulla.
7. Tuo poika, joka polttaa tupakkaa, on Tero.
8. Kuka on tuo mies, joka pakkaa jo reppuaan?
9. Hän on opiskelija, joka käy ahkerasti pubeissa.
10. Tämä on kirja, joka kertoo Lapista.
11. "Kesäkeitto" on ruoka, joka valmistuu nopeasti.
12. Lattialla makasi koira, joka nukkui.
13. Metroon astui mies, joka oli humalassa.
14. Auto, joka kääntyi vasemmalle, hiljensi vauhtia.
15. Taksi, joka kääntyi oikealle, jamutti kovasti.
16. Vanhus, joka meni kadun yli, pelästyi.
17. Miehet, jotka levittävät tielle asfalttia, menevät pian syömään.

Harjoitus 2

Tee aktiivin 1. partisiippi! Pane partisiippi oikeaan muotoon:

1. karhu, joka tanssii
2. karhut, jotka tanssivat
3. karhua, joka tanssii
4. karhuja, jotka tanssivat
5. karhun, joka tanssii
6. karhujen, jotka tanssivat
7. karhulle, joka tanssii
8. karhuille, jotka tanssivat
9. karhulla, joka tanssii
10. karhuilla, jotka tanssivat
11. karhusta, joka tanssii
12. karhuista, jotka tanssivat
13. karhuun, joka tanssii
14. karhuihin, jotka tanssivat
15. karhuksi, joka tanssii
16. karhuiksi, jotka tanssivat

Harjoitus 4

Tee aktiivin 1. partisiippi:

1. Tunnetko sinä nuo miehet, jotka rakentavat taloa?
2. Minä en tunne noita miehiä, jotka rakentavat taloa.
3. Noilla miehillä, jotka rakentavat taloa, on kypärä päässä ja haalarit päällä.
4. Me puhumme noista miehistä, jotka rakentavat taloa.
5. Kysyisin yhtä asiaa noilta miehiltä, jotka rakentavat taloa.
6. Mitä sinä sanoit noille miehille, jotka rakentavat taloa?
7. Äsh! Luulin heitä niiksi miehiksi, jotka rakentavat taloa, mutta he eivät oleetkaan.
8. Minäkin pidin heitä niinä miehinä, jotka rakentavat taloa.
9. Miksiköhän minä sekoitin heidät niihin miehiin, jotka rakentavat taloa?

Harjoitus 5

Tee joka-lauseesta aktiivin 1. partisippi:

1. Annoin sen kirjan sille naiselle, joka työskentelee kirjastossa.
2. Näetkö tuon tytön, joka odottaa bussia?
3. Minä tunnen tuon miehen, joka jakaa postia.
4. Minä en tunne tuota miestä, joka tamppaa vähän kauempana mattoa.
5. Pihalla on kaksi poikaa, jotka pelaavat jalkapalloa.
6. Tuo nainen, joka ripustaa narulle pyykkiä, on nimeltään Marianne.
7. Hänen poikansa, joka keinuu keinussa, on kehitysvammainen.
8. Kirjasto, joka sijaitsee vähän kauempana, on melko pieni.
9. Naapurini, joka työntää pihalla lastenvaunuja, on äitiyslomalla.
10. Antaisitko tämän paperin tuolle tytölle, joka istuu takana?
11. Osallistutko sinä siihen kurssiin, joka alkaa huomenna?
12. Haluaisin ilmoittautua tälle kurssille, joka alkaa ensi kuussa.
13. Turistin, joka saapuu Suomeen jostakin toisesta EU-maasta, ei tarvitse hankkia passia.

Harjoitus 6

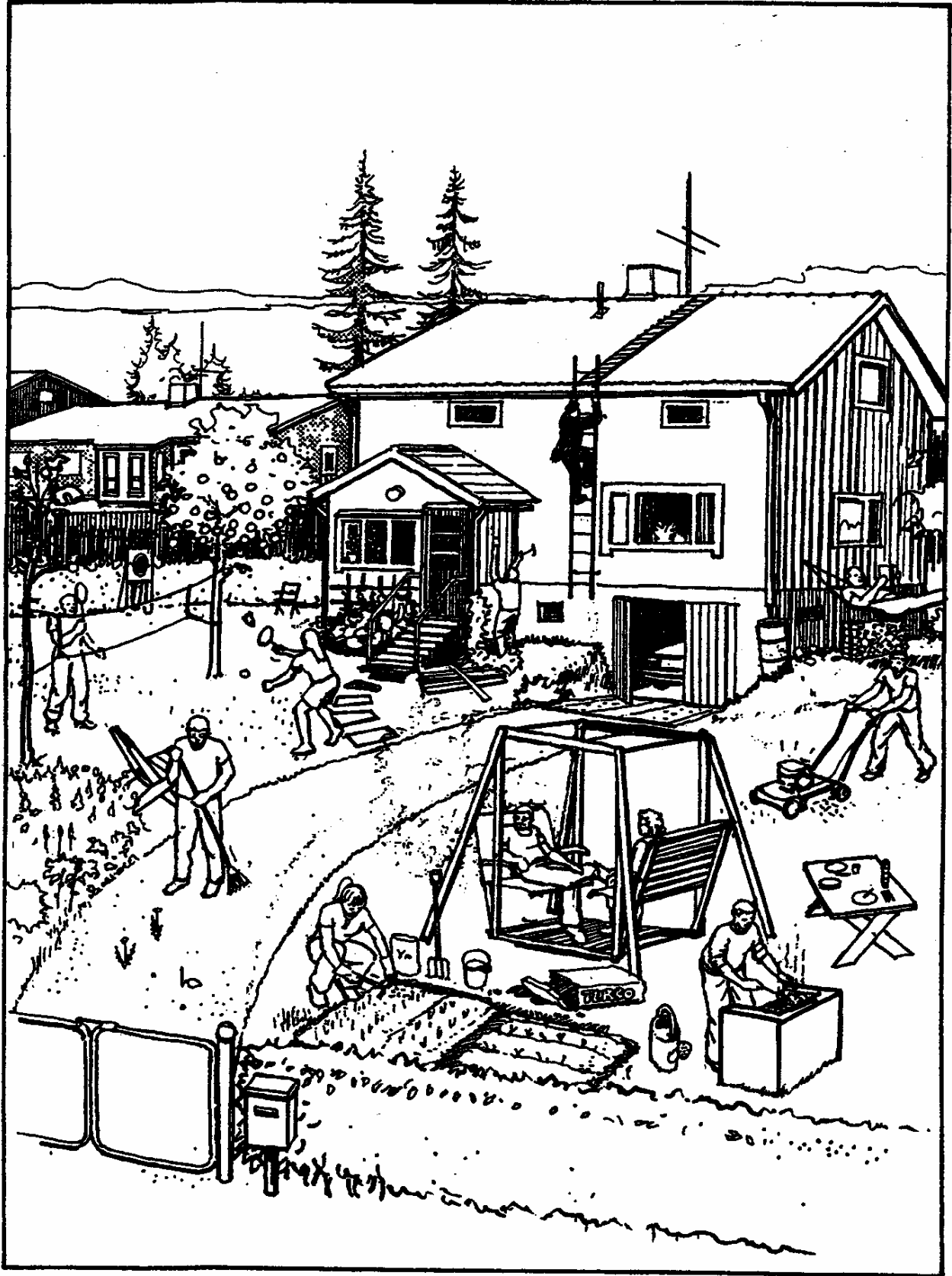
Tee joka-lauseesta aktiivin 1. partisippi:

1. Miehillä, jotka remontoivat taloa, on kiire.
2. Lapsilla, jotka leikkivät hiekkalaatikossa, on liian paljon vaatteita päällä.
3. Omenapuissa, jotka ovat pihalla, on vielä omenoita.
4. Näetkö nuo pojat, jotka pelaavat nurmikolla jalkapalloa?
5. Oletko sinä kuullut jotain uutta niistä naapureista, jotka muuttavat Amerikkaan?
6. Lähetin kortin ystäväilleni, jotka asuvat Bulgariassa.
7. Talvisin näissä kaupungeissa, jotka sijaitsevat syrjäseudulla, on kovin hiljaista.
8. Keskustelimme asioista, jotka liittyvät sosiaaliturvaan.
9. Ulkomaalaisten, jotka puhuvat hyvin suomea, on helpompi löytää työtä Suomesta.
10. Sairaus, työttömyys, köyhyys ja alkoholismi ovat asioita, jotka masentavat ja ahdistavat.
11. Keskustelimme niistä naisista, jotka siivoavat vessoja.
12. Ihmisillä, jotka juoksivat junaan, oli kiire.

Harjoitus 7

Tee partisipista joka-lause:

1. Suomessa on vaihteleva ilmasto.
2. Pysyvä lumi sataa yleensä marraskuun lopulla.
3. Kaikki Suomessa asuvat henkilöt kuuluvat sairausvakuutusjärjestelmän piiriin.
4. Matkailuun liittyvää informaatiota saa matkailu- ja matkatoimistoista.
5. Sieltä saa myös passeja ja viisumeja koskevaa tietoa.
6. Useimmat ulkomailta tulevat matkailijat eivät tarvitse viisumia.
7. Itämeren tilaa käsittelevä kokous pidetään ensi viikolla.
8. Kaikille kokoukseen osallistuville varattiin hyvät hotellihuoneet.

SUOMALAINEN ELÄMÄNTAPA

Suomalainen elämäntapa on muuttunut itsenäisyyden aikana huomattavasti. Entisestä maatalousyhteiskunnasta Suomi on muuttunut vähitellen ensin teolliseksi yhteiskunnaksi ja sittemmin palvelu- ja informaatioyhteiskunnaksi. Tämä muutos on vaikuttanut paitsi perhe-elämään myös suomalaisten elämäntapoihin.

Työhön liittyviä tavoitteita on nykyään eniten vanhemmilla ihmisillä. Nuoremmille työ ei ole enää elämän ainoa sisältö. Vapaa-ajanvietto on tullut ihmisille yhä tärkeämmäksi. Työn mielenkiintoisuus on yleensä nuorille hyvää palkkaa tärkeämpi.

Naiset työskentelevät Suomessa yleensä kodin ulkopuolella. Tämä on yleensä välttämätöntä jo perheen toimeentulon takia. Lapset viedään aamuisin kunnalliseen päiväkotiin, perhepäivähoitajalle tai yksityiselle hoitajalle. Seitsenvuotiaina lapset aloittavat koulun. Kotiin jääviä naisia on Suomessa hyvin vähän. Suurin osa naisista haluaa siirtyä takaisin työelämään sen jälkeen, kun lapset ovat kasvaneet hieman suuremmiksi. Suomalaiset naiset ovat suhteellisen tasa-arvoisia miesten kanssa. Palkkauksessa on silti vielä isoja eroja.

Aikaisemmin lasten kasvatuksen tavoite oli se, että lapsi tottuisi tekemään työtä jo pienenä. Hänestä haluttiin kasvattaa aikuinen, joka on tasainen ja puheissaan varovainen. Nykyinen kasvatustapa on lempeämpää, sallivampaa ja rohkaisevampaa, mutta nykykasvatuksen ongelmana on usein se, että monet vanhemmat ovat epävarmoja kasvatuksen päämääristä ja keinoista. Lapset pyritään kuitenkin jo varhain ohjaamaan hyödyllisiin ja kehittäviin harrastuksiin, kuten lukemiseen, urheiluun tai erilaisiin taideharrastuksiin. Suuri osa vanhempien omasta vapaa-ajasta kuluu lasten ja heidän harrastustensa parissa.

Lapsuutta seuraa pitkä nuoruusenaika, jonka aikana opitaan ammatti, kehitytään ja itsenäistytään. Opiskelu saattaa kestää kauankin. Opiskelun jälkeen hankitaan työpaikka, monet ryhtyvät säästämään asuntoa varten, maksavat opintolainoja ja saavat lapsia. Kaikki eivät halua mennä naimisiin, vaan he haluavat vain jakaa elämänsä jonkun toisen ihmisen kanssa ja asua yhdessä. Toiset haluavat elää yksin. Jotkut keskittyvät työhönsä ja pyrkivät etenemään urallaan. Useimmat työssä käyvät osallistuvat työn ohella erilaisiin täydennyskursseihin, suorittavat jatko-opintoja tai opiskelevat vain omaksi ilokseen. Myös monet eläkkeellä olevat käyvät erilaisilla kursseilla, joita useat kansalais- ja työväenopistot järjestävät. On kiva oppia jotain uutta vielä vanhalla iällä! Ja kursseilla tapaa myös mukavia ihmisiä.

Yksinäisyys on nimittäin eräs nykykulttuuria vaivaava piirre. Sen lisääntyminen johtuu eri syistä. Elinikä on pidentynyt, isovanhemmat eivät asu samassa taloudessa lastensa kanssa, lapset muuttavat aikaisin kotoa. Lisääntyvät avioerot aiheuttavat omat ongelmansa. Maaseutuyhteiskunnassa vanhuksilla oli suuri merkitys lasten opettajina ja kasvattajina. Nyky-yhteiskunnassa koulu huolehtii lasten opettamisesta. Isovanhempien vaikutus lapsenlapsiin on tutkimusten mukaan osoittautunut hyvin vähäiseksi. Onneksi vapaa-ajan merkitys on lisääntynyt. Eläkeikää pidetään nykyään aikana, jolloin ihminen pääsee lopulta omien harrastustensa pariin. Kattavan eläkejärjestelmän luominen on vaikuttanut suuresti vanhusten sosiaaliseen asemaan. Vanhukset voivat nyky-yhteiskunnassa nauttia melkoisesta itsenäisyydestä.

Nuoret arvostavat eniten kotinsa ilmapiiiriä, koulussa menestymistä ja rauhan säilymistä Suomessa ja muualla. Suomalaiset nuoret eivät ole kovin kiinnostuneita politiikasta. Vapaa-aikanaan he harrastavat eri urheilulajeja: kesäisin lenkkeilyä, uintia ja pyöräilyä ja talvisin murtomaahiihtoa ja laskettelua. Jääkiekkoa, jalkapalloa tai tennistä harrastaville on rakennettu lukuisia halleja, joissa voi käydä pelaamassa ympäri vuoden. Ilmaisia kirjastopalveluja käytetään ahkerasti. Suomessa on koko maan kattava laaja ja monipuolinen kirjastoverkosto.

Saunalla on keskeinen asema suomalaisessa kulttuurissa. Saunassa suomalaiset todella rentoutuvat ja virkistyvät. Lähes jokaisella on mahdollisuus käyttää joko omaa tai taloyhtiön saunaa. Liike-elämäänkin sauna kuuluu: saunassa on mukava jutella hieman epävirallisemmin.

Monilla suomalaisilla on järven tai meren rannalla sijaitseva kesämökki. Kesämökkinä käytetään joskus myös maaseudulla sijaitsevaa entistä kotitaloa. Oman kesämökin rakentaminen on monelle elämän- tehtävä. Ensin hankitaan tontti kauniilta paikalta ja sitten tilataan hirret. Omissa oloissaan viihtyvät suomalaiset rakentavat kesämökkinsä yleensä rauhalliseen paikkaan. Vapaa-aika vietetään oman perheen tai läheisten ystävien parissa. Vanhemmat ihmiset viihtyvät kotona. Ulkona kaduilla nuorten vapaa-aikaan ja juhlintaan liittyvä runsas alkoholinkäyttö on välillä vähän häiritsevää.

Ympäröivää maailmaa koskeva informaatio on tullut yhä tärkeämmäksi. Suomalaisilla on nykyään korkea koulutustaso, hyvä kielitaito ja hyvin toimivat tietoliikenneyhteydet. He myös matkustavat vilkkaasti. Se kaikki on lähentänyt maattamme muuhun maailmaan. Kansainvälistymisen seuraukset eivät kuitenkaan ole yksinomaan myönteisiä. Monet miettivät, häviääkö kansallinen identiteetti mainonnan ja kansainvälisten muoti-ilmiöiden paineessa.

Kaikesta huolimatta suomalaisessa kulttuurissa havaitaan myös joitakin pysyviä piirteitä. Tällaisia ovat esimerkiksi luonnonläheisyys ja se, että suomalaiset ovat tottuneet talvisiin olosuhteisiin. Sanotaan, että suomalaiset ovat yhä edelleen sisukkaita, rehellisiä ja vastuuta kantavia, mutta myös itsepäisiä, kateelisiä ja syrjäänvetäytyviä. Suomalaisuuteen kuuluu myös omaan elämäänsä tyytyminen, pienten asioiden arvon ymmärtäminen ja arkielämän komiikan tajuaminen.

HUOMAA!

Partisiippi on adjektiivinen, siksi sillä on komparatiivi ja superlatiivimuodotkin:

ROHKAISTA	he rohkaisevat	rohkaiseva	rohkaisevampi	rohkaisevin
VAIHDELLA	he vaihtelevat	vaihteleva	vaihtelevampi	vaihtelevin
HARKITA	he harkitsevat	harkitseva	harkitsevampi	harkitsevin
VAATIA	he vaatiivat	vaativa	vaativampi	vaativin
RATKAISTA	he ratkaisevat	ratkaiseva	ratkaisevampi	ratkaisevin

KAPPALE 16

2.7.

KIRJAN LUKENUT MIES

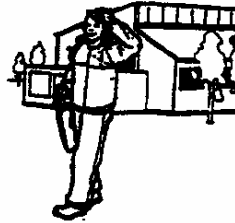
kirjaa lukeva mies

kirjan lukenut mies

uimahallissa käyvä mies

uimahallissa käynyt mies

ravintolassa istuva mies

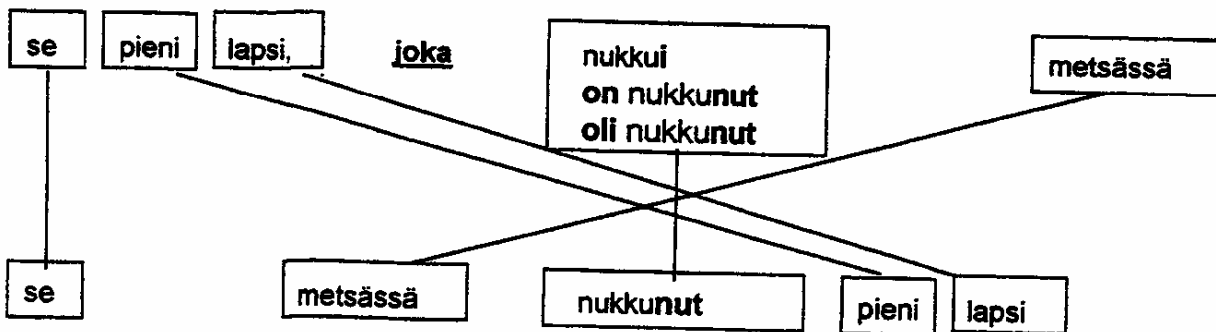
ravintolassa istunut mies

lasta odottava nainen

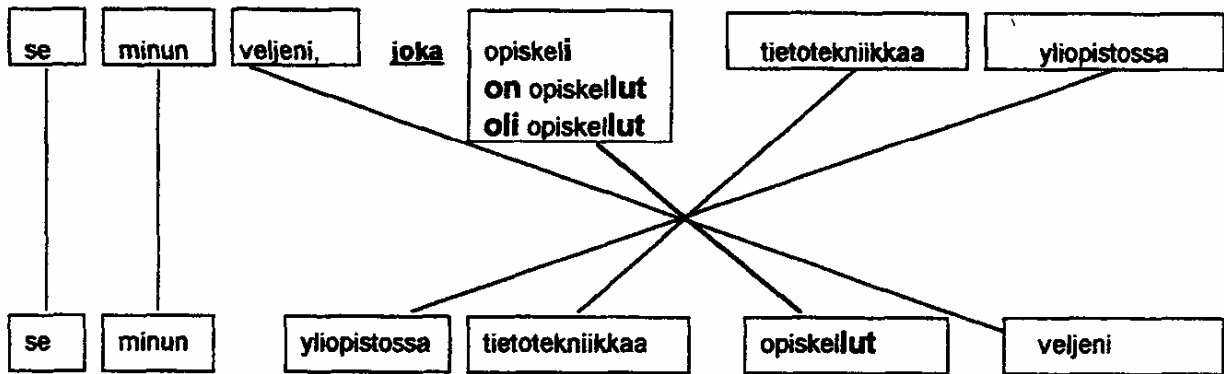
lapsen saanut nainen

AKTIIVIN 2. PARTISIIPPI

-nut / -nyt
-nnut / -nnyt

NUKKUA	=>	<i>nukkunut</i>
PYYTÄÄ	=>	<i>pyytänyt</i>
SYÖDÄ	=>	<i>syönyt</i>
NÄHDÄ	=>	<i>nähty</i>
KUOLLA	=>	<i>kuollut</i>
PURRA	=>	<i>purrut</i>
MENNÄ	=>	<i>mennyt</i>
PESTÄ	=>	<i>pestyt</i>
LEVÄTÄ	=>	<i>levännyt</i>
HÄIRITÄ	=>	<i>häinnnyt</i>
PAETA	=>	<i>paennut</i>

*Kadulla makaa vanha mies,
joka on jäänyt auton alle.*

*Näitkö sinä tuon auton,
joka meni äsken ohi?*

*Kriitikolla, joka kirjoitti
tähän lehteen arvostelun
eilisestä elokuvasta,
 on tosi omituinen maku.*

*Kadulla makaa auton alle
jäänyt vanha mies.*

*Näitkö sinä tuon äsken
ohi menneen auton?*

*Eilisestä elokuvasta arvostelun
tähän lehteen kirjoittaneella
 kriitikolla on tosi omituinen maku.*

HUOMAA!

Partisiippi voi esiintyä joskus myös substantiivisesti eli ilman pääsanaa:

kotiin lähtenyt

= **se, joka** lähti kotiin

vankilasta karannut

= **se, joka** karkasi vankilasta

rikollisia auttaneet

= **ne, jotka** auttoivat rikollisia

pankin ryöstäneet

= **ne, jotka** ryöstivät pankin

AKTIIVIN 2. PARTISIIPPI

Verbityyppi 1 ja 2	-nut / -nyt :	virtalo -nee-
Verbityyppi 3	-lut / -lyt :	-lee-
	-rut / -ryt :	-ree-
	-sut / -syt :	-see-
	-nut / -nyt :	-nee-
Verbityyppi 4, 5 ja 6	-nnut / -nnyt:	-nnee-

	Yksikkö (partisippi, pääsana)	Monikko (partisippi, pääsana)
nominatiivi	kuollut lehti	kuolleet lehdet
partitiivi	kuollutta lehteä	kuolleita lehtiä
virtalo	kuollee- lehde-	kuollee- lehdi-
akkusatiivi	kuolleen lehden	kuolleet lehdet
genetiivi	kuolleen lehden	kuolleiden lehtien
adessiivi	kuolleella lehdellä	kuolleilla lehdillä
ablatiivi	kuolleelta lehdeksi	kuolleilta lehdistä
allatiivi	kuolleelle lehdelle	kuolleille lehdille
inessiivi	kuolleessa lehdessä	kuolleissa lehdissä
elatiivi	kuolleesta lehdestä	kuolleista lehdistä
illatiivi	kuolleeseen lehteen	kuolleisiin lehtiin
translatiivi	kuolleeksi lehdeksi	kuolleiksi lehdeksi
essiivi	kuolleen lehtenä	kuolleen lehtinä

*Antti näkee pihalla
kuolevan linnun.*

*Antti näkee pihalla
kuolleen linnun.*

*Antti näki eilen pihalla
kuolevan linnun.*

*Antti näki eilen pihalla
kuolleen linnun.*

*Teppo on jo nähnyt
sen pihalla kuolevan linnun.*

*Teppo on jo nähnyt
sen pihalla kuolleen linnun.*

*Teppo kertoi Antille,
että hän oli nähnyt sen pihalla
kuolevan linnun jo aamulla.*

*Teppo kertoi Antille,
että hän oli nähnyt sen pihalla
kuolleen linnun jo aamulla.*

AKTIIVIN 2. PARTISIIPPI

Jos joka-lause tapahtuu samaan aikaan tai myöhemmin kuin päälause tai jos se tapahtuu aina / yleensä → **-va / -vä.**

Jos joka-lause tapahtuu ennen päälausetta → **-nut / -nyt.**

Pakistanissa viime viikolla tapahtuneessa maanjäristyksessä kuoli tuhansia ihmisiä.
 =Maanjäristyksessä, joka **tapahtui** viime viikolla Pakistanissa, kuoli tuhansia ihmisiä.

Sairaalat ovat nyt täynnä onnettomuudessa pahoin loukkaantuneita.
 = Sairaalat ovat nyt täynnä ihmisiä, jotka **loukkaantuivat** pahoin onnettomuudessa.

Pakistanissa viime vuonna käynyt ystäväni kertoi, että tilanne on tosi paha.
 =Ystäväni, joka **kävi** viime vuonna Pakistanissa, kertoi, että tilanne on tosi paha.

Pakistanissa terveydenhuollon suunnittelijana toiminut ystäväni kertoi, että maanjäristyksiä sattuu siellä aika usein.
 =Ystäväni, joka **oli toiminut** Pakistanissa terveydenhuollon suunnittelijana, kertoi, että maanjäristyksiä sattuu siellä aika usein.

Keräyskampanjan katastrofin uhrien auttamiseksi aloittanut Punainen Risti pyytää, että mahdollisimman moni kävisi lähipäivinä luovuttamassa verta.
 =Punainen Risti, joka **on aloittanut** keräyskampanjan katastrofin uhrien auttamiseksi, pyytää, että mahdollisimman moni kävisi lähipäivinä luovuttamassa verta.

(mahdollisimman moni = **niin moni kuin mahdollista**)

Satua junassa auttanut mies työskentelee Nokialla.

Satu ihastui pikkuisen siihen häntä junassa auttaneeseen mieheen.

Satua junassa auttaneella miehellä oli kuulemma kauniit silmät.

Vieläkö se Satu ajattelee sitä häntä junassa auttanutta miestä?

Satu kertoi minullekin siitä häntä junassa auttaneesta miehestä.

Onko Ville jo kuullut siitä Satua junassa auttaneesta miehestä?

AKTIIVIN 2. PARTISIIPPI**Harjoitus 1**

Tee aktiivin 2. partisiippi:

1. Nainen, joka meni kauppaan, kantoi muovikasseja, joissa oli tyhjiä pulloja.
2. Koira, joka puri lasta, jouduttiin lopettamaan.
3. Lapsi, joka on eksynyt metsään, on naapurimme tytär.
4. Nuori mies, joka oli juonut alkoholia, yritti nousta bussiin.
5. Fyysikko, joka ratkaisi ongelman, asuu nykyään Yhdysvalloissa.
6. Toimittaja, joka haastatteli fyysikkoa, ei ymmärtänyt mitään fysiikasta.
7. Pomo, joka lepäsi viikon Mauritiuksella, aloitti työnsä taas uusin voimin.
8. Kurssi, joka alkoi viime viikolla, on aika raskas.
9. Vanha talo, joka sijaitsi tontilla, purettiin.
10. Humalainen, joka häiritsi muita matkustajia, poistettiin junasta.
11. Televisio-ohjelma, joka tuli eilen, oli uusinta.
12. Kirjeet, jotka tulivat eilen, ovat kaapin päällä.
13. Lapset, jotka katosivat toissapäivänä metsään, löytyivät eilen illalla.
14. Lapset, jotka olivat syöneet myrkyllisiä marjoja, vietiin sairaalaan.
15. Se, joka hyppäsi palavasta lentokoneesta laskuvarjolla, selvisi onnettomuudesta ilman vammoja.
16. Ne, jotka pakenivat kotimaastaan, ovat huolissaan omaisistaan.

Harjoitus 2

Tee aktiivin 2. partisiippi:

1. Taloa, joka paloi pahasti, ei pystytä enää korjaamaan.
2. Junassa, joka lähti Ouluun, oli paljon matkustajia.
3. Vanhuksella, joka pyysi apua, oli paha olo.
4. Naisella, joka odotti bussia, oli suuri pahvilaatikko.
5. Sillä miehellä, joka pesi ikkunoita, ei ollut tikkaita.
6. Poliisi tarkisti ajokortin ja rekisteriotteen siltä mieheltä, joka ajoi ylinopeutta.
7. Jouduin heittämään pois sen keiton, joka oli kattilassa.
8. Lisäsin vähän kermaa siihen kastikkeeseen, joka oli jääkaapissa.
9. Tämä artikkeli kertoo nuorista suomalaisista urheilijoista, jotka ovat pelanneet jalkapalloa ulkomailta.
10. Televisio haastatteli kirjailijoita, jotka julkaisivat esikoisromaanin viime vuonna.
11. Elokuva kertoi sotilaista, jotka palasivat sodasta.
12. Dokumenttifilmi kertoi vuorikiipeilijöistä, jotka olivat käyneet huipulla.
13. Toimittaja haastatteli jääkiekkoilijoita, jotka pelasivat viime matsissa.
14. Poliisi haastatteli ohikulkijoita, jotka näkivät onnettomuuden.

Harjoitus 3

Tee joka-lauseesta aktiivin 2. partisippi:

1. Laivassa, joka saapui satamaan, oli paljon ulkomaalaisia nuoria.
2. Ihmiset, jotka tulivat ulos laivasta, kiiruhtivat taksiasemalle.
3. Taksit, jotka odottivat satamassa laivaa, saivat paljon asiakkaita.
4. Matkustajilla, jotka olivat tanssineet ravintolassa illalla, oli ollut hauskaa.
5. Niillä, jotka olivat olleet risteilyllä, oli paljon tuliaisia.
6. Niillä, jotka olivat juhlineet liikaa illalla, taisi olla päänsärky.
7. Annella, joka oli käynyt Ruotsissa sukulaisten luona, oli painava matkalaukku.
8. Ilpo, joka tuli häntä vastaan satamaan, oli pahalla tuulella.
9. Taksissa, joka ajoi ohi, istui Ilpon työkaveri.

Harjoitus 4

Tee joka-lauseesta aktiivin 2. partisippi:

1. Pojat, jotka olivat valvoneet myöhään illalla, nukkuivat aamulla pitkään.
2. Lapset, jotka olivat käyneet Korkeasaarella, olivat väsyneitä.
3. Laivassa, joka lähti Kauppatorilta, oli paljon ihmisiä.
4. Naisella, joka ruokki Korkeasaarella eläimiä, oli kumisaappaat jalassa.
5. Tuo minun vanha isoäitini, joka lähti kotiinsa, on jo 90-vuotias.
6. Annen matkapuhelin, joka oli mukana retkellä, varastettiin.
7. Ihmiset, jotka juoksivat kiireesti rantaan, ehtivät vielä laivaan.
8. Televisio haastatteli ihmisiä, jotka olivat käyneet sukellusveneessä.

Harjoitus 5

Tee partisipista joka-lause:

1. Lehti haastatteli palkinnon saanutta kirjailijaa.
2. Suomessa 5 vuotta asunut ulkomaalainen voi anoa Suomen kansalaisuutta.
3. Ulkomailla asuu noin 330 000 Suomessa syntynyttä henkilöä.
4. Vuoden 1956 jälkeen syntyneille laki turvaa lähes ilmaisen hammashuollon.
5. Suomi kuuluu pitkälle kehittyneisiin hyvinvointivaltioihin.
6. Teollisuutemme on kehittänyt monia kansainvälisessä kilpailussa menestyneitä tuotteita.
7. Sisämaasta jokia pitkin saapuneet veneet toivat tavaraa suuriin purjelaivoihin.
8. Pariisin olympialaisissa 1924 kolme kuitamitalia voittaneesta Paavo Nurmesta tuli legenda.
9. Suomen presidenttinä 25 vuotta olleella Kekkosella oli myös paljon vastustajia.

HUOMAA!

Akti. 2. partisippi on adjektiivinen, siksi sillä on komparatiivi ja superlatiivimuodotkin:

KOKEA	kokenut	kokeneempi	kokenein
KULUA	kulunut	kuluneempi	kulunein
INNOSTUA	innostunut	innostuneempi	innostunein
MASENTUA	masentunut	masentuneempi	masentunein

Junaonnettomuus Raikkalassa - 18 kuoli

Eilen illalla sattui tuhoisa junaonnettomuus Raikkalan asemalla. Ouluun matkalla ollut juna suistui raiteiltaan juuri ennen asemaa. Onnettomuudessa sai surmansa 18 henkilöä, joukossa oli myös lapsia. Loukkaantuneita oli useita. Junaonnettomuudessa vakavasti loukkaantuneet kuljetettiin nopeasti sairaalaan saamaan hoitoa vammoihinsa. Suurin osa matkustajista selvisi kuitenkin onnettomuudesta vammoitta. Poliisi pyytääkin kaikkia junassa matkustaneita ilmoittautumaan, jotta tapahtumien kulusta saataisiin lisätietoja.

Junaa ohjannut kuljettaja selvisi elossa. Hän ehti hypätä ulos liikkuvasta veturista ennen tuhoisaa törmäystä. Veturista hypännyt kuljettaja on kuitenkin vakavasti loukkaantunut, eikä kykene muistamaan mitään tapahtumien kulusta. Silminnäköiden mukaan vahingossa väärälle sivuraiteelle ajanut juna oli jarruttanut ensin kiivaasti, mutta suistunut sitten raiteiltaan ja törmännyt betoniseen siltapilariin. Veturi murskautui lähes kokonaan. Murskautuneen veturin päälle syöksivät sitten perässä tulleet matkustajavaunut. Junan nopeus ei ollut kovin suuri, mutta silti tuho oli valtava.

Onnettomuudessa loukkaantuneita oli paljon, koska juna oli juuri saapumassa asemalle. Vaatteensa ja matkatavaransa keränneet ihmiset seisoivat jo junan käytävillä. Pahiten loukkaantuvat juuri käytävillä seisoneet matkustajat. Penkeissään vielä rauhallisesti istuneet ihmiset selvisivät onnettomuudesta paremmin.

Junien kulusta vastaava Valtion rautateiden virkailija sanoi toimittajamme haastattelussa, että onnettomuuden todennäköisin syy on inhimillinen virhe. Junankuljettaja oli todennäköisesti ymmärtänyt ohjausvalot väärin ja ohjannut junan väärälle sivuraiteelle. Onnettomuuden todellista syytä ei tiedetä kuitenkaan vielä tässä vaiheessa. Haastattelimme myös useita junassa matkustaneita ja he kertoivat, että kaikki oli tapahtunut aivan sekunnissa. Monet olivat lentäneet ulos vaunuista, osa matkustajista oli jäänyt takana tulleiden vaunujen alle ja kuollut siimänräpäyksessä. Eräs matkustajista sanoi, että kaikki tästä Ouluun lähteneestä junasta myöhästyneet saattoivat vain kiittää onneaan, etteivät ehtineet tähän eilen illalla kello 20.00 lähteneeseen junaan.

KAPPALE 17

2.7.

PASSIIVIN 2. PARTISIIPPI

-ttu / -tty
-tu / -ty

Verbityyppi 1

Yksikön 1. persoonan vartalo + **-ttu / -tty**

kerroa	<u>kerro/n</u>	=>	kerottu
lukea	<u>lue/n</u>		luettu

vartalon	a	=>	e
	ä		

antaa	<u>anna/n</u>		annettu
jakaa	<u>jaa/n</u>		jaettu
paistaa	<u>paista/n</u>		paistettu
keittää	<u>keitä/n</u>		keitetty

Verbityypit 2, 3, 4, 5

Infiniitiivin vartalo + **-tu / -ty / -ttu / -tty**

syödä	=>	syöty
tehdä		tehty
opiskella		opiskeeltu
panna		pantu
pestä		pesty
avata		avattu
pedata		pedattu
voittaa		voitettu

Passiivin 2. partisiippia voi käyttää kuin adjektiivia. Se vastaa passiivista joka-lausetta, jossa joka-pronomini on lauseen *objektina* (joka-pronomini voi olla joko partitiivissa tai pääätteettömässä akkusatiivissa).

Passiivin 2. partisiipissa tekijää ei joko tiedetä tai sitä ei mainita.

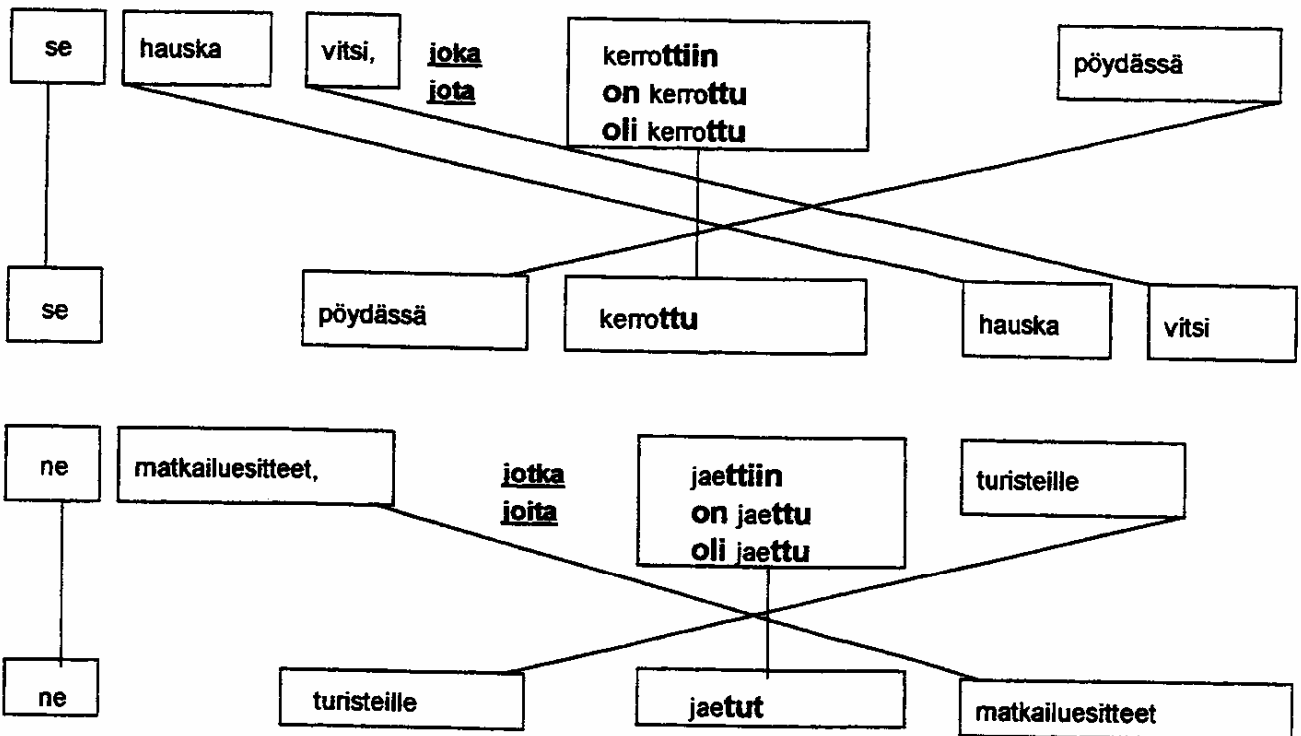
Se ilmaisee, mitä jollekin asialle on tehty aikaisemmin. Tekeminen on yleensä päättynyt.

*Lapset leikkivät rannalle vedetyssä veneessä.
Vanha huolellisesti tervattu vene tuoksui hyvältä.*

Mutta kuitenkin:

Hän on arvostettu ja suosittu opettaja.

Sohvalle jätetyt vaatteet

PASSIIVIN 2. PARTISIIPPI

	<i>(partisiippi, pääsana)</i>	<i>(partisiippi, pääsana)</i>	<i>(partisiippi, pääsana)</i>
nominatiivi	pedattu sänky	tuotu paketti	esitelly vieras
partitiivi	pedattua sänkyä	tuotua pakettia	esitellyä vierasta
<i>varialo</i>	pedattu- sängy-	tuodu- paketi-	esitelly- viera-
akkusatiivi	pedatun sängyn	tuodun paketin	esitellyn vieraan
genetiivi	pedatun sängyn	tuodun paketin	esitellyn vieraan
adessiivi	pedatulla sängyllä	tuodulla paketilla	esitellyllä vieraalla
ablatiivi	pedatulta sängyltä	tuodulta paketilta	esitellyltä vieraalta
allatiivi	pedatuille sängyille	tuoduille paketeille	esitellyille vieraalle
inessiivi	pedatussa sängyssä	tuodussa paketissa	esitellyssä vieraassa
elatiivi	pedatusta sängystä	tuodusta paketista	esitellystä vieraasta
illatiivi	pedattuun sängyyn	tuotuun pakettiin	esitellyyn vieraaseen
translatiivi	pedatuksi sängyksi	tuoduksi paketiksi	esitellyksi vieraaksi
essiivi	pedattuna sängynä	tuotuna paketina	esitellynä vieraana

	Yksikkö	Monikko
nominatiivi	häkkiin pantu lintu	häkkiin pannut linnut
partitiivi	häkkiin pantua lintua	häkkiin pantuja lintuja
akkusatiivi	häkkiin pannun linnun	häkkiin pannut linnut
genetiivi	häkkiin pannun linnun	häkkiin pantujen lintujen
adessiivi	häkkiin pannulla linnulla	häkkiin pannuilla linnuilla
ablatiivi	häkkiin pannulta linnulta	häkkiin pannuilta linnuilta
allatiivi	häkkiin pannulle linnulle	häkkiin pannuille linnuille
inessiivi	häkkiin pannussa linnussa	häkkiin pannuissa linnuissa
elatiivi	häkkiin pannusta linnusta	häkkiin pannuista linnuista
illatiivi	häkkiin pantuun lintuun	häkkiin pantuihin lintuihin
translatiivi	häkkiin pannuksi linnuksi	häkkiin pannuiksi linnuiksi
essiivi	häkkiin pantuna lintuna	häkkiin pantuina lintuina
<i>Pidin kovasti siitä lämpimästä leivästä, joka leivottiin aamulla.</i>	←→	<i>Pidin kovasti siitä <u>aamulla leivotusta</u> lämpimästä leivästä.</i>
<i>Kattilassa on uusia perunoita, jotka on keitetty.</i>	←→	<i>Kattilassa on <u>keitettyjä</u> uusia perunoita.</i>
<i>Pöydällä oli piimäpurkki, joka oli avattu.</i>	←→	<i>Pöydällä oli <u>avattu</u> piimäpurkki.</i>
<i>Mitä sinä pidit siitä uudesta levystä, jota kuunneltiin eilen?</i>	←→	<i>Mitä sinä pidit siitä <u>eilen kuunnellusta</u> uudesta levystä?</i>
<i>Asiat, joita opiskeltiin kurssilla, olivat vaikeita.</i>	←→	<i><u>Kurssilla opiskellut</u> asiat olivat vaikeita.</i>
<i>Muista varoa tuota seinää, joka on vasta maalattu.</i>	←→	<i>Muista varoa tuota <u>vasta maalattua</u> seinää.</i>
<i>Pistitkö ne astiat, jotka oli pesty, kaappeihin?</i>	←→	<i>Pistitkö ne <u>pestyt</u> astiat kaappeihin?</i>

Harjoitus 1

Tee passiivin 2. partisippi:

1. pöytä, joka on katettu kauniisti = _____
2. ruoka, joka valmistettiin uunissa = _____
3. kynttilä, joka on sytytetty = _____
4. hiukset, jotka on leikattu lyhyiksi = _____
5. kynnet, jotka on lakattu = _____
6. asia, jota on valmisteltu huolellisesti = _____
7. asiat, joita on valmisteltu huolellisesti = _____
8. tuo talo, joka rakennettiin viime vuonna tontille = _____

9. tämä upea patsas, joka paljastettiin viime viikolla = _____

10. nämä kaksi taiteilijaa, jotka palkittiin viime kuussa = _____

Harjoitus 2

Pane sana **paistettu** oikeaan muotoon:

1. Uunissa on _____ kala.
2. Pidätkö sinä _____ kalasta?
3. Me syömme usein _____ kalaa.
4. Minä en pidä _____ kalasta.
5. Minä olen kyllästynyt _____ kalaan.
6. Otatko sinä näitä _____ perunoita?
7. Minä en pidä _____ perunoista.
8. Olen niin kyllästynyt _____ perunoihin.
9. Äitini laittoj joka päivä _____ kalaa ja _____ perunoita.

Pane sana **keitetty** oikeaan muotoon:

10. Tässä on _____ perunoita.
11. Minä pidän _____ perunoista.
12. Minä en koskaan kyllästy _____ perunoihin.
13. Tässä on _____ muna.
14. Haluatko _____ munia?
15. Minä luulin tätä suklaamunaa _____ munaksi.

Pane sana **kielletty** oikeaan muotoon:

16. Tämä elokuva on lapsilta _____.
17. Te ette voi katsoa tätä lapsilta _____ elokuvaa.
18. Miksi näitä lapsilta _____ elokuvia näytetään näin aikaisin?

Harjoitus 3

Pane partisiippi monikoon:

1. keitetty peruna
2. pesty lattia
3. siivottu kaappi
4. avattu ikkuna
5. käsin kirjoitettu kirje
6. kielletty elokuva
7. maksettu lasku
8. englanniksi käännetty teksti
9. kuunneltu kasetti
10. huolellisesti korjattu teksti
11. Suomeen tuotu hedelmä
12. ulkomaille viety tuote
13. kokouksessa päätetty asia
14. hyvin suunniteltu kokous

Harjoitus 5

Tee joka-lausesta partisiippi:

1. Matka, joka tehtiin viime kesänä Italiaan, virkisti kovasti.
2. Filmi, joka nähtiin eilen televisiosta, oli oikein hyvä.
3. Tuoli, joka oli maalattu, oli vielä märkä.
4. Kirje, joka lähetettiin viime viikolla, katosi postissa.
5. Satu, joka kerrottiin kurssilla, oli kaikille tuttu.
6. Huone, joka on siivottu, näyttää mukavalta.
7. Teksti, joka luettiin, käsitellään seuraavalla kerralla.
8. Harjoitus, joka oli tehty kotona, tarkastettiin kurssilla.
9. Kukka, jota kasteltiin liian harvoin, kuoli.
10. Juhla, jota oli odotettu jo kauan, epäonnistui.

Harjoitus 6

Tee joka-lausesta partisiippi:

1. Testit, jotka oli korjattu, palautettiin.
2. Marjat, jotka oli pakastettu, sulatettiin ennen käyttöä.
3. Nämä kengät, jotka on valmistettu Italiassa, ovat kauniita.
4. Vaatteet, jotka oli pesty, pantiin kaappiin.
5. Nuo tuolit, jotka maalattiin eilen, ovat vielä märkiä.
6. Rakennukset, jotka purettiin, olivat huonossa kunnossa.
7. Ne koneet, jotka hankittiin toimistoon, olivat kalliita.
8. Vaatteet, jotka on suunniteltu Pariisissa, ovat yleensä kalliita.
9. Nämä kirjat, jotka on lainattu kirjastosta, täytyy palauttaa huomenna.
10. Kuvat, jotka otettiin lomalla, kehitetään huomenna.

Harjoitus 4

Pane partisiippi monikoon:

1. keitetystä perunasta
2. pestylle lattialle
3. siivottuun kaappiin
4. avatusta ikkunasta
5. käsin kirjoitetussa kirjeessä
6. kiellettyä elokuvaa
7. maksettua laskua
8. englanniksi käännetyissä tekstissä
9. kuunnellussa kasetissa
10. huolellisesti korjattuun tekstiin
11. Suomeen tuodussa hedelmässä
12. ulkomaille vietyä tuotetta
13. kokouksessa päätetystä asiasta
14. hyvin suunniteltuun kokoukseen

Harjoitus 7

Tee joka-lauseesta passiivin 2. partisippi:

1. Hedelmät, jotka on tuotu ulkomailta, täytyy joko kuoria tai pestä hyvin.
2. Omenat, jotka on poimittu kotipihan omenapuusta, voi syödä pesemättä.
3. Oli kiva levätä siinä riippukeinussa, joka oli ripustettu kahden omenapuun väliin.
4. Kasvimaa, joka oli lannoitettu huolellisesti viime keväänä, antoi hyvän sadon.
5. Kukat, joita kastettiin säännöllisesti, kukkivat koko kesän.
6. Omenat, jotka poimittiin syksyllä liian myöhään, mätänivät nopeasti.
7. Mehu, joka keitettiin mustaviinimarjoista, alkoi käydä.
8. Marjat, jotka poimittiin metsästä, pakastettiin.
9. Maito, joka jätettiin pöydälle, lämpeni ja happani.

Harjoitus 8

Tee passiivin 2. partisipista joka-lause:

Uutisissa kerrottiin...

1. pommitetuista kaupungeista
2. sotaan määrättyistä nuorista
3. rannikolle lähetetyistä sotalaivoista
4. sairaalaan viedyistä lapsista
5. sairaalassa hoidetuista vanhuksista
6. väärennetyistä seteleistä
7. eilen illalla surmatuista poliiseista
8. maan alta viime viikolla löydetystä fossiilista
9. kalliioon rakennetusta teatterista
10. avaruuteen lähetetystä satelliitista

Harjoitus 9

Tee passiivin 2. partisipista joka-lause:

1. Ihmiset alkoivat muuttaa rannikolle perustettuihin kaupunkeihin.
2. Rannikolle jokia pitkin tuodut tervatynnyrit lastattiin suuriin purjelaivoihin.
3. Suurin osa Suomessa valmistetusta tervasta kuljetettiin Ruotsiin.
4. Talonpojille määrättyt verot olivat raskaat.
5. Talonpojat maksoivat veronsa tervasta saaduilla rahoilla.
6. Pohjanmaan rannikolla rakennetut suuret purjealukset myytiin ulkomaille.
7. Metsässä kaadetut puut kuljetettiin jokia pitkin.
8. Tukinkuljetuksissa tarvittuja työmiehiä kutsuttiin tukkijätkiksi.
9. Viime viikolla nähty elokuva kertoi myös näistä metsien sankareista.

SUOMEN TALOUSELÄMÄ KEHITTYY

Saksalaisten hansakauppiaitten aika

Itämeren alueen kehitykseen vaikutti keskiajalla saksalainen hansakauppa. Saksalaisia kauppiaita tuli Suomeen jo 1200-luvun alkupuolella. Osa heistä jäi Suomeen pysyvästi. Turku alkoi kehittyä varsinaiseksi kaupungiksi.

Rannikolla oli aina ollut pieniä satamia ja kauppapaikkoja. Vaikka Suomessa ei ole koskaan ollut varsinaisia hansakaupunkeja, oli tällä kauppaliitolla kuitenkin konttorinsa Turussa ja Viipurissa. Turun porvareista, siis niistä kaupunkilaisista, joilla oli oikeus käydä kauppaa, oli kolme neljäsosaa saksalaisia. Asutus ja talouselämä keskittyivät maan lounais- ja etelärannikolle.

Saksalaisten tärkeä kauppatie vei Suomenlahdelta Venäjälle. He hallitsivat koko Suomen kauppaa melkein yksinomaisesti 1400-luvulla suolan ansiosta. Suola oli Suomessa halutuin ulkomaantuote. Lisäksi tuotiin kankaita, viinejä, mausteita, metalleja, humalaa, erilaisia esineitä ja tavaroita sekä viljaa ja leipää. Tärkeitä vientitavaroita olivat voi, nahat ja turkikset sekä kala: Sisä- ja Pohjois-Suomesta kuivattu hauki, Pohjanmaan jokilaaksoista lohi ja rannikolta ja saaristosta silakka.

Suurten purjelaivojen aika

Siirtomaavallan ja suurten purjelaivojen aikana tervan kysyntä kasvoi. Tervanvienti kasvoi lähes kolminkertaiseksi. Kaupunkeihin kuljetetuista tervatynnyreistä voiton saivat suurkauppiaat. Talonpojat eivät tervarahoista rikastuneet. He polttivat tervaa, jotta saivat rahaa raskaiden verojensa maksuun.

Laivanrakennuksella on Suomessa vanhat perinteet. Laivojen rakentaminen vilkastui Ruotsin suurvaltakaudella 1600-luvulla, ja Suomessa toimi useita laivanveistämöitä etenkin Pohjanmaalla. Tärkeä laivanrakennuskeskus oli myös Helsingin edustalla oleva Viaporin linnoitus, eli nykyinen Suomenlinna. Sen telakalla rakennettiin 1760-luvulla saaristolaivaston aluksia.

Suomen merkittävin teollisuudenala 1700-luvulla oli sahateollisuus. Sahateollisuuden keskukset sijaitsivat rannikolla. Sahateollisuuden laajenemista hidasti jatkuva pelko metsien loppumisesta. Tämän vuoksi sahoille asetettiin tarkkoja kiintiöitä.

Kaivostoiminta oli Suomessa vähäistä, mutta täälläkin oli joitakin rauta- ja terästehtaita eli ruukkeja. Suomen vanhin rautaruukki, Mustion ruukki, perustettiin jo vuonna 1560. Useimmat Suomen ruukeista sijaitsivat läntisellä Uudellamaalla. Tehdastuotanto alkoi pikkuhiljaa kehittyä. Somerolle perustettiin lasitehdas vuonna 1748, Turkuun sokeritehdas 1755 ja Auraan paperitehdas 1764.

1760-luvulla Suomen kaupunkien mahdollisuudet ulkomaankauppaan paranivat. Suomen oma ulkomaanpurjehdus kehittyi nopeasti alkuvaikeuksien jälkeän. Suomesta vietiin etenkin tervaa. Muita vientituotteita olivat mm. Pohjanmaalla rakennetut laivat, laudat ja muu puutavara. Tärkeimpiä tuontitavaroita olivat vilja, suola, maillaat, tupakka ja kahvi. Itäisessä Suomessa käytiin vilkasta kauppaa Venäjän ja sen kasvavan pääkaupungin Pietarin kanssa.

Suomen taloudellinen kehitys Venäjän vallan aikana

1808 käytiin Suomen sota. Venäjään liitetty Suomi sai autonomisen suuriruhtinaskunnan aseman. Suomeen perustettiin oma keskushallinto, ja vuonna 1812 Helsinki määrättiin suuriruhtinaskunnan pääkaupungiksi. Kaupungin väkiluku alkoi nopeasti kasvaa. Vuonna 1862 rakennetun rautatien ansiosta teollisuuselämä vilkastui.

1800-luvun alussa teollisuus alkoi kehittyä, esimerkiksi skottilaissyntyinen James Finlayson sai luvan perustaa konetehtaan Tampereelle. Finlaysonille lahjoitettiin tontti Tammerkosken rannalta ja tehdasta ryhdyttiin rakentamaan. Valtio myönsi edullisen lainan tehtaalle. Valtion apu ei kuitenkaan riittänyt, vaan rahat loppuivat jo rakennusvaiheessa. Tehdas sai uuden lainan sillä ehdolla, että se ryhtyisi valmistamaan villa- ja puuvillalankoja. Finlaysonin langat saivat nopeasti vankan aseman Suomen markkinoilla, ja lankoja vietiin Suomesta koko keisarikuntaan. Uudet omistajat laajensivat myöhemmin yritystä ja rakensivat vuosina 1836 ja 1837 Tammerkosken rannalle puuvillakehräämön. Sen sisällä toimi maan ensimmäinen kutomakone. Finlaysonin puuvillatehdas oli Suomen suurin teollisuusyritys. 1850-luvulta 1920-luvulle asti se oli peräti Pohjoismaiden suurin teollisuusyritys. Vuonna 1860 tehdas työllisti jo yli 1600 henkeä.

Metalliteollisuuden alalla kysyntää oli esimerkiksi teräsaluksista ja höyrykoneista, ja hieman myöhemmin vetureista ja vaunuista sekä maatalouden työkaluista. Fiskarsiin vuonna 1837 perustetussa konepajassa valmistettiin höyrykoneita, vesiturbiineja ja teräsaluksia. Turkuun syntyi Suomen toinen konepaja. Se keskittyi laivanrakennukseen.

Höyrysahojen perustaminen sallittiin vuonna 1857 ja sahateollisuus vapautettiin kaikista rajoituksista. Höyryvoiman ansiosta sahat eivät olleet enää riippuvaisia koskivoimasta. Sahatavaran vientimäärät kaksinkertaistuivat pian. Kotkansaarelle valmistui Ahlqvistin ja Hackmanin saha.

Uudet ulkomaiset yrittäjät ja sijoittajat alkoivat kiinnostua Suomesta. Etenkin norjalaisia Suomen metsävarat kiinnostivat. Norjan puutavaran vienti Englantiin veti hyvin, mutta Norjan metsävarat eivät riittäneet. Norjalainen metsäteollisuusmies Hans Gutzeit vuokrasi Kotkansaareltä tontin sahalaitosta varten. Tämä Norjan sahasi kutsuttu saha oli Suomen suurin. Sahateollisuuden nousun syy Euroopassa oli sota. Sodanjälkeinen jälleenrakennustoiminta näet lisäsi kysyntää ja nosti hintoja. Suomen sahatavaran viennistä suuntautui 1860-luvulla arviolta 55 prosenttia Englantiin.

Paperi- ja metalliteollisuuden nousu

Ensimmäiset sellu- ja paperitehtaat kohosivat 1800-luvun lopulla. Sellusta valmistetaan paperia. Wilhelm Rosenlewin Poriin vuonna 1853 perustama puunjalostus- ja metalliteollisuusyritys oli Suomen suurimpia teollisuusyhtiöitä. Suuria suomalaisia metallialan yrityksiä oli Kone- ja Siltarakennus Oy.

Ensimmäinen maailmansota merkitsi Suomen talouselämälle nousukautta, mutta Suomen vuoriteollisuudessa vallitsi syvä lama 1900-luvun alussa. Vanhat ruukit eivät pystyneet selviytymään kilpailussa ulkomaisen suurteollisuuden kanssa. Tilanne kuitenkin parani, kun rikas kuparimalmiesiintymä löytyi Pohjois-Karjalasta. Esiintymää alkoi käyttää hyödyksi Outokumpu Kopperverk, jonka valtio ja Hackman-yhtiö muodostivat.

Toimintaa ei saatu kannattavaksi. Kun kaivosalue siirtyi kokonaan valtion haltuun, Outokummussa alkoi kiihkeä rakentamiskausi. Rautatie ratkaisi kuljetusongelmat. Outokummun kehitystä kansainvälisesti merkittäväksi kuparin tuottajaksi ei kyennyt katkaisemaan edes taloudellinen lama 1930-luvun alussa.

Suuren talouslaman jälkeen paperiteollisuus nousi Suomen tärkeimmäksi viejäksi. Paperiteollisuuden pääartikkeli oli aluksi ruskea pakkauspaperi. Pitemmälle jalostettuja tuotteita kehitettiin kuitenkin pian. 1930-luvun lopulla Suomi oli maailman johtava paperinmyyjä. Myös suomalaisen teollisuuden ylpeydenaiheet, pitkälle kehitetyt ja tehokkaat paperikoneet, puunjalostukseen liittyvät laitteet ja raskaat metsätyöajoneuvot ja -koneet valloittivat maailmaa.

Tekstiili-, vaatetus- ja nahkateollisuus olivat merkittäviä työllistäjiä, samoin elintarvike- ja rakennusteollisuus. Myös graafinen ja kemian teollisuus alkoivat tarjota runsaasti työpaikkoja. Vaikeat sää- ja jääolosuhteemme aiheuttivat sen, että laivanrakennusteollisuudessa keskityttiin erikoisalusten kehittämiseen. Telakat rakensivat jäänmurtajia ja suuria risteilyaluksia.

Suomen ja Neuvostoliiton välinen kauppa muodostui hyvin suureksi pian sodan jälkeen. Kun sotakorvaukset oli suoritettu, alkoivat tilaukset. Ne maksettiin tavaralla. Neuvostoliittoon vietiin erityisesti Suomen metalliteollisuuden tuotteita. Neuvostoliitosta taas tuotiin Suomeen öljyä. Etenkin rakennusteollisuuden alalla Neuvostoliitosta tehtiin jättimäisiä tilauksia Suomeen. Laivanrakennusteollisuus joutui monissa länsimaissa 1970-luvulla syvään kriisiin, mutta Suomessa se pysyi tasapainossa juuri Neuvostoliiton-viennin ansiosta. Sama koski mm. kenkä- ja vaatetusteollisuutta. Kun Neuvostoliiton kauppa romahti 1990, Suomi ajautui syvään lamaan ja pahaan pankkikriisiin. Maahan syntyi puolen miljoonan työttömyys. Ankarien sosiaaliturvan leikkausten ja muiden säästötoimenpiteiden avulla Suomi selvisi lamasta kohtuullisen hyvin, mutta kansalaisten elämää jäi rasittamaan suuri ulkomaanvelka. Veronalennuksiin ei ollut nyt mahdollisuuksia.

Teollisuuden rakenteen monipuolistuminen oli kehityksen edellytys. Se oli välttämätöntä kiihtyvässä kansainvälisessä kilpailussa. Nopeimmin laajenevia aloja ovat olleet elektroniikka- ja ympäristöteollisuus sekä bioteknologia. Suomalaiset yritykset ovat olleet mukana kehittämässä uutta huipputeknologiaa ja sen käyttösovelluksia. Matkapuhelimia, viestintään ja tietotekniikkaan liittyviä laitteita ja järjestelmiä, elektronisia komponentteja, instrumentteja sekä laitteita tuottavat yritykset ovat menestyneet hyvin. Erikoistuminen ja kansainvälinen yhteistyö ovat olleet keinoja, joiden avulla suomalaiset ovat pysyneet mukana nopeasti etenevässä teknologisessa kehityksessä. Tärkeimpien vientimaidemme - Saksan, Ruotsin, Iso-Britannian ja USA:n - lisäksi Suomi on lisännyt vientiään kaukoidän maihin.

SUURIMPIA SUOMESSA TOIMINEITA YRITYKSIÄ

Stora-Enso	<i>metsäteollisuus</i>	Starckjohann	<i>kauppa</i>
Fortum (IVO, Neste)	<i>kemia</i>	Rettig	<i>sekakonserni</i>
Nokia	<i>elektroniikka</i>	Lemminkäinen	<i>rakennus</i>
Repola	<i>sekakonserni</i>	LSO	<i>elintarvike</i>
Kesko	<i>kauppa</i>	Finnlines	<i>kuljetus</i>
Kymmene	<i>metsäteollisuus</i>	Shell	<i>öljy</i>
Metsäliitto	<i>metsäteollisuus</i>	Fiskars	<i>metalli</i>
Outokumpu	<i>metalli</i>	Volvo Auto	<i>autokauppa</i>
Kemira	<i>kemia</i>	KCI-Konecranes	<i>metalli</i>
Ahlström	<i>metalli</i>	Instrumentarium	<i>sekakonserni</i>
Tamro	<i>kauppa</i>	Atria	<i>elintarvike</i>
Metra	<i>sekakonserni</i>	Hackman	<i>sekakonserni</i>
Suomen PT	<i>palvelut</i>	HOK	<i>palvelut</i>
SOK	<i>kauppa</i>	Veho	<i>autokauppa</i>
Kone	<i>metalli</i>	Helsingin Puhelin	<i>palvelut</i>
Rautaruukki	<i>metalli</i>	Elanto	<i>kauppa</i>
Valmet	<i>metalli</i>	Sanoma	<i>media</i>
Imatran Voima	<i>energia</i>	Thomesto Trading	<i>sekakonserni</i>
Valio	<i>kauppa</i>	Hartwall	<i>elintarvike</i>
Huhtamäki	<i>elintarvike</i>	Polar	<i>rakennus</i>
Veitsiluoto	<i>metsäteollisuus</i>	Viking Line	<i>kuljetus</i>
ABB	<i>elektroniikka</i>	Scansped	<i>kuljetus</i>
Asko	<i>sekakonserni</i>	Finvest	<i>elektroniikka</i>
Finnair	<i>kuljetus</i>	Teollisuuden Voima	<i>energia</i>
Partek	<i>rakennus</i>	Mercantile	<i>sekakonserni</i>
Finnpap	<i>palvelut</i>	Scan-Auto	<i>autokauppa</i>
Amer	<i>sekakonserni</i>	Suomen Unilever	<i>sekakonserni</i>
Inex Partners	<i>kauppa</i>	Aamulehti	<i>media</i>
Sisu	<i>metalli</i>	Vapo	<i>sekakonserni</i>
Cultor	<i>elintarvike</i>	Skanska	<i>rakennus</i>
Tradeka	<i>sekakonserni</i>	Lassila&Tikanoja	<i>sekakonserni</i>
Myllykoski	<i>metsäteollisuus</i>	Asva	<i>kauppa</i>
Stockman	<i>kauppa</i>	Suomen Petrooli	<i>öljy</i>
Onninen	<i>kauppa</i>	Esso	<i>öljy</i>
Tampella	<i>sekakonserni</i>	KWH	<i>kemia</i>
ICL Finland	<i>tietotekniikka</i>	OMG Kokkola Chemicals	<i>kemia</i>
Sponsor	<i>sekakonserni</i>	Keski-Pohjanmaan Ok	<i>kauppa</i>
Borealis Polymers	<i>kemia</i>	Paulig	<i>elintarvike</i>
Orion	<i>sekakonserni</i>	Kuusankoski	<i>metalli</i>
YIT	<i>rakennus</i>	IBM	<i>tietotekniikka</i>
Fazer	<i>elintarvike</i>	WSOY	<i>media</i>
Teboil	<i>öljy</i>	TT-Tieto	<i>tietotekniikka</i>
Kvaerner Masa-Yards	<i>metalli</i>	Keskimaa Ok	<i>kauppa</i>
Sijja	<i>kuljetus</i>	Kyrel	<i>elektroniikka</i>
Pohjolan Voima	<i>energia</i>	Salomaa	<i>mainonta</i>
Rautakirja	<i>kauppa</i>	Finnyards	<i>metalli</i>
Raisio	<i>elintarvike</i>	Kyro	<i>metsäteollisuus</i>
Wihuri	<i>sekakonserni</i>	Nokian Renkaat	<i>kemia</i>

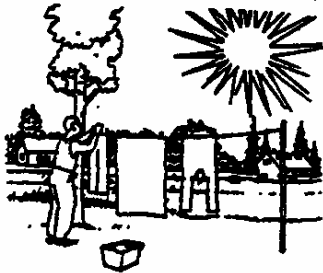
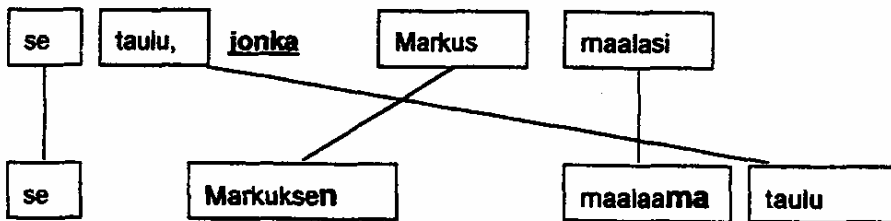
AGENTTIPARTISIIPPI

-ma / -mä

Kenen tekemä?

LUKEA	he <u>lukej</u> vat	lukema
TUODA	he <u>tuoj</u> vat	tuoma
NÄHDÄ	he <u>näkej</u> vät	näkemä
OPISKELLA	he <u>opiskelej</u> vat	opiskelema
PESTÄ	he <u>pesej</u> vät	pesemä
KORJATA	he <u>korjaaj</u> vat	korjaama
VALITA	he <u>valitsej</u> vat	valitsema

Agenttipartisiipilla kerrotaan, *kuka* teki jotakin. Agenttipartisiippi vastaa *aktiivista joka-* lausetta, jossa *joka*-pronomini on lauseen *objektina*. Agenttipartisiippiä voi käyttää kuin adjektiivia. Tekijä ilmaistaan genetiivillä.

Ilpon pesemä pyykki kuivuu tuulessa.

=Pyykki, jonka Ilpo on pessyt, kuivuu tuulessa.

Mummon kutoma villatakki kutittaa Tiinaa. Hän ei halua pitää sitä.

=Villatakki, jonka mummo on kutonut, kutittaa Tiinaa. Hän ei halua pitää sitä.

Sadun leipomat keksit maistuivat sitten hyvittä!

=Keksit, lotka Satu oli leiponut, maistuivat sitten hyvittä!

Tämä minun koulussa piirtämäni kuva esittää riikinkukkoa.

=Tämä kuva, jonka minä olen piirtänyt koulussa, esittää riikinkukkoa.

Agenttipartisiipissa tekijä ilmaistaan

a) genetiivillä, kun *tekijän* ilmaiseva sana on *substantiivi*.

Vihaan tätä mekkoa, jonka äiti on tehnyt! ↔ Vihaan tätä äidin tekemää mekkoa!

Kengät, jotka Ilpo osti Antille, ovat liian pienet. ↔ Ilpon Antille ostamat kengät ovat liian pienet.

Ostimme talon, jonka oli suunnitellut kuuluisa arkkitehti. ↔ Ostimme kuuluisan arkkitehdin suunnitteleman talon.

b) (genetiivillä ja) possessiivisuffiksilla, kun *tekijän* ilmaiseva sana on *persoonapronomini*. Possessiivisuffiksi liitetään vain partisiippiin:

Tanssiesitys, jonka hän oli suunnitellut, oli minusta surkea! ↔ Hänen suunnitteleman sa tanssiesitys oli minusta surkea!

Mitä sinä tykkäät tästä laulusta, jonka minä olen keksinyt? ↔ Mitä sinä tykkäät tästä (minun) keksimästä ni laulusta?

Se polkupyörä, jonka me ostimme viime kesänä, on rikki! ↔ Se (meidän) viime kesänä ostamamme polkupyörä on rikki!

c) possessiivisuffiksilla, kun *agenttipartisiipin* tekijä on sama kuin *päälauseen* tekijä.

Sihteeri kopioi pöytäkirjan, jonka oli (itse) kirjoittanut. ↔ Sihteeri kopioi kirjoittamansa pöytäkirjan.

Satu repi kirjeen, jonka oli lukenut. ↔ Satu repi lukemansa kirjeen.

Me pakastimme kaikki marjat, jotka keräsimme metsässä. ↔ Me pakastimme kaikki metsässä keräämämme marjat.

HUOMAA!

Ville kehittää aina kaikki kuvat, jotka on (itse) ottanut. ↔ Ville kehittää aina kaikki ottamansa kuvat.

Satu harrastaa myös valokuvausta. Ville kehittää aina kaikki kuvat, jotka hän (Satu) on ottanut. ↔ Ville kehittää aina kaikki hänen ottamansa kuvat.

AGENTTIPARTISIIPPI

	Yksikkö (partisiippi, pääsana)	Monikko (partisiippi, pääsana)
nominatiivi	isoisan tekemä vene	isoisan tekemät veneet
partitiivi	isoisan tekemää veneitä	isoisan tekemiä veneitä
varalo	isoisan tekemä- venee-	isoisan tekemi- venei-
akkusatiivi	isoisan tekemän veneen	isoisan tekemät veneet
genetiivi	isoisan tekemän veneen	isoisan tekemien veneiden
adessiivi	isoisan tekemällä veneellä	isoisan tekemillä veneillä
ablatiivi	isoisan tekemältä veneeltä	isoisan tekemiltä veneiltä
allatiivi	isoisan tekemälle veneelle	isoisan tekemille veneille
inessiivi	isoisan tekemässä veneessä	isoisan tekemissä veneissä
elatiivi	isoisan tekemästä veneestä	isoisan tekemistä veneistä
illatiivi	isoisan tekemään veneeseen	isoisan tekemiin veneisiin
translatiivi	isoisan tekemäksi veneeksi	isoisan tekemiksi veneiksi
essivi	isoisan tekemänä veneenä	isoisan tekeminä veneinä

Agenttipartisiippi ilmaisee yleensä tekemistä, joka on loppunut.

Mutta kuitenkin:

Mummon tekemä ruoka on sitten ihanaa!

= **Ruoka, jota mummo (aina) tekee, on sitten ihanaa!**

Hän on kaikkien arvostama tutkija.

= **Hän on tutkija, jota kaikki arvostavat.**

Se on nuorison suosima ravintola.

= **Se on ravintola, jota nuoriso suosii.**

HUOMAA!

Jos agenttipartisiippi on ilman pääsanaa, sitä ei voi avata joka-lauseeksi:

Kenen tekemä tämä on?

Se on minun tekemäni.

Haavoittunut enkeli on

Hugo Simbergin maalaama.

Tuntematon sotilas on

Väinö Linnan kirjoittama.

Esplanadin varrelle rakennettu hotelli Kämp

oli Theodor Höijerin suunnittelema.

'Kuka on tehnyt tämän?'

'Minä olen tehnyt sen.'

'Hugo Simberg on maalannut

Haavoittuneen enkelin.'

'Väinö Linna on kirjoittanut

Tuntemattoman sotilaan.'

'Theodor Höijer suunnitteli

Esplanadin varrelle rakennetun hotelli Kämpin.'

Harjoitus 1

Tee joka-lauseesta agenttipartisiippi:

1. Tietokone, jonka ostin, toimii hyvin.
2. Ruoka, jota olin laittanut, maistui kamalalta.
3. Elokuva, jonka näimme eilen, oli tosi hyvä.
4. Mitä sinä tykkäät siitä ehdotuksesta, jonka Mikko on tehnyt?
5. Pidän kovasti siitä muutosehdotuksesta, jonka hän teki.
6. Pidin kovasti siitä kirjasta, jonka sinä lainasit.
7. En pidä tästä käsilaukusta, jonka äiti antoi.
8. Me muutamme taloon, jonka isoisäni on rakentanut.
9. Kuvista, joita lapset ovat piirtäneet, voidaan arvioida heidän kehitystään.
10. Elokuville, jotka Renny Harlin on ohjannut, on paljon väkivaltaa.
11. Suomalais-ruotsalaisessa sanakirjassa, jonka Lönnrot laati, oli yli 200 000 hakusanaa.
12. "Tuntemattomasta sotilaasta, jonka Väinö Linna on kirjoittanut, on tehty uusi elokuva.

Harjoitus 2

Tee agenttipartisiipista joka-lause:

1. Insinöörien suorittamissa kokeissa testataan auton kestävyys kolaritilanteissa.
2. Luonnonsuojelijoiden allekirjoittamassa vetoomuksessa vastustettiin turkistarhoja.
3. Mielenosoittajien maalaamissa kylteissä vaadittiin oikeutta eläimille.
4. Ministerin pitämässä puheessa korostettiin turkiseläinten kasvattajien oikeuksia.
5. Luonnonsuojelijoiden asiasta tekemä dokumenttifilmi esitetään illalla televisiossa.
6. Mitä mieltä sinä olet Annen tekemästä päätöksestä?
7. Anne oli itse tyytyväinen tekemäänsä päätökseen.

Harjoitus 3

Sano agettipartisiippi toisella tavalla:

1. "Symposion" on Akseli Gallen-Kallelan maalaama.
2. "Kullervo-sinfonia" on Sibeliuksen säveltämä.
3. "Työmiehen vaimo" on Minna Canthin kirjoittama.
4. "Havis Amanda" on Ville Vallgrenin veistämä.
5. "Kiasma" on Steven Hollin suunnittelema.
6. Tämä taulu on minun maalaamani.
7. Tämä viini on mieheni valmistamaa.
8. Tämä runo on sisareni kirjoittama.
9. Nämä kuvat ovat myös hänen piirtämiänsä.
10. Tämä valokuva on veljeni ottama.

JUGEND JA 1890-LUVUN KARELIANISMI

Kansatieteilijät, runonkerääjät ja eri alojen tutkijat olivat jo kulkeneet Karjalassa ristiin rastiin, kun taiteilijat 1890-luvulla innostuivat Karjalasta ja Suomen menneisyydestä. Romanttinen muinaisten aikojen ihailu tuli muotiin. Karjalasta etsittiin alkuperäisyyttä ja koskemattomuutta. Syntyi kulttuuriliike, jota nimitetään *karelianismiksi*.

Tunnettuja 1890-luvun taiteilijoita olivat mm. Akseli Gallen-Kallela, Albert Edelfelt, Eero Järnefelt, Pekka Halonen, Emil Wickström, Ville Valgren, Juhani Aho, Eino Leino ja Jean Sibelius.

Arkkitehtuurissa karelianismi sekoittui ajalle tyypilliseen *jugend*-tyyliin. Jugend-tyyli oli taideteollisuudessa, rakennus- ja sisustustaiteessa 1890-1910 esiintynyt tyyliuunta. Ranskassa samasta tyyliuunnasta on käytetty nimitystä *art nouveau*. Aito materiaali, pyrkimys korkealaatuiseen työhön, käsityön arvostaminen sekä kasvi- ja eläinaiheiden suosiminen olivat tyylin tunnusmerkkejä. Jugend käytti runsasta ornamenttiikkaa ja kaartuvia, aaltoilevia viivoja. Herman Geselliuksen, Armas Lindgrenin ja Eliel Saarisen 1897 perustaman arkkitehtitoimiston ensimmäinen huomattava työ oli Suomen paviljonki Pariisin maailmannäyttelyssä 1900. Ryhmän luomia tärkeitä jugend-rakennuksia olivat myös Hvitträskin ateljeetalo (1902) ja Suomen kansallismuseo (1904). Kansallisromantiikan keskeisiä arkkitehteja oli myös Lars Sonck. Hänen päätyönsä oli Tampereen tuomiokirkko (1902-06). Myös Sibeliuksen Ainola Järvenpäässä (1904) ja Kultarannan linnamainen päärakennus Naantalissa (1916) ovat Lars Sonckin suunnittelemia. Jugend-tyyli näkyi myös Louis Sparren perustaman Iris-tehtaan huonekalutuotannossa ja keramiikassa.

PARIISIN MAAILMANNÄYTTELY

Arkkitehtien Herman Geselliuksen, Armas Lindgrenin ja Eliel Saarisen Pariisin maailmannäyttelyyn vuonna 1900 suunnittelema jugend-tyylinen näyttelypaviljonki sai osakseen runsaasti kiitosta.

Albert Edelfelt houkutteli Axel Gallénin eli Akseli Gallen-Kallelan maalaamaan paviljongin kattofreskot. Gallen-Kallelan suunnittelema taidekäsitöitä ja tauluja oli myös esillä näyttelyssä.

Gallén valitsi maaliskuuhuhtikuussa 1900 maalaamiensa freskojen aiheet Kalevalasta. Ne olivat *Sammon taonta*, *Sammon puolustus*, *Ilmarinen kyntää kuisen pellon* sekä symbolinen maisema *Kristinuskon tulo Suomeen*. Alkuperäiset freskot tuhoutuivat, kun näyttelypaviljonki purettiin, mutta Gallen-Kallela maalasi freskot uudestaan Kansallismuseon eteisaulan kattoon vuonna 1928. Gallénin paviljonkiin maalaamat freskot palkittiin kultamitalilla.

Selityksiä:

Kultaranta = presidentin kesäasunto

KAPPALE 18

SUOMEN SOSIAALITURVASTA

Terveydenhoito on Suomessa on korkeatasoista, ja koko sosiaaliturvajärjestelmä on hyvin kattava. Siihen sisältyy mm. kansaneläke ja työeläke, tapaturma- ja sairausvakuutus, työttömyyskorvaukset, lapsilisät ja lapsen kotihoidontuki. Kuntien sairaaloissa ja yliopistollisissa keskussairaaloissa potilaat maksavat saman vuorokausimaksun hoidosta riippumatta. Suomessa on vähän yksityissairaloita. Kuntien terveyskeskusten äitiys- ja lastenneuvolatoiminta on monipuolista ja korkeatasoista. Tämän ansiosta lapsikuolleisuus on saatu erittäin pieneksi. Isät osallistuvat yleensä synnytykseen. Vanhempainrahaa maksetaan sairausvakuutuslain mukaisesti 10 kuukauden ajalta, ja lasta voi jäädä hoitamaan joko äiti tai isä. Lapsilisää maksetaan 17. ikävuoteen asti. Kaikki raskaana olevat saavat valtiolta vauvan vaatteita ja tarvikkeita sisältävän äitiyspakauksen tai vastaavan summan rahaa.

Naiset ovat yleensä töissä kodin ulkopuolella. Tämä on mahdollista mm. kehittyneen päivähoitojärjestelmän takia. Vanhemmilla on oikeus saada kotihoidontukea alle 3-vuotiaalle lapselle, jos se ei ole kunnallisessa päivähoitossa.

Työssä käyvät kuuluvat yleensä johonkin työttömyyskassaan. Työttömyyskassaan kuuluvat työttömät saavat ansiosidonnaista työttömyyskorvausta. Muille työttömille valtio maksaa peruspäivärahaa. Se kattaa vain perustarpeet.

Yleinen eläkeikäraja on sekä miehille että naisille 65 vuotta. Työeläke lasketaan työssä saatujen ansioiden perusteella. Suurin mahdollinen työeläke - 40 työvuoden jälkeen - on noin 60 % palkasta. Suomalaiset palkansaajat maksavat kunnallisveroa, valtionveroa ja vapaaehtoista kirkollisveroa. Kunnallisvero vaihtelee kunnasta riippuen. Valtionvero on progressiivinen. Verojen lisäksi palkansaajan on maksettava erilaisia veroluonteisia maksuja. Keskimääräinen veroprosentti on noin 30 %. Pääomaverotus on alhainen. Pääomaveron suuruus on noin 29 %. Tavaroiden ja palveluiden myyntiä koskeva arvonlisävero on yleensä yli 20 %. Autoiluun liittyvät verot ovat olleet maailman korkeimpia.

Lapset aloittavat koulun 7-vuotiaana. Monet lapset käyvät ennen varsinaista koulua vuoden esikoulua. Peruskoulu on yhdeksänvuotinen. Peruskoulun jälkeen oppilas voi jatkaa joko lukiossa tai keskiasteen ammatillisessa oppilaitoksessa. Noin puolet peruskoulun suorittaneista jatkaa lukiossa. Ylioppilastutkinto suoritetaan yleensä 19-vuotiaana. Peruskoulu ja keskiasteen oppilaitokset ovat maksuttomia. Opetus on myös ilmaista yliopistojen ja korkeakoulujen pääaineopiskelijoille. Opiskelijat saavat opintorahaa sekä valtion takaamaa opintolainaa. Opintolaina on maksettava takaisin. Suomessa järjestetään hyvin monipuolista aikuiskoulutusta. Yliopistoissa järjestetään myös maksullista kaikille avointa korkeakouluopetusta.

PASSIIVIN 1. PARTISIIPPI

-ttava / -ttävä
-tava / -tävä

Verbityyppi 1

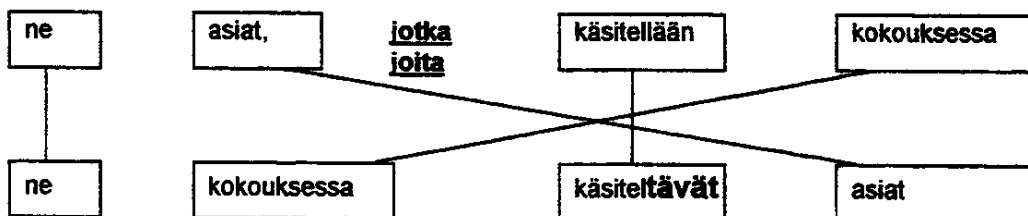
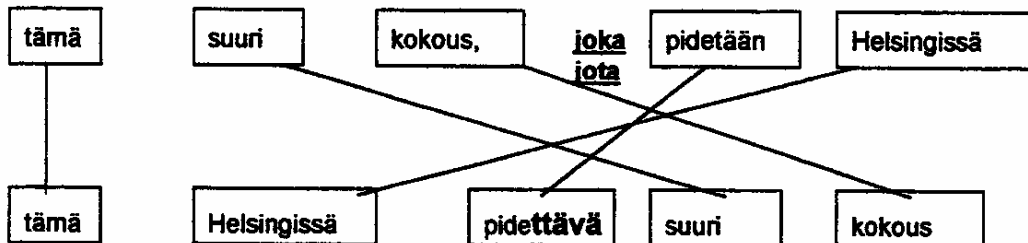
Yksikön 1. persoonan vartalo + **-ttava / -ttävä**

kertoa	<u>kerro</u> /n	=>	kerottava
lukea	<u>luje</u> /n		luettava
<hr/>			
vartaloon	a ä	=>	e
<hr/>			
antaa	<u>anna</u> /n		annettava
jakaa	<u>jaa</u> /n		jaettava
maksaa	<u>maksa</u> /n		maksettava
pitää	<u>pidä</u> /n		pidettävä

Verbityypit 2, 3, 4, 5, 6

Infinitiivin vartalo + **-tava / -tävä / -ttava / -ttävä**

syödä	=>	syötävä
tehdä		tehtävä
olla		oitava
mennä		mentävä
pestä		pestävä
tavata		tavattava
tarvita		tarvittava
paeta		paettava

KURSSILLA LUETTAVA KIRJA

Passiivin 1. partisii-pin merkitykset:

1) passiivi	tontille rakennettava koulu myytävä huoneisto maalattava seinä	=koulu, <u>joka/jota</u> rakennetaan tontille =huoneisto, <u>joka/jota</u> myydään =seinä, <u>joka/jota</u> maalataan
2) nesessiivinen	maksettava lasku pestävät pyykki silitettävä paita korjattava kohta	=lasku, <u>joka</u> täytyy maksaa =pyykki, <u>jotka</u> täytyy pestä =paita, <u>joka/jota</u> täytyy silitää =kohta, <u>joka/jota</u> täytyy korjata
3) mahdollisuus	syötävä sieni poimittavat marjat grillattavat makkarat	=sieni, <u>jonka/jota</u> voi syödä =marjat, <u>jotka/joita</u> voi poimia =makkarat, <u>jotka/joita</u> voi grillata

1) Passiivin 1. partisii-ppi korvaa *passiivisen* joka-lauseen, jossa joka-pronomini on lauseen *objektina*.

	Yksikkö (partisii-ppi, pääsana)	Monikko (partisii-ppi, pääsana)
nominatiivi	luettava kirja	luettavat kirjat
partitiivi	luettavaa kirjaa	luettavia kirjoja
partalo	luettava- kirja-	luettavi- kirjoj-
akkusatiivi	luettavan kirjan	luettavat kirjat
genetiivi	luettavan kirjan	luettavien kirjojen
adessiivi	luettavalla kirjalla	luettavilla kirjoilla
ablatiivi	luettavalta kirjalta	luettavilta kirjoilta
allatiivi	luettavalle kirjalle	luettaville kirjoille
inessiivi	luettavassa kirjassa	luettavissa kirjoissa
elatiivi	luettavasta kirjasta	luettavista kirjoista
ilatiivi	luettavaan kirjaan	luettaviin kirjoihin
translatiivi	luettavaksi kirjaksi	luettaviksi kirjoiksi
essivi	luettavana kirjana	luettavina kirjoina

Ylös kaivettava kivi on kamalan raskas. Siinä on jotain metallia.

=Kivi, joka/jota kaivetaan ylös, on kamalan raskas. Siinä on jotain metallia.

Talvella kaadettavat puut valittiin jo varhain syksyllä.

=Puut, jotka/joita kaadetaan talvella, valittiin jo varhain syksyllä.

Paistettavat kalat perataan rannassa.

=Kalat, jotka paistetaan, perataan rannassa.

Maahan istutettavat ruusut kastellaan hyvin.

=Ruusut, jotka istutetaan maahan, kastellaan hyvin.

2.7.

MITÄ SINUN ON TEHTÄVÄ?

2) Passivin 1. partisiiippi nesessiivilauseessa ('täytyy', 'pitää', 'on pakko'):

Tekijä (Subjekti) Genetiivi	Olla-verbi on / oli / olisi	Passiivin 1. partisiiippi -ttava / -ttävä / -tava / -tävä	
Minun	on	laitettava	ruokaa.
Sinun	on	mentävä.	
Hänen	on	muistettava	tämä asia.
Meidän	oli	hankittava	uusi pesukone.
Teidän	on	ehdittävä	junaan.
Heidän	on	odotettava	meitä.
Pekan	on	tilattava	taksi.
Markuksen	on	ostettava	uusi auto.
Tämän oven	on	oltava	kiinni.

*Minun on käännettävä tämä teksti.**←→ Minun täytyy kääntää tämä teksti.**Jonin on syötävä jotakin.**←→ Jonin täytyy syödä jotakin.**Teidän on pestävä kädet.**←→ Teidän täytyy pestä kädet.**Sinun on puettava!**←→ Sinun pitää pukea!**Teron on maalattava tämä ovi.**←→ Teron on pakko maalata tämä ovi.**Talo on maalattava.**←→ Talo täytyy maalata.**Se on saatava valmiiksi ennen talvea.**←→ Se täytyy saada valmiiksi ennen talvea.*

VERTAA!

*Teidän on korjattava tämä virhe.**Tämä virhe on korjattava.**Sinun on palautettava tuo kirja kirjastoon.**Tuo kirja on palautettava kirjastoon.**Hänen on maksettava tämä lasku.**Tämä lasku on maksettava.**Teidän on siivottava tänään.**Tänään on siivottava.*

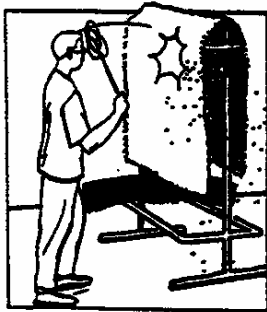
TAMPATTAVA MATTO

Täällä on siivottava!
=Täällä täytyy siivota!

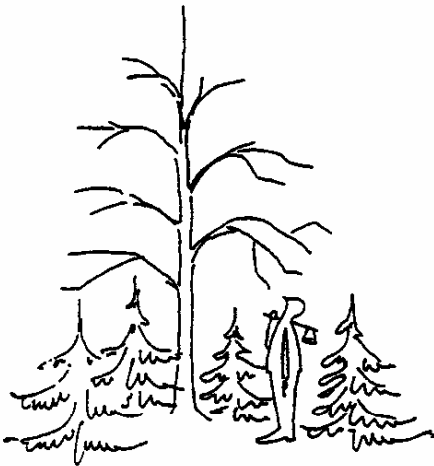
Matto on tampattava.
=Matto täytyy tampata.

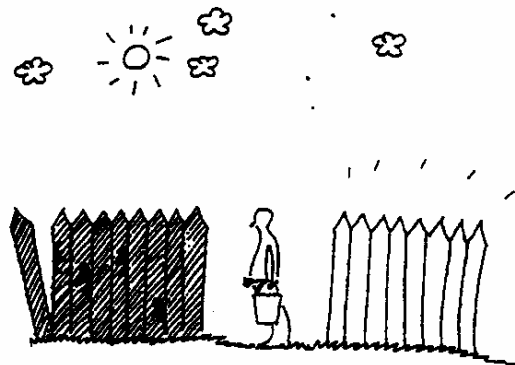
tampattava matto
=matto, joka tampataan
=matto, joka täytyy tampata

tampattu matto
=matto, joka on tampattu

kaadettava puu
=puu, joka kaadetaan
=puu, joka täytyy kaataa
=puu, joka kannattaa kaataa
=puu, jonka voi kaataa

maalattava aita
=aita, joka maalataan
=aita, joka täytyy maalata
=aita, joka kannattaa maalata
=aita, jonka voi maalata

OVATKO NÄMÄ MARJAT SYÖTÄVIÄ?

3) Passiivin 1. partisippi ilmaisee mahdollisuutta ('voi', 'kannattaa', 'pitää'):

<i>Ovatko nämä sienet syötäviä?</i>	↔	<i>Voiko näitä sieniä syödä?</i>
<i>Onko tämä maito vielä juotavaa?</i>	↔	<i>Voiko tätä maitoa vielä juoda?</i>
<i>Onkohan tämä liha enää syötävää?</i>	↔	<i>Voikohan tätä lihaa enää syödä?</i>
<i>Onko sinulla mitään juotavaa?</i>	↔	<i>Onko sinulla mitään, mitä voi juoda?</i>
<i>Ostetaan jotakin syötävää!</i>	↔	<i>Ostetaan jotakin, mitä voi syödä!</i>
<i>Televisiosta ei tule mitään katsottavaa.</i>	↔	<i>Televisiosta ei tule mitään, mitä voi katsoa.</i>
<i>Onko sinulla mitään luettavaa?</i>	↔	<i>Onko sinulla mitään, mitä voi lukea?</i>
<i>Onko teillä jotakin kysyttävää?</i>	↔	<i>Onko teillä jotakin, mitä haluatte kysyä?</i>
<i>Meillä oli paljon ajateltavaa.</i>	↔	<i>Meillä oli paljon, mitä piti ajatella.</i>
<i>Hänellä oli paljon kerrottavaa.</i>	↔	<i>Hänellä oli paljon, mitä piti kertoa.</i>
<i>Minulla on paljon tehtävää.</i>	↔	<i>Minulla on paljon, mitä pitää tehdä.</i>
<i>Onko tässä lehdessä mitään luettavaa?</i>	↔	<i>Onko tässä lehdessä mitään, mitä kannattaa lukea?</i>

Huomaa myös seuraavat ilmaukset:

<i>Onko tämä veneen moottori vielä korjattavissa?</i>	↔	<i>Voiko tämän veneen moottorin vielä korjata?</i>
<i>Rahat ovat nostettavissa ensi viikolla.</i>	↔	<i>Rahat voi nostaa ensi viikolla.</i>
<i>Onko Anne tavattavissa?</i>	↔	<i>Voiko Annea tavata?</i>
<i>Katastrofialueella ei ollut enää mitään tehtävissä.</i>	↔	<i>Katastrofialueella ei voinut tehdä enää mitään.</i>

Harjoitus 1

Tee joka-lauseesta passiivin 1. partisiippi:

1. Taloon, joka rakennetaan tortille, tulee suuria liiketiloja.
2. Moottoritie, joka rakennetaan alueelle, tuhoaa vanhan muinaisiinnan ympäristön.
3. Täällä kasvatetaan kalanpoikasia, jotka istutetaan lahteen.
4. Taloon, joka peruskorjataan, tulee kaunis kahvila.
5. Puu, joka kaadetaan, on aivan laho.
6. Pullot, jotka viedään takaisin kauppaan, ovat jo kassissa.
7. Lehdet, jotka heitetään paperinkeräykseen, odottavat sinua eteisessä.
8. Vanhat vaatteet, jotka viedään kirpputorille, pakataan pahvilaatikkoon.
9. Pyörät, joita säilytetään kellarissa taivella, otetaan keväällä esille.

Harjoitus 2

Käytä passiivin 1. partisiippiä nesessiivilauseessa:

Malli: **Meidän täytyy nyt mennä.** → **Meidän on nyt mentävä.**

1. Sinun täytyy soittaa kotiin.
2. Teidän täytyy tulla ajoissa.
3. Hänen on pakko käydä parturissa.
4. Markuksen täytyy odottaa meitä.
5. Sinun täytyy siivota tänään.
6. Minun täytyy laittaa ruokaa.
7. Lasten täytyy nukkua paljon.
8. Urheilijoiden täytyy harjoitella joka päivä.
9. Sinun on pakko auttaa minua.
10. Sinun täytyy kuunnella nyt minua.
11. Teidän täytyy tulla sisälle.
12. Markuksen täytyy lähteä kotiin.
13. Antin on pakko tehdä läksyt.
14. Hänen täytyy valmistautua kokeisiin.
15. Minun on pakko lukea vielä monta sivua.

Harjoitus 3

Käytä passiivin 1. partisiippiä nesessiivilauseessa:

Malli: **Tänään täytyy siivota.** → **Tänään on siivottava.**

1. Täällä täytyy imuroida.
2. Kohta täytyy laittaa ruokaa.
3. Jääkaapin ovi täytyy panna kiinni!
4. Täällä täytyy tuulettaa.
5. Roskikset täytyy tyhjentää.
6. Tämä eilinen ruoka täytyy heittää pois.
7. Auto täytyy viedä korjaamoon.
8. Verot täytyy maksaa.

Harjoitus 4

Sano passiivin 1. partisiiippi toisella tavalla:

1. Meidän on muutettava.
2. Asia on päätettävä huomenna.
3. Nyt meidän on aloitettava!
4. Onko täällä mitään syötävää?
5. Eikö sinulla ole mitään juotavaa?
6. Kädet on pestävä ennen ruokaa!
7. Sinun on ymmärrettävä se.
8. Onko sinun aina huudettava?
9. Onko tämä kala varmasti vielä syötävää?
10. Teidän on käytävä katsomassa isoäitiänne.
11. Meillä ei ole mitään vietävää hänelle.
12. Meidän on ostettava hänelle jotakin, vaikka kukkia.
13. Minulla on niin paljon kerrottavaa hänelle.
14. Onkohan hänellä jotain luettavaa siellä sairaalassa?
15. Onko televisiossa mitään katsottavaa?

Harjoitus 5

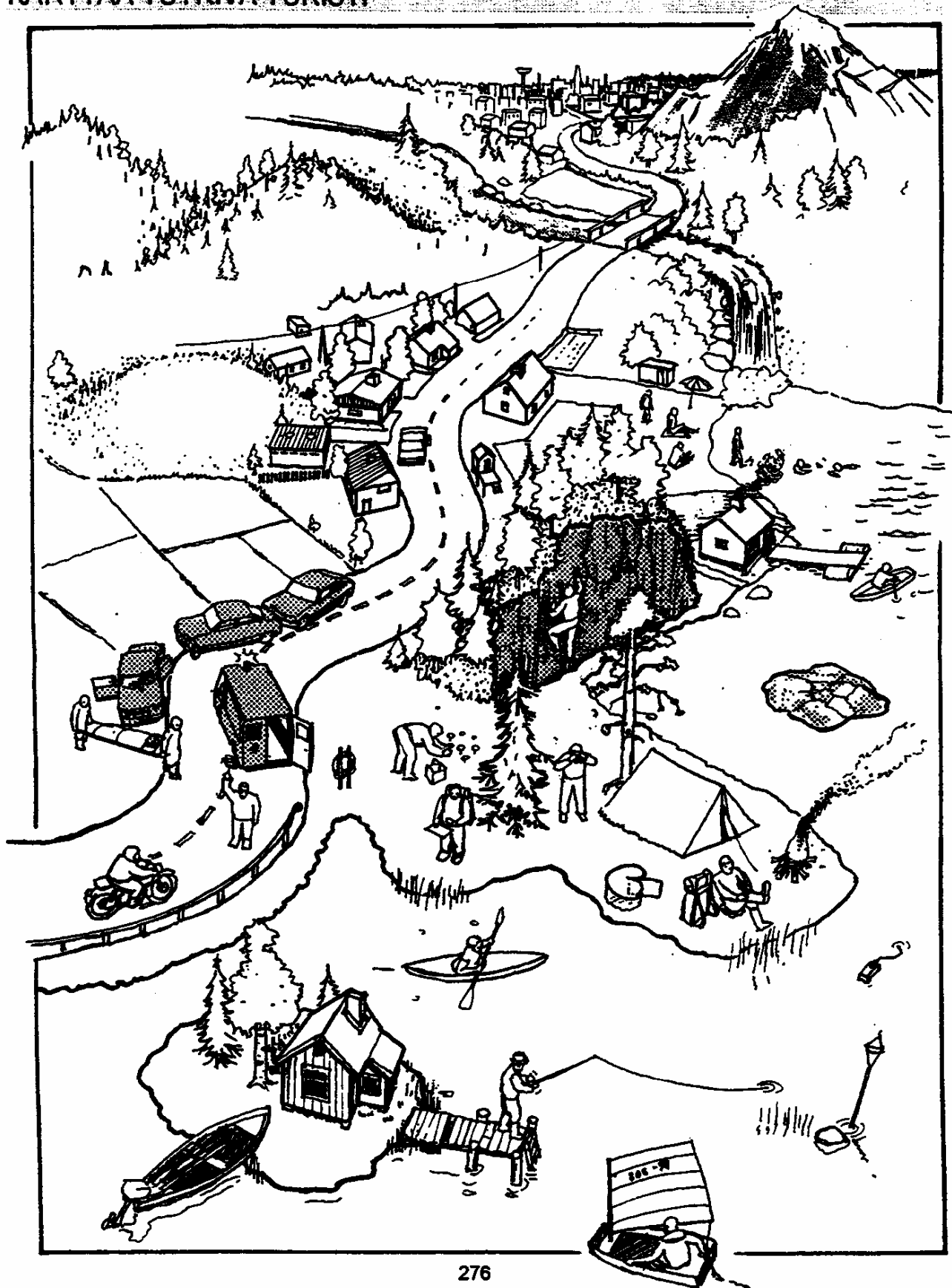
Sano passiivin 1. partisiiippi toisella tavalla:

1. Asian on muututtava.
2. Sinun on kerrottava asiasta hänelle.
3. Hätkkinen ei ole enää saavutettavissa.
4. Etelä-Suomeen on odotettavissa kovaa tuulta ja rankkasadetta.
5. Lääke on säilytettävä jääkaapissa.
6. Syöpä ei ollut enää parannettavissa.
7. Hän oli viime kuussa sairaalassa tutkittavana.
8. Minun moponi on korjattavana.
9. Asia ei ole enää hoidettavissa.
10. Tiedot ovat kaikkien käytettävissä.

Harjoitus 6

Tee passiivin 1. partisiiipista joka-lause:

1. Nauhoitettava elokuva alkaa kello kymmenen.
2. Keitettävät perunat pestään ensin.
3. Mitä mieltä sinä olet näistä uunissa käytettävistä savustuspusseista?
4. Uima-altaaseen laskettava vesi ei voi olla kovin lämmintä.
5. Uudelleen päällystettävät tuolit vietiin verhoomoon.
6. Siihen huomenna lähetettävään tarjouskirjeeseen tulee vielä pari liitettä.
7. Ketkä tulevat siihen huomenna pidettävään kokoukseen?
8. Valmistelin kokouksessa käsiteltäviä asioita.

2.7.

KARTTAA TUTKIVA TURISTI

Harjoitus 7

Tee partisiippi:

MALLI:

mies, joka soutaa venettä=venettä soutava mies

1. kaupunki, joka sijaitsee vähän kauempana= _____
2. joki, joka virtaa sillan alitse= _____
3. ihmiset, jotka ottavat rannalla aurinkoa = _____
4. poika, joka kahlaa veteen= _____
5. lapset, jotka ovat menneet uimaan= _____
6. sauna, joka lämmitetään puilla= _____
7. mies, joka kiipeää ylös kallionrinnettä= _____
8. mies, joka poimii metsässä sieniä= _____
9. telttä, joka on pystytetty niemelle= _____
10. nuotio, joka on sytytetty rannalle= _____
11. mies, joka vetää jalkaansa saappaita = _____
12. katiska, joka on nostettu rannalle= _____
13. katiska, joka on heitetty veteen= _____
14. poika, joka meloo kanootilla= _____
15. mies, joka seisoo laiturilla= _____
16. koivu, joka kasvaa saarella= _____
17. vene, joka on vedetty rannalle= _____
18. tie, joka kulkee kylän ohitse= _____
19. kolari, joka on sattunut päätiellä= _____
20. kuljettaja, joka loukkaantui onnettomuudessa= _____
21. potilas, joka täytyy viedä kiireesti sairaalaan= _____
22. ambulanssi, joka on pysäköity tien viereen= _____

Harjoitus 8

Täydennä lauseet annettujen verbien partisiipeilla tekevä, tehnyt tai tekemä.

- antaa Lasten _____ lahjat eivät ole tavallisesti kalliita.
Tunnetko sinä tuon lahjoja lapsille _____ tädin?
Sari piti eniten tädin _____ nallesta. Lahjan
_____ täti matkusti sitten kotiin.
- pestä Menen auttamaan lattiaa _____ äitiäni. Koko talon
_____ äitini oli hyvin vihainen. Matin _____ auto
oli kuin uusi.
- pitää Presidentin viime sunnuntaina televisiossa _____ puhe oli
mielenkiintoinen. Televisiossa puhetta _____ mies on Yhdysval-
tojen presidentti. Puheen _____ mies istui paikalleen eturiviin.
- ottaa Tunnetko tuon valokuvia _____ miehen? Hänen
_____ valokuvat ovat hyviä. Onnettomuudesta kuvia
_____ mies myi sitten kuvat lehdelle.
- lukea Kirjastossa istui monta lehteä _____ miestä. Vien takaisin
kirjastoon (minun) _____ kirjan. Aamulla kirjastossa
_____ mies tuli itäpäivällä samalle luennolle kuin minä.
- siivota Poikansa sekaisen huoneen _____ äidistä poika saisi itsekin
siivota huoneensa. On tietysti mukava tulla koulusta äidin _____ huo-
neeseen. Huoneen joka päivä _____ äidillä olisi kylä paljon
muitakin töitä.

Harjoitus 9

Keksi kuvista lauseita, joissa esiintyy erilaisia partisippeja (tekevä, tehnyt, tekemä, tehtävä, tehty)

Malli: **Annen keittämä tee jäähtyy pöydällä.**

